

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra romanistiky

MAGISTERSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

ŠPANĚLSKO-ČESKÝ SLOVNÍK AMERIKANISMŮ: PÍSMENO **F**
(DA)

DICCIONARIO DE AMERICANISMOS ESPAÑOL-CHECO: LETRA **F**
(DA)

SPANISH-CZECH DICTIONARY OF AMERICANISMS: LETTER **F**
(DA)

Bc. Veronika Kracíková

Studijní obor: Anglická filologie a Španělská filologie

Vedoucí diplomové práce: Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.

OLOMOUC 2015

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně pod odborným dohledem pana prof. PhDr. Jiřího Černého, CSc. a uvedla jsem veškerou použitou literaturu a zdroje.

.....

Veronika Kracíková

Ve Vancouveru dne 13.10.2015

Velice děkuji vedoucímu mé diplomové práce panu prof. PhDr. Jiřímu Černému, CSc., za cenné rady, ochotný přístup a čas, který mi věnoval během psaní této práce. Ráda bych též poděkovala své rodině, která mě vždy během celého studia podporovala.

Índice

1. Introducción	5
2. Estructura del diccionario	6
3. Lista de abreviaturas	8
4. Traducción	10
5. Comentario.....	127
6. Conclusión	135
7. Bibliografía	136
8. Anotación	139

1. Introducción

El propósito de este trabajo es completar la letra F del diccionario de americanismos español-checo. El dicho proyecto nació como una idea del profesor Jiří Černý y se trata de crear un gran diccionario de americanismos español-checo, es decir, de crear un diccionario con los términos usados en la América Latina y traducirlos al idioma checo. El diccionario incluye entradas tomadas de más de treinta diccionarios diferentes.

Mi trabajo consiste en corregir y ordenar las entradas ya existentes de otros diccionarios, y también añadir los significados y entradas que todavía no han sido añadidos del *Diccionario de americanismos*¹. Muchas veces resulta necesario modificar las entradas ya existentes con respecto a su categoría gramatical o uso y unir las junto con las entradas con el mismo significado añadidas del *Diccionario de americanismos*. Voy a explicar este proceso de modificación y adición de las entradas más detalladamente en la parte del comentario de mi tesis final.

En cuanto a la estructura de la tesis, la introducción está seguida por la estructura del diccionario donde se explica la forma de las entradas que forman el diccionario y por la lista de las abreviaturas usadas en el diccionario. Sigue la parte más extensa, la traducción misma del diccionario. A continuación se encuentra el comentario donde se presentan las entradas difíciles de traducir con el proceso de su traducción comentado. El trabajo termina con la conclusión en que se resume toda la tesis final.

---

¹ Asociación de Academias de la Lengua Española: *Diccionario de americanismos*. Lima, 2010.

2. Estructura del diccionario

En esta parte quiero introducir la estructura del diccionario mismo. El diccionario está ordenado alfabéticamente. Las entradas mismas están escritas en negrita, seguidas por su categoría gramatical y otras informaciones, como su origen (o de otra forma lingüística o de otra idioma), su uso en los ámbitos diferentes, los países donde la entrada se usa, la descripción misma seguida a veces con un ejemplo, una referencia a otra entrada, una variedad, un sinónimo y la fuente. Voy a ilustrarlo con el siguiente ejemplo:

fachatosta, adj/subst., málo užív., lid. (← it. *faccia tosta*) **(1)** (Arg): drzý; viz též: *caradura*; (DA).

El ejemplo ilustra que la palabra *fachatosta* tiene sólo un significado, se puede usar tanto como adjetivo como sustantivo, proviene de la frase italiana *faccia tosta*, es de uso obsoleto y popular, se usa en Argentina, refiere a otra entrada en el diccionario *caradura* y se ha tomado del *Diccionario de americanismos*.

El ejemplo mencionado arriba es un ejemplo de la palabra con solamente un significado. Sin embargo, hay palabras en el diccionario que tienen múltiples significados, aún 131, como en el caso del lema *flor*. En estos casos queda necesario diferenciar con el signo ^x las frases que aunque están escritas de la forma idéntica, tienen los significados diferentes:

frutos, m., pl. **(1)** ~ **menores**¹ (Kub, Ven): souhrn zemědělských plodin; ► rostlinných i hlíznatých, které se jedí buď vařené, nebo smažené; (RAE). • **(2)** ~ **mayores** (Ven, Dom, Portor): plodiny, které se pěstují ve velkém, jako káva, kakao a cukrová třtina; **(3)** ~ **menores**² (Kub, Dom, Portor, Ven): plodiny, které se pěstují v menším množství, jako kukuřice, fazole a jiné; (RAE, DA). • **(4)** ...

En este ejemplo podemos ver que el lema *frutos* se usa en plural en varias locuciones. La expresión *frutos menores* puede tener dos significados, por eso son estas locuciones diferenciadas con el signo ^x. El signo ► introduce una información extra y así aclara el significado de la entrada. El signo • introduce una fuente nueva, en este caso es el *Diccionario de americanismos*.

Las expresiones idénticas son muy comunes en el ámbito de flora, como podemos ver en un caso siguiente:

flor, adj/adv/subst. **(1)** [...]; **(110) ~ del inca¹** (Per, Chil): vytrvalý keř čeledi jirnicovitě (*Cantua buxifolia*); ► až 3 m vysoký, velmi rozvětvený, má střídavé listy a květy obvykle červené barvy ve tvaru zvonů; ■ Syn.: *cantuta*; **(111) ~ del inca²** (Per): květ tohoto keře; viz též: *cantuta*; **(112)** ...

En este caso, la expresión *flor del inca* tiene el significado de una planta, pero es necesario diferenciar entre el arbusto como tal y la flor de este arbusto.

Además resulta necesario aclarar las informaciones sobre todos los significados que se diferencian de su antecedente. Vamos a ver un ejemplo para explicarlo mejor:

farrear(se), tr/intr/zvrat. (← port.) **(1)** intr., hovor. (StřAm): bavit se; (RAE). • **(2)** tr/intr/zvrat. (Arg, Chil, Bol, Ekv, Par, Urug, Per, Kol): flámovat, vyrazit za zábavou, pařit; př.: *no tengo para ir a farrear; esos manes sólo piensan en farrear* ► slang; (MS, DA, RF). • **(3)** tr. [Š: *burlarse*] (Arg, Urug, Par): posmívat se; př.: *a los grandulones que la farreaban*; (MS, DA, RR). • **(4)** ...

En el caso del verbo *farrear(se)*, este puede ser transitivo, intransitivo o reflexivo. Además se puede usar en el habla coloquial. Por eso es necesario siempre aclarar el uso de cada significado que es diferente de su antecedente.

3. Lista de abreviaturas

Países y zonas:

Am	Amerika
Antil	Antily
Arg	Argentina
Bol	Bolívie
Dom	Dominikánská republika
Ekv	Ekvádor
Guat	Guatemala
Hond	Honduras
Chil	Chile
JižAm	Jižní Amerika
Kol	Kolumbie
Kost	Kostarika
Kub	Kuba
LaPlat	oblast La Plata
Mex	Mexiko
Nik	Nikaragua
Pan	Panama
Par	Paraguay
Per	Peru
Portor	Portoriko
Salv	El Salvador
StřAm	Střední Amerika
Urug	Uruguay
Ven	Venezuela

Lenguas indígenas:

aim.	aimarština
arw.	arawačtina
čib.	čibča
guar.	guaraní
karib.	karibština
keč. (kič.)	kečujština
map.	mapuče, araukánština
may.	mayské jazyky
nah.	nahuatl

Categorías gramaticales:

adj.	přídavné jméno
adj/subst.	přídavné/podstatné jméno
adv.	příslovce
citosl.	citoslovce
f.	femininum, rod ženský
intr.	intransitivní sloveso

m.	masculinum, rod mužský
m/f.	masculinum/femininum
předl.	předložka
tr.	tranzitivní sloveso
tr/intr.	tranzitivní/intranzitivní sloveso
tr/zvrat.	tranzitivní/zvratné sloveso
tr/intr/zvrat.	tranzitivní/intranzitivní/zvratné sloveso
zvrat.	zvratné sloveso

Otras abreviaturas:

arch.	archaismus
eufem.	eufemismus
hovor.	hovorový
již	jižní
jv	jihovýchodní
jz	jihozápadní
lid.	lidově
málo užív.	málo užívané
např.:	například
onomat.	zvukomalebný
pl.	množné číslo
př.:	příklad
sev	severní
stř	střední
sv	severovýchodní
sz	severozápadní
venk.	venkovský
vulg.	vulgární
vých	východní
záp	západní
►	encyklopedické vysvětlení
■ Syn.:	synonymum
■ Var.:	varianty
●	nový pramen
^{1,2} atd.	různé významy jedné fráze

4. Traducción

- F, f, (1)** (US, Kub, Dom, Portor): školní známka znamenající neprospěch, pětka; (DA).
- F.A.R, (1)** (Kub): revoluční ozbrojené síly; ► Fuerzas Armadas Revolucionarias; (JD).
- fa, m/f. (1) m.** (Per): zábava, tanec; př.: *estar de fa; tener un fa*; ► pl. *faes*; **(2) f.** (Ekv: Azuay): přehnaná opilost; př.: *no puede más; ¡tiene una fa!*; (AM). • **(3) estar en ~ f.** (Bol): být těhotná; ► bol. argot *coba*; (HB, DA). • **(4) dale ~ m.** (Kub): dej to pryč, odstraň to; př.: *a eso dale fa*; viz též: *carne*; (DMC). • **(5) m., lid.** (Kol, Ekv): laskavost, přízeň; **(6) en ~, lid.** (Mex, Par): rychle; **(7) en ~, lid.** (Per): optimální (pro danou akci; o osobách i věcech); (DA).
- fábol, m.** (← angl. *fault*) **(1)** (Guat, Salv, Nik): faul ve fotbale nebo baseballu; (DA).
- fabolear, tr. (1)** (Salv): faulovat protihráče ve fotbale nebo baseballu; ■ Var.: *faboliar*; (DA).
- faboliar, tr. (1)** (Nik), viz: *fabolear*; (DA).
- Fab, m. (1) dar ~** (Kub): prát; ► „El Fab“ je značka pracího prostředku; (DMC).
- fábrica, f. (1)** (Kol): palírna; (AM). • **(2) estar alguien como la ~ de zapatos «Suave»** (Kub/exil): být jemný, příjemný, být jako mílius; ► „Suave“ je továrna na boty v Miami; př.: *Juan está siempre como la fábrica de zapatos suave*; **(3) ponerle una ~ de golpe(s) a alguien** (Kub): dát někomu sadu, výprask; př.: *la policía se dedica a ponerle una fábrica de golpe a cualquiera*; (DMC). • **(4) de ~, (Kub): originální, autentické zařízení;** **(5) cerrar la ~** (Mex, Hond, Nik, Kost, Per, Bol, Chil, Par, Urug, Ekv): o páru: rozhodnout se, že už nebudou mít další děti; (DA).
- fabricador, m. (1)** (Mex): stroj na zmrzlinu; (JD).
- fabricano, m. (1)** (Chil): tovární dělník; (JD).
- fábrico, m. (1)** (Kol): továrna, závod, výrobná; (AM).
- fabril, m.** [Š: *obrero*] **(1)** (Bol): dělník; (RR).
- fabriquero, -ra, m/f. (1) f.** [Š: *obrero*] (Urug, Arg): dělnice; (RR). • **(2)** (Mex): osoba pracující v palírně v cukrovaru; (MM). • **(3) arch. (Mex): osoba, která destiluje kořalku, pálenku;** (DA).
- fabu, adj. (← *fabuloso*) (1)** (Portor), viz: *fabuloso*; (DA).
- fábula, f. (1)** (Kost): animovaný film, převážně pro děti; **(2) irse de ~s, lid.** (Ekv): odbočit od tématu; (DA).
- fabuloso, -sa, adj. (1)** (Dom, Portor): atraktivní, přitažlivý člověk; ■ Var.: *fabu*; (DA).
- facada, f. (1)** (Kub): bomba, dobře udělaná věc; př.: *este trabajo es una facada*; (DMC).
- fácata;!, citosl. (1)** (Hond): ne, nikoli, určitě ne; (RAE). • **(2) lid.** (Hond): no nazdar!; ale kdepak!; to zrovna!; ► vyjadřuje odmítnutí, znechucení; viz též: *¡miercole(s)!*; (DA).
- face (← angl.) (1) ~ to ~, málo užív.** (Per, Chil, Kol): tváří v tvář; (DA).
- facetado, m. (1)** (Mex): hloupý vtíp; **(2) dětská roztomilost;** (JD).
- facetada, f. (1)** (Mex): o dětech: žert, lichotka; o dospělých: falešný žert; **(2)** (Kub): nedůtklivé a strojené chování; ► nejedná se o žertování; (AM). • **(3)** (Mex): dětský šprým; **(4)** (Mex): přehnaná laskavost starších lidí; (MM). • **(4)** (Mex): hloupý, nejapný žert; (AHM, DA).
- facetear, intr. (1)** (Mex): vtípkovat, žertovat; (AM).
- faceto, -ta, adj. (1)** (Mex): rádoby vtípný; **(2)** (Mex): namyšlený; (RAE). • **(3)** (Mex): strojený, choulostivý; (AM). • **(4)** (Mex): hloupě vtípkující, vtípkovský; **(5)** (Mex): hejskovský, fajnový; **(6)** (Mex): vtípkálek; **(7)** (Mex): fajnovka; (JD). • **(8)** (Mex): afektovaný, strojený, nevkusný; (AHM). • **hovor. (9)** (Mex): domýšlivý, nafoukaný; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • **(10)** (Mex): namyšlený člověk; (DA).
- facico, m. (1)** (Chil): černoušek; (JD).
- Facico, m.** [Š: *Francisco*] **(1)** (Bol: Yungas): Frantík, František; ► chybný tvar způsobený tendencí zjednodušovat skupiny souhlásek a vytvářet otevřeně slabiky; dialekt *afro-yungueño*; (ABS).
- fácil, adv. (1) hovor. (Per): pravděpodobně; (2) ¿y es ~? (Dom): určitě? jseš si jistý?; ► používá se při vyjádření nedůvěry; (3) no ser ~** (Kub): chovat se nevhodně, nezdvořile; (DA).
- facilidades, f., pl. (← angl. *facilities*) (1)** (StřAm, Portor): opravy přístaviště, železnice, mola atd.; **(2)** dopravní prostředky; (MM). • **(3)** (Am): přístavní zařízení; (JD). • **(4)** (US, Dom, Portor): místa přizpůsobená k poskytování profesionálního servisu, organizování volného času apod.; ■ Syn.: *facilidades físicas*; **(5) ~ físicas** (Dom, Portor): zařízení; **(6) en ~** (Bol, Arg): prostřednictvím částečných a pravidelných plateb; ■ Syn.: *a facilidades* (Bol), *con facilidades* (Chil); (DA).

facilismo, m. (1) (Arg, Kub, Ekv, Hond, Urug, Ven, aj.): sklon dosáhnout něčeho bez námahy a vlastního přičinění; (RAE, DA).

facilista, adj. (1) (Kub, Kol, Ekv, Per): nesnaživý (o člověku); (2) (Kub, Kol, Ekv, Per): nepropracovaný, povrchní (o věci); (DA).

facilitador, -ra, m/ f. (1) (Kub, Hond, Ven; Guat, Dom, Ven; US, Nik, Kost, Pan, Kub, Portor, Kol, Ekv, Per, Bol, Par): poradce, instruktor; (2) (Ven; Guat, Dom): učitel, profesor; (RAE, DA). • (3) (Nik, Kost, Portor, Per, Bol): člověk nebo organizace, která hraje roli jednatele při obchodování či vykonavatele projektu; (4) (Dom, Portor): dodavatel; (5) ~ **cultural** (Chil): bilingvní úředník, který pomáhá osobám z etnických menšin; (DA).

facilitar, tr. [Š: *fiarse de, confiar en*] (1) (Arg): důvěřovat, spoléhat, věřit; př.: *la obra no la facilito*; (RR). • (2) (Arg): považovat nějakou záležitost za jednodušší než ve skutečnosti je; (3) připustit, aby se stalo něco nemilého; (4) půjčit peníze; př.: *le facilité unos pesos*; (MM).

facilongo, adj. (1) (Per): jednoduchý; (MM).

facineriento, -ta, adj. (1) (Per): zločinecký; (MM).

facineroso, -sa, adj/subst. (1) subst. (Pan, Kub, Dom): osoba, která budí špatný dojem při osobním představení; ■ Var.: *fascineroso*; (2) adj/subst., lid. (Ekv): člověk, především mladý, s bujnou fantazií; (DA).

facistol, -la, adj/subst. (1) adj. (Antil, Kol, Ven): nafoukaný, vychloubačný; ■ Var.: *fasistor*; (2) m. (Kub, Portor): vtipálek; (AM). • (3) adj. (Kub): šprýmařský; (4) m. (Kub): pult, stojan na noty; (5) náfuha, marnivec; (JD). • (6) adj., venkov. (Dom, Ven): ješitný, domýšlivý; rozumbrada; ■ Var.: *facistor*; ■ Syn.: *facistolero; firulístico*; (DA).

facistolería, f. (1) (Antil, Ven): drzost, troufalost; (AM). • (2) (Am): nafoukanost, marnivost; (JD). • (3) málo užív. (Portor, Ven): domýšlivost, vychloubavost, afektovanost, strojenost; ■ Var.: *facistorería, fasistorería*; ■ Syn.: *echonería*; (DA).

facistolero, -ra, adj. (1) (Kub, Portor): vtipálek; (AM). • (2) málo užív. (Ven), viz: *facistol*; (DA).

facistor, -ra, adj. (1) (Antil, Ven): nafoukaný, vychloubačný; viz též: *facistol*; (AM, DA).

facistorería, f. (1) (Portor, Ven), viz: *facistolería*; (DA).

facio, m. (1) svazek bankovek; viz též: *paca*; (EEA).

facón, m. (1) (Arg, Par, Urug; Ven): velký špičatý nůž; (RAE, DA). • (2) **pelar el** ~ (Am): vytáhnout nůž; (JD). • (3) (LaPla): dlouhý špičatý nůž; př.: *hace falta el facón para preparar el pescado*; (BDE). • (4) (LaPla): dlouhý, špičatý nůž, tesák, kudla, kterou používají gaučové; ► slang *lunfardo*; (NET). • (5) lid. (Kub, Par, Arg, Urug, Ven): velký rovný špičatý nůž; viz též: *naifa*; (6) venk. (Chil): nůž; ► velký nůž širokého ostří, obvykle na konci ohnutý, který gaučové a urugujci nosí zabodnutý do opasku; (DA).

factibilizar, tr. (1) (Kol, Bol, Par, Chil): dosáhnout toho, že se něco ukáže býti realizovatelné, proveditelné; (DA).

factor, -ra, subst. (1) m., pl. (Kub): představitelé různých řídicích orgánů firmy nebo podniku; (RAE).

factoría, f. (← angl. *factory*) (1) (Per): dílna, kde se opravují auta; (RAE, DA). • (2) (Ekv, Per): slévárna železa; (AM, DA). • (3) (StřAm, Kub): továrna, výrobní podnik; př.: *esta factoría es grandísima*; (MM, DMC). • (4) ~ **ballenera**: továrna na zpracování velryb; (JD). • (5) **dar** ~ (Kub): pracovat, makat; př.: *para poder vivir en este país hay que dar mucha factoría*; ■ Syn.: *camellar*; (6) **estar en la** ~ (Kub): makat jako šroubek (Bulhar), hodně pracovat; př.: *Pedro está en la factoría el día entero*; viz též: *canción, nivel*; (DMC). • (7) (US): továrna; ► továrna, kde se vyrábí velké množství výrobků, jak potraviny, tak potřeby pro domácnost; (DA).

factorizar, intr. (1) (Kub): makat, pracovat; př.: *¡cómo factorizo! la cosa es de mañana, tarde y noche*; (DMC).

factual, adj. (1) (Am): týkající se skutečností; (MM). • (2) (Am): faktický; (JD).

factura, f. (1) (Arg, Urug): označení pro koláčky, keksy a **buchty**, které se vyrábějí a prodávají v pekárnách; ► i pl. (Par); (2) (Kub): zboží určené k okamžité spotřebě a do určitého data; ■ Syn.: *facturería*; (RAE, DA). • (3) (Ekv): poplatek z prodeje; (4) **arruinarle a uno la** ~ (Arg): způsobit ztrátu podniku; zhatit obchod; (AM). • (5) (Arg): sladké pečivo typu *croissant*; př.: *Henry Kiddenger le encanta el café y las facturas*; (BDE). • (6) (Arg): účet, faktura; viz též: *boleta*; (BDE, EEA). • (7) (Urug): uzenina, většinou z vepřového masa; (DA).

facturador, m. (1) (Mex): fakturista; (JD).

facturería, f. (1) (Arg): pekárna, která se věnuje pouze výrobě typických koláčků, keksů a dalších sladkostí; (AM, DA). • (2) (Arg): umění vyrábět koláčky, buchty a další sladkosti; (3) (Kub): faktura, účet, seznam; (DA).

facturista, m/f. (1) (Am): osoba pověřená odbavováním zboží v továrně či obchodě; (MM). • (2) málo užív. (Arg, Mex, Ekv): osoba, která má na starosti vystavování faktur; (DA).

faculta, f. (1) (Ven): porodní asistentka; (AM). • (2) kmotra; (JD).

facultad, f. (1) **tener ~ es de cantante** (Kub): být donašeč, udavač; (DMC). • (2) (Dom, Portor, Par): nadpřirozená síla; ► nadpřirozená schopnost, která umožňuje jedinci vidět mrtvé, mluvit s nimi a provádět lečení ve spojení s duchovním světem; (DA).

faculto, -ta, adj/subst. (1) [Š: *experto*] (Ven, Dom, Ekv): znalec, expert v dané oblasti; př.: *y hace con él lo que se le antoje, porque también es faculta en brujerías*; ■ Var.: *facurto, -ta*; (RR, DA). • (2) m/f., hovor. (Ven): odborník (RAE). • (3) (Ven): léčitel; ■ Var.: *facurto* (RAE, DA). • (3) **ser ~ en** (Am): znalý čeho; (JD).

facultoso, -sa, adj., hanl. (1) (Kub): osoba, která si přisuzuje schopnosti, kterými nedisponuje nebo přehání ty, které se jí přisuzují; (RAE, DA).

facurto, -ta, adj., viz: *faculto, -ta*; (RR).

fáder, m. (← angl. *father*) (1) (Salv, Ekv): otec; (DA).

fadista, m. (← port. *fadista*) (1) (Arg): kuplíř, dohazovač; (MS). • (2) (Arg): darebák, pasák; (MM).

faena, f. (1) (Guat): práce doma v nezvyklých hodinách; (RAE). • (2) (Chil): četa zemědělců; (3) (Ekv): práce na poli, která se vykonává ráno; ► práce vykonávaná během dne se nazývá *tarea* a večer *chisipa* (← kič. *chischi*); (AM). • (4) (Arg, Par, Urug): práce obecně; ► především namáhavá a obtížná; (MM). • (5) (Am): porážení dobytka; (6) **animales para ~** (Am): jateční dobytek; (7) (Am): práce přesčas; (8) (Mex): práce v dolech; (JD). • (9) (Chil): parta, skupina; př.: *la faena inició la huelga a las 7 de la mañana*; (BDE). • (10) lid. (Mex): práce, dřina, makačka; viz též: *negreada*; (DA); (11) (Mex): práce vykonávaná na poli v nezvyklých hodinách; (12) venk. (Per, Bol): společná činnost domorodých zemědělců mimo pěstování plodin; (13) (Chil): místo, kde pracuje nebo posedává skupina pracovníků; (14) (Bol): skupina pracovníků, která vykonává společnou práci; (DA).

faenamiento, m. (1) (Am): porážení dobytka; (JD).

faenar, tr. (1) (Arg, Urug): porážet dobytek, připravit maso ke konzervaci; (2) ~ **madera** (Urug): sekát dřevo; (AM). • (3) porážet, kácet stromy; (JD).

faenear, tr., lid. (1) (Bol): zabít (někoho); viz též: *ultimar*; (2) (Bol): zabít zvíře a rozčtvrtit ho ke konzumaci; (DA).

faenero, -ra, adj/subst. (1) m. (Chil): zemědělec, pracovník na poli; (RAE) • (2) adj. (Am): žňový; (JD).

fafa, f., lid. (1) (Guat): peníze, prachy; viz též: *plata*; (2) (Guat): úplatek; ► peníze, kterými jedinec, zejména politik, uplácí novináře; (DA).

fafalais, m. (Mex): proužek látky nebo papíru, který slouží ke zdobení klobouků, oděvu, atd.; př.: *caminaba por todo el salón, orgullosa de su vestido lleno de fafalaises*; (AHM).

fafarachar, intr. (1) (Kol): vychloubat se; (AM). • (2) (Kol): žvanit, kecat; (JD).

fafarachero, -ra, adj/subst. (1) (Am): o osobě: chvastoun; (RAE). • (2) (Am): žvanivý; žvanil; (JD). • (3) (Nik, jzKol): vychloubáč, vychloubáč; (DA).

fafero, -ra, adj/subst. (1) (Guat): novinář, který se nechá uplatit; (DA).

fagina, f., lid. (1) (Mex, Nik): práce, dřina, makačka; viz též: *negreada*; (2) (Mex, Nik): fyzická práce; viz též: *fajina*; (3) (Mex): vězeňské práce ve vězeních; viz též: *fajina*; (4) málo užív. (Ekv): jakákoliv tvrdá práce ústředí, kterou má vykonávat vojsko prostřednictvím sankcí; (DA).

FACH (Fuerzas Aéreas de Chile), f., pl. (1) (Chil): Chilské letectvo; př.: ... *naves para renovar la flota de la Fuerza Aérea de Chile*; (BDE).

facha, f. (1) (← it. *faccia*) ; **¡a la ~ de mamáta!** (LaPla): no to určitě!; ta určitě!; to je celá ona!; ► ironický komentář k věci nebo osobě, o které se právě hovoří (nebo k matce mluvčího); (2) ; **¡a la ~ de sóreta!** (LaPla): no to určitě!; ta určitě!; to je celá ona!; ► ironický komentář k věci nebo osobě, o které se právě hovoří (nebo k sestře mluvčího); ■ Var.: *¡facha di sóreta!*, *¡fachasóreta!*; (3) ; **¡a la ~ mía!** (LaPla): co na to říkáš, že jsem dobrý, co?; ► pochvalné zvolání na svou osobu nebo svůj čin; (4) ; **¡a la ~ súa!** (LaPla): to se mu povedlo!; to je celý on!; ► výsměšné zvolání proti někomu; (5) ; **¡a**

la ~ túa! (LaPla): to jsi celý ty; to se ti teda povedlo!; **(6) ~ bruta** (LaPla): ošklivá tvář; škaredý člověk; extrémně škaredý; **(7) ~ tosta** (LaPla): drzoun; drzý a sprostý člověk; špinavý obličej; (MS). • **(8)** (Mex): sebechvála; i pl. **(9)** (Mex): maškara, převlek; **(10) andar alguien en ~** (Kost, Nik): nevhodně se obléct; **(11) en ~s** (Mex): zvláště, neupraveně oblečený; (RAE). • **(12)** (Mex): vychloubačnost; **(13) darse ~** (Chil, Portor): vychloubat se; **(14) quien mucho ~, pronto agacha** (Ekv): zchudne ten, kdo zbytečně utrácí; (AM). • **(15) darse ~** (Am): vychloubat se; (JD). • **(16) lid.** (Arg, Urug): obličej, tvář; viz též: *escracho*; **(17) lid.** (Arg, Urug): pěkný vzhled; **(18) i m.** (Urug): člověk s dobrým vkusem; **(19) en ~s**, hovor. (Mex, Nik, Kost, Par, Per, Bol): nevhodně, nedbale oblečen; **(20) darse ~**, lid. (Chil): předvést se nafoukaně; **(21) hacer ~** (Arg): předvádět se, naporovat se; (DA).

fachada, f. **(1)** (Kub): fasáda, ženské tělo zepředu; př.: *muy bella la fachada de esa mujer, ¡lástima que por detrás no esté tan bella!*; **(2)** (Kub): vnady, poprsí; př.: *¡qué fachada más bonita tiene esa joven!*; **(3) ser una persona ~ y cornisa** (Kub): stát za houby (o člověku), nestát za nic; př.: *¡cómo engañan las personas! ¿quién iba a decir que tú eras fachada y cornisa?*; ■ Syn.: *buchipluma*; (DMC). • **(4)** (Portor, Kol, Per): legální obchod, který se používá pro krytí nezákonných činností; **(5) lid.** (Dom, Bol, Ekv): lidská tvář; viz též: *escracho*; (DA).

fachadismo, m. **(1)** (Nik): úřednická vládní politika předstírající činnost; (DA).

fachado, -da, adj. (← it.) **(1)** (LaPla): unavující, únavný; (MS). • **(2)** (Dom): hloupý, pošetilý; (AM).

fachalina, f. **(1)** (Ekv): šátek; ► velký plátěný trojúhelníkový indiánský šátek, který ženy přehazují přes ramena a vpředu uzavzují na uzel; (RAE, DA).

fachar, tr/intr. **(1)** (Kub): krást, ukrást; **(2)** (Ekv): arogantně vystavovat na odiv přepych šatů; (RAE). • **(3) tr.** (Kub): koukat; **(4) ¡facha!**: hele!, koukej!; (JD). • **(5) intr.**, málo užív., hovor. (Ekv): chovat se arogantně na veřejnosti (někdo, kdo nosí luxusní oblečení); **(6) tr.**, málo užív., hovor. (jižEkv): arogantně něco předvádět; **(7) tr.**, lid. **(1)** (Kub): krást, okrást; viz též: *ladronear*; (DA).

fachas, f., pl. **(1)** (Mex): nedbalý, neupravený oděv; (AHM, DBM). • **(2) en ~** (Mex): nedbale oblečený; ► mex. argot *caliche*; (DBM).

fachasóreta!; citosl. **(1)** viz: *facha, ja la facha de sóreta!*; (MS).

fachatosta, adj/subst., málo užív., lid. (← it. *faccia tosta*) **(1)** (Arg): drzý; viz též: *caradura*; (DA).

fachenda, f. **(1)** (LaPla): tvář, obličej; viz též: *escracho*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fachendo, -da, adj/subst. **(1)** (Mex): naporující se, vytažující se; vejtaha, honimír; ■ Syn.: *fachendista, fachendón, fachendoso*; (JD).

fachendoso, -sa, adj. **(1)** (Mex): o šatech i chování: nedbalý, neupravený, zanedbalý; (RAE).

fachentada, f. **(1)** (Hond, Nik): sebechvála; (RAE, DA). • **(2) arch.**, lid. (Kost): domýšlivé chování a přehnané sebevědomí; (DA).

fachentear, intr., arch. **(1)** (Nik, Kost): chovat se samolibě a vychloubačně; (DA).

fachento, -ta, adj/subst. **(1)** málo užív., hovor. (Salv, Hond, Nik, Kost): chvástající sám sebe, *nadutec*; (RAE, DA). • **(2)** (Kost): směšně oblečený člověk; př.: *Rosa, tan fachenta como siempre, se fue a la fiesta en bata*; ► slang; (RF).

fachero, -ra, adj/subst. **(1)** m/f. (Arg): výstředně oblečený člověk; př.: *había un fachero parado ahí; debe ser el novio de Luisa*; **(2)** adj. (Arg): hezký, dobře vypadající; př.: *ese color a la casa la hace más fachera*; ► slang; (RF). • **(3)** adj/subst., hovor. (jižBol, Arg, Urug): člověk s dobrým vkusem, pečlivě se starající o svůj zevnějšek, oblečení; metrosexuál; ■ Syn.: *facha*; **(4)** hovor. (Arg, Urug): pyšný, namyšlený člověk; ■ Syn.: *facha*; **(5)** adj., hovor. (Arg, Urug): výrazný, barvitý (o věcech); **(6)** hovor. (jižBol): nápaditě, vkusně vyhlížející; (DA).

facheta, f., lid. (← it. *faccetta*) **(1)** (Urug): tvář, obličej; viz též: *escracho*; (DA).

fachinal, m. **(1)** (Arg, Urug): bažina nebo zatopené místo pokryté vegetací, travinami, rákosím; (RAE, DA). • **(2)** (Arg): vysoký seník; (AM).

fachinero, -ra, adj. **(1)** odhodlaný, rázný, rozhodný; viz též: *cascarudo, entrador*; (NET). • **(2) lid.** (Arg, Urug): odvážný, statečný; viz též: *guapetón*; (DA).

fachista, adj/subst., hovor. **(1)** m/f. (Dom, Kol, Per): člověk se zpátečnickými názory; zpátečník; **(2)** adj. (Dom, Kol, Per): zpátečnické (postoje a názory); (DA).

facho, m. [Š: *fascista, facha*] **(1)** (Urug): fašista, fašoun; (RR).

facho, -cha, adj/subst. **(1)** subst., hovor. (Chil, Kol, Per, Arg, Urug): fašista; **(2) m.**, lid. (Kub): krádež, loupež; viz též: *robada* (RAE, DA). • **(3) hacer un ~ de combatimento** (Kub): násilně se vloupat a

krást; ► *el facho de combatimento* byly Mussoliniho fašistické skupiny; v jazyku chuchera *hacer un facho* znamená „krást“; viz též: *chuchero*; (DMC). • (4) adj/subst., hovor. (Kost, Kol, Per, Bol, Chil, Arg, Urug): zpátečnický v názorech, ideologiích (o člověku); (DA).

Facho, m., lid. (1) (Ven): hovor. tvar jména *Bonifacio*; (DA).

fachon (fashion), adj. (← angl. *fashion*) (1) (Pan): módní; př.: *Armida es una chica fachon, Gerardo es el que trae esos pantalones fashion*; ► slang; (RF).

fachón, m. (1) (Kub): fald; ► na šatech; (JD).

fachondear, intr. (1) (Am): napařovat se, vytahovat se; (JD).

fachosear, intr. (1) (Mex): být domýšlivý, vychloubat se, troufat si; viz též: *empantalonarse*; (AM, DA).

fachoso, -sa, adj. (1) **málo užív.** (Chil, Ekv, zápVen): chvástající sám sebe, vychloubačný; (2) (Ekv, Per, Arg): elegantní, galantní, **nápadného oblečení (o člověku)**; (RAE, DA). • (3) (Mex): nezpůsobně oblečený; (4) (Per): okázalý (o vzezření i oděvu); (RAE). • (5) (Mex): výstředně se oblékající, vypadající a jednající (o člověku); (AHM). • (6) hovor. (1) (Mex): vtipně, nevhodně oblečený; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (7) (výchBol): dobrého vkusu, co se týká oblečení (o člověku); (DA).

fachudo, -da, adj. (1) (Mex, Urug, Guat): směšně oblečený; (RAE, DA). • (2) **málo užív., hovor.** (Guat, Kost): **nedbale nebo zanedbaně oblečený**; (DA).

fai, adv. (1) **de ~** (Salv, Hond): zadarmo; (2) **de puro ~** (Salv, Hond): bezdůvodně, podle svého gusta; (RAE, DA). • (2) **irse de ~** (Salv): neuvědomit si něco, nedocházet někomu něco; (DA).

fai, m. (← angl. *five*) (1) (Kub): pět centavů; př.: *sólo tengo un fai*; (DMC).

fai!, citosl. (1) (Salv): **policajti!**; ► vyjadřuje upozornění, že přijíždí policie; (DA).

faiarpleis, m. (← angl. *fireplace*) (1) **tener un ~ encendido** (Kub/exil): mít zapálený doutník; ► *fireplace* znamená „krb“; člověku, který hodně kouří, se říká *chimenea*; př.: *tiene el faiarpleis encendido desde que salimos de casa*; (DMC).

faical, m. (1) (Ekv): místo osázené druhu stromu akácie; (RAE, DA).

faifa, f. (← angl. *pipe*) (1) (Hond): dýmka, vodní dýmka; (AM). • (2) hovor. (Hond): ženské přirození; viz též: *palomita*; (DA).

faifai!, citosl. (← angl. *five - five*) (1) (Salv): **muck!**; ► vyjadřuje přátelskou náklonnost mezi dvěma osobami; (DA).

faifudo, adj/subst., hanl. (1) (Hon): člověk, kterého baví diskutovat a hádat se se ženami; (DA).

fail, m. (1) (Am): desky na spisy; (JD).

failear, tr. (← angl. *file*) (1) (StřAm, Arg: La Plata): archivovat; ► v obchodním jazyce; (MM). • (2) (Am): založit spisy; (JD).

fain (← angl. *fine*), (Kol, Mex, Portor, StřAm): úžasný, vynikající; výborné kvality; (MS).

faina, f. (1) (Kub): rachota, práce; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *voy para la faina*; (2) (Kub): chlupatí; policie; př.: *por ahí viene la faina*; (3) **estar en ~** (Kub): pracovat; ► u Kubánců tmavé pleti, vzniklo ze slova *faena* („práce, dřina“); př.: *hoy no estoy en faina*; (DMC). • (4) (Arg, Urug): placka z cizrny; ■ Var.: *fainá*; (5) (Urug): omeleta, často se sýrem; ■ Var.: *fainá*; (6) (Salv): laskavost, bezplatná služba; (7) (Salv): příležitostná práce či práce navíc; (DA).

fainá, f. (← it: janov. *fainâ*) (1) (Arg, Urug): placka z cizrny; ■ Var.: *fainás*; (MS). • (2) (LaPla): omeleta; ► základ omelety tvoří mouka a cizrna; (BDE). • (3) (Arg, Urug): placka z cizrny; viz též: *faina*; (4) (Urug): omeleta; viz též: *faina*; (DA).

fainada, f. lid.(1) (Kub): pošetilost, hloupost; (RAE). • (2) (Kub): hulvátství; (JD). • (3) lid. (Kub): pitomost, blbost; viz též: *pendejada*; ■ Syn.: *fainera, fainería*; (DA).

fainadero, -ra, adj. (← it.) (1) (LaPla): pouliční prodejce placek z cizrny; (MS).

fainás, viz: *fainá*; (MS).

fainera, f. (1) (Kub): pošetilost, hloupost, blbost; př.: *¡qué fainera la tuya con ese libro!*; viz též: *pendejada, fainada*; (RAE, DMC, DA).

fainería, f. (1) (Kub): pošetilost, hloupost, pitomost; viz též: *pendejada, fainada*; (RAE, DA).

faino, -na, adj/subst. (1) (Kub): pošetilec; (RAE). • (2) (Kub): hloupý; ► používá se především v provincii Camagüey; př.: *no seas faino*; (DMC). • (3) hanl. (Kub): pošetilý, hloupý; hlupák; (DA).

faíno, -na, adj. (1) (Kub): nezdvořilý, těžkopádný, venkovský; (MM).

faique, m. (← mochica *faik*) (1) (Ekv, Per): strom z čeledi bobovitých *Acacia macrantha*; ► opadavý rozvětvený strom, který dorůstá až 12 m, má širokou korunu a na větvích a kmenu má protilehlé velké trny, složené listy, žluté květy hustého okvěti a plody ve tvaru lusku s kávovými semínky; velice tvrdé dřevo, které je dobré jako palivové dříví; semínka se používají jako potrava pro dobytek; (RAE, DA).

fairway (← angl. *fairway*) (1) (Chil): v golfu, krátce strážná dráha mezi odpalištěm a jamkovištěm; (MS).

faisán, m., lid. (1) (střKol): osoba, která prodává marihuanu, maloobchodník s marihuanou; (2) (Arg): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (DA).

faite, adj/subst. (← angl. *fighter*) (1) (Am): ve sportu, boxer; (2) (Ekv, Mex, Per, Portor, StřAm): hádavý člověk; (3) (Ekv, Mex, Per, Portor, StřAm): rváč; (4) (Antil): hádka; (MS). • (5) m. (Mex): krasavec; (MM). • (6) (Am): zápas; (7) zabiják; (JD). • (8) (Bol): komplic; ► bol. argot *coba*; (HB). • (9) (Per): výtržník, rváč, provokatér, hašteřivec; př.: *Mañuco andaba de noche por la calle y se topó con dos faites que lo insultaron*; ► slang; (RF). • (10) (Per): hádavý, hašteřivý; provokatér, výtržník; (11) arch. (Per): odvážný, statečný; odvážlivec; viz též: *guapetón*; (12) (Per): elegán; (13) arch. (jižEkv): švihák; (DA).

faitear, intr. (← angl. *to fight*) (1) (Per): vyvolat hádku; (AM). • (2) (StřAm, Mex, Portor): prát se pěstmi; (MM).

faiteman (← angl. *fighter*), (Per): rváč, hádavý člověk; (MS).

faitemanada, f. (1) (Per): hádka, spor; (AM).

faiton (← angl. *phaeton*), (Arg): kočár nebo lehký nekrytý automobil; (MS).

faitoso, -sa, adj. (1) (Per): rváč, hádavý člověk s vlastnostmi zabijáka; (AM, DA). • (2) (Per): rváčský, zabijácký; (JD).

faja, f. [Š: *cinturón, pretina*] (Kost; Hond, Nik): pásek, řemen; př.: *se ha puesto hoy sus mejores trapos: camisa azul, pantalón blanco, ... , faja de cuero de lagarto*; (RR). • (2) (Kol, Dom, Ven): pánský široký kožený pásek, který schová pistoli nebo peníze; (RAE, DA). • (3) (Kub): kožený nebo jiný opasek; (RAE). • (4) (Mex): nápis na hřbetu knihy; (MM). • (5) **una ~ comunista** (Kub): stahovací pás, korzet; ► korzet, který hodně stahuje, metafora s komunismem; (DMC). • (6) (Hon, Nik, Kost, Kub): pásek; ► většinou kožený s přezkou; používá se k obepnutí či připevnění oděvu k pasu; (7) (Guat, Salv, Kost): klínový řemen (v autě); (8) (Ekv): opasek; ► asi 2 m dlouhý, 8 nebo 10 cm široký, prošíváný vlněnými nitěmi různých barev; používá se k připevnění kalhot či sukne k pasu; (9) arch. (Ekv): dlouhý pás z příze, který se používá jako deka pro přikrytí malých dětí; (10) ~ **del abanico** (Pan): klínový řemen; (11) ~ **petrolífera** (Ven): podlouhlý pás země, většinou na březích řek, v jejíž půdě se nachází velké množství ropy; (12) ~ **de tiros**, lid. (Kost): lidské zuby; (13) **pasarse por la ~** (Kol): nevsímat si někoho, něčeho; (14) **socarse la ~** (Hond): omezit výdaje; utáhnout si opasek; (15) **zocarse la ~** (Hond, Salv, Nik, Kost): omezit výdaje; utáhnout si opasek; (DA).

fajada, f. (1) (Ven): zklamání; (AM). • (2) (Antil): výpad, útok; (3) (Arg): nakládačka; (MM). • (4) (Kub): řeč, rozhovor, diskuze; př.: *me di con mi hijo, tremenda fajada*; (DMC). • (5) (LaPla): výprask; viz též: *felpeada*; (MS). • (6) arch. (Ven): zklamání, rozčarování; (7) (Hon, Salv): žranice, hostina; (8) úsilí, snaha, odhodlání v práci; (9) **socarse la ~** (Hond, Kost): omezit výdaje; utáhnout si opasek; ■ Syn.: *socarse la faja*; (DA).

fajado, -da, adj/subst. (1) (Am): bít, bušit; (RAE). • (2) **estar ~ conversando** (Ven): povídat si; (3) (Ven): napálení; (JD). • (3) (LaPla): zdrogovaný, zfetovaný; ► slang *lunfardo*; (NET). • (4) adj., lid. (Hon, Nik, Kost, Kub, Dom, Portor, Ven): odhodlaný (o člověku); ► ten, kdo je odhodlaný a intenzivně se věnuje tomu, co dělá; ■ Syn.: *acinchado*; (5) (Hond): odvážný, statečný; odvážlivec; viz též: *guapetón*; (6) arch. (Kub): o osobě; ► ten, kdo kombinuje oblečení různých motivů, např. proužky a kostičky; (7) **bien ~**, hovor. (Ekv): autoritativní (o osobě); ► ten, kdo má tendenci jednat s autoritou; (DA).

fajador, -ra, adj/subst. (1) málo užív. (Arg, Urug, Bol): o osobě: lstivý, nespravedlivý vymahač; (2) (Kub): o hovězím dobytku, který je zvyklý napadat lidi; (RAE, DA). • (3) (Kub, Per): boxer neúnavně bušící do soupeře; (RAE). • (4) (Mex, Nik, Arg): Boxer, který se nevyhýbá souboji; (5) adj., lid. (zápBol): proutník; ► muž, který má časté sexuální vztahy; (DA).

fajar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Am): bušit do někoho, bít jej; (2) (Kub, Nik): dvořit se nějaké ženě; (3) (Kub): přesvědčit někoho k uskutečnění nějakého cíle; (4) intr. (Kub): o zvířeti: vzpínat se nad někým; (5) intr/zvrat. (Mex): ohmatávat; (6) zvrat. (Am): o dvojici: jít za ruce; (RAE) • (7) tr., hovor. (Arg, Urug, Par, zápBol): poškodit někoho, vzít mu více než je spravedlivé, podvést; (8) (Kub, Portor, Bol): požadovat půjčené peníze; (9) intr/zvrat. (StřAm, Antil, Ven, Kol, Per): intenzívně se věnovat práci; (10) tr/zvrat. (Kub, Guat, Hond, Salv, Nik, Pan, Dom, Ven, Per, Arg, Urug, zápBol, Ekv): bít se, znesvářit se; (11) tr/intr/zvrat., hovor. (Mex, Dom, Ven): čelit někomu, přijmout výzvu; (RAE, DA). • (12) tr. (Kub): vzbudit lásku; (13) ¡que lo fajen! (Arg, Mex): zvolání k zadržení někoho, kdo obtěžuje ostatní nebo se chová jako nevychované dítě; (MM). • (14) ~ **con/a** (Am): pustit se do koho/čeho; př.: *le fajó al trabajo*; (15) (Kub): sbalit, narazit si děvče; (16) ~ **una jeva**: sbalit holku; (17) ~ **un latigazo a** (Am): šlehnout koho; (18) zvrat. (Am): fachčit; př.: *se faja de sol a sol*; (19) (Am): rvát, prát se; (20) ~ **duro/ a piña** (Kub), ~ **a combos** (Chil): servat se jako koně; (JD). • (21) (Kub): začít nebo pokračovat v nějaké práci; př.: *se fajó a escribir*; (22) (Mex): pít líkér; (AM). • (23) intr. (Kub): nadbíhat ženě; př.: *le estoy fajando a María*; (24) (Kub): ukecávat, přesvědčovat; př.: *le fajó para que haga el proyecto de la empresa*; (25) tr. (Kub): smlouvat s někým; ► za účelem prodeje či zlevnění jistého zboží; př.: *me la fajó tanto que le rabajé cinco pesos*; (26) ~**se**, zvrat. (Kub): bít se, prít se; př.: *nos fajamos por nada, nos dimos duro*; (27) ~**le el culo a una mujer**¹ (Kub): snažit se dostat nějakou ženu; př.: *hace días que le estoy fajando el culo*; (28) ~**se por los palos**¹ (Kub): dělat pro něco první poslední, moci se pro něco rozkrájet; př.: *me estoy fajando por los palos por este proyecto, y lo saco adelante*; (29) ~**se por los palos**² (Kub): dříť jako Bulhar, makat jako šroubek; př.: *me estoy fajando por los palos para vivir*; (30) ~**le a una mujer destutanadamente** (Kub): sprostě, nestoudně se snažit dostat nějakou ženu; př.: *le fajó a la mujer del amigo destutanadamente*; (31) ~**se de campana a campana**¹ (Kub): zapřít se, neklesat na duchu; př.: *trionfó en la competencia por que se fajó de campana a campana*; (32) ~**se de campana a campana**² (Kub): pracovat od nevidím do nevidím; př.: *toda mi vida he doblado el lomo fajándome de campana a campana*; viz též: *fajón*; (DMC). • (33) ~**se con**, tr., lid. (Am): bít, mlátit, bojovat; př.: *los militares que se fajaron con nosotros en la guerra quiren el diálogo*; (BDE). • (34) zvrat. (Guat): bít se, mlátit se, rvát se; př.: *a Federico le gusta fajarse con todo el mundo*; ► slang; (RF). • (35) (Kub, US): bojovat; (SUS). • (35) tr. (Mex): vulg. smilnit; (36) (Mex): odhodlaně a energicky se věnovat své práci; (AHM). • (37) tr/intr/zvrat., hovor. (Bol): souložit; ► bol. argot *coba*; viz též: *jinetear*; (HB, DA). • (38) tr. (Hond, Salv): jíst, nacpat se; viz též: *empacar(se)*; (39) hovor. (Nik, Kub, Dom): zamilovat (si, se); viz též: *enganchar(se)*; (40) hovor. (Dom, Ekv): čelit někomu/něčemu s odvahou a autoritou; (41) intr/zvrat. (Hond, Nik): být statečný, odvážný; (42) (Mex, Nik, Dom): převzít odpovědnost; (43) hovor. (Ekv): zaujmout bojový postor, hádat se s někým; (44) (Kub): zaútočit (o skotu); (45) tr/zvrat., hovor. (Guat, Hond, Salv, Nik, Dom, Per, Arg, Urug, zápBol, Ekv): zasadit někomu ránu; (46) (Portor): střílet, vystřelit; (47) lid. (Dom, Kol, Ven): udělat něco skvělým způsobem; (48) (zápBol): ukrást něco bez vědomí postiženého; (49) intr/zvrat., hovor. (Mex): mít předehru, ale nedojít až k sexuálnímu styku; (50) lid. (Kol): v něčem vynikat; (51) (Arg): zdrogovat se, sjet se, zhulit se; viz též: *cascarse*; (52) ~ **el culo a una mujer**² (Kub): milovat nějakou ženu; (53) ~**se los pantalones**, lid. (Mex, Nik, Ekv): postavit se čelem nebezpečné situaci a odvážně čelit následkům; (54) ~**se por los palos**³, lid. (Kub): usilovat o dosažení cíle; (55) ~**se un discurso**, lid. (Kol): výstižně vyslovit modlitbu; (DA).

fajasera, f. (1) (Kub): rvačka, pranice; (JD).

fajasón, f. (1) (Guat): hádka, bitka; př.: *Lorenzo estuvo metido en un fajasón*; ► slang; (RF).

fajatina, f. (1) (Kub): rána opaskem; (AM). • (2) (Kub): rvačka, bitka; př.: *en la esquina había una fajatina*; (DMC).

fajatiña, f., lid. (1) (Kub): bitka, rvačka, zápas; viz též: *encontrón*; (DA).

fajazo, m. (1) (Antil, Portor): útok, napadení; (2) (Kub, Hon, Nik, Kost): rána uštědřená opaskem; (RAE, DA). • (3) **dar un ~ a alguien** (Portor): vytahovat z někoho peníze; (RAE). • (4) hovor. (Portor): tahání peněz z někoho; (5) **dar un ~**¹ (Portor): požádat někoho o půjčku; (6) **dar un ~**² (Portor): napálit, ošidit někoho; (DA).

fajazón, f. (1) (Kub): rvačka, pranice; (2) smečka; př.: *fajazón de perros*; (JD). • (3) lid. (Kub): bitka, rvačka, zápas; viz též: *encontrón*; (DA).

faje, m., hovor. (1) (Mex): předehra, po které ale nedojde k pohlavnímu styku; ► mex. argot *caliche*; (MV, DA). • (2) lid. (Hond, Salv): jídlo; (DA).

fajeada, f. (1) (Hond, Nik, Kost): tělesný trest vykonaný pomocí opasku; (2) (Salv): (na stavbě) omítková lišta, kterou zedníci dají na zeď ještě předtím, než nahodí omítku; hlídají tak úroveň; (DA).

fajear(se), tr/zvrat. (1) (Hond, Nik, Kost): bít někoho (páskem apod.); (2) lid. (Hond): bít se s někým; (RAE, DA). • (3) tr. (Salv): pokládat různé omítkové lišty na zeď, ještě před nahozením omítky (o zednicích); (DA).

fajero, m. (Nik, Ven, Bol, Kost, Chil): obinadlo; ► obvaz, který se dává právě narozeným miminkům pro upevnění gázy na pupíku; dokud se pupík neusuší; (DA).

fajilla, f. (1) (StřAm, Mex): papírový proužek, který se dává na tiskoviny před odesláním poštou; (AM). • (2) (Hond): (textilní) páska, která zdobí klobouk; (3) (Hond): kovová deska, která upevňuje konstrukci nebo montážní hřídel; (DA).

fajina, f. (1) (Urug): zeď typická pro farmy, která je dělaná z větví, slámy, rákosí zpevněných bahnem; (2) (Nik): práce navíc; ► venkované ji provádějí odpoledne; (RAE). • (3) (Ven): skupina lidí, kteří společně plní nějaký úkol; (RAE, DA). • (4) (Kub): práce vykonávaná ve zvláštní hodinu; (5) (Ekv): práce navíc prováděná zdarma; (AM). • (6) (Arg): práce, která vyžaduje fyzickou námahu a provádí se v krátkém období; (7) fyzicky náročná práce; př.: *tenemos mucha fajina*; (8) **uniforme de** ~ (Arg): každodenní vojenská uniforma; (9) **ropa de** ~ : dělnický pracovní oděv; (MM). • (10) (Kub): práce přesčas; (11) **ir a meter** ~: udělat cirkus; (12) **meter** ~ a (Mex): štvát, honit někoho v práci; (13) **tener mucha** ~ (Arg): mít moc práce; (JD). • (14) **uniforme de** ~ (Arg): pracovní oděv; př.: *con uniforme de fajina, el militar se prestó, sin retaceos, casi cómodo, al periodismo y a los padres de los soldados*; (BDE). • (15) (Ven): nepořádek, binec; viz též: *quilombo*; • (16) venk. (jvMex): zemědělská práce vykonávaná dopoledne; (17) uklízeč práce, kterou vykonávají vězni ve věznicích; ■ Var.: *fagina*; (18) venk. (Ven, Arg, Urug): fyzická práce, která vyžaduje sílu a vytrvalost; ■ Var.: *fagina*; (19) arch., venk. (Pan, Kub): zemědělská či domácí práce; (20) venk. (Nik, sz a výchKost): zemědělská práce přesčas; (21) venk. (szPan): pletí; (22) venk. (Bol, Arg, Urug): svazek větví, slámy či rákosí spojený a pokrytý bahnem; používá se ke stavbě rančů; (23) (výchVen): past vyrobená z velmi silných, propletených větví; používá se k lovu králíků a koroptví; (24) (Salv): trest, který spočívá v mytí nádobí; (25) (Salv): onošené kraťasy (v armádě); (26) **volar** ~ (Kost): provádět zemědělské práce (nožem nebo mačetou); (DA).

fajinear, intr., venk. (1) (Nik): pracovat odpoledne na poli; (RAE, DA). • (2) (sz a výchKost): pracovat přesčas; (3) lid. (Nik, SZ a V Kost,): pracovat, makat, dřít (se); viz též: *negrear(se)*; (DA).

fajinero, -ra, adj/subst., venk. (1) adj. (Kost): o zemědělské práci, která se provádí nožem nebo mačetou; (2) adj/subst. (sz a výchKost): nádeník, který vykonává práci přesčas; (DA).

fajita, f. (1) pl. (US, Mex, Kost, Portor, Ekv): pokrm; ► z grilovaných masových nudliček, obvykle více druhů, podávaných s tortilami, pikantní salsou a dalšími přílohami; (2) málo uživ. (Mex, Hon, Salv, Nik, Ekv): tenký plátek masa; filé; (3) (Hon): jídlo připravené z masových či rybích nudliček; (DA).

fajo, m. (1) (StřAm, Mex, ne Per): doušek likéru; (2) pánský kožený opasek; ► pásek z jiného materiálu se nazývá *ceñidor* nebo *faja*; (AM). • (3) venk. (Mex): úder, rána páskem; (AM, DA). • (4) **echarse un** ~ **de**: dát si sklenici čeho; (5) (Mex): svazeček, hrst; (JD). • (5) (Mex): opasek; (BDE). • (6) svazek bankovek; viz též: *paca*; (EEA). • (7) (Mex): sklenička alkoholu; př.: *antes de comer, vamos a echarnos un fajo de tequila*; (AHM). • (8) (Bol): krabička cigaret; (DA).

fajón, -na, adj/subst. (1) (Pan, Nik, Kost, Ekv): silný, dámský opasek; (RAE, DA). • (2) **dar**, o **tirar, un** ~ (Kub): zkusit svést ženu v momentě seznámení nebo zhlédnutí; (3) (Kub): uhánět někoho pro něco, zejména pro peníze; (RAE). • (4) (Kub, Portor): rváč; (AM). • (5) **le dio un** ~: pustil se do něj, nařezal mu; (JD). • (6) adj. (Portor): dovedný, dobrý; př.: *José es un trabajador fajón*; ► slang; (RF). • (7) m. (Kub): nadbíhání, vzbuzení lásky v někom, získání si něčí lásky; př.: *el fajón que le dio a Lola fue increíble*; (8) (Kub): velká rvačka, bitka; př.: *el fajón fue terrible, hubo dos muertos*; (9) **asimilar el** ~ (Kub): opětovat něčí lásku; př.: *ha asimilado el fajón muy bien, mañana vuelvo a tratar*; (10) **dar un** ~¹ (Kub): nadbíhat někomu, snažit se v někom vzbudit lásku; př.: *le di un fajón*; ■ Syn.: *meter (tirar) un fajón*; (11) **dar un** ~² (Kub): ukecávat, přesvědčovat; př.: *le dio tremendo fajón al jefe y le dio el día libre*; (DMC). • (12) (sevKol): opasek k připevnění oděvu k pasu; (13)

adj., hovor. (Portor): útočící, napadající (o zvířeti); (14) (Portor): šprt, workoholik; ► ten, kdo velice intenzivně studuje či pracuje; (15) (Portor): vymahač peněz; (16) **tírar un** ~ (Kub): snažit se svést ženu při prvním setkání; (DA).

fajotera, f. (1) (Kub): spor, hádka, rozepře; př.: *en mi casa, por política, se formó una fajotera*; ■ Syn.: *fajotiña*; (DMC). • (2) (Kub): bitka, rvačka, zápas; viz též: *encontrón*; (DA).

fajotiña, f., viz: *fajotera*; (DMC).

fake, adj/subst. (← angl.) (1) (Portor): falešný (o osobě či věci); ■ Syn.: *fatulo*; (DA).

fakir, m. (1) **no ser** ~ (Kub): mít velký hlad, nebýt živ jen ze vzduchu; ► metafora, nebýt živ z polykání mečů; (2) **poner a alguien como el** ~ (Kub): vycucávat někoho, využívat, zneužívat; ► vysávat z někoho šťávu, metafora s hubenou postavou fakírů; př.: *como te coja, en el trabajo, te pone como el fakir*; (DMC).

falangismo, m. (1) (Chil): idologie; ► stranické postoje a názory národního hnutí Falange, založeného kolem roku 1930 na učení katolické církve; (DA).

falangista, adj/subst. (1) (Chil): stoupenec národního hnutí Falange; (2) (Bol): stoupenec bolivijského socialistického hnutí Falange; (3) adj. (Chil): vztahující se k národnímu hnutí Falange; (4) (Bol): vztahující se k bolivijskému socialistickému hnutí Falange; (DA).

falar, intr., málo užív. (1) (Chil): šňupat drogu; (DA).

falca, f. (1) (Kol): kroužek, který se používá jako doplněk kastrolů (RAE); • (2) (Ven): říční plavidlo velkých rozměrů pouze z jednoho kusu z dřeva, které má střechu; (RAE, DA). • (3) (Ven; Mex, Kol): přívoz; ► široká, plochá, někdy zastřešená loď zavěšená na laně; slouží k přepravě těžkého materiálu z jednoho břehu řeky na druhý; (RR). • (4) (Ven): okraj krabice; (5) (Per): vrchní část lodi, která se v případě boje dá sundat a loď tím představuje menší terč; (6) (Bol): malá palírna; (AM). • (7) málo užív. (Per, Bol, sevArg, Chil): přístroj, který vyrábějí domorodci na destilaci šťávy z hroznů; (AM, DA). • (8) venk. (Kol, Ven, Ekv): doplňkový dřevěný nebo hliněný rám, který se dává na kotle lisu; (MM, DA). • (9) (Arg): destilační baňka; (10) (Kol): obruč; (JD). • (11) (vých a sevBol): pec; ► kuchyňská kamna, do kterých se vloží nádoba, která se poté používá k vaření třtinové šťávy a následně výroby medu, který se používá k výrobě řízečků; (DA).

falcón, m. (1) (Hond): rasa kohoutů, kteří se používají ke kohoutím zápasům; (DA).

falda tubo, viz: *tubo*; (RR).

falda, f. (1) (Kub): hovězí pupek; (2) (Mex): okraj, střecha klobouku; (JD). • (3) ~ **con pastelones** (~ **plisada**, ~ **tableada**, ~ **tachonada**), skládaná sukně; viz též: *pollera tableada*; (4) sukně; viz též: *pollera*; (EEA). • (5) ~ **pintada** (Hond): prsní hovězí maso; (DA).

faldear, tr. (1) (Arg): chodit po úbočí pahorků a hledat cesty k jejich přejití; (MM). • (2) (Salv): muž, který se prochází za účelem hledání žen; (3) lid. (Pan): zastrčit si košili nebo svetr do kalhot nebo sukně; (DA).

faldellín, m., arch. (1) (Kub, Ven, Nik, Dom): šaty na křtiny; (RAE, DA).

faldeo, m. (1) (Arg, Chil, Ekv): spodní část hory; (RAE, DA). • (2) (Am): svah, úbočí; (JD). • (3) (Arg, Chil, Kol, Per): svah, sráz; př.: *las aldeas se encuentran en los faldeos del monte*; (BDE).

faldero, -ra, adj/subst., lid. (1) (Bol): dospělý člověk, který je stále závislý na matce; (DA).

faldeta, f. vulg. (1) (Portor): pánská košile; (2) **ser una de ~ y maruga** (Kub): být hloupý; (AM). • (3) **en ~s** (Dom): v košili; s košilí vytaženou z kalhot; (4) **estar en ~** (Portor): nebýt připravený na co; (DA).

faldilla, f. (1) (Hond): malá bočnice; ► část koňského sedla, která je spojena s hruškou a ke které se připínají třmenové řemeny; (DA).

faldillero, m. (Mex): zženštilý muž; ■ Var.: *faldilludo*; (AHM).

faldinegro, -gra, adj. (1) (Kub): typ hovězího dobytka, který má načervenalý hřbet a je černý zespodu; (AM).

faldiquera, f. (1) (Kol, Portor, Dom): kapsář; ► část oděvu; (AM, DA).

faldo, m. (1) (Kub): gatě; (2) pl. (Kub): kvádro, vohoz; (JD).

faldón, adj/subst. (1) (Arg): oblek ke křtu; (2) pl. (Kub): široké kalhoty; (JD). • (3) adj., lid. (jižEkv): s velkou střechou (o klobouku); (DA).

faldudo, -da, adj. (1) (Kol, Ekv): o terénu: strmý, svažitý; (RAE, DA). • (2) (Arg): zaražený, nesmělý; (JD).

falencia, f. (1) (StřAm, Nik): bankrot obchodníka; (2) (Arg, Per): nedostatek; (RAE). • (3) **estar en ~** (Am): udělat bankrot, zkrachovat; (JD). • (4) (Chil, LaPla): úpadek, bankrot; př.: *tuvimos grandes falencias de producción*; (BDE). • (5) (Hond, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil, Par, Arg): nedostatek něčeho; strádání; (6) selhání funkce zařízení nebo organizace; (7) obchodní bankrot; bankrot instituce; (DA).

falfayota, f. (1) (Portor): zánět podčelistních žláz; (DA).

falfuya, f. (1) (Dom, Portor): chvástání se, naparování se; viz též: *farfulla*; (DA).

falfuyería, f. (1) (Dom, Portor), viz: *farfullería*; (DA).

falfuero, -ra, (1) (Dom, Portor): chvastoun, domýšlivec; viz též: *farfullero*; (DA).

falla, adj/subst. [Š: *fallo*] (1) (Arg, Kub, Salv, Mex, Urug, Ven): poškození motoru; (2) (Kub): tenká dětská čepice; (RAE). • (3) (Kost, Kub, Salv, Portor, Urug, Ven, Guat, Hond, Nik, Pan, Dom, Kol, Bol, Chil, Par, Arg): chyba; (RAE, DA). • (4) (Am): nesplnění slibu; (5) (Kol): chyba v karetních hrách anebo chybějící barva; (AM). • (6) **hacer ~** (Am): nepřijít na schůzku; (7) (Mex): karkulka, čepček; (JD). • (8) (Kol, Hond, stř a zápBol): absence; ► ve škole, v práci aj.; (JD, DA). • (9) (Arg, Chil, Mex, Urug, Ven): technická závada; (EEA). • (10) (Š < Am) (Ven aj.): vada; př.: *-yo creo que una de las grandes fallas que tenemos nosotros acá, actualmente, es de que el joven no tiene alternativas*; (BDE). • (11) (Dom, Portor, střVen, Chil): nepravidelné fungování tělesného orgánu; (12) (Kol): puntík za absenci (ve škole); ► označení nepřítomnosti žáka učitelem do třídnice; (13) lid. (Per): ten, kdo neplní sliby, závazky; (DA).

fallado, m. (1) (Chil): zabeďněnec; (JD).

fallador, -ra, adj/subst. (1) (Chil): soudce, který vydává rozsudek nebo na to má příslušnou pravomoc; (DA).

fallanquear, intr. (1) (Arg): makat, dřít se; (JD).

fallar(se), tr/intr/zvrat. (1) **~le**, lid. (Kub, Salv, Mex, Urug, Bol, Chil, Ekv): být šílený; (RAE, DA). • (2) intr. (Chil): flákat práci, ulejšvat se z práce; mít o kolečko navíc, být padlý na hlavu; (3) (Mex): propadnout; ► ve volbách; (4) **~llaste** (Kub): to jsi vedle; (5) **le ~lla la azotea** (Chil): je praštěný pytle; (6) **si te ~lla el gallo** (Kub): jestli ti to nevyjde, jestli ti to krachne; (7) **no me ~lles** (Kub): nenech mě ve štychu; (JD). • (8) (Kub): seknout se, udělat botu (chybu), šlápnout vedle; př.: *cometiste un error en casarte con ella, —sí, fallé*; (9) (Kub): cítit se všelijak, necítit se dobře, být nemocný; př.: *voy al médico, estoy fallando*; (DMC). • (10) tr. (Hond): mít absenci ve škole; (11) intr/zvrat. (Portor): v bejsbolu; ► odpálit míček a být v postavení mimo hru; (12) **~ la cuchara**, lid. (Chil): prodělat infarkt; (13) **~ los caracoles** (Kub): mít smůlu; (14) **~le las pilas** (Guat): být trochu šílený, praštěný; (DA).

fallazón, m. (1) (Hond): časté selhání člověka, nástroje či mechanického nebo elektrického zařízení; (DA).

fallazón, -ona, adj. (1) (Hond): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (2) **ser pura ~** (Hond): být blázen, ztřeštěnec, magor; (DA).

fallenque, adj. (1) (Kol): chudý; (AM).

fallero, -ra, adj/subst. (1) (Chil): často chybějící člověk; (AM). • (2) (Chil): nedochvilný; (JD). • (3) **hovor.** (Chil, Bol): ten, kdo neplní své povinnosti nebo často chybí v práci; (DA).

falleteo, m. (1) (Kub): chybování, dělání chyb; př.: *tú sigues en el falleteo*; (2) (Kub): opakující se závada, selhání; př.: *¡qué falleteo tiene este motor!*; (DMC). • (3) (Kub): porucha motorového vozidla; (DA).

fallir, intr. (1) (Am): udělat úpadek, zbankrotovat, zkrachovat; (2) (Am): chybět; (JD).

fallo, m. (1) (Kub): propadlé pořadí; (RAE). • (2) (Per): tabák, cigareta; př.: *mi hijo me hizo los fallos de una cajetilla jugando con ellos*; ► slang; (RF). • (3) **coger en un ~** (Kub): posvítit si na někoho, načapat ho; př.: *trató de engatuzarme pero lo cogí en un fallo y me di cuenta de toda la verdad*; (4) **no hay ~(s)** (Kub): žádný problém; př.: *no te olvides de recoger la pieza del garage, —no te preocupes, no hay fallo*; (5) **tener alguien un ~¹** (Kub): být nemocný; př.: *tengo un fallo en algún lugar del cuerpo, no me siento bien*; (6) **tener alguien un ~²** (Kub): být blázen, šplouchat někomu na maják, nemít to v hlavě v pořádku; př.: *te contestó así porque tiene un fallo, está para recluirlo, toda la familia está loca*; (DMC). • (7) **málo uživ.** (Per): cigareta; viz též: *nicotinoso*; (8) **~ fotográfico** (Chil): fotorozhodčí; ► ve sportu; když je výsledek nejasný, použije se tato metoda fotorozhodčího; (DA).

fallo, -a, adj. [Š: *carecer*] (1) **andar ~ de** (Ven, Arg): postrádat, být slabý, mít nouzi o, nedostávat se; př.: *don José andaba fallo de la vista*; (RR). • (2) (Chil): o obilném klasu: nedostatečně dozrálý; (3) **al fin y al ~** (Chil, Dom): koneckonců; (AM). • (4) hloupý, pošetilý; (MM). • (5) (Chil): padlý na hlavu, praštěný, zkrachovaný, zbankrotěný; (JD). • (6) (Dom): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (7) (Ven): nedostačující (o jídle); (8) (Ven) nekompletní, neúplný (o práci či o vyšetřování); (9) (Dom, Portor): poruchový (o stroji); (10) ~ **al caldo**¹ (Chil): nemocný, slabý (o člověku); (11) ~ **al caldo**², málo užív., lid. (Chil): chudý, bez peněz; (DA).

fallofo, -fa, adj., lid. (1) (Hond): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (DA).

fallón, m. (1) (Guat): chyba, selhání; (DA).

fallón, -na, adj/subst. (1) (Ekv): často chybějící člověk; (AM). • (2) (Ekv): nezdvořilý, nedržící slovo, neodpovědný; (3) (Mex): selhávající, vysazující (o motoru); (4) (Ekv): nezdvořák, neodpovědný člověk; (JD). • (5) (Guat): politováníhodný, nešťastný (o člověku); (6) adj. (Mex, Guat) často selhávající (o stroji); (DA).

fallonazo, m., lid. (1) (Kost): omyl, špatný odhad; (DA).

faloso, -sa, adj., hovor. (1) (Dom, Ekv): vadný, poškozený (o věci); (2) málo užív. (Ekv): neplníci sliby (o člověku); (DA).

falluca, f. (1) (Mex): pašování; (RAE). • (2) (Mex), viz: *fayuca*; (DA).

falluco, -ca, adj/subst., lid. (1) (Chil): hloupý, hlupák; viz též: *güevón*; (2) hovor. (Dom, Portor): starý a nemocný; stařec; (DA).

fallundo, -da, adj., venk. (1) (Hond): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (DA).

falluqear, tr. (1) (Mex): pašovat; (RAE). • (2) (Mex), viz: *fayuqear*; (3) intr., lid. (stř a zápBol): nedodržel slib; (DA).

falluquero, -ra, m/f. (1) (Mex): pašerák; (RAE). • (2) (Mex), viz: *fayuquero*; (DA).

fallutada, f. (← it.) (1) (LaPla): podvod, zrada; ■ Var.: *fayutada*; (MS). • (2) hovor. (Arg, Urug): podvádění; (RAE). • (3) (Arg, Urug), viz: *falluteada*; (DA).

fallute, adj/subst., lid. (1) (Chil): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (2) hovor. (stř a zápBol): člověk, který nedrží sliby nebo neplní závazky; (DA).

falluteada, f. (← it.) (1) (LaPla): podvod, zrada; ■ Var.: *fayuteada*; (MS). • (2) hovor. (Arg, Urug): podvádění; (RAE). • (3) hovor. (Bol, Arg, Urug): pokrytecké, nekalé chování; ■ Var.: *fallutada*; ■ Syn.: *fallutería*; (DA).

fallutear, tr., hovor. (← it.) (1) (Arg, Urug): podvádět; (RAE). • (2) (LaPla): podvést, zradit; ■ Var.: *fayutear*; (MS, DA). • (3) intr. (Bol, Arg, Urug): nedodržel závazek, nesplnit slib; ► bol. argot *coba*; (HB, DA). • (4) (Arg, Urug): chovat se pokrytecky, falešně; (5) (stř a zápBol): selhat při vykonávání něčeho; (DA).

fallutelli, adj/subst., lid. (← *Fallutelli*, argentinská kreslená postavička) (1) (Bol, Arg, Urug): člověk, který nedrží sliby nebo neplní závazky; (2) pokrytec, hypokryt; zrádný člověk; (DA).

fallutería, f. (← it.) [Š: *hipocresía*] (1) (LaPla): podvod, zrada; ■ Var.: *fayutería*; (MS). • (2) (Urug, Arg): pokrytectví; viz též: *falluto -a*; (RR). • (3) hovor. (Arg, Urug): podvádění; (RAE). • (4) lid. (LaPla): pokrytectví; př.: *hay dos procedimientos para abordar a Avellaneda: a) la franqueza ...; b) la fallutería, decirle aproximadamente: «Mire, muchacha, que yo tengo mi experiencia, puedo ser su padre, escuche mis consejos»*; (BDE). • (5) (Arg, Urug), viz: *falluteada*; (DA).

falluto, -ta, adj/subst. (← it: neap. *fallutu*) [Š: *falso*] (1) (LaPla): falešný, klamný, nepravý, neupřímný, pokrytecký; ■ Var.: *fayuto, -a*; viz též: *fallutería*; (RR, MS, BDE). • (2) hovor. (Arg, Urug, Bol, Par): nepoctivec, zrádce, hypokryt; (RAE, DA). • (3) (Arg, Urug): o věci, o nástroji: ztráta odolnosti; (RAE). • (4) (Arg, Urug, Bol, Chil): neúspěšný (událost); nespolehlivý; (MS, DA). • (5) (Portor): zbabělý, domýšlivý; (6) (LaPla): nevěrný, zrádný; šmejd; (7) (LaPla): věc, která neslouží ke svému účelu; ■ Var.: *fayuto*; (MS). • (8) (Arg, Urug, Par, stř a zápBol): o člověku: neplníci sliby a povinnosti; (MM, DA). • (9) (Bol): člověk, který nesplní to, co slíbí; ► bol. argot *coba*; (HB). • (10) adj. (LaPla): nepoctivý, nevěrný, věrolomný, neloajální, nekalý; (11) (LaPla): falešný, padělaný, nepravý, nepravdivý, klamný; (12) m. (LaPla): falšovatel, falzifikátor, padělatel, plagiátor; (13) adj. (LaPla): obyčejný, prostý, všední; nekvalitní; ■ Syn.: *chafalote, fule*; viz též: *fulería*; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *fayuto*; (NET). • (14) lid. (Chil): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (DA).

FALN (Fuerzas Armadas de Liberación Nacional), f., pl. (1) (Ven): Ozbrojené síly národního osvobození; př.: *tanto las FALN-FLN (Fuerzas Armadas de Liberación nacional y su expresión política: El Frente de Liberación Nacional) como el MIR (Movimiento de Izquierda Revolucionaria) eran hasta hace poquísimo ... las más «cubanas» de las organizaciones guerrilleras que con diversa fortuna subsisten en América del Sur*; (BDE).

falocracia, m. (1) (LaPlá, Kol): machismus; mužská nadřazenost, nadvláda, svrchovanost; ► slang *lunfardo*; (NET).

falócrata, m. (1) (LaPlá): machista, zastávce falokracie (vláda mužů nad ženami); ► slang *lunfardo*; (NET).

falondres (de), m., adv. (1) (Kub, Ven): najednou, náhle; ► na dnešní Kubě se používá také jako synonymum pro *zhroustít se, spadnout*; (AM).

falopa, adj/subst., hovor. (1) f. (Arg, Urug, Chil): narkotikum, halucinogenní droga; (RAE, DA). • (2) (Arg, Urug): dávka drogy; (RAE). • (3) (Arg): droga; př.: *Vicente dice que no se divierte si no hay un poco de falopa de por medio*; ► slang; (RF). • (4) (LaPlá): droga; ■ Syn.: *meresunda*; viz též: *menesunda*; (5) adj. (LaPlá): nekvalitní věc, krám; ■ Syn.: *shomería*; ► slang *lunfardo*; (NET, DA). • (6) f. (Chil): kokain; ► toto označení se používá mezi obchodníky s drogami a konzumenty; (7) m/f., lid. (Arg): feťák; ► člověk závislý na drogách; (DA).

falopazo, m. (1) (Chil): inhalace či vdechnutí kokainu; (DA).

falopear(se), intr/zvrat., lid. (1) (Arg, Urug, Chil): zdrogovat se, sjet se; (RAE, DA). • (2) intr. (Arg, Urug): užívat drogy; (3) tr. (Arg, Urug): podat někomu drogu; (4) (Chil): vdechovat kokain; (5) (Chil): radostně čichat, šňupat, vůni; (DA).

falopero, -ra, adj/subst. (1) (Arg, Urug): drogově závislý; (RAE). • (2) (LaPlá): narkoman, toxikoman; př.: *¿sabían que Diego es un falopero?*; ► slang *lunfardo*; (NET, RF). • (3) lid. (Arg, Urug, Chil): drogově závislý člověk, zejména na kokainu; (4) adj. (Chil): vztahující se k drogám, zejména ke kokainu; (DA).

falopiarse, zvrat. (1) (LaPlá): drogovat; zdrogovat se; viz též: *cascarse*; ► slang *lunfardo*; (NET).

falsa, f. (1) (Kub, Mex): podložka na psaní; (JD). • (2) (Mex): stránka v knize pouze s názvem, titulem; (DA).

falsario, -ra, adj. (1) (Guat, Hond, Nik, Dom): falešný, nepravý (o věci); (DA).

falseadura, f., lid. (1) (Dom, stř a zápBol, szArg): vykloubení, dislokace kosti; (DA).

falsear(se), tr., i intr/zvrat. (1) intr/zvrat. (Mex, Dom, Ven, Arg, Bol): poranit si kost nebo kloub; (2) tr., lid. (Dom, szArg): vykloubit někomu kloub, kost; (3) tr. (Hond, Nik, Kost, Ekv): vypáčit dveře či okna za účelem krádeže; (4) (Ekv): vypáčit zámek v případě nouze; (5) (szKost): přivazovat skot pomocí provazu; (DA).

falseta, adj/subst., lid. (1) (Ekv): falešný, nepravý a většinou špatné kvality (o věci); krám; př.: *ese Sony que compraste en la Bahía es falseta*; ► slang; (RF, DA). • (2) f. (Ven): řemen; ► řemen na postroji koně, který mu brání ve sklonění hlavy; (RR). • (3) (Mex, Ven): uzda; ► krátká uzda, která se dává do tlamy koně; používá se místo udidla; (4) hovor. (Ekv): pokrytec, hypokryt; (DA).

falsete, adj/subst. (1) (Bol): falešný; ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) **tocar nada más** ~, m. (Kub): být falešný; př.: *tu marido nada más toca falsete*; (DMC). • (3) venk. (szMex): dveře; ► venkovské, rustikální dveře, vyrobené ze stejného materiálu jako plot; (DA).

falseto, -ta, adj/subst., lid. (1) (Kol, Ekv): prolhaný; lhář; viz též: *hablador*; (DA).

falsilla, f. (1) (Mex): řemen na svázání dobytka; (JD).

falsín, m. (1) (Ven): flétna; ► typ flétny vydlabané z dýně či tykve, zní ostře a pronikavě; (AM).

falso, adj/subst. (1) (Ven): tajná kapsička, skrytá vnitřní dutina; dvojité dno; (RR). • (2) (Am): nedbající společenských závazků; (3) **coger en** ~ (Mex): přistihnout při lži; (4) (Kub): sámek; (5) (Mex): falešné svěctví; (6) (Ven): sklep, suterén; (JD). • (7) (Bol) guláš připravený z obalovaného, smaženého hovězího masa, který se vaří v omáčce *ahogado*; (8) (Mex, Nik, Ven, Kost, Ekv): pomluva; (9) (Mex, Hond, Nik, Kost): lež, výmysl; viz též: *mentolina*; (10) (Per): malý osobní balíček kokainu; (11) (Ven): skryté dvojité dno ve skříni, kufru či krabici; (12) (Ven): dečka; ► složená látka, která se dává mezi podsedlovou dečku a hřbet koně; (13) (Chil): spodní prádlo; ► dámské škrobené spodní prádlo, většinou bílé barvy; používá se pro rozšíření některých sukni; (14) venk. (Dom): vrata; ► venkovská, rustikální vrata vyrobena ze dvou svislých sloupků s řadou otvorů, do kterých se horizontálně strčí tyče, kterými se vrata zavírají či otevírají; (15) (Hond):

dveře; ► branka s tyčemi, která má pět řad ostnatého drátu; plní funkci jak branky, tak plotu; (16) (Bol): ladění malé loutny; (17) (szKost): smyčka; ► smyčka udělaná na laně používaná k chycení skotu; (18) (szKost): hození lasa za účelem chycení zvířete; (19) ~ **pisso**, m. (Dom, Portor): forma k výrobě železobetonové desky pro stavbu patra či střechy; (DA).

falso, -sa, adj/subst., hovor. (1) (Kub, Portor): ten, kdo se málo stará o udržení kontaktu se svými přáteli; (RAE, DA). • (2) (Mex): lenoch; (3) (Mex): psací podložka; (4) (Mex): stránka v knize s nadpisem; (RAE). • (5) adj. (Ekv) lehce vyblednutelný (o látce); (6) (Bol) vztahující se k pišťalkám Panovy flétny, které jsou na obou koncích otevřené; (7) (Hond): odemknutý; ► vztahuje se k otevřenému oknu či dveřím, které nejsou zamknuté; (DA).

falsojuramentero, -ra, m/f., lid. (1) (Bol): lhář; ► člověk, který často křivě přísahá; (DA).

falta, adj/subst. (1) **me están haciendo** ~ (Ekv): chybím jim, postrádají mě; (JD). • (2) lid. (Per): troufalec, neuctivec; ► člověk, který jedná drze a neuctivě; (DA).

faltador, -ra, adj/subst., lid. (Bol, Par, Arg, Urug): ten, kdo často nechodí do práce nebo do školy; (DA).

faltante, m/f. (1) (Am): lajdák, nedbalec; (JD). • (2) m. (Mex, Guat, Dom, Par): chybějící, scházející, deficit; př.: *se registran faltantes de hasta 400 litros por pipa*; (BDE, DA). • (3) (Mex, Guat, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol, Chil, Par, Arg): částka, která chybí při revizi pokladny; (4) (Chil): produkt, který schází při inventuře; (DA).

faltar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Arg, Mex, Ven): bezohledně se chovat k nadřízenému, dámě nebo osobě, která si díky svému věku či pozici zaslouží úctu; (MM). • (2) **le ~tan pantalones** (Mex): neví kudy kam; (3) **nunca ~ta un pelo en la sopa** (Guat): nic nemůže jít lehce; (4) **no ~ta un tilín para que** (Kub): moc neschází, aby; (JD). • (5) ~ **menos que cuando empezamos**, intr. (Kub): zbývá nám toho méně než na začátku; ► vtípná odpověď na otázku: „kolik toho ještě zbývá?“; př.: *¿falta mucho? —falta menos que cuando empezamos*; (DMC). • (6) ~ **le más de un hervor** (Arg): fráze používaná pro člověka, který není dobře připraven na danou situaci; př.: *¿que Roberto piensa abrir su propia compañía? a ése le falta más de un hervor*; (7) ~ **le un jugador** (Arg): postrádat rozum, inteligenci; ► výraz pochází z fotbalu, kde při vyloučení hráče dojde ke znevýhodnění týmu; př.: *a Felipe le falta un jugador, por eso se mete en líos*; ► slang; (RF). • (8) tr., málo užív. (Mex, Arg): být nevěrný (v manželství); (9) ~ **el veinte para el tostón**, intr., lid. (Hond): být hloupý; viz též: *güevón*; (10) intr/zvrat. (Dom, Portor, Kol, Bol, Chil, Arg): vyhybat se práci, setkání, škole, oprávněně i neoprávněně; (11) **¡falta de guaro!** (Hond): Na zdraví!; ► používá se, když někdo kýchne; (12) **¡falta de leche!** (Salv): Na zdraví!; ► používá se, když někdo kýchne; (13) ~ **cazuela**, lid. (Chil): mít slabé fyzické či duševní zdraví; (14) ~ **cinco para el peso**¹, hovor. (Chil, Arg): mít nízké IQ; (15) ~ **cinco para el peso**², lid. (Arg): postrádat něco nepostradatelného při provádění nějaké akce; (16) ~ **mucha caña que moler** (Nik): žít dlouhý život; (17) ~ **mucho maíz por pilar** (Ven): být zaneprázdňený, mít spoustu věcí na práci; (18) ~ **un perno**, hovor. (Chil): být šílený, slaboduchý; (19) ~ **le chauca para el peso** (Chil): vykazovat nízkou inteligenci; (20) ~ **le pelo pa' moña**, lid. (Kol): nemít dostatek zkušeností pro provedení něčeho; (DA).

faltativo, -va, adj. (1) (Kub): neuctivý; (AM).

faltazo, m.; (1) **pegar (el) ~** (Arg; Urug): chybět ve škole nebo v práci, mít absenci; př.: *había ... fulanos que le pegaron faltazo al laburo (trabajo)*; (RR). • (2) (LaPla): neformálnost, neoficiálnost, neserióznost, nesolidnost, nespolehlivost; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *gambeta*; (NET). • (3) lid. (Arg, Urug): nepřítomnost v práci nebo u jiné povinnosti; (DA).

falte, m. (1) (Chil): muž prodávající drobné zboží; (RAE). • (2) arch. (Chil): podomní obchodník; (JD, DA).

faltedad, f. (1) (Kol): domýšlivost, troufalost; (AM).

faltista, adj/subst. (1) (Salv, Hond, Mex, Guat, Nik): člověk, který často chybí ve škole nebo v práci; (RAE, DA). • (2) m/f. (Am): lajdák; (JD).

falto, -ta, adj. (1) (Salv, Hond): hloupý nebo přihlouplý; (RAE). • (2) (Kol): ješitný, marnivý; (AM). • (3) venk. (Salv): nezralý (o ovoci); (4) ~ **de respeto** (Ven, Chil): drzý, neuctivý (o člověku); (5) **sentirse en falta** (Per, Par, Arg, Urug): cítit se provinile; (DA).

faltón, -na, adj/subst., hovor. (1) (Kol): o osobě: neplní normy, pravidla; (RAE). • (2) m. (Kol): zrádce, falešník, nespolehlivá osoba; ► kol. argot *parlache*; viz též: *fariseo*; (M01). • (3) adj. (Kol): neuctivý; (4) (StřAm, Kol, Ekv): nespolehlivý; (5) (Arg): nevinný, jednoduchý; (AM). • (6) (Arg,

Kub, Mex): o člověku: často chybící v práci; ■ Syn.: *fallero*; (MM). • (7) (Ekv): ten, kdo často chybí ve škole (o žákovi nebo o učitelovi); (DA).

faltonear, tr/intr. (1) (Kol): zradit, podvést někoho, zklamat něčí důvěru; př.: *eso sí, el día que nos llegue a faltonear, que sea lengüilargo, que se alce con una cosa, se muere; eso lo sabe todo el mundo, esa es la ley*; ► kol. argot *parlache*; ■ Var.: *faltoniar*; (M01). • (2) intr., lid. (Kol): zklamat někoho nedodržením slibu či závazku; (3) tr., lid. (Kol): záměrně zradit přítele; (DA).

faltonería, f. (1) (Kol): zrada, udání, nedodržení závazků; př.: *matan al que comete faltonerías*; ► kol. argot *parlache*; (M01).

faltoniar, tr., viz: *faltonear*; ► kol. argot *parlache*; (M01).

faltoso, -sa, adj/subst. (1) (Kol): hašteřivý; (2) (Arg): jednoduchý; o člověku: často někde chybící; (3) f. (Per): typický peruánský ovocný nápoj *chicha* bez přidaného cukru; (AM). • (4) lid. (StřAm, Mex, Per): neuctivý; (AM, DA). • (5) (Mex): urážlivý; (JD).

falucho, m. (1) (Arg): slavnostní čepice vojenských představitelů či diplomatů se dvěma vrcholy, zvlněná na bocích; (2) (Bol): náušnice; (RAE).

falucho, m. [Š: *pendiente, arracada*] (1) (Bol; Arg): náušnice ve tvaru čtyřlístku; (RR). • (2) (Portor): papírový drak, malá kometa; (AM). • (3) (Bol): náušnice; ► bol. argot *coba*; (HB). • (4) (Arg): klobouk; ► dvourohý klobouk se zkroucenou střechou, který nosili vojevůdci a diplomaté při slavnostech; (DA).

faluta!; citosl. (1) (Chil): hergot!, sakra!; (JD).

fama, f. (1) (stř a výchKol): řeznictví; ► obchod nebo místo, kde se prodává maso; (2) (Bol): střela, která zasáhne střed terče; (DA).

fambá, m. (← afr.) (1) (Kub): posvátný chrám společenství *Abakua*; (2) zadnice; (MS). • (3) (Kub): obřadní místo společenství *Abakua* (afrického původu); ■ Syn.: *atrile, cuarto fambá*; (DA).

fambeco, m., lid. (1) (Kub): zadek, zadnice, hýždě; viz též: *fundamento*; ■ Var.: *fambeque*; (DA).

fambeque, m. (1) (Kub), viz: *fambeco*; (DA).

fambo, viz: *nalgabolú*; (DMC).

fame, f. (1) (LaPla): strašný hlad, chuť k jídlu; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *ragú*; (NET).

fameco, m. (1) (Kub): chleba; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *dame un pedazo de fameco*; (DMC).

familia, f. (1) (Chil): včelí roj; (RAE, DA). • (2) (Per, Dom): příbuzný; př.: *tengo muchas familias*; (AM). • (3) (Kub): důvěrné oslovení mezi přáteli; př.: *adiós familia*; (MM). • (3) (Kub): viz: *arete*; (DMC). • (4) **augmentar la** ~ (Bol): spát s ženou nebo milenkou někoho jiného; bol. argot *coba*; (HB). • (5) hovor. (Kub, Dom, Portor, sev a zápEkv, Per): oslovení mezi blízkými lidmi; (6) **de** ~, lid. (Mex, Dom, Kol, Per, Bol, Par, Arg): bohatý člověk, člověk dobrého společenského postavení; (7) ~ **miranda** (Chil, Ekv): o člověku, který chodí do obchodů, ale nikdy si nic nekoupí; (8) **quedar en** ~ (Nik, Pan, Chil): očekávat něco; čekat na něco; (DA).

familiar, intr. (1) (Arg): porodit; (MM).

familiar, m. (Ven): duch zvířete, které bylo za živa pohřbeno pod dveře statku nebo ovčína; ► podle lidové pověry měl takový duch chránit obydlí; (RR). • (2) (Kol): skřítek, kterého mívají pověřiví lidé; (AM). • (3) venk. (szArg): zlý duch, většinou ve formě zvířete; ► podle lidové pověry chrání zájmy svého pána; (4) (Pan): amulet; (DA).

familiero, -ra, adj., lid. (Nik, Arg, Urug, Par, Ekv): o člověku, který je rád ve společnosti své rodiny; (DA).

family, m. (← angl.) (1) ~ **room** (US, Portor): místnost v domě určená pro rekreační aktivity; (DA).

fámily, m., málo užív. (← angl. *family*) (1) (Nik): rodina; (DA).

familleo, m. (1) (Bol, Per): očištění keře koky od mechu a trav; (AM).

famuya, f. (1) (Mex): služka; (DA).

fan (← angl. *fan*): nadšenec, fanoušek, fanatik; (MS).

fana, adj/subst. (1) f. (Kub): sračka, posera; (2) **es un come** ~ (Kub): je to kus hovada; (JD). • (3) (Arg): fanoušek; př.: *Gabriel y Marcos son fanas de los Fabulosos Cadillacs*; ► slang; (RF). • (4) (Kub): chlupatí, policie; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *la fana está vigilando mucho hoy*; (5) (Kub): hovno; př.: *me manché con fana*; (6) **come**~¹ (Kub): budižkničemu; člověk, který stojí za hovno; (7) **come**~² (Kub): hlupák, blbec; př.: *¡qué comefana! ¡casarse con una mujer pública!*; ■ Syn.: *comermierda*; (DMC). • (8) (LaPla): fanatik, nadšenec, horlivec; fanda, fanoušek;

(9) adj. (LaPla): fanatický, zuřivý; ► slang *lunfardo*; (NET). • (10) (Kub): výtok; ► bělavý výtok, který se hromadí mezi předkožkou a žaludem penisu; (11) **comer** ~ (Kub): říct nebo udělat něco nevhodného (z neopatrnosti nebo povýšenosti); (DA).

fanal, m. (1) přední světlo u auta; viz též: *luz delantera*; (EEA). • (2) (Dom, Ven): lampa; ► broušená skleněná lampa ve tvaru převráceného zvonu; (3) (Ekv): stínítko; ► stínidlo, většinou ze skla, které zakrývá všechny žárovky v lampě; (DA).

fanar, tr. (1) šlohnout; viz též: *limpiar*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fanas (comer), (1) (Kub): věřit něčemu nepravděpodobnému; (AM).

fanaticada, f. (1) (Kub, Ekv, Salv, Hond, Nik, Kost, Pan, Dom, Portor, sevKol): fanoušci; (RAE, DA). • (2) (Guat, Hon, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Portor, Ekv, Per, Bol): fanoušci, stoupenci; ► skupina fanoušků (sport) či stoupeňců (politika), kteří podporují své oblíbence křikem a pískotem; (3) (Nik, Dom, Ven): fanoušci bejsbolu; (4) (Ekv): vyzívající gesto fanouška; (DA).

fanático, -ca, adj/subst. (← angl. *fanatic*) (1) (Am): zanícený příznivec něčeho; (2) obdivovatel filmového herce či herečky; (MM). • (3) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Portor, Ekv, Bol, Chil): fanoušek; ► nadšený a věrný fanoušek sportovního týmu; (4) (Nik, Ven): fanoušek bejsbolu; (DA).

fanatincha, m/f., hovor. (1) (Chil): fanatický fanoušek; ■ Var.: *fanatinche*; (DA).

fanatinche, viz: *fanatincha*; (DA).

fanchop, m. (← *Fanta*®, ← něm. *schop*) (1) (Chil): nápoj; ► z piva a pomerančové limonády; ■ Var.: *fanschop*; (DA).

fancy, adj. (← angl.) (1) (US, Portor): elegantní, šik (o věci); (DA).

fundanga, f. (1) (Ven): velká kapsa na dámské sukni; (2) (Mex): obtíž, nepatřičnost; (AM). • (3) (Mex): otrava; př.: *¡qué fundanga esto!*; (JD).

fundango, m., hovor. (1) (Salv): hýždě; (RAE). • (2) (Bol, Mex): staré andaluzské a extremadurské vesnické oslavy tancem; (3) (Arg, Kub, Guat, Mex, Per, Portor, Ven): zmatek, nepořádek; ► Podle slovníku Královské španělské akademie se ve Španělsku říkalo *Fandango* starému tanci přivezenému z Jižní Ameriky; (AM). • (4) **meterse en un** ~ (Mex): pěkně si nadrobit, dostat se do pěkné bryndy; (JD). • (5) lid. (Guat, Salv): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (6) (Mex): komplikace; (7) (Kol): druh tance; ► typický tanec, který se tančí v kruhu tvořeném páry, které se točí proti směru hodinových ručiček okolo kapely; (8) (Dom, Bol): slavnost; ► oslava, na které se tančí a pije, většinou pořádaná doma; (DA).

fundanguear, tr/intr., lid. (1) (Salv, Bol): slavit, oslavovat, bavit se, flámovat; viz též: *fiestear*; (2) (Bol): vyrazit na flám; (DA).

fundanguillo, m. (1) (Portor): typický tanec znázorňující střet života a smrti; ► vychází z tanců *seguidilla* a *fundango*; (AM).

funduca, adj/subst. (1) (Portor): o člověku: tlustý, robustní; (AM). • (2) (← antillano) (Portor): loutna; ■ Var.: *fundusca*; (DA).

fundusca, adj/subst. (1) (Portor), viz: *funduca*; (2) adj., hovor. (Portor): tlustá, pomalá (o ženě); (DA).

fundungo, m. (1) (Kub): jídlo; př.: *mi vida, hazme un fundungo que tengo hambre*; (DMC).

fane¹, adj. (← fr.) (1) (LaPla): zvadlý, uvadlý, odumřelý; ► slang *lunfardo*; (NET).

fane², adj. (1) (LaPla): opotřebovaný, ošoupaný, obnošený, otřepaný; vyčerpaný, ojetý; ► slang *lunfardo*; (NET).

fané, adj. (← fr. *fané*) (1) (Am): zvadlý, uschlý; (MS). • (2) (Am): opotřebovaný, obnošený, ochablý; (MM). • (3) lid. (Arg): unavený; př.: *sola, fané y descangayada/la vi esta madrugada/salir del cabaret*; (BDE). • (4) (LaPla): šereda; vrásčitá žena; viz též: *escracho*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fanear (← angl. *to fan out*); (1) (USA): v baseballu, třikrát nezvládnout odpálit míč; (2) (USA): poplést někoho; (MS).

fanega, adj/subst. (1) ~ **legal** (Mex): 3 hektary a 56 akrů; (JD). • (2) (LaPla): hloupý; viz též: *estaso*, *pamela*; slang *lunfardo*; (NET). • (3) lid. (Arg): hloupý, hlupák; viz též: *güevón*; (4) arch. (jižEkv): měrná jednotka; ► stará míra k měření stavebního písku, která obsahuje dvanáct jednotek (asi 12 x 6,6 galonu); (5) (Hond): měrná jednotka; ► měrná jednotka obilí; 1,102848 m³; (6) (Nik): měrná jednotka; ► měrná jednotka kukuřičného zrna; 141,52 kg; (7) (Kost): měrná jednotka; ► měrná jednotka objemu, která se rovná 20ti bedničkám kafe nebo 25ti bedničkám kukuřice; (DA).

fanesca, f. (1) (Ekv): jídlo podávané na Velký pátek; obsahuje ryby, čerstvé zrno, mléko, vejce, se smaženým banánem a jinými přísadami; (RAE). • (2) (Ekv): tradiční velikonoční čočková polévka; ► z čočky, sušené tresky, mléka, různých druhů fazolí, dýně, arašídů; (BDE). • (3) (Ekv): jídlo; ► čočka s osolenou rybou, měkkým zrním, mlékem, sýrem, dýní a zelím, většinou podávaná se smaženým banánem, vejci a papričkami; (4) hovor. (Ekv): změť, bordel; (DA).

fanfa, adj/subst. (1) adj. (LaPlá): okázalý, honosný, nápadný, chvástavý, chlubitý, vychloubačný, nafoukaný, fanfarónský, domýšlivý; ■ Syn.: *escombrero, espamentoso, rastacuero*; (2) m. (LaPlá): chvastoun, chlubil, fanfarón, furiant; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *farabute, farabuti*; (NET).

fanfarria, f., hovor. (1) (Dom): nepořádek, binec; viz též: *quilombo*; (2) (Guat, Dom, Portor, Ven, Ekv, Chil): znělka, gong; ► krátký hudební úryvek, který se používá k uvedení či ukončení různých sekcí programu v televizi či při slavnostních událostech; (3) (Dom): orgie; (DA).

fanfurria, f. (1) (Salv): chvástání se, napařování se; (DA).

fanfurrio, -ra, viz: *fanfurrón*; (DA).

fanfurrón, -ona, adj. (1) (Salv): chvástavý; chvastoun; ■ Syn.: *fanfurrio*; (DA).

Fangio, m. (1) *ser un ~* (Kub): jezdit jako Schumacher, jako Fittipaldi, umět dobře řídit; ► Fangio byl světový šampion v automobilových závodech; př.: *soy un Fangio con el timón en la mano*; viz též: *ser un timón*; (DMC).

fango, m. (1) *si no hay ~ no hace barro* (Kub): bez práce nejsou koláče; kdo nepracuje, ať nejí; viz též: *agua*; (DMC).

fangote, m. (1) svazek bankovek; viz též: *paca*; (EEA). • (2) lid. (Arg, Urug): velké množství něčeho, zejména peněz; (DA).

fanguero, m. (1) (Kub): bažina; (2) (Kub): louže; (RAE). • (3) (Kub, Portor, Mex): bláto, bahniště; (AM). • (4) fotbalista trénovaný ke hře na bahnitěm hřišti; (MM). • (5) (Kub): močál, bažina; př.: *cuidado no te hundas en este fanguero y perezcas*; (6) (Kub): chlívek; ► špinavé místo; př.: *esta casa es un fanguero*; (DMC). • (7) hovor. (Kub): nečistota, špina; (DA).

fanguero, -ra, adj. (1) (Arg): o tažném koni nebo jiném zvířeti: příliš se nevysílí chozením bahništi; (MM).

fanguito, m. (1) (Kub): jedlá ryba; ► Limie strakatá; (MM). • (2) (Kub): sladkost; ► sladkost připravovaná z uvařeného kondenzovaného mléka; ■ Syn.: *leche quemada*; (3) (Portor): chudinská čtvrť, ležící zejména v bažinách; (4) *del ~*, adj. (Portor): chudý, chudšas, spodina; (DA).

fanguses (**fangullos**, **fangushes**, **fanguyos**, **fanyugos**), m., pl. (← it.) (1) (LaPlá): boty; (MS, DA).

faninte, adj/subst. (← it: janov. *fa niente*) (1) (LaPlá): lenoch; (MS). • (2) adj. (LaPlá): zahálčivý, líný, lenivý, lenošný; (3) m. (LaPlá): lenoch, zahaleč, flákač; ► slang *lunfardo*; (NET).

fañoso, -sa, adj/subst. (1) (Antil, Ven): vyslovující přes nos; (RAE). • (2) (Am): huhňa, huhňavec; (JD).

fanschop, viz: *fanchop*; (DA).

fantaseo, m. (1) (Am): tok myšlenek, představivost; (RAE).

fantasía, f. (1) *por ~* (Ven): nedržet se not; př.: *cantar por fantasía*; (2) *con ~* (Arg): s chutí, opravdově; př.: *llueve con fantasía*; (AM). • (3) *querer una mujer ~* (Kub): mít žena zvláštní choutky, mít ráda zvláštní milostné praktiky; (4) *vivir una ~ que ni la de Guold Disney* (← angl. *Walt Disney*) (Kub/exil): mít bujnou fantazii; př.: *dice que es millonario, vive una fantasía que ni la de Guold Disney*; viz též: *derroche*; (DMC).

fantasioso, -sa, adj. (1) (Am): ješitný, vychloubačný; (MM).

fantasma, adj/subst. (1) hovor. (Portor): policajt bez uniformy; viz též: *buitre*; (2) m. (Mex, Kub, Bol, Arg): rozladěný obraz; ► rozmazaný obraz, který se objeví na televizní obrazovce, když je rozbitá nebo má problémy se signálem; (3) adj. (Hond, Ven, Ekv): vztahuje se k úniku paliva při autonehodě; (4) (Hon, Dom, Ekv): vztahuje se k taxíku bez registrace; (5) (Ven) vztahuje se k policejnímu vozidlu, které hlídkuje bez náležitých poznávacích značek; (6) m. (Bol, Par): fiktivní jméno nebo jméno zesnulé osoby, které figuruje na mzdovém úřadu; ► proto, aby někdo mohl brát ilegálně plat; (7) hovor. (Portor): dálniční policie; (8) (Nik): zaměstnanec, který dostává plat, aniž by pracoval; (DA).

fantasmagorizarse, intr/zvrat. (1) (Portor): zmizet, vypařit se; (DA).

fantasmal, adj. (1) (Am): spektrální; (MM).

fantasmón, m. (1) **aparecerse algo de ~** (Kub): z čista jasna se objevit, objevit se jako rána z čistého nebe; př.: *el lío se presentó de fantasmón*; (2) **botarse de ~** (Kub): být hašteřivý, agresivní; př.: *en la reunión se botó de fantasmón*; viz též: *condiaco*; (DMC).

fantasmoso, -sa, adj/subst. (1) (Dom, Par): přetvářka; ► o osobě, která předstírá to,co není; (2) (Dom): přesvědčivý; (DA).

fantástico, -ca, adj. (1) (Arg): rozmarný, náladový; (2) (Chil): chvastounský; (MM).

fantasy, f. (← angl.) (1) (Portor): tvrdý alkoholický nápoj; (DA).

fantoche, m/f. (Mex): exhibicionista, který na sebe upozorňuje svou hloupostí a neomaleností; (AHM). • (2) **hovor.** (Dom, Portor): smyšlená, fantazijní postava; (DA).

fantocheat, intr., lid. (1) (Chil): vychloubat se nějakou věcí nebo kvalitou; (DA).

fantochería, f. (1) (Am): šaškovství; (JD). • (2) **gustarle la ~** (Kub): předvádět se jako cvičená opice, stavět se na odiv; př.: *siempre hace lo mismo para que se fijen en ella, le gusta la fantochería*; (DMC).

fantochero, -ra, adj/subst. (1) (Pan, sevKol): samolibý, domýšlivý; (DA).

Fantomas, m. (1) **el regreso de ~** (Kub): návrat ztracené ovečky, ztracená ovečka se vrátila; ► podle filmů s postavou Fantomase; př.: *¡miren, Juan! el regreso de Fantomas*; viz též: *regreso*; (DMC).

fanguyos, m., pl. (1) viz: *funguses*; (MS).

fañosidad, f. (1) (Dom, Portor, Ven): příznaky nachlazení; ► projevuje se hustým hlenem a huhňáním při mluvení; (DA).

fañoso, adj., **hovor.** (1) (Hond, Nik, Kub, Dom, Portor, Ven): o osobě, která huhňá; (2) (Dom): o osobě s postižením, která má chraptivý nebo nezvučný hlas; (DA).

fao, m. (1) **darle a alguien ~ y no contárselo** (Kub): mít víc štěstí než rozumu, náhoda mu zahrála do ruky; ► původ v basketballu; př.: *está trabajando de ingeniero, en el examen le dieron fao y no se lo contaron*; (2) **el que da muchos ~s sale «cagao»** (Kub): za chyby se platí; kdo dělá hodně chyb, dostane na prdel; př.: *te digo como se dice en el juego de pelota: el que da mucho faos sale cagao*; (3) **estar alguien ~** (Kub): přeskočit někomu, hrábnout někomu, strašit někomu ve věži; př.: *hace tiempo que nota que no discurre bien, está fao*; (4) **no estar ~, sino ponchao** (Kub): být na něco úplně levý; ► ze hry basketballu; př.: *en matemáticas, tú no estás fao sino ponchao*; (DMC). • (5) lid. (Kub): 1 dolar (bankovka); viz též: *verde*; (6) (Pan, Ven): zklamání, neúspěch; (7) (Kub, Portor): *faul*; (DA).

faol, m., málo užív. (← angl. *foul*) (1) (Nik): *faul*; (DA).

faquiriar, intr. (1) (Salv): hladovět; (DA).

fara, f. (1) (Kol): alternativní název vačice; (MM, DA).

farabundista, adj/subst. (1) (Salv): stoupenec levicové politické strany Frente Farabundo Martí para la Liberación Nacional; (DA).

farabundo, m/f. (← *Farabundo Martí*) (1) (Hond): stoupenec salvadorského revolučního hnutí Farabundo Martí; dnes politická strana v Salvadoru; (DA).

farabusteador, m. (1) (Arg): dlouhoprsták; (JD).

farabustear, tr. (1) (Arg): šlohnout; (JD).

farabutada, f. (← it.) (1) (LaPla): vychloubačnost; ničemnost; přetvářka; neupřímný čin; (MS).

farabute, adj/subst. (← it. již. *farabütti*) (1) (Arg): šibal; (2) (Arg, Am): nešťastník; (3) (LaPla): *furiant*; proradný a zlý člověk; darebák, podvodník; ■ Var.: *farabuti*; (MS). • (4) (Arg): nezodpovědný člověk neplnící sliby; (MM). • (5) (LaPla): chlubitivý; ► slang *lunfardo*; viz též: *fanfa*; (NET). • (6) lid. (Arg, Urug): hloupý, hlupák; viz též: *güevón*; (7) (Arg, Urug): nezodpovědný, neseriózní člověk; (8) (Arg, Urug): vychloubačný; ► o osobě, která se chlubí tím, co nemá; (9) (szArg): vulgární a hrubý člověk; (DA).

farabuti, adj/subst. (1) (Arg): legrační; (2) (Arg): lotr, lotřík, ničema; (JD). • (3) (LaPla): chlubitivý; ► slang *lunfardo*; viz též: *fanfa*; (NET). • (4) viz: *farabute*; (MS).

faragua, m. (1) (Pan): tráva pro pastvu dobytka; (RAE).

faragual, m. (1) (Pan): místo: pastva; (RAE).

faracharse, intr/zvrat. (1) (Pan): omdlít, trpět mdlobami; (RAE, DA).

faracho, m. [Š: *telele, patatús, desmayo*] (1) (Pan): mdloba, úzkost; (RAE). • (2) (Pan): záchvat, nával, mdloba; př.: *me fue entrando de veras pánico que a Guillermo le diera un faracho y cayera, ahí, muerto*; (RR). • (3) (Pan): náhlá nevolnost; viz též: *muyo-muyo*; (DA).

farafarachín, m. (1) (Kost): charakteristická hudba, která napodobuje zvuk orchestru; (DA).

faragua, f. (1) (Pan, Kol): vousatice; stepní tráva (*Hyparrhenia rufa*); ► vytrvalá bylina až 3 m vysoká, tenké stonky, robustní žluté či načervenalé trsy ve formě klasu; používá se jako krmivo; ■ Var.: *jaragua*; ■ Syn.: *humeneshte, jaral, puntero, zacate jaraguá, zacate jaral*; (DA).

faragual, m. (1) (Pan): území, na kterém roste vousatice aneb stepní tráva; (DA).

faralado, m. (1) volán; viz též: *volado*; (EEA). • (2) (Ven): volán; ► široký kanýr, který zdobí dámský oděv; ■ Var.: *faralao*; (DA).

faralao, m. (1) (Ven): volán; (RAE). • (2) (Ven), viz: *faralado*; (DA).

faralla, f. (1) (Kub): vysoká skála; (RAE). • (2) (Kub): sráz; (JD). • (3) (Kub): svah, svažité terén; (DA).

farallón, m. (1) (Hond, Kost, Kub, Portor, Ven): sráz; (DA).

faramalla, m/f. (1) (Chil): vytahování, chvástání se, napařování se; (MM, AHM). • (2) (Am): vejtaha; (3) *ser muy* ~ (Am): moc se vytahovat; (JD). • (4) f. (Ven): domýšlivé, pyšné chování; (DA).

faramallear, intr. (1) (Chil, Mex): vychloubat se, napařovat se; (AM, MM).

faramallero, m. (Mex): chvastoun, chlubil; (AHM).

faramallero, -ra, adj. (1) (Chil, Mex, Ven): domýšlivý, nafoukaný, chvastounský; (MM, DA). • (2) (Ven): ten, kdo předstírá to, co není nebo lže o tom, co si myslí; (3) (Ven): pokrytecký, hypokryt; (DA).

faramaña, f., hovor. (1) (Chil): podvod, lest; viz též: *engañada*; (DA).

faramarelo, -lla, adj. (1) (Ven): domýšlivý; (RAE).

farándula, adj. (1) (Arg, Kub, Salv, Urug, Ven): svět nočního života (2) (Ven): kus sisalového nebo hrušového vlákna; (RAE). • (3) (Arg, Ekv, Guat, Kol, Mex, Per): umělecký soubor; př.: *ese fotógrafo se ocupa sólo del mundo de la farándula*; (RF). • (4) *volver a la* ~ (Kub): vrátit se do starých kolejí, ke špatnému životu; př.: *no se había arrepentido mi esposo de su vida desordenada, volvió a la farándula*; (DMC).

farandulear, intr., lid. (1) (Nik, Kub, Dom, Ven, Ekv, Chil, Arg): jít se bavit do společnosti, zejména za účelem chlubení či zviditelnění se; (2) hovor. (Chil, Arg): předstírat, mít určitou pózu; (3) (Arg): diskutovat jako rozumbrada, ale nikdy nedosáhnout žádného řešení ani závěru; (DA).

faranduleo, m., hovor. (1) (Chil): vychloubání, póza, exhibicionistické a ješitné chování; (DA).

farandulero, -ra, adj/subst. (1) (Am): nafoukaný; (MM). • (2) (Guat): společenský typ, družný člověk; př.: *Rosalilia es una farandulera, siempre anda organizando actividades para la iglesia*; ► slang; (RF). • (3) (Ven): ten, kdo se míchá do záležitostí druhých; (DA).

farandúlico, -ca, adj., hovor. (1) (Dom, Portor): o osobě, která patří ke komediantům nebo je s nimi nějak příbuzná; (2) (Dom): pařmen; ► o osobě, která miluje večírky; (DA).

farandulización, f., hovor., málo užív. (1) (Kol, Chil, Arg): bagatelizace něčeho; (DA).

farandulizar, tr., hovor., málo užív. (1) (Kol, Chil, Arg): bagatelizovat; ► zbavit důležitosti, podobně jako to dělají komedianti; (DA).

faranguear, tr. (1) (Bol): vyhnout se, vychýbat se, uhnout; (AM).

faraón, m. (1) *el ~ del ronquido* (Kub): člověk, který hodně chrápe; př.: *Antonio es el faraón del ronquido*; (DMC).

faraona, f. (1) *la ~ de las caderas de flan* (Kub): matrona, žena se silnými boky; ■ Syn.: *tener un complejo de batidora en la cadera; tener las caderas montadas en caja de bola*; (DMC).

FARC, f., pl. (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia) (1) (Kol): Revoluční ozbrojené síly Kolumbie; ► čítá okolo 15000 ozbrojenců; (BDE).

farco, -ca, adj., lid. (1) (Kol): vztahující se k revolučním ozbrojeným silám Kolumbie (FARC); (DA).

fardazo, m. (1) (Bol): nařčení nebo pomluva ► obviňuje delikventa-soupeře na policii z činů, které nespáchal; ► bol. argot *coba*; (HB).

fardeador, m. (1) (Bol): pomlouvač; ► bol. argot *coba*; (HB).

fardear, tr. (1) (Bol): pomlouvat dalšího delikventa obviňováním z činů, které nespáchal; ► bol. argot *coba*; (HB).

fardela, f. (1) ~ *blanca* (Chil): druh mořského ptáka; (RR). • (2) ~ *negra* (Chil): burnák, mořský pták (*Puffinus griseus*); ► až 40 cm dlouhý, tmavě šedohnědé barvy, tmavý zobák, šedé nohy vybavené modravou plovací blánou; ■ Syn.: *yegua*; (DA).

fardo, m. (1) (Arg; Urug): **cargar (echar, largarle, soltarle) el** ~ a alg. [Š: *echarle la culpa*]: svalit na někoho vinu; (RR). • (2) **pasar el ~ a** (Am): strčit komu na krk co; (JD). • (3) (Kub): kalhoty; př.: *me compré un fardo que me queda superbien*; ► slang; (RF). • (4) (Kub): oblek, kostým, šaty; př.: *me compré un fardo bonito*; (5) ~ **de madera** (Kub): truhla, rakev; př.: *hoy en día cuestan un horror los fardos de madera*; (6) **ponerse el ~ de madera** (Kub): obléknout dřevěný kabát, jít pod kytičky, zemřít; př.: *de madrugada se puso el fardo de madera*; ■ Syn.: *ponerse el chaquetón de pinotea*; (7) **un ~ de perico** (Kub): hodně koksu; ► *perico* znamená „kokain“; př.: *se murió por ingerir un fardo de perico*; (DMC). • (8) lid. (Guat, Salv): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (9) (Salv): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; (10) (Mex, Kub, Ven): nepohodlná, nepříjemná, otravná věc; (11) (Arg): komplikovaná, spleťtá záležitost; (12) (Ven): kus sisalové tkaniny nebo silného plátna; (13) ~ **cerrado**, hovor. (Per, Bol, Chil): bez váhání; (14) **echarle el ~**, lid. (Chil): přisuzovat někomu vinu či odpovědnost; (15) **costar un ~** (Hond): způsobit potíže; přidat práci; (DA).

farfallota, f. (1) (Chil, Mex): parotida, nádor; (AM). • (2) lid. (Portor): příušnice; (DA).

farfulla, adj/subst. [Š: *fanfarronería*] (1) (Per; Portor, Ekv, Chil): vychloubání, předvádění se, frajeřina, machrování; př.: *todo eso de su negro no es sino bravuconería, farfulla, ... con el fin de asustar a José Manuel y quitarle el aplomo y la confianza en sí mismo*; (RR). • (2) (Chil, Ekv, Per, Portor): slupka kukuřičné palice; (AM). • (3) lid. (Per): tlachání, žvanění; (4) hovor. (Ekv): samolibý, vychloubačný; ■ Var.: *farfullas*; (5) (Portor): chvástání se, napařování se; ■ Var.: *falfuya*; (6) **jugarle la ~** (Nik): ošidit, oklamat, podvést, napálit; ■ Syn.: *jugarle la barba, jugarle la sombra*; (DA).

farfullas, adj/subst. (1) (Ekv): samolibý; viz též: *farfulla*; (DA).

farfullería, f., hovor. (1) (Portor): chvástání se, napařování se; ■ Var.: *falfuiería*; ■ Syn.: *echonería, farfulla*; (DA).

farfullero, -ra, adj/subst. (1) (Per, Portor, Dom): domýšlivý; (AM). • (2) (Am) napařující se; (3) (Am) chlubná kůže; (JD). • (4) hovor. (Portor, Ekv): samolibý, vychloubačný; ■ Var.: *falfuero*; (5) (Portor): domýšlivý, hašteřivý; ■ Var.: *falfuero*; ■ Syn.: *fullero*; (DA).

farfullón, -ona, m/f. (1) (Mex): fušer; (JD). • (2) lid., málo užív. (Mex): neohrabaný, nemotorný člověk; (DA).

fargo, viz: *mujer*; (DMC).

farifufi, adv. (1) (Nik): dobře, žádný problém; (DA).

fariña, f. (← port. *farinha*) [Š: *harina (de yuca)*] (1) (Arg, Bol, Par, Per, Urug): hrubá mouka z manioku; (2) **sudar uno ~** (Bol): zpotit se jako myš; (MS). • (3) (Arg, Kol, Par, Per, Urug): hrubá mouka z manioku; (RAE). • (4) (Arg, Urug, Par, Bol, výchPer, vých a jižKol): hrubá mouka z manioku; ■ Syn.: *harina* (Arg), *harina de yuca* (Mex, Ven); (EEA, DA). • (5) **mala ~**, lid. (Arg): osoba nebo věc budící podezření; (DA).

fariñera, f. (← port. *farinheira*) (1) (Arg, Urug): veliký nůž; (MS). • (2) lid. (1) (Arg, Urug): špičatá dýka se širokou čepelí; (RAE, DA).

farionela, f. (1) (Chil): jedlá sladkovodní ryba (*Aplochiton*); ► podlouhé tělo až 30 cm dlouhé; (DA).

fariseo, m. (1) (Arg): neposeda; (JD). • (2) (Kol): zrádce; př.: *se la cobraron por fariseo, le empacaron chuzo venteado y después le cortaron la cabeza*; ► kol. argot *parlache*; ■ Syn.: *doblador, faltón, judío, tiraleche*; (M01).

farmaceuta, com. (1) (Kol, Ekv, Guat, Pan, Dom, Ven, Nik, Kub, Per): lékárník; (RAE, DA).

farmacéutico, m. (1) **estar alguien como el ~** (Kub): být všeználek, vědět od všeho trochu; př.: *el está como el farmacéutico, es increíble*; ■ Syn.: *estar como el boticario*; (DMC).

farmacho, -cha, adj., hovor. (1) (Kost): odbarvený na blond; (DA).

farmacia, f. (1) ~ **piloto** (Kub): lékárna mající službu; (RAE). • (2) ~ **de turno** [Š: *farmacia de guardia*] (Arg, Chil, Mex, Urug, Ven, Hon, Nik, Kost, Kub, Dom, Portor, Ekv, Per, Bol): lékárna s pohotovostní službou; ► otevřená veřejnosti přes noc, o nedělích i o svátcích; ■ Syn.: ~ *de guardia* (Mex); (EEA, DA). • (3) **llevar la ~ abierta y el doctor dormido** (Hond, Salv, Dom): mít rozepnutý poklopec; (DA). • (4) **tener la ~ abierta** (Portor): mít rozepnutý poklopec; ■ Syn.: *tener la farmacia abierta y el doctor dormido*; (5) **tener la ~ abierta y el doctor dormido** (Guat, Hond, Salv, Nik, Ekv): mít rozepnutý poklopec; ■ Syn.: *tener la farmacia abierta*; (DA).

farmer, m. (← angl.) (1) **ser, un hombre, un ~** (Kub): být někdo kaňour, kanec; ► neustále souložit; *farmer* znamená „venkovan“; venkované často dojí krávy; *sacar la leche* („dojit“) na Kubě znamená „přivést k orgasmu“; (DMC).

farniente, m. (← it. *far niente*) (1) (Kol, LaPla): lenošení, zahálka; (2) **dolce ~** (Kub): příjemné nicnedělání; (MS).

faro, -ito, m. (Mex): velmi populární a levná cigareta; ► slovo vzniklo podle názvu značky; př.: *que déme unos cacahuates (cacahuetes), que déme unos faritos*; (RR).

faro, m. (1) přední světlo u auta; viz též: *luz delantera*; (EEA). • (2) (Ven): druh vačice; (MM). • (3) (Ven): vačice bělobřichá (*Didelphis albiventris*); ► až 45 cm dlouhá, tmavě hnědé barvy s bílými ušima, dlouhý, chápavý ocas, který je na konci holý; (4) (Kub, Urug): vychloubačný výraz; (5) pl. (Nik): lidské oči; (6) **chupar ~¹** (Mex): zemřít; natáhnout bačkory; (7) **chupar ~²** (Mex): vyvstat problém; (8) **chupar ~³** (Mex): o situaci: nenabrat správný směr; vyvíjet se nepříznivě; (DA).

farol, -la, adj/subst., hovor. (1) (Mex): namyšlený; domýšlivce; ► mex. argot *caliche*; (INFO).

farol, m.; (1) ~ **a mantilla** (Urug): petrolejová nebo lihová lampa; (RR). • (2) **hovor.** (Kub, Salv, Mex): lidské oko; ► i pl. (Urug); (3) (Urug): množství alkoholického nápoje, které přesahuje obvyklou míru; (4) **apagarle a alguien un ~** (Kub, Salv, Mex): zranit, poškodit mu oko; (RAE). • (5) (Arg): terasa nebo vyčnívající zasklený balkón; (6) (Mex): nevýrazná a bezvýznamná osoba, která se domýšlivě považuje za důležitou; (MM). • (7) (Kub): podfuk; (8) (Mex): frťan kořalky; (9) ~ **sin luz** (Mex): marnivý náfuca; (10) **tirar ~ les** (Kub): vytahovat se, lhát; (JD). • (11) **apagarle a alguien un ~** (Kub): dát někomu pěstí do oka; př.: *se puso a molestarme y le apagué un farol*; (12) **tirar un ~** (Kub): předvádět se, stavět se na odiv; př.: *se pasa la vida tirando faroles*; (13) ~ **es¹ pl.** (Kub): kukadla; př.: *tiene los faroles de color azul*; (14) ~ **es²** (Kub): prsa; př.: *tiene unos estupendos faroles esta joven*; (15) **enfocar los ~ es** (Kub): propalovat očima, hledět, civět; př.: *este hombre está enamorado de mí, se pasa el día enfocándose los faroles*; (16) **volver alguien con los ~ es encendidos** (Kub): vrátit se jako motýlek, motyka, opilý; př.: *salió y volvió con los faroles encendidos*; (DMC). • (17) pl. (Hond, Salv, Nik, Kub, Arg, Urug, Guat): velké oči; ■ Syn.: *foco, linterna, socairo*; (18) (Hond, Salv, Nik, Bol): přední blinkry; (19) (Salv): brýle; (20) (Guat): soudek ve tvaru krychle; (21) (Urug): nadmíra alkoholu; (22) **ser un ~**, lid. (Mex): být chlubil, ješita, domýšlivce; (23) **pelar los ~ es** (Hond, Nik): mít se na pozoru; být ostražitý; (DA).

farola, f. (1) (Kub): maják, estakáda silnice; (2) (Mex): lampa; (JD). • (3) (Kub): čisticí prostředek; ► Farola byla značka kubánského čisticího prostředku; př.: *dale farola para que quede limpio*; (4) **la ~ del Morro** (Kub): oči jako baterky; ► El Morro je pevnost v oblasti Havanské zátoky; př.: *quítame de arriba la farola del Morro*; viz též: *lucos*; (DMC). • (5) (Per): skleněná střecha; ► v halách některých budov umožňuje průchod přirozeného světla; (DA).

farolazo, m. (1) (StřAm, Mex): doušek, lok alkoholu; (RAE). • (2) **meterse un ~** (Am): přihnout si; (JD). • (3) (Bol): velká krádež; ► bol. argot *coba*; (HB). • (4) (Guat): službička, laskavost; př.: *necesito que me hagás un farolazo: ¿llevarías a los güiros a la escuela mañana?*; ► slang; (RF). • (5) (Mex): sklenička alkoholu; ■ Syn.: *fajo*; (AHM). • (6) (Mex): alkoholický nápoj; viz též: *alipús*; (DBM). • (7) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost): panák alkoholu; (8) (Guat): laskavost, poskytnutá pomoc někomu; (DA).

farolear, intr. (1) (Guat): procházet se bez cíle; (DA).

farolera, f. (1) (Par, Arg, Urug): dětská hra; ► hra, při které účastníci utvoří kolo kolem dokola dalšího účastníka, poté se točí kolem a zpívají, a v určitém momentu zvednou ruce představující železniční závory; (2) (Par, Arg, Urug): písnička, která se zpívá během dětské hry; (DA).

farolero, -ra, adj., hovor., málo užív. (1) (Ekv, Bol, Arg): šarlatánský, podvodný (o osobě); (DA).

farolero, m. (1) **meterse a ~** (Kub, Mex): strkat nos, kam nepatří; (JD). • (2) (Kub): namyšlenec, ješita, samolíbec; př.: *cuando me casé con mi marido no sabía lo farolero que era*; (DMC).

faroles, m., pl. (1) (LaPla, Kub, Mex, Salv): oči; viz též: *carozos*; (NET).

farolito, m. (1) (Kol, Kub, Mex): lidový název různých květů, které mají společný tvar květů; (MM). • (2) (jvMex, Pan, Kol): podražec (*Aristolochia*); ► liánovitá rostlina s vzpřímeným rozvětveným stonkem, jednoduchými střídavými listy, květy vyrůstají v úžlabí listu a jsou bílé s hnědými nebo fialovými skvrnami; používá se v tradiční medicíně jako léčivka; ■ Syn.: *gallito, hediondilla, zapatico, zaragoza*; (3) (Mex): mochně drobnoplodá (*Physalis angulata*); ► rostlina až 1 m vysoká, má oválné řapíkaté listy, žluto-krémové květy ve tvaru zvonu a

bobulové plody; využívá se v medicíně; viz též: *pacanul*; ■ Syn.: *farolito*, *mullaca*, *sacabuche*; (4) (Par, szArg): liána (*Urvillea uniloba*); ► popínavá rostlina s dřevnatým stonkem, řapíkatými listy a malými nazelenalými květy; ■ Syn.: *cipó*, *globito*; (5) (Hond): rostlina čeledi řešetlákovitých; (6) ~ **chino**¹ (Par, Arg, Urug): mračňák (*Abutilon pretum*); ► velmi rozvětvený keř z čeledi slézovitých, s laločnatými listy, zvonkovitým kalichem a oranžovými květy; ■ Syn.: *farolito japonés*; (7) ~ **chino**² (Hond): popínavá rostlina; (8) ~ **japonés** (Arg, Urug): keř; viz též: *farolito chino*; (DA).

faroludo, -da, adj., málo užív. (1) (Guat): odvážný, statečný; odvážlivec; viz též: *guapetón*; (DA).

farotear, intr. (1) (Kol): dovádět, dělat rámus; (AM).

faroto, m. (1) (Kol): indiánský tanec; (AM).

farra, f. (← port. *farra*) [Š: *fiesta, reunión entre amigos*] (1) **hovor.** (Par): žert, žertování; (2) (Urug): nepřijemná událost; (3) **andar alguien en** ~ (Nik): pravidelně pít alkohol; (4) **tomar a alguien para la** ~ (Arg, Par, Urug): posmívat se někomu, mít ho za blázna; (RAE). • (5) (Arg, Bol, Kol, Chil, Ekv, Pan, Per, Urug): flám, mejdan; (6) (Arg, Urug): žert, legrace; (7) **tomarlo para la** ~ (Arg, Urug): posmívat se někomu; (MS). • (8) (LaPlat): zábava, flám, flámování, hýření; př.: *¡Vieran qué lindas farras! Los paisanos caían que era un gusto*; (BDE). • (9) (Arg): večírek, party; př.: *hoy hay farra en la casa del Cholo por su cumpleaños*; ► slang; (RF). • (10) (Bol): opilství; (11) **una ~ maldita** (Bol): opilost; ► bol. argot *coba*; (HB). • (12) (Arg, Ekv, Chil, Kol, Per, Š): oslava, akce, přátelské setkání, sraz; př.: *la farra en casa de Esther estuvo muy animada; bailamos toda la noche*; ► slang; (RF). • (13) (LaPla): rozptýlení, povyražení, hýření, flám, mejdan; ► slang *lunfardo*; (NET). • (14) arch. (Bol, Per): flám, opice; viz též: *juerga*; (15) lid. (Par, Arg): žert za účelem zesměšnění někoho; (16) **hovor.** (Chil): mrhání, plýtvání; (17) lid. (Urug): nepřijemná skutečnost; (DA).

farragitis, f. (1) (Ekv): kocovina, opice; př.: *Juan Carlos no puede ir a trabajar hoy. está muy mal, tiene farragitis*; ► slang; (RF, DA).

farreada, f., **hovor.** (1) (Bol): alkoholismus; ► konzumace alkoholu v nadměrné míře; (DA).

farreado, -da, adj., **hovor.** (1) (Bol): opilý, namazaný; viz též: *enchichado*; (DA).

farreador, -ra, adj/subst., **hovor.** (1) (Bol): alkoholik, opilec; ■ Syn.: *farroso*; (DA).

farrear(se), tr/intr/zvrat. (← port.) (1) intr., **hovor.** (StřAm): bavit se; (RAE). • (2) tr/intr/zvrat. (Arg, Chil, Bol, Ekv, Par, Urug, Per, Kol): flámovat, vyrazit za zábavou, pařit; př.: *no tengo para ir a farrear; esos manes sólo piensan en farrear* ► slang; (MS, DA, RF). • (3) tr. [Š: *burlarse*] (Arg, Urug, Par): posmívat se; př.: *a los grandulones que la farreaban*; (MS, DA, RR). • (4) (Arg, Bol): plýtvat, utrácet peníze; (MS, DA). • (5) intr. (Arg, Urug): prohýřit majetek na flámech; př.: *fulano se farreó el dinero de la cosecha*; (MM). • (6) intr/zvrat. (Bol): opít se, ožrat se; viz též: *enchivar(se)*; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *farruquear*; (HB, DA). • (7) tr/intr/zvrat., lid. (Bol): zhltnout; nacpat se; viz též: *chupar(se)*; (8) tr., (Arg, Urug, Chil): propást příležitost, promarnit šanci; (9) intr., **hovor.** (Bol): pít alkohol ve velkém množství, zejména mezi přáteli; (DA).

farrero, -ra, adj/subst. (← port.) (1) (Chil): pařmen, kalič; př.: *los farreros que viven en el piso de arriba festejan algo casi todos los fines de semana*; ► slang; (RF). • (2) (Chil, Per, Mex): flámující, hýřil; (MS). • (3) **hovor.**, arch. (zápEkv, Bol, Chil, Arg, Urug, Per): milující večírky; pařmen; (4) (zápEkv): týkající se večírků a flámování; (5) **hovor.** (Chil): člověk, který je stále na tahu, flámuje a plýtvá časem a penězi; (DA).

farrista, adj/subst., **hovor.** (← port.) (1) (Arg, Bol, Ekv, Par, Urug, Ekv): milovník povyražení; (RAE, DA). • (2) (Arg, Chil, Mex): vymóděný; člověk, který se elegantně a vkusně obleče na zábavu; (3) (Arg, Chil, Par, Urug): ten, který má rád mejdany a zábavu; člověk, který má přehnaně veselou a flámující povahu; patřící a vztahující se k flámu; (MS). • (4) m. (LaPla): hýřil, fláma, flamendr, noční pták; (5) adj. (LaPla): hýřilský, flámující, ponocující; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *garufero*; (NET).

farroso, -sa, adj/subst.. (1) (Bol): opilec; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *farruco*; (HB). • (2) (Bol), viz: *farreador*; (DA).

farruco, adj/subst., viz: *farroso*; (HB).

faruco, -ca, adj/subst. (1) (Kub): podrážděný, mrzutý; (2) **hovor.** (Bol): alkoholik, opilec; (DA).

farrunga, f. (← port.) (1) (Arg): prostý a laciný flám; (MS).

farruquear(se), tr/intr/zvrat., **hovor.** (1) (Bol): opít (se), ožrat (se); viz též: *enchivar(se)*; (DA). • (2) (Bol): opít se; viz též: *farrear*; (HB).

farruto, -ta, adj. (← port.) (1) (Arg, Bol, Chil): neduživý; (MS).

farsa, f. (1) (Arg): vtip, posměch; (MM).

farsada, f. (1) (Arg): šaškovina; (JD).

farsantada, f. (1) (Hond, Salv): podvod, klam; (DA).

farsante, -ta, adj/subst., hovor. (1) (Nik, Bol): domýšlivce; (DA).

farsantear, intr. (1) (Bol, Chil, Nik): mluvit nebo konat jako komediant; (RAE). • (2) (Arg): vytahovat se, honit si ego; (JD). • (3) hovor. (Hond, Salv, Nik, Bol, Chil): přetvařovat se; (4) (Bol): nesplnit slib nebo závazek; (DA).

farsanteo, m. (1) (Bol, Chil): přetvářka; (DA).

farsear, intr. (1) (StřAm, Chil): žertovat; (AM). • (2) (Am): šaškovat; (JD). • (3) hovor. (Bol): chlubit se něčím, vychloubat se; (4) (Bol): nesplnit slib nebo závazek; (DA).

farto, -ta, adj. (1) (Pan, sevKol): ješitný, domýšlivý; (DA).

faruca, f. (1) (Dom): flám, večírek; (AM, DA). • (2) **en ~** (Dom): na párty, na večírku; (DA).

faruco, -ca, adj. (1) (Per): prolhaný; lhář; viz též: *hablador*; (DA).

farufa, f. (← afr.) (1) (Portor): motanice, zápletka; bezvýznamná věc; (2) **meter en ~**: něco záměrně zamotat; (MS). • (3) **meter en ~**, lid. (Portor): dostat někoho do problému; (DA).

farusca, f., venk. (1) (Hond): podvod, lest; viz též: *engañada*; (DA).

faruscas, adj., lid. (1) (Kost): drbavý; (2) (Kost): pokrytecký; (3) (Kost): podvodný, ulhaný; viz též: *hablador*; (4) (Kost): domýšlivý, chvástavý; (RAE, DA).

fascineroso, -ra, adj/subst. (1) (Pan): osoba, která budí špatný dojem; viz též: *facineroso*; (2) (Pan): pochybný člověk; (DA).

fasear, intr. (1) (LaPla): kouřit, vykourit; ► slang *lunfardo*; (NET). • (2) lid., málo užív. (Arg, Urug): kouřit cigaretu, dát si brko; (DA).

fasería, f. (1) (LaPla): továrna na cigarety, doutníky; trafika; ► slang *lunfardo*; (NET).

fasero, m. (1) (Bol): vnitřní kapsa kabátu, kam se ukládají cigarety; ► bol. argot *coba*; (HB).

fashion, adj/subst. (← angl.) (1) [Š: *a la moda, de marcas famosas*] (Arg, Mex, Pan, Per): módní, značkový; př.: *¡mira que fashion va Monique con sus lentes Dolce & Gabana!*; ► slang; (RF). • (2) ~ **show**, m. (US): módní přehlídka; (3) **estar ~** (Mex): být módní, v módě; (DA). • (4) viz též: *fachon*; (RF).

fashionable (← angl. *fashionable*): módní; (MS).

fasista, m. (1) (Salv), viz: *santaneco*; (DA).

fasistorería, (1) (Portor), viz: *facistorería*; (DA).

faso, m., hovor. (1) (Arg, Urug): cigareta; př.: *pasame un faso, que es necesario después de esta buena comida*; ► slang; (RAE, RF). • (2) (Bol): cigareta; ► bol. argot *coba*; (HB). • (3) (LaPla): cigareta z marihuany; viz též: *caño*; (NET). • (4) (Arg): marihuana; viz též: *juana*; (5) (Bol, Arg, Urug): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (6) lid. (Bol, Arg, Urug): cigareta; viz též: *nicotinoso*; (DA).

fasola, m. (1) (Arg): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (DA).

fastaneco, -ca, adj/subst. (1) (Salv): člen nebo fanoušek fotbalového klubu FAAS města Santa Ana; (DA).

fastear, intr. (← angl. *fasten your seatbelts*: připoutejte se) (1) (Kub): cestovat letadlem; př.: *Ana fasteó la semana pasada; vuelve en junio*; ► slang; (RF). • (2) (Kub): cestovat; (3) (Kub): emigrovat; (DA).

fasten, (← *fástener*) (1) (Hond, Nik): papírová svorka; viz též: *fástener*; (DA).

fastén, adj. (1) (Portor): domýšlivý, chlubil; (AM).

fástener, m/f. (← angl. *fastener*) (1) (Guat, Hond, Salv, Nik, Per, Bol): svorka; ► podlouhá kovová nebo plastová spona, která drží papíry ve složce; ■ Var.: *fasten, faster, fáster*; (2) (Per), viz: *acofáster*; (DA).

faster, m/f. (1) (Salv, Per), viz: *fástener*; (DA).

fáster, m/f. (1) (Per), viz: *fástener*; (DA).

fastidia, adj. (1) (Mex): schopný, zběhlý ve svých záležitostech; (RAE).

fastidiadera, f., hovor. (1) (Nik, Kub, Dom, Portor): pitomost, otrava, nepříjemnost; (DA).

fastidiado, -da, f. (1) (Kub): obtíž nebo škoda způsobená někomu; (RAE).

fastidiar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr/intr. (Mex): uškodit, poškodit, provést ošklivý kousek, ublížit; (JD). ● (2) zvrat. (Am): ublížit si, uškodit si; (MM). ● (3) tr. (Mex): někomu ublížit, uškodit; (AHM). ● (4) tr., venk. (Dom, Per): dvořit se dámě, zamilovat se (muž do ženy); (DA).

fastidieta, f., hovor. (1) (Kub): rozčilení, mrzutost; (RAE). ● (2) (Kub): nuda, otrava; př.: *¡qué fastidieta tener que ir a esa fiesta!*; (DMC, DA).

fastidión, -ona, adj/subst., hovor. (1) (Kub, Portor): otravný; otrava (o člověku); ■ Syn.: *candanga, candela, chiveta*; (DA).

fastidioso, adj. (1) (Am): náročný; (JD).

fastrás, m., lid. (1) (Arg): rána pěští; (DA).

fastrén, adj/subst. (1) (Portor): domýšlivý, chlubil; (AM). ● (2) m., lid. (1) lichotník, pochlebník; viz též: *chupahuevos*; (DA).

fasules, m. pl. (← it. již. *fasuli*) (1) (LaPla): peníze, bankovky; fazole; (2) **pasta e fasuli**: těstoviny s fazolemi; ■ Var.: *fasuli(s), pasules, pasuli*; (MS). ● (3) (LaPla): peníze, prachy, pesa (měnová jednotka); ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *gruyos, mangagases, mangos, mangruyos, marengos, sopardos*; (NET).

fasuli (s), viz: *fasules*; (MS).

fat, f. (← angl.) (1) (Portor): tuk; (2) ~ **free** (US, Portor): bez tuku, beztučný (o jídle); (3) **low** ~ (US, Portor): nízkotučný (o jídle); (DA).

fatal, adj/adv. (1) **al que se pone ~ hasta los perros lo mean** (Kub): když se něco sere, tak pořádně; nikdy není tak špatně, aby nemohlo být ještě hůř; př.: *bueno, con decirte, que hasta en la biblioteca donde me conocen, me pidieron identificación, nada, al que se pone fatal hasta los perros lo mean*; ■ Syn.: *el que nace para buerro del cielo le cae la aldaba; el que nace para medio no llega a real; el que nace para real no llega a peseta; el que nace para tamal del cielo le caen las hojas; bailar siempre con la más fea*, (2) **ponerse ~** (Kub): mít pech, smůlu; př.: *me puse tan fatal que llegó el padre cuando ella salía para la primera cita*; ■ Syn.: *estar (ser) fatal*; (DMC). ● (3) adj., lid. (Bol, Par): skvělý, výborný (o osobě); viz též: *barbarazo*; (4) hovor. (Ekv): nejhorší (o věci); (DA).

fatalidad, f. (1) (Kub): na to zapomeň, ani náhodou, ani nápad; př.: *dame cinco pesos, —fatalidad, viejo*; (DMC).

fatalito, m. (1) **apellidarse ~** (Kub): být smolař; př.: *yo sabía que esto sólo podía pasarme a mí porque me apellido Fatalito*; (DMC).

fatalizar(se), intr/zvrat. (1) hovor., málo užív. (Chil): o osobě: spáchat těžký omyl a cítit se za to provinile; (RAE, DA). ● (2) zvrat. (Chil): zažít těžké fyzické zranění; (3) (Kol): dopustit se závažného zločinu; (AM). ● (4) (Per): trpět nepřízní po spáchání něčeho zavrženíhodného; (MM). ● (5) (Chil): ublížit si; (6) (Kub): mít smůlu; (JD). ● (7) lid., málo užív. (Chil): nešťastně se zranit (o osobě či zvířeti) a nebýt tak schopný se zúčastnit nějaké události; (DA).

fataluco, m. (1) **ponerse ~** (Kub): mít pech, smůlu; př.: *con ese trabajo me puse fataluco*; viz též: *fatal*; (DMC).

fatear, tr., lid. (1) (Bol): prodávat použité věci; (DA).

fatiga, f. (1) arch. (Kol, Ven, Chil): hlad doprovázený mdlobami; (2) (Hond, Portor): maskovací vojenská uniforma; (3) **de ~**, adj. (Kost, Portor): vojenský; ► oděv, který se vzorem a barvami podobá vojenské uniformě; (DA).

fatigante, subst., i adj. (1) m. (LaPla): pracující, pracovník, dělník; (2) adj. (LaPla): pracující, pracovitý, pilný; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *labrador, laburante, yugador, yugante*; (NET).

fatigar, intr. (1) (LaPla): usilovně, tvrdě pracovat; ■ Syn.: *hamacarse, remar, zapar*; (2) (LaPla): jít, chodit, kráčet, putovat; ■ Syn.: *tranquear, yirar*; viz též: *chapaliar*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fatiguilla, m/f., hovor. (1) (Bol): dřič; ► člověk, který dře a dělá rychle svou práci, i když to většinou není nutné; (DA).

fato, m. (← it. *fatto*) [Š: *hecho, asunto, suceso*] (1) (Pa; Arg, Urug): čin, událost, věc, to; př.: *lo más increíble del fato es que el uno nada supiese del otro*; (RR). ● (2) (Arg): pochybná záležitost; př.: *me parece que Antioneta tiene un fato en algún lado porque llega cada día más tarde*; ► slang; (RF). ● (3) (Bol): bouřlivý a ilegální obchod; ► bol. argot *coba*; (HB). ● (4) (LaPla): záležitost, věc, sporná otázka, téma, problém; ► slang *lunfardo*; (NET). ● (5) lid. (Arg, Urug): tajný vztah (mezi osobami), poměr; viz též: *entretención*; (6) (Par, Arg, Urug): pochybný obchod; (DA).

fatuería, f. (1) (Kub): pošetilost, nepochopení; (RAE). • (2) hovor. (Kub): marnost, směšná domýšlivost; (DA).

fatula, f. (1) (Portor): šváb plavé barvy; (RAE).

fatulo, -la, adj/subst. (1) (Portor): kohout, který neslouží ke kohoutím zápasům i přesto, že je velký; (RAE, DA). • (2) (Portor): falešný, nejistý; př.: *noticia fatula*; (3) (Dom): o věci: velmi špatné kvality; (RAE). • (4) zbabělý; (AM). • (5) hovor. (Portor): hloupý, hlupák; viz též: *güevón*; (6) (Dom, Portor): špatné kvality, neznámé značky (o věci); (7) hovor. (Portor): falešný, nepravý (o věci); ■ Syn.: *fake*; (8) (Portor): postižený (o osobě); ■ Syn.: *cleca*; (DA).

fatuto, -ta, adj. (1) (Kol): čistý, jasný; ► *Indio fatuto* se na pobřeží Sinú (Kol) říká domorodcům nebo „nesmíšeným“ obyvatelům; (AM). • (2) (Am): vykutálený; (JD).

fauces, f. pl. (1) (Am): špičáky, tesáky; (MM).

faul, m. (← angl. *foul*) (1) (US, Mex, Hond, Salv, Nik, Kost, Kub, Dom, Portor, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil, Arg): faul (ve sportu); ■ Var.: *fao, faol*; (2) (Mex, Per, Bol, Chil): akce, úder proti pravidlům (v kontaktních či bojových sportech); (DA).

fauleador, -ra, adj/subst., hovor. (← *faul*) (1) (Kol, Bol, Chil): sportovec, zejména fotbalista, který často fauluje; (DA).

faular, tr/intr. (← *faul*) (1) tr. (Mex, Hond, Kol, Per, Bol, Arg): někoho faulovat (ve sportu, zejména ve fotbalu); (2) (Mex): vyloučit někoho ze hry; (3) lid. (Per): zranit nebo napadnout někoho; (4) intr. (Kost, Per, Bol): faulovat; (DA).

faulero, -ra, adj/subst., lid. (1) (Per, Bol): sportovec, zejména fotbalista, který často fauluje; (DA).

fault, m. (1) (Am): faul; (MM).

faumento, m. (← *fomento*) (1) (Guat, Hond, Salv, Nik): léčivý obklad; ► tekutý lék aplikovaný na látku; (DA).

faurestina, f. (1) (Kub): strom čeledi citlivkovité (*Mimosaceae*), velmi košatý, s aromatickými květy, který se pěstuje podél cest, aby stínil; (RAE). • (2) (Kub): Albízie (*Albizia lebbek*); ► strom z čeledi bobovitých, vysoký až 15 m, má bílé, voňavé květy uspořádané v kulovitých hlávkách a dlouhé, ploché plody; ■ Syn.: *albisia, cha-cha, lengua de mujer, músico*; (DA).

favela, f. (1) (Am): chatrč, barabizna; (RAE).

favor, m. (1) ~ **de** [Š: *hágame el favor de*] (StřAm, Chil, Kol, Ekv, Mex, Dom): udělej mi laskavost; (2) **hágame** ~ (Mex): opravdu?; no ne!; ► vyjádření údivu; (RAE). • (3) **hacer** ~ [Š: *ayudar*] (Guat, Kost): udělat laskavost, pomoci; prosím vás!, a tomu mám věřit?; ► vyjadřuje také nedůvěru nebo ironii; př.: *¿y por eso anda vestido de loro? ¡haceme favor!*; (RR). • (4) (Kol): mašle ze stužky; (5) (Dom): dárek, pozornost; (6) **no pedir** ~ (Ekv): nebýt podřadný; př.: *el calzado de Quito no pide favor al de París*; (AM). • (7) **hacerle el ~ a una mujer** (Kub): udělat ženě laskavost; ► vyspat se s ní, i když je ošklivá; př.: *a ella, te lo digo, yo le hice un favor*; (DMC). • (8) ~ **de** (Mex, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Portor, Ekv, Per, Chil, Par, Arg, Urug, Bol): uctivě žádat; (9) **hacer el ~¹** (Hond, Salv, Nik, Kost, Ekv, Per): mít nad někým nadvládu (v sexu); (10) **hacer el ~²** (Kol, Ekv): přivést ženu do jiného stavu; (11) **hacer el ~³** (Chil): přistoupit na sex; (12) **hacer el ~⁴** (Ekv): svést pannu; (DA).

favorito, m. (1) (Arg): závodní kůň, který podle odhadů nemůže prohrát; (MM).

fax, m. (1) (Nik): drb, pomluva; př.: *en el pueblo está circulando un fax sobre mis vecinos*; ► slang; (RF).

faxear, tr. (← angl. *to fax*) [Š: *enviar un fax*] (1) (US): odfaxovat; př.: *me acaban de faxear una foto de mi sobrino nuevo desde Michigan*; ► slang; (RF).

fay, f. (1) **irse en la de ~** (Salv): udělat chybu; (2) **de ~** (Hond): zadarmo; (3) **de puro ~¹** (Hond, Salv): bezdůvodně; (4) **de puro ~²** (Hond, Salv): nadarmo, zbytečně; (5) **de puro ~³** (Hond, Salv): náhodou; (DA).

fayada, f. (1) (LaPla): chyba, omyl, přehmat, přečin; ■ Syn.: *chingada, mancada*; (2) (LaPla): ztroskotání, nezdar, neúspěch, krach, fiasko; viz též: *fayar*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fayanca, f. (1) (výchBol): rychlé vržení lasa, za účelem chycení hovězího dobytka; (DA).

fayfén, m. (1) **no hay ~** (Nik): žádný problém; v pohodě; ► jazyk mládeže; (DA).

fayuca, f. (← arch. šp. *bayuca* „putyka, hospoda“) (1) (Mex): pašování; (RAE). • (2) (Kol): bezvýznamné klábosení; (AM). • (3) (Mex): pašování; viz též: *chiva*; (DBM). • (4) (Mex): pašované zboží; ► v 18. století na ostrově San Juan de Ulúa fungoval podnik „*La Bayuca*“, kde se

kromě prodeje alkoholických nápojů obchodovalo také s pašovaným zbožím z Veracruz; (5) (Mex): stánek, krámk ve věznici; (6) (Mex): kočovný prodej zboží; ► prodejce jezdí s kamionem a nabízí nejrůznější zboží; tento způsob prodeje je v některých vesnicích jedinou možností, jak zboží zakoupit; (AHM). • (7) lid. (Mex): pašované zboží; př.: *Tepito es también el centro tradicional de los contrabandistas de México y todo artículo imaginable de fayuca o contrabando se puede conseguir ahí*; (BDE). • (8) (Mex): pašování zboží; ► import a export zboží, které nebylo procleno; ■ Var.: *falluca*; (DA).

fayuquear, tr. (1) (Mex): pašovat; (RAE).

fayuquear, tr. (1) (Mex): pašovat zboží; ► mex. argot *caliche*; ■ Var.: *falluquear*; (DBM, DA). • (2) lid. (Mex): pašovat, propašovat; př.: *lejos de los perfumes...cámaras y secadores de pelo fayuqueadas en los Estados Unidos*; (BDE). • (3) (Mex): pašovat, propašovat; (ST).

fayuquero, -ra, m/f. (1) (Mex): pašerák, prodejce pašovaného zboží; (RAE, ST). • (2) (Mex): kočovný prodejce zboží; (AHM). • (3) lid. (Mex): prodáváč pašovaného zboží; př.: *«nosotros somos sólo las víctimas que recibimos los palos» se quejó un fayuquero (vendedor minorista de productos de contrabando)*; (BDE). • (4) (Mex): pašerák; ► mex. argot *caliche*; ■ Var.: *falluquero*; (DBM, DA).

fayuta, f. (1) (LaPlá): falešný člověk; ► slang *lunfardo*; (NET).

fayutada, viz: *fallutada*; (MS).

fayuteada, viz: *falluteada*; (MS).

fayutear, tr/intr. (1) (LaPlá): zradit, podvést; viz též: *fallutear*; (MS, DA). • (2) tr. (LaPlá): oklamat, ošidit; viz též: *filar, enroscar*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fayutería, viz: *fallutería*; (MS).

fayuto, -ta, adj/subst. (1) (Arg, Urug): falešný, obyčejný, zdánlivý; viz též: *falluto, fulería*; (RR, MS). • (2) (Arg): nespolehlivý člověk; př.: *quedamos de encontrarnos a las ocho y no llegó; Liliana es una fayuta*; ► slang; (RF).

FBI, m. (← angl. *Federal Bureau of Investigation*) (1) (Am): Federální úřad pro vyšetřování; ► *Oficina Federal de Investigaciones*; (MM).

FDN, m/f. (Frente Democrático Nacional) (1) m. (Mex): Národní demokratické hnutí, př.: *y el Frente Democrático Nacional (FDN), grupo de partidos que se ha alineado tras Cuauhtémoc Cárdenas (hijo de Lázaro Cárdenas)*; (2) f., pl. (Nik): Demokratická síla Nikaraguy; (BDE).

fe, f. (1) ~ **del carbonero (la)** (Chil, Per): přijmutí skutečnosti bez důkazů; (AM). • (2) **de la mejor buena ~**, adv. (Am): úplně poctivě; (3) **tener ~ a** (Am): mít důvěru v koho, důvěřovat komu; (JD). • (4) **con ~ y ardor** (Kub): s plným nasazením; př.: *lo hizo con fe y ardor y por eso el cuadro quedó tan bonito*; (2) (Kub): hodně; př.: *llueve con fe y ardor*; (DMC). • (5) **tener más ~ que san Roque** (Kost): slepě něčemu věřit; ► věřit, že se něco stane i přesto, že je jen malá možnost, že se to stane; (DA).

fea con efe de fundillo, f., lid. (1) ošklivá ženská, ohava; viz též: *feón, fundillo*; (DA).

fea, adj. (1) **verla ~** (Kost): mít těžkosti, problémy; ► slang; (RF).

feafá, m. (1) (Dom): rostlina (*Talinum paniculatum*); ► až 1 m vysoká, s oválnými listy a žlutými květy; viz též: *rama del sapo*; (DA).

feble, m., lid. (1) (Salv): peníze, prachy; viz též: *plata*; (DA).

febrerista, adj/subst. (1) (Par): přívrženec demokratické strany v Paraguay a opozice generálu Stroessnerovi; př.: *contó con la ayuda de los franquistas, hoy febreristas*; (BDE).

feca, m. hovor. [Š: *café*] (1) (Arg): káva; ► v Argentině se někdy žertovně přehazují slabiky; př.: *feca con chele* místo *café con leche*; viz též: *vesre*; (RR). • (2) (Arg): káva; ► přesmyk slabik; viz též: *vesre* (← *al revés*); slang *lunfardo*; (NET). • (3) (Bol): káva; ► přesmyk slabik: *vesre*; bol. argot *coba*; (4) (Bol): pasák; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *fioca*; (HB). • (5) (Portor): lež, podvod; př.: *Lisa me metió fecas de que se va a casar y no es verdad*; ► slang; (RF). • (6) lid. (Portor): lež, kecy; viz též: *mentolina*; (7) (Portor): podvod, lest; viz též: *engañada*; ■ Syn.: *guasa*; (8) (Chil): lidský či zvířecí exkrement; (9) (Chil): bezcenná, chatrná věc; (DA).

fechador, m. (1) (Mex, Per, Bol): poštovní razítko; (2) (Per): razítko, které slouží k uvedení data, zejména v dokumentech a poštovních dopisech; (DA).

fechero, m. (1) (Dom, Ekv, Bol): ta část hodin, ve které je zobrazeno datum; (DA).

feco, m., lid. (← *café*) (1) (Per, Bol, Arg, Urug): káva, kafe, brynda; ► vyráběna z pražených a mletých kávových zrn; viz též: *bellota*; (2) (Arg, Urug): kavárna; ► místo, kde se prodávají nápoje, zejména pak kafe; (DA).

fécula, f. (1) bramborový škrob; viz též: *chuño*; (EEA).

fedatario, m. (1) (Hon): veřejný notář; (MM).

Fede, m., lid. (1) (Mex, Guat, Pan, Dom, Ven, Ekv, Bol, Arg, Chil, Urug): hovor. tvar jména *Federico*; (DA).

federada, f. (1) (Cub): členka Federace kubánských žen; (DA).

federal, adj/subst. (1) (Per): ošklivý, nepěkný, ohavný; př.: *en mi clase de computación solamente hay chicas federales; cuando los tombos se llevaron a Marco, se dio cuenta de que la cosa se le ponía federal*; ► slang; (RF). • (2) **estrella** ~, vánoční hvězda (rostlina); viz též: *nochebuena*; (EEA). • (3) lid. (Mex, Salv, Nik, Per): ošklivý, šereda; (4) adj. (US, Portor): týkající se centrální vlády USA; (5) m., pl. (US, Portor): členové či zaměstnanci centrální vlády země; (6) m. (Arg, Urug): vlhovec, pták z čeledi amerických pěvců (*Amblyramphus holosericeus*); ► dorůstá až 25 cm, černé barvy s červenou hlavou, krkem a náprsenkou, černý, rovný zobák; (7) (Arg): lidový tanec; ► tančí se v páru, v pomalém i veselém tempu, obsahuje kroky menuetu a valčíku; (8) adj. (Hond): složitý, obtížný (problém, téma, záležitost); (DA).

federala, x. (1) **tusar a la** ~; viz též: *tusar*; (RR).

federarse, zvrat. (1) (Kol): vzbouřit se, haštěřit se; (AM). • (2) (Kol): rozvést se; (MM).

federico, -ca, adj., hovor. (1) (Kub, Salv, Guat, Mex): o osobě: velmi škaredá; (RAE). • (2) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kub, Per, Chil): ošklivý, šeredný člověk; viz též: *feón*; ■ Syn.: *feodoro*; (DA).

Fedo, m., lid. (1) (Guat, Ven): hovor. tvar jména *Alfredo*; (DA).

feedback, m. (← angl.) (1) (US, Guat, Hond, Salv, Nik, Portor, Ekv, Bol): zpětná vazba systému; (2) (US, Hond, Ekv, Bol): změna postoje či strategie na základě výsledné analýzy; (DA).

feeling, m. (← angl.) (1) **tener** ~ (Kub): dát do zpěvu všechno; ► zpívat s velmi výrazným projevem; (2) (US, Mex): intuice, pocit; (3) hovor. (Chil): empatie mezi dvěmi osobami, vcítění se; (4) (Hond): zábava, legrace; (5) (Portor): nedůvěra; (DA).

feérico, -ca, adj. (← fr. *féerique*) (1) (Arg): magický, pohádkový; (MS).

féfere, m/f., hovor. (1) (jižEkv): nadbytečný člověk; ► osoba, která je na schůzi považována za zbytečnou, druhotnou; (2) m., pl., lid. (Kub, Dom, Ekv): předměty s nízkou hodnotou; (3) (Kub): jídlo; (4) (Dom): mužské genitálie; (5) **buscar los** ~s (Kub): žít se; vydělávat si na živobytí; (DA).

féferes, m. pl. (← afr.) (1) (Kost, Kol, Kub, Ekv, Dom, Mex, StřAm, Ant): harampádí; (RAE, MS). • (2) (Kub): potrava, obživa; (3) hovor. (Dom): mužské pohlavní orány; (4) **buscarse** ~ (Kub): získat chléb, uživit se; (RAE). • (5) (Kub): jídlo, obživa; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *no gano ni para ganarme los féferes*; (DMC).

fecha, f. (1) ~as **que** (Ekv): už dávno; (JD).

fechador, m. (1) (Bol, Per): razítko; (RAE).

fejjoa, f. (1) (Mex, Guat, Kol, Ekv): dřevnatá rostlina (*Feijoa sellowiana*); ► nízký strom, až 5 m vysoký, se zaoblenou korunou, poloopadavými listy a oboupohlavními květy; ■ Syn.: *guayabo*; (2) (Mex, Guat, Kol, Ekv): plod stromu fejjoa; ► má zelenou slupku, která může obsahovat až 40 semínek, a bílou dužinu; (DA).

feike, m. (1) **hacer el** ~ (Portor): předstírat; (DA).

feilear, intr. (← angl. *to fail*) (1) (US): neudělat zkoušku; (MS).

feillo, adj. (1) (Mex): ošklivoučkový, strašně šeredný; (JD).

feint, f. (1) (Am): finta, klička; (MM).

feis, f., lid. (← angl. *face*) (1) (Hond, Kub): obličej; (2) **hacerse** ~ (Bol): rychle, překotně odněkud zmizet; vzít nohy na ramena; (DA).

feisito, -ta, adj/subst. (1) (Mex): ošklivoučkový, strašně šeredný; (JD). • (2) (Mex): dim. od *feo*; ošklivý; (AHM). • (3) lid. (Mex): šeredný, ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

feit, m. (1) **hacerse** ~s (Bol): utéct, uniknout, zmizet; ► bol. argot *coba*; (HB).

feitazo, m. (1) (Bol): jizva na tváři; (2) (Bol): chladná zbraň; (3) ~ **firme** (Bol): velká jizva ve tváři; (4) ~ **fulero** (Bol): jizva deformující obličej; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *feité*; (HB).

feite, m/f. (1) (Bol): jizva; viz též: *feitazo*; (HB). • (2) m., málo užív. (Arg): jizva; př.: *el hombre portaba un faite grueso cruzándole la cara*; ► slang; (RF). • (3) (Bol, Arg): jizva, šrám v obličejí; (DA).

feites, m., pl. (1) (LaPla): jizvy, řezy, rány v obličejí; ► slang *lunfardo*; (NET).

Feíto, m. (1) **ser ~ y Cabezón** (Kub): být paličák, být tvrdohlavý jako mezek; ► *Feíto y Cabezón* bylo velice známé železářství na Kubě; př.: *el que no oye consejos no llega a viejo, tú eres Feíto y Cabezón*; (DMC).

feíto, adj/adv., lid. (1) (Bol, Ekv): nešikovný, těžkopádný, nemotorný, tupý; viz též: *ignoratón*; (2) (Bol): špatně, nepříjemně; (DA).

feiura, f. (1) (Mex): šerednost; (JD).

felfa, f. (1) (Ekv, Portor): plyš, vyčíněná kůže; (AM).

feli, m. (1) **echar un ~** (Dom): pokárat, kritizovat někoho; ■ Syn: *sofoco, echar un ...*; (DA).

felichón, -na, adj. (1) (Hond): velmi šťastný (o člověku); (DA).

Feliciano, f. (1) **dar lo mismo Chana que ~** (Portor, Chil): všechno jedno; to je fuk; (DA).

feliciano, -na, adj/subst., hovor. (1) (Kub, Mex, Pan, Bol): optimista, vidí vše dobře, bezstarostný; (RAE, DA). • (2) adj. (Bol): šťastný; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *felicote, felipe*; (HB).

felicidad, f. (1) **~es** (Arg, Urug): s přáním všeho dobrého; ► používá se při loučení; (DA).

felicote, adj., viz: *feliciano*; (HB).

felicote, -ta, adj/subst., lid. (1) (Bol): veselý, bezstarostný člověk, optimista; (DA).

felipe, adj/subst. (← *Felipe*) (1) m. (Arg, Par, Urug): oválný chléb s tvrdou kůrkou a houbovitým vnitřkem; (RAE, DA). • (2) (Bol), viz: *feliciano*; (HB, DA). • (3) m/f. (Salv): člen organizace Lidových osvobozeneckých sil (FPL); (DA).

felipillo, -lla, adj/subst., hovor. (1) (Per): zrádce; (DA).

feliz, adj., hovor. (1) **~ como una lombriz** (Mex, Portor): šťastný jako blecha; ► slang; ► mex. argot *caliche*; (INFO, RF).

felíz, adj. (1) **hacer ~** (Bol): rozbít, zničit; (2) (Bol): mít sexuální styky; ► bol. argot *coba*; (HB).

felizcote, adj., hovor. (1) (Chil): veselý, bezstarostný (o člověku); (DA).

fellinesco, adj. (1) **ser algo ~** (Kub/exil): být něco absurdní, nesmyslné; ► podle italského režiséra Felliniho, který točil absurdní a surrealistické filmy; př.: *eso que me cuentas es fellinesco*; (DMC).

fello, -lla, adj. (← *feo*) (1) (Mex, Guat, Salv, Nik): ošklivý, škaredý (o člověku); (2) (Guat): smradlavý; (DA).

Felo, m. (1) **estar peor que ~ con el gallo y el arado** (Kub): být velice špatný, být na tom špatně; ► podle kubánského viceprezidenta, Dr. Felo Guas Inclána, který po roce 1959, jakožto přívrženec liberálů, odjel do exilu do Miami; kohout a pluh byly symbolem liberální strany; př.: *yo te digo que estoy peor que Felo con el gallo y el arado*; (DMC). • (2) lid., hovor. tvar jmen *Alfredo* (Guat, Kub, Ven), *Felipe* (Bol), *Rafael* (Pan); (DA).

felón, m. (1) (Am): zločinec; (JD).

felón, -na, adj/subst. (1) (Mex): hádavý, hašteřivý; (2) m/f. (Mex): osoba mající na starosti nevěstinec; ► mex. argot *caliche*; (DA).

felonía, f. (← angl. *felony*) (1) (Am): závažný trestný čin; ► právní jazyk; (MM).

felónico, -ca, adj. (1) (Mex): nevěrný, zrádný; (AM).

felpa, f. (1) lid. (Ven): marihuana; viz též: *juana*; (2) (Ven, Arg, Urug, Chil, Mex): rány, bití, výprask; viz též: *felpeada, golpeadura*; (3) (Ven, Arg, Chil): velká porážka v soutěži či sporu; (4) (Dom, Arg): fix, inkoustová psací pomůcka; ► pro psaní či kreslení; (5) (střVen): polštářek z jemné tkaniny; (DA).

felpar(se), intr/zvrat., hovor. (1) intr. (Mex): zemřít, natáhnout bačkory; viz též: *entregar el equipo*; (2) intr/zvrat. (Mex): něco zničit; (3) (Mex): ukončit situaci nebo nějakou akci nečekaným způsobem; (DA).

felpeada, f., hovor. (1) (Arg, Urug): vyhubování, hašteření; (RAE). • (2) (Arg, Mex): trest; (MM). • (3) (Am): výprask; ■ Var.: *felpeadura*; (JD). • (4) (LaPla): bití, nářez, výprask; ■ Syn.: *cascada, estrolada, estrole, fajada, felpa, leña, leñada, marimba, marrusa, marusa, salsa, solfa, tropeadura, zaranda*; viz též: *levante, raspa, sosegate*; (5) (LaPla): důtka, pokárání; ■ Syn.: *café, cepiyada, movida*; ► slang *lunfardo*; (NET). • (6) lid. (Arg, Urug): pokárání, důtka; viz též: *limpiada*; (7) (Arg, Urug): rány, bití, výprask; viz též: *golpeadura*; (DA).

falpear, m. (1) (Am): výprask; (JD).

felpear, tr., **hovor.** (1) (Arg, Urug): hrubě někoho pokárat; (2) (Arg, Urug): bít; (RAE). • (3) ~ a (Am) spráskat koho; (JD). • (4) (LaPla, Am): tlouct, bít, mlátit, řezat, dát výprask, spráskat; ■ Syn.: *escoñar, estrolar, leñar*; viz též: *servir*; (5) (LaPla): vyčítat, vyhubovat, vynadat, kárat, napomínat; ■ Syn.: *cafetear*; viz též: *levantar, raspar*; ► slang *lunfardo*; (NET). • (6) lid. (Arg, Urug, Chil): vyčítat, kárat, zjebat; viz též: *joder*; (7) (střVen, Arg, Urug, Chil): bít, mlátit někoho; (DA).

felpudini, adj/subst., **hovor.** (1) (Per): lichotník; (DA).

felpudo, -da, adj. (1) (LaPla): poslušný; ► slang *lunfardo*; viz též: *chupamedias*; (NET).

felpudo, m. (1) (Arg): rohožka; (MM). • (2) (Hond): ochlupení v okolí pochvy; (DA).

fem, f., lid. (1) (Portor): lesba; viz též: *macha*; (DA).

femelí, (← angl. *family*) (1) (US): rodina; (MS).

femenil, adj. (1) (Mex): ženský, samičí, ženského pohlaví; př.: *la reestructuración del movimiento campesino femenino*; (BDE).

femenina, f., málo užív. (1) (Kost): žena; (DA).

femichista, f. (1) (Hond): zastánkyně toho, aby ženy měly větší práva než muži; (DA).

fenato, m. (1) **estar en el ~** (Kub): být jako v sedmém nebi, být šťastný; př.: *desde que la conocí estoy en el fenato*; (DMC).

fender, (← angl. *fender*) (1) (Pan): blatník; (MS).

fendoz, m. (1) (Arg): lékořice; (RAE).

fenelina, f. (1) (szArg): tekutý insekticid nebo dezinfekční prostředek; ► používá se zejména k čištění latrín, stok a stodo, nebo i k léčení infikovaných ran u zvířat; (DA).

fenix, viz: *ave*; (DMC).

fenómena, f. (1) **ser de la ~** (Kub): být nejlepší z nejlepších; př.: *los cubanos somos de la fenómena*; (DMC).

fenómeno, m. (1) ~ **colorado** (Kub): zlý člověk, darebák, mizera; př.: *tampoco había hombres buenos; todos eran el fenómeno colorado*; (RR). • (2) (Kub): skvělý chlap, chlapík, sekáč, opravdové eso; (JD). • (3) (Kub): penis; viz též: *pinga*; (4) (Portor): policajt; viz též: *buitre*; (5) (Portor): heroin; (DA).

fenómeno, -na, adj. (1) (LaPla): poslušný; ► slang *lunfardo*; viz též: *chupamedias*; (NET).

feo, adj/adv. (1) **de sabor ~** (Arg, Kol): špatně chutnající; (2) **oler ~**: smrdět; (3) **ponerse ~ un asunto**: špatně vypadat (o záležitosti); (MM). • (4) **a ~** (Kol): ošklivě; (5) ~ **como un abocastro** (Am): moc ošklivý; (6) ~ **de encargo** (Mex): moc ošklivý; (7) ~ **como un rayo** (Kub): moc ošklivý; (8) **ponerse ~** (Mex): tvářit se naštvane, být naštvaný; (9) **sentir ~** (Mex): moc litovat; (10) **ser más ~ que un guaral** (Kol): být šeredný jak noc; (11) **ser más ~ que andar a pie** (Kub): být šeredný jak noc; (12) **hacer un ~ a** (Mex): dát najevo nelibost; (JD). • (13) **mirar ~**, lid. (Mex): zlostně hledět; př.: *entraron pateando las escupideras de cobre y mirando feo a los demás clientes*; (BDE). • (14) **mirar ~** (Pan): křivě se dívat; ► směřovat k někomu nebo něčemu pohrdavý nebo opovržený pohled; (15) adv., **hovor.** (Mex, Guat, Kol, Per, Bol, Chil, szArg, Ekv): špatně, nepříjemně; (16) adj. (Mex, Guat, Hond, Kost, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol): velmi nepříjemné chuti nebo vůně; (17) **de a ~**, lid. (Mex): značně nepříjemně; (18) **oler a ~** (Kol, Urug): šířit zápach; viz též: *oler a león*; (19) **saber a ~** (Kol): hnusit se, ošklivit, být proti srsti; (20) **doler ~** (Mex): silně, ošklivě bolet; (21) **hacer el ~** (Mex, Guat, Salv): dávat najevo nespokojenost; (22) **agarrar ~** (Hond): nefungovat normálně; (23) **pegarle el ~** (Hond): chovat se nenormálně; (24) **quedar ~** (Chil): utrpět něčí prestiž; (25) **caerse ~** (Chil): zmýlit se; dopustit se chyby, omylu; (26) **sentir ~** (Mex, Salv, Nik): litovat něčeho; pociťovat něco jako urážku; (27) **ver ~** (Mex, Guat, Hond, Nik, Bol): dívat se na někoho nenávistně, pohrdavě; (DA).

feo, -a, adj/subst. [Š: *fiero*] (1) (Arg): zuřivý, krutý, zběsilý, divoký; (RR). • (2) m., **hovor.** (1) (Kol): člen tajné policie; (RAE). • (3) **mandar un ~** (Kub): být velice škaredý, ošklivý; př.: *¡qué feo te mandas muchacho!*; ■ Syn.: *mandar un feo de película; ser feo con velocidad; ser más feo que un oso con sarna (que un peo en tinieblas, que escupir en la sopa, que un camión Mack); ser un feto (en pomo); tener puesta la careta de Frankenstein; tener un Frankenstein al natural*; (4) **bailar con la más ~a** (Kub): lepit se někomu smůla na paty; př.: *así que soy el último en la lista de compensaciones, a mí siempre me toca bailar con la más fea*; viz též: *fatal*; (5) **más ~a que el rayo** (Kub): ošklivá jak noc; př.: *mi sobrina es muy inteligente pero es más fea que el rayo*; ■ Syn.: *más*

fea que el querequeté, de cotunto; ► *querequeté a cotunto* jsou názvy ptáků žijících na Kubě; (DMC). • (6) **verla ~a** (Guat): být na tom mizerně, strádat, mít problémy, být v bryndě; př.: *los pobres la están viendo fea desde que se enfermó su tata y no puede trabajar*; ► slang; (RF). • (7) **bailar con la más ~a**, lid. (Nik, Portor): být na mizině; být v těžké situaci; ► především ekonomické; (8) **ver ~** (Mex, Guat, Hond, Nik, Bol): dívat se na někoho s nenávisťi či opovržením; (9) **verla ~a** (Mex, Guat, Nik, Kost, Dom, Kol, Bol, Urug): být v nesnážích; ► především v nebezpečné nebo komplikované situaci; ■ Syn: *verla peluda*; *verla(s) verde(s)*; (10) **vérsela ~** (Arg): třít bídu s nouzí ► zvláště nebezpečná nebo komplikovaná situace; (11) **~ con velocidad** (Kub): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; ■ Syn: *feo con ganas de buscarse los frijoles*; (12) adj. (Guat, Hond): vulgární, sprostý, obscéni (o znacích, slovech a gestech); (13) **~ con efe de fundillo** (Mex, Hond, Salv): šereda, velmi ošklivý člověk; (14) **~ con ganas de buscarse los frijoles** (Kub), viz: *feo con velocidad*; (15) **más ~ que el agua de coco**, hovor. (Portor): strašlivý, ohavný (o člověku); (16) **quedar de ~** (Dom): stydět se (zejm. za nesplnění něčeho); (DA).

feocio, -cia, adj/subst. (1) (Portor): ošklivý člověk, šereda; (DA).

feodoro, m. (1) (Kub): ošklivý; ► slovní hříčka se jménem Teodoro; př.: *a feodoro no hay quién te gane*; (2) **ser un ~** (Kub): být velice ošklivý; (DMC). • (3) lid. (Kub), viz: *federico*; (DA).

feómetro, m. (1) **romper el ~** (Kub): být velice ošklivý; být ošklivej, až to bolí; ► slovní hříčka se slovem *barómetro*; př.: *de todos los hermanos él es el más feo, rompió el feómetro*; (DMC).

feón, -na, adj/subst., lid. [Š: *persona fea*] (1) (Mex, Dom): škaredý, ošklivec, ohava; ■ Syn.: *babilla, babillo, bacalao, bagarto, becerra, bicharraco, bofe, bute, federico, fea con efe de fundillo, feisito, feo con velocidad, feroztico, fetunio, feuchento, feucón, feúra, fiero, fierucho, fierura, fulero*; (DA).

fequero, -ra, adj./subst. (← angl. *fake*) (1) (Portor): lhář, prolhaný; př.: *¡Adrián es un fequero; no es cierto que besé a tu novio!*; ► slang; (RF). • (2) hovor. (Portor): ulhaný člověk, lhář; viz též: *hablador*; (DA).

Fer(di)nando, m. (1) **ser ~ el toro** (Kub): být gay, teplouš; ► na základě jednoho kresleného filmu od Walta Disneye, kde býk jménem Ferdinando místo toho, aby se vrhnul na toreadora, tak začal čichat k jeho ozdobným květinám; př.: *desde que lo vi me di cuenta de que es como Fernando el toro*; (DMC).

fercho, m. (← *chófer*; přehození slabik, tzv. *vesre*) (1) (Kol): řidič, šofér; př.: *ya había conseguido al pelado que amarrara al fercho y me llevara el camión a un parqueadero*; ► kol. argot *parlache*; (M01). • (2) (Bol): řidič; ► přesmyk slabik: *vesre*; bol. argot *coba*; (HB). • (3) lid. (Per, vých a střBol): šofér, řidič z povolání; (DA).

fergosa, f. (1) (Dom), viz: *fregosa*; (DA).

feri, m. (1) (Am): přívozní prám; (JD).

feria, f. (1) (Kost): malá pozornost prodávče svému zákazníkovi; (2) **y la ~** (Salv): poukazuje na malou část, která bývá ignorovaná nebo se o ní nemluví; (RAE). • (3) **irle a alguien como en ~**, hovor. (Mex, Salv): jít špatně, nedařit se, mít v něčem trvalý neúspěch, dostat se do obtíží, utrpět hodně ran; př.: *le fue como en feria con ese negocio; al equipo le ha ido como en feria; nos peleamos con la policía y nos fue como en feria*; (RAE, DEUM, DA). • (4) hovor. (Salv, Mex, Guat, Hond, Nik): peníze, prachy, běžná měna; viz též: *plata, guita*; př.: *le prestaron una feria para dar el enganche del automóvil; tuvo que darle una feria para que me ayudara*; ■ Syn.: *fierros, lana, luz, moni, tlaco*; (RAE, AHM, EEA, DEUM, DA). • (5) **de ~**, lid. (Kost): navíc, kromě toho, nadto, a ke všemu ještě; př.: *le permitían seguir viviendo aquí y ... de feria, le pagaban cada mes; ve el desorden del cuarto de Jaime y de feria dejó los discos fuera de las cajas*; ► slang; (RAE, RR, RF, DA). • (6) lid. (Mex, Nik): mince, drobné peníze; př.: *¿me cambia un billete de cinco pesos por feria?*; (RAE, AHM, DEUM). • (7) [Š: *mercadillo*] (LaPlat): trh, tržiště; ► lidový trh, zastřešený nebo pod širým nebem; viz též: *feria franca*; ■ Syn.: *mercadito* (Arg), *tianguis* (Mex), *mercado* (Ven); (RR, BDE, EEA). • (8) **~ del agricultor** (Kost): náměstí, trh pod širým nebem; (9) **~ franca** (Arg): trh pod širým nebem; (RR). • (10) (Mex): vrácené peníze; (11) **no volver ni por la ~** (Mex): vzít si ponaučení; (AM). • (12) (Kost, Salv): dary, pozornosti a občerstvení, kterými se v určitých dnech obdarovávají chudí a sloužící; (MM). • (13) (Bol): peníze; ► bol. argot *coba*; (HB). • (14) (StřAm): pozornost, spropitné; př.: *mirá lo que me dieron de feria en el mercado: esta yuca es sólo para mí*; (AM, RF). • (15) (Mex): prachy, hromada peněz; viz též: *guita, fangote de guita*; (EEA). • (16) **acabársele a alguien la Feria de las Flores** (Kub): skončit někomu období klidu, být konec se

zahálkou; př.: *ponte a estudiar, desde hoy se te acabó la Feria de las Flores*; **(17) ¿con quién tú contaste para ir a la feria?** (Kub): kdo ti to dovolil?; př.: *compré este vestido, ¿te gusta? — devuélvelo en seguida, ¿con quién contaste tú para ir a la feria?*; (DMC). • **(18) y ~** (Mex): a něco, něco přes; ► používá se u čísel; př.: *esa botella cuesta como seis pesos y feria* ► mex. argot *caliche*; (DEUM). • **(19) venk.** (Hond): období sklizně kávy; viz též: *período*; **(20)** (Salv): vězení; viz též: *canasta*; **(21) ser ~** (Hond): být co velký chaos, cirkus, paseka; **(22)** (Kost): něco navíc; **(23) ~ de las pulgas**, lid. (Chil, zápArg): bleší trh; ► trh pod širým nebem, který se koná v určených dnech, a na kterém se levně prodávají různé, zejména použité, věci; **(24) ~ libre** (Pan, Chil): trh; ► trh pod širým nebem, který se koná v určených dnech a na určitých místech, a na kterém se prodává zejména zelenina, ovoce a obiloviny; **(25) ~ persa** (Chil, zápArg): tržnice, bazar; ► trh pod širým nebem nebo pod střechou, na kterém se obchoduje s levným zbožím všeho druhu; (DA).

feriado, -da, adj/subst. [Š: *fiesta, día festivo*] **(1) día ~** (Urug, Arg aj.): svátek, den pracovního klidu; viz též: *feriado*; ■ Syn.: *día ~* (Chil, Urug, Ven), *día festivo* (Mex); (EEA, BDE).

feriante, m. **(1)** pouliční prodavač; viz též: *puestero*; (EEA).

feriar, tr/intr. **(1)** tr. (Kol, Ekv): prodat velmi levně, za účelem rychlého výtěžku nebo z jiného důvodu; **(2)** (Kub, Ekv, Guat): promrhat jmění, zejména peníze; (RAE, DA). • **(3)** (Mex): směnit peníze; **(4)** zbavit se něčeho; (MM). • **(5)** (Mex): jít se vydělat, jít na záchod; **(6) ~se** (Mex): podělat se; (JD). • **(7)** (Kub): hledat; př.: *debido a la crisis tuve que feriar gasolina*; **(8)** (Kub): prohýřit, rozházet, promrhat; př.: *ferió toda la fortuna del padre en un mes*; **(9)** (Kub): krást, ukrást; př.: *lo voy a feriar en cuanto doble la esquina*; **(10) ~ hasta el inán** (Kub): mít vrtulku u prdele; makat, až se jednomu od zadku kouří; tvrdě pracovat; ► *inán* znamená zadek, prdel; v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *no se puede vivir en estos días, hay que feriar hasta el inán*; ■ Syn.: *dar el culo*; (DMC). • **(11)** (Mex): rozměnit peníze; (AHM). • **(12)** (Guat, Salv): prodávat, obchodovat; (DA).

ferino, -na, adj. **(1) tos ~na**, černý kašel; viz též: *tos convulsa*; (EEA).

fermina, f. **(1)** (Kub), viz: *aparecido de la ciénaga*; (DA).

fermentar, viz: *agitar*; (DMC).

fermentescible, adj. (← fr.) **(1)** (Kol): kvasný; (MS).

Fernández, m., viz: *labios; loco*; (DMC).

fernandino, -na, adj/subst., lid. **(1)** (Urug): obyvatel depart. a města Maldonado; (DA).

ferné, m. (← it. *fernè*) **(1)** (Chil, Arg, Urug), viz: *fernet*; (DA).

fernet, m. (← it. *fernet*) **(1)** (Bol, Chil, Par, Arg, Urug): fernet; ► hořký alkoholický nápoj vyráběný z bylin, dobrý na zažívání; ■ Var.: *ferné*; (DA).

feroz, adj. **(1)** (Am): ohavný, šeredný; (JD).

ferozo, -za, adj. **(1)** (Salv): legrační (o dítěti); (DA).

feroztico, m., lid. **(1)** (Salv): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

feróztico, -ca, adj. **(1)** (Salv): ošklivý, šeredný (o člověku); (DA).

ferré, m. **(1)** (Dom): sloučenina železa, která se používá při opravě karosérií automobilů; **(2) darse ~** (Dom): obléct a vyparádít se pečlivě; (DA).

ferretería, m/f. **(1)** f. (Antil, Arg, Bol, Kol, Mex, Per, Ven): bižuterie, drobné zboží; (AM). • **(2) tener algo, la ~ completa** (Kub): mít (obsahovat) vše potřebné; být, jak se patří; př.: *ese arroz con pollo tiene la ferretería completa*; ■ Syn.: *tener todos los hierros*; viz též: *hambre*; (DMC). • **(3)** m. (Bol): výzbroj; **(4)** (Bol): nářadí nebo nástroj, který se používá ke krádežím; ► bol. argot *coba*; (HB). • **(5)** f. (Ven): kovové výztuhy; **(6)** (Ven): přehnané množství šperků či bižuterie, které na sobě někdo nosí; **(7)** (Ven, Bol): sada různých střelných zbraní; **(8)** (Ven): maloobchod, kde se prodává různé zboží; (DA).

ferretero, m. **(1)** (Am): vlastník železářství; (MM).

ferretre, m. **(1)** (Kub): povyk, zmatek, chaos; př.: *en el ferretre lo mataron*; (DMC).

ferretreque, m. **(1) hovor.** (Kub): zmatek, nepořádek; (AM, DA). • **(2)** (Kub): hromada, spousta, mraky; př.: *allí había un ferretreque de gente*; (DMC).

ferretreques, m., pl. **(1)** (Kol): nářadí, potřeby, krámy; (AM).

ferri, m. (← angl. *ferry*) **(1)** (Salv): trajekt; (DA).

ferribot (← angl. *ferryboat*): trajektová loď; (MS).

ferrie, m. **(1)** (Am): trajekt; (JD).

ferrocamión, m. (1) (Kub): nákladní vozidlo, které převáží zboží prostřednictvím železniční tratě; (DA).

ferro-camión, m. (1) (Am): trailer; podvalník; (JD).

ferrocanilla, f. (1) **echar recia** ~ (Kub): hodně chodit; ► v jazyku *chuchera*; př.: *hoy eché recia ferrocanilla*; viz též: *chuchero*; (DMC).

ferrocarril, m., **hovor.** (1) (Urug): tahák; (RAE). • (2) (Urug): druh taháku; ► dlouhý, úzký kousek papíru, používaný při opisování u zkoušek; schovává se por manžetu košile, pod kravatu apod.; př.: *como los ferrocarriles de la época estudiantil, pero sin papelitos*; (RR). • (3) **tener el pie en el** ~ (Kub): být tak akorát; ► postavou; př.: *tú tienes el pie en el ferrocarril*; (DMC). • (4) (Dom), viz: *machacuana*; (5) (Urug): tahák (ve škole); viz též: *acordeón*; (DA).

ferrocarrilero, -ra, adj/subst., **hovor.** (1) (Am): železniční, železničář; ► užívá se jako substantivum; (RAE). • (2) adj. (Am): železničářský, železniční; (JD, DA). • (3) (Mex, Guat, Hond, Nik, Kost, Pan, Kub, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol, Chil, Arg, Urug, Par): železničář; ► osoba, která pracuje pro železnici; (DA).

ferrocemento, m. (1) (Ekv, Chil): lehká konstrukce z betonu a kovu; (DA).

ferromozo, -za, m/f. (1) (Kub): palubní personál; ► zaměstnanec, který se věnuje cestujícím ve vlacích; (RAE, DA).

ferros, m. pl. (1) (Arg): peníze; (AM).

ferroviario, m. (1) (Bol): lupič vykrádající byty; viz též: *monrrero*; (HB).

ferruco, -ca, adj/subst. (1) (Mex): špatně oblečený; ► v mexickém státě Querétaro se tak říká každé osobě oděné do kalhot, saka a klobouku, bez ohledu na to, je-li dobře či špatně oblečená; (AM). • (2) (Mex): pásek, chlapík; (JD).

fervellón, m. (1) (Ven): rámus, povyk; (AM).

fesa, adj/subst. (1) (LaPla): hloupý; viz též: *estaso, pamela*; (NET). • (2) lid. (Arg): naivní člověk; (3) **hacerse el** ~ (Arg): tvářit se nechápavě, dělat ze sebe vola; ► předstírat někdo, že něčemu nerozumí (protože je to výhodné); (DA).

fésforo, m., lid. (1) káva, kafe; viz též: *bellota*; (DA).

feso, -sa, adj. (← it: již. *fesso*) (1) (LaPla): hloupý, protivný; (MS).

festejada, f. (1) (Mex): nářez, nakládačka; (AM).

festejador, adj/subst. (1) (Am): veselící se, flámující; (2) (Am): fláma; (3) (Mex): hostitel; ■ Var.: *festejante*; (JD).

festejar, tr/intr. (1) (Mex): bičovat, tlouct; (AM). • (2) (Arg): tleskat; (JD). • (3) intr.,lid. (Par): udržovat vztah jako čerstvě zamilovaní; (DA).

festejo, m. (1) (Per): večírek, flám; (AM). • (2) (Am): dvoření; (MM). • (3) (sevPer): lidový rytmický tanec; ► tanec se tančí ve dvojicích ve veselém rytmu; velmi expresivně se naznačují smyslné fyzické doteky; (DA).

festejoso, -sa, adj. (1) (Mex): rozradostněný, veselý; (JD, DA).

festejamento, m. (← port. *festejamento*) (1) (LaPla): oslava, slavnost, flám; (MS).

festichola, f. (← it. *festicciola*) (1) (LaPla): malá oslava; (MS). • (2) **hovor.** (1) (Arg, Urug): hlučná oslava mezi přáteli; (RAE). • (3) (LaPla): oslava, mejdan; viz též: *garufa*; (NET). • (4) lid. (1) (Arg): schůze, schůzka, setkání; viz též: *concejillo*; (5) (Arg, Urug): neformální oslava, na které se většinou pije a tančí; (6) (Arg): sexuální orgie; ► setkání tří a více lidí za účelem udržování sexuálních vztahů; (DA).

festidanza, f. (1) (Per): veřejná oslava; ► koná se během slavnosti, na které se tančí a představují různé tance; (DA).

festinación, f. (1) (Dom, Per): chvátání, spěch, unáhlení se při realizaci něčeho; (2) (Dom, Chil): zlehčování vážné záležitosti; (3) (Ekv): zpronevěra; (DA).

festinadamente, adv. (1) (Kub, Guat, Hond, Dom): honem, unáhleně; (RAE, DA).

festinado, -da, adj. (1) (Am): uspěchané rozhodnutí; uhoněný; (JD, DA). • (2) (Ven): zamotaná, spleťtá, komplikovaná (záležitost); (3) (Ekv): promrhaný, promarněný (o penězích); (DA).

festinar, tr. (1) lid. (Ekv, Kost): zpronevěřit; (2) (Am): popohnat, uspišit; (RAE, DA). • (3) (StřAm): pohostit, slavit; (AM). • (4) (Dom, Chil): zlehčovat vážnou záležitost; (DA).

festinatorio, -ria, adj. (1) (Per, Bol): unáhlený (o záležitosti); (DA).

festival, m. (1) (Am): převážně hudební slavnost; (2) pravidelné období zábavy různého druhu; (MM).

festivo, -va, adj. (1) **día** ~, svátek, den pracovního klidu; viz též: *feriado*; (EEA).

feta, f. (← it. *fetta*) (1) (LaPla): plátek (salámu nebo sýra); (MS). • (2) (Arg, Urug): plátek studeného pokrmu nebo sýra, nářez; (RAE, DA). • (3) (LaPlat): tenký plátek; (BDE). • (4) (Bol): mladá dívka; ► bol. argot *coba*; (HB).

fete, f. (1) (Dom): výkal; (DA).

fetear, tr. (1) (Bol): říznout do tváře; ► bol. argot *coba*; (HB).

fetecuazo, m. (1) (Kol): přesná rána; (JD).

fetecún, m., **hovor.** (1) (Kub): oslava, slavnost, party; př.: *esta noche hay un fetecún en la esquina*; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; (DMC, DA). • (2) **después del** ~ (Kub): po tom, co se stalo; př.: *después del fetecún de Cuba no creo en nada*; (DMC).

fetente, adj. (← it. již. *fetente*) (1) (LaPla): sprostý; obtěžující; ■ Var.: *fitento*; (MS).

feti, f. (1) (Kub): zdraví; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *algo me afecta la feti en estos días*; ■ Var.: *fete*; (DMC).

fetichero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Kub): fetišista; př.: *lo prendieron por fetichero*; (DMC). • (2) adj. (Dom): o osobě, která cítí vášnivý obdiv k něčemu; (DA).

feto, m. (1) (Am): pizda, šereda; ■ Var.: *feto marino*; (JD). • (2) (Bol): mladý chlapec; ► bol. argot *coba*; (HB). • (3) (Kub): strašák, strašidlo, ošklivý člověk; př.: *es un feto, no hay nada bonito en ella*; ■ Syn.: *feto embotellado*; viz též: *feo*; (DMC). • (3) (Ekv): bezvýznamný, strojený, nekusný člověk; (DA).

feto, -ta, m/f. (1) (Bol): dítě, adolescent; př.: *no le hagás caso, es una feta*; ► slang; (RF). • (2) (Ekv. záp a střBol): dítě, děcko; viz též: *nené*; (DA).

fetuchini, m. (1) (Kub/exil): dlouhý tenký penis; př.: *mirale el fetuchini, a pesar de lo bajito que es*; (DMC).

fetunio, -nia, adj/subst. (← *feo*) (1) adj. (Nik): ošklivý, šeredný (o člověku); (2) m., lid. (Nik): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

feucón, -ona, adj/subst., lid. (1) (Ekv): ošklivec, ohava; viz též: *feón, feuchento*; (DA).

feudatario, -ria, m/f. (1) (Per): vazal; ► člověk, který obdělává půdu, která mu nepatří, a navíc ještě poskytuje osobní služby, ať už za mzdu nebo i bez ní; (DA).

feuchento, -ta, adj/subst., lid. (1) adj. (Kub, Bol, Chil): škaredný, ohyzdný (o člověku); ■ Syn.: *feucón*; (2) m. (Kub, Bol, Chil): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

feúra, f., **hovor.** (1) (Kol, Kub, Ekv, Ven, Guat, Dom, Portor, vých a sevBol, Kost): ošklivost; (RAE, DA). • (2) (Ven): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

FGL, f., pl. (Fuerzas Guerrilleras de Liberación) (1) (Portor): Partyzánské osvobozené síly; (BDE).

fiaca, adj/subst. (← it., it. janov. *fiacca*) (1) f., **hovor.** (LaPla, Urug): velký hlad; (2) lid. (Arg, Mex, Portor, Bol, Chil, Par): lenost, nechut'; (MS, DA). • (3) (Arg, Par): spánek; (4) (Arg, Par): lenoch; (5) (Arg, Par, Urug): flákač; (6) (LaPla): chudoba; (MS). • (7) adj. (Arg): zahálčivý, líný; př.: *Mario, no seás fiaca y escribime de vez en cuando*; ► slang; (RF). • (8) m/f. (LaPlat): lenost, lenivost, lenošení, zahálka, pohodlnost, nečinnost; př.: *una ola de fiaca cruza la musculatura de todos los ciudadanos argentinos*; ■ Syn.: *linusa*; (BDE, NET). • (9) f. (LaPla): hlad, slabost, ochablost; ► bol. argot *coba*; ► slang *lunfardo*; (HB, NET). • (10) adj/subst., lid. (Bol, Par, Arg): líný, lhostejný, netečný (o osobě); (11) f., lid. (Bol): kocovina; (DA).

fiacón, m., lid., málo užív. (← *fiaca*) (1) (Arg): obrovská lenost či únava; (DA).

fiacón, -ona, adj/subst., málo užív. (1) (Arg), viz: *fiacoso*; (DA).

fiacoso, -sa, adj/subst., lid., málo užív. (← *fiaca*) (1) (Arg, Urug): líný, lhostejný, netečný; lenoch; ■ Syn.: *fiacón*; (DA).

fiacún, -una, adj/subst. (← it. janov., it. *fiacca*) (1) (LaPla): člověk, který nechce pracovat; lhostejný; lenoch; ■ Var.: *fiacunes*; (MS, DA). • (2) adj. (LaPla): zahálčivý, lenošivý, líný jako prase; ■ Syn.: *esquemún, juntapuchos, terraja, vagoneta*; viz též: *garabito*; (3) m. (LaPla): lenoch, povaleč, zahaleč, zahálčivý člověk; (4) adj. (LaPla): lhostejný, netečný, nevšímavý, indolentní, apatický; ■ Syn.: *güevudo, tranquilino*; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *sebón*; (NET).

fiacunes, viz: *fiacún*; (MS).

fiadera, f. (1) (Mex): důvěrování; (JD).

fiado, adj. (1) **sacar** ~ (Nik, Kost, Ven, Bol, Ekv): koupit na splátky, na úvěr; (DA).

fiado, -da, adj/subst. (1) **coger ~o** (Kub): o páru: mít předmanželské vztahy; (RAE). • (2) **coger ~**, m. (Kub): mít sex s mužem před svatbou; př.: *dicen que ha cogido fiado, y tan infeliz que parece*; (3) **coger ~ y no dejar ni la entrada** (Kub/exil): být drzý, nestydatý, troufalý; př.: *a ese hombre no se le puede dar confianza, porque coge fiado y no deja ni la entrada*; (DMC). • (4) **coger ~¹** (Portor, Kub): provozovat sex před svatbou (o milencích); (5) **coger ~²** (Portor): hodně někomu důvěřovat; (6) **coger ~³** (Portor): zneužívat něčí důvěru; (7) **coger ~⁴** dělat něco nevhodného, co se dělat nemá; (8) **adj/subst. (Ven): nemanželské dítě; (9) tomar ~** (Portor): kupovat na dluh, na úvěr; (DA).

fiador, m. (1) (Chil, Ekv): řemínek nebo pásek; ► **zapíná se pod bradou, drží pokrývky hlavy**; (RAE, DA). • (2) (Chil, Ekv, Urug, výchHond): náhubek, ohlávka; (AM, DA). • (3) (szKost): udidlo; ► **pro snazší vedení koně**; (MM, DA).

fiacheta, f. (← it: janov. *fiachetta*) (1) (LaPla): **zdrobnělina**; viz též: *fiaca*; ■ Var.: *fiaquita*; (MS).

fiambre, adv/subst. (1) **m.** (Guat): národní pokrm z různých druhů masa, zeleniny, konzerv; jí se za studena na Den všech svatých; (RAE, DA). • (2) (Arg): chladné setkání; (3) (Guat): koupě nebo prodej zboží, které se neobdrží ihned; (AM). • (4) **adv.** (Guat): na úvěr; (5) **m.** (Am): jakýkoliv typ masa, které se jí zastudena; ► např. šunka, tlačěnka, uzeniny atd.; (MM). • (6) (Am): **chciplá zábava**; (7) (Am): **nebožtík, mrtvola**; (8) (Am): **stará zpráva**; (9) **dar del ~** (Am): dát na úvěr; (10) **cuando esté ~** (Chil): až bude u ledu, až zemře; (JD). • (11) (Bol): **mrtvola**; (12) (Bol): **jídlo**; ► **bol. argot *coba***; (HB). • (12) (LaPla, Chil, Kol): **smrt**; viz též: *espiche, ñata*; (NET). • (13) (**záp a jzKol, jižEkv, Per, Bol**): **svačina na cestu**; ► **lehká svačinka, která se bere s sebou na výlety**; (14) (Portor, Bol, Par, Chil): **klobása**; ► **různých velikostí, z mletého hovězího nebo kuřecího masa**; (15) (Kub): **stánek s rychlým občerstvením, kde se prodávají smažená jídla**; (16) (Bol): **jídlo z masa, zeleniny a hlízy, jehož příprava se liší podle regionu**; (17) **sin ~**, lid. (jižEkv): **bezpodmínečně**; (DA).

fiambrera, adj/subst. (1) **f.** (Arg, Urug, Par): **drátěná konstrukce ve tvaru klece, která chrání potraviny před hmyzem**; (RAE, DA). • (2) (Arg, Par, Urug): **chladárna**; (MM, DA). • (3) (Arg): **spížirna**; (JD). • (4) (Kub, Par): **drátěná skříňka pro skladování zásob**; (JD, DA). • (5) **adj.** (Bol): **pultový**; ► **vztahuje se k pultu, na kterém se prodávají klobásy**; (6) **f.** (Arg): **kráječ uzenin a sýrů**; ► **krájí je na tenká kolečka**; (7) (Urug): **drátěná síťka**; ► **vkládá se do oken a dveří, chrání před hmyzem**; (8) **quedar mirando la ~** (Urug): **cítit velké zklamání (zejm. proto, že člověk nedostal něco očekávaného)**; (DA).

fiambrería, f. (1) (Arg, Bol, Par, Urug): **obchod, kde se prodává fiambre**; (RAE). • (2) (LaPla): **hřbitov, pohřebiště**; ► **slang *lunfardo***; ■ Syn.: *casa del pueblo, quinta del ñato*; (NET). • (3) [Š: *charcutería*] (Arg, Chil, Urug): **uzenářství**; ■ Syn.: *salchichonería, tocinería, carnes frías* (Mex), *charcutería* (Mex, Ven); (EEA).

fiana, m/f., hovor. (1) (Kub): **policista**; (2) (Kub): **člen policejního sboru**; (RAE). • (3) **f.** (Kub): **chlupatí, policie**; ► **v jazyku *chuchera***; viz též: *chuchero*; př.: *huye, que por ahí viene la fiana*; ■ Syn.: *azul, jara*; (4) **m/f.** (Kub), viz: *chino, -na*; př.: *le compré las verduras a un fiana*; (DMC). • (5) (Kub): **policejní auto**; př.: *los delincuentes escaparon antes que llegaran las fianas*; ► **slang**; (RF, DA). • (6) **lid.** (Kub): **policejník**; viz též: *buitre*; (7) (Kub): **policejní sbor**; (DA).

fiaña, f. (1) (Kub): **fízlové**; (JD).

fiancé, f. (← fr.) (1) (Kub): **zasnoubená žena, snoubenka**; (MS).

fianza, f. (1) (Salv): **nedopalek, špaček**; viz též: *bacha*; (DA).

fiaquita, viz: fiacheta; (MS).

fiar, tr. (1) (StřAm, Kol, Pan): **prosit o úvěr**; ► **v mexickém státě Zacatecas se používá zvratný tvar**; př.: *voy a fiarme pan de afuera para pagarlo el sábado*; (AM). • (2) (Am): **vypůjčit si, vzít na úvěr/dluh**; (JD). • (3) (Nik, Dom, Portor, Ven, Par): **koupit zboží na dluh/úvěr**; (4) (Chil): **poskytovat zboží na dluh/úvěr**; (DA).

fiara, f. (1) (Kub): **nůž**; př.: *sacó la fiara y me dio una puñalada*; (2) (Kub): **pistole**; př.: *el hombre sacó la fiara y le dio cuatro tiros*; (DMC).

fiarse, zvrát. (1) **hoy no se fía, mañana sí** (Kub): **ne; ¿me puedes llevar contigo esta noche? — hoy no se fía, mañana sí**; (DMC).

fiato, m. (1) (Chil): **soudržnost mezi členy skupiny**; (DA).

fiberglass, m. (← angl.) (1) (Guat, Portor, Ven): **vlákno uměle vyrobené ze skla**; (DA).

fibra, f. (1) **drátěnka**; viz též: *esponja*; (EEA). • (2) **sacar ~¹** (Hond): **honit si triko, vytahovat se, vychloubat se, napařovat se**; (3) **sacar ~²** (Hond): **hodně se snažit, intenzivně pracovat**; (4) **ser pura**

~ (Hond): být samej sval; být vazba; (5) (Arg, Urug): inkoustové pero; (6) hovor. (Kub): maso; (7) (Salv): flaška alkoholu (mezi alkoholiky); (8) (Kost): brzdová destička auta; (9) **tocar** ~ (Hond): zapůsobit na někoho; (DA).

ficanaso, -sa, adj., i subst. (← it. *ficcanaso*) (1) (LaPla): zvědavý; (MS).

ficción, f. (← angl. *fiction*) (1) (Am): typ literatury, ve které převažuje imaginativní složka; (2) **ciencia** ~ (← angl. *science fiction*): fantastická literatura; ► převážně vědecká témata nebo námět času – jak uskutečnit cestu vesmírem na jiné planety atd.; (MM).

ficcioso, -sa, adj. (1) (Chil): falešný, předstíraný; (AM).

fico, f. (1) (Am): fikus, fíkovník; (JD).

Fico, m., lid. (1) hovor. tvar jmen *Federico* (Bol, Kub, Portor, Ekv, Bol, Chil), *Francisco* (Ekv, Bol), *Rafael* (Kub, Ekv); (DA).

ficus; (1) fikus, fíkovník; viz též: *gomero*; (EEA).

fidanque, adv. (1) **de ~ a toledano** (← *Fidanque*®, ← *Toledano*®, podniky pro výrobu vajec) (Par): tak jako tak; (DA).

fideicomiso, m. (1) ~ **conservativo** (Mex); ~ **gradual** (Mex); ~ **sucesivo** (Mex): testamentární svěřenství, rodinný fideikomis; (JD). • (2) ~ **ciego** (Chil): proces při zaměstnání někoho do veřejné funkce; ► převod správy majetku na třetí stranu se zachováním odstupe a bez vědomí dalších operací; (DA).

fideillos, viz: *fideos*; (DA).

fideítos, viz: *fideos*; (DA).

fidelería, f. (1) (Arg, Per): výroba nudlí; (AM).

fidelero, m. (1) (Arg, Par, Per): osoba, která se věnuje výrobě nudlí a jiných těstovin; (MM). • (2) adj. (Mex): těstovinářský, těstovinový; (JD).

fidelísima, adj. (1) **llamarse** ~ (Kub): být velice věrná, být věrnost sama; př.: *esa perra se llama Fidelísima*; (DMC).

fideo, m. (1) (Arg): výsměch; (AM). • (2) **se armó un** ~ : vzniknul velký povyk, kravál; (MM). • (3) (Arg): randál; (JD). • (4) pl. (Dom): kokotice (*Cuscuta americana*); ► parazitní rostlina čeledi svlačcovitých, žluté barvy, bez listů, poškozují hostitelské rostliny; ■ Var.: *fideillos*, *fideítos*; ■ Syn.: *culebrilla*, *espaguetis*; (5) ~ **de pelo**, m. (Guat): tenké nudle ve formě klubíčka; (DA).

fideos, m., pl. (1) vlasy; viz též: *chapas*.

fidiería, f. (1) (Mex): výroba těstovin, továrna na těstoviny; (2) obchod těstovinami; (JD).

fiebre, adj/subst. (1) (Chil): šibal, dovedný; (2) ~ **amarilla** (Am): žlutá zimnice; (AM). • (3) (Arg, Chil): otravný a protivný člověk; (MM). • (4) **ser** ~; **como la** ~; **muy** ~ (Mex): čertovský chlapík, jako sto čertů; (JD). • (5) ~ **hemorrágica argentina**, f. (Arg): Argentinská hemoragická horečka; ► krvácivá horečka způsobená virem Junin; (BDE). • (6) lid. (Kost, Dom, Mex): horlivý; ► člověk, který má silné přání uskutečnit něco, co má rád; (7) f., hovor. (Kost, Dom, Portor, Kol, Ekv): vehementní přání uskutečnit nějakou aktivitu, pro kterou má určitý člověk nadšení; (8) m/f. (Hond): připravený člověk s rychlým jednáním; (9) ~ **de pollo**, f., hovor. (Dom, Portor): mírně zvýšená teplota; (10) ~ **pelúa** (← *peluda*) (Dom, Portor): vysoká horečka; (11) **la ~ no está en la sábana** (Pan, Dom): francouzské přísloví; ► zaměřit se na jádro problému, a tak zabránit negativním následkům; (12) **estar prendido en** ~ (Ven): mít hodně vysokou horečku; (13) **volar en** ~ (Guat, Ven, Ekv, Per): mít hodně vysokou horečku; (14) **volarse en** ~ (Kub): mít hodně vysokou horečku; (DA).

fiebrú, -brúa, adj/subst. (← *fiebrudo*) (1) (Portor): fanatik, nadšenec; př.: *Martina es una fiebrúa de las computadoras*; ► slang; (RF). • (2) adj., hovor. (Dom, Portor): fanatický, přehnaně nadšený; (3) (Dom, Portor): stoupenecký, přívrženecký (o člověku); (4) o člověku, který je nadšený do něčeho nového, ale rychle ho nadšení přechází; (DA).

fiebrudo, -da, adj., lid. (1) (Dom, Ven, Kost): o člověku, který je nadšený do realizace něčeho; (DA).

fiel, adj/subst. [Š: *dirección, orientación precisa*] (1) m. (Arg): směr, směrnice, přesný návod; (RR). • (2) **al** ~, adj. (Chil): přesný; (JD). • (3) m. (Portor): váha na vážení kohoutů při kohoutích zápasech; (4) ~ **de rastro** (Hond): osoba, která na jatkách kontroluje váhu skotu; (DA).

field, m. (← angl. *field*) (1) (Am, US): sportovní hřiště; (MS). • (2) ~ **trail** (Am): cvičení, ke kterému se nutí psi před začátkem a po konci lovecké sezóny; (MM). • (3) (US, Nik, Kub, Portor, Ven): travnatá plocha na bejsbolovém hřišti mezi rozehrávačem a diváky; (4) (Nik, Ven): hráč v poli

(bejsbol); (5) (Portor): hřiště (u některých sportů); (6) (Portor): pracovní zóna; (7) ~ **day** (US, Portor): sportovní den; ► den, kdy se konají sportovní soutěže; ■ Syn.: *justa*; (8) ~ **trip** (US, Portor): výlet, exkurze; (9) **en el ~**, adv. (Portor): v terénu, mimo firmu; (DA).

fielder (← angl. *fielder*) (1) (Kol, Mex, USA): v baseballu, polář (každý hráč v obraně); (MS).

fiera, m/f. (1) f. (Kost aj.): falešná nebo označená kostka; ► která má jenom šestky nebo pětky na všech stranách; (RR). • (2) (Am): člověk, který vyniká v určité profesi, řemeslu či aktivitě; př.: *fulano como cirujano es una fiera*; (MM). • (3) (Kub): šikovný chlapík, fešák; (4) **echar la ~** (Am): hrát falešně, fixlovat ve hře v kostky; (5) **ser la ~ sarda para** (Kol): vyznat se v čem; (6) **es una ~ en los exámenes** (Kub): u zkoušek exceluje; (JD). • (7) m. (Kub): schopný, dovedný, bystrý jako rys; (8) (Kub): přítel, kamarád; př.: *te quiero fiera*; (DMC). • (9) f., lid. (Mex, Kol): snoubenka, manželka; (10) (Kol): žralok z čeledi kladivounovitých (*Sphyrna* spp.); ► podlouhlá hlava ve tvaru kladiva, kde se nacházejí oči; (11) ~ **echada** (Salv): zrádce, proradný člověk; (12) **portarse ~¹** (Guat): skvěle prokázat schopnosti; (13) **portarse ~²** (Guat): chovat se důstojně; prokazovat dobré vychování; (DA).

fiero, adv/adj/subst. (1) **equivocarse (errarla, pifiarla) ~**, m. (Arg; Urug): zcela se mýlit; př.: *hasta Aristoteles se equivocó fiero*; (2) **meterle ~ a alguien** (Portor): chlubit se, vzbuzovat závist, oklamat; (RR). • (3) adj. (Ekv): šeredný; (4) **hacer ~os** (Mex): naporovat se, kašlat na koho; (JD). • (5) **dar ~¹**, m. (Portor): závidět; ■ Syn.: *dar mulo*; (6) **dar ~²** (Kost): vychloubat se; ■ Syn.: *hacer fieros*; (7) adv. (záp a střBol, Arg): hodně, vysokou měrou; (8) m., pl. (Guat): komedianti; ► lidé, kteří nosí masky a výstřední oblečení a organizují satirické průvody; (DA).

fiero, -ra, adj/subst. (1) (Kub): dobrý; př.: *este libro de Vintilia Horia es muy fiero*; viz též: *corderito*; (DMC). • (2) lid. (Arg): ošklivý, nepěkný; př.: *más fiero que costalada de choncho*; (BDE). • (3) (Guat, Salv, Pan, Ekv, Bol): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (4) (Bol, jižPer): o člověku, který má podobaný obličej; (5) adj., lid. (Guat, Arg, Urug): složitá, komplikovaná situace; (DA).

fieróstico, -a, adj. [Š: *feo, desgraciado*] (1) (Ekv): ošklivý, nevzhledný; (RR).

fierra, m/f. (1) f. (Kost): značení dobytka; (RR, DA). • (2) m. (Mex): podkovář, kovář; (JD).

fierrada, f. (1) (Salv): sbor důvěrných přátel nebo pracovních kolegů; (RAE, DA). • (2) (Mex): prašule; (JD). • (3) (Mex): peníze; (AHM). • (4) (Salv): parta; viz též: *ganga*; (DA).

fierraje, m. (1) (Hond): značení dobytka; viz též: *herraaje*; (DA).

fierrazo, m. (1) hovor. (Hond, Urug, Guat, Salv, Chil, Arg): úmyslná silná rána; ■ Var.: *hierrazo*, *jierrazo*; (RAE, DA). • (2) (Bol): krádež domu, kdy se vypáčí zámek; ► bol. argot *coba*; (HB). • (3) (LaPla): soulož; ► slang *lunfardo*; viz též: *chingadera*; (NET, DA). • (4) lid. (Guat, Per, Chil): kop do míče; ► při fotbale, kdy hráč silně kopne míč směrem na branku; (5) (Per): motorové vozidlo vyšší třídy; (6) (Chil): nadměrné užívání drog nebo alkoholu; (7) (Kost): nepřátelská nárážka na někoho; (DA).

fierrear, tr. (1) (Bol): spáchat krádež v soukromém sídle; ► bol. argot *coba*; (HB).

fierrera, f. (1) (Chil): slévárenský průmysl a obchod; (DA).

fierrería, f. (1) (Am): železářství; (JD).

fierrero, -ra, adj/subst. (1) (Per): člověk, který pracuje se železem a věnuje se montáži železobetonového rámu; (2) m/f. (Per): automechanik, který k opravě aut používá kusy šrotu; (3) adj/subst. (Chil): člověk, který se věnuje průmyslu a těžbě železa; (4) adj. (Chil): vztahující se k průmyslu a těžbě železa; (5) adj/subst., lid. (Per): vztahující se k člověku, který má nadšení pro motorismus; (6) adj. (Per): motoristický; (DA).

fierrero, m. (1) (Bol): ozbrojený lupič; (2) (Bol), viz: *ferroviario*; ► bol. argot *coba*; (HB).

fierrillo, m. (1) (Hond): popínavá rostlina z čeledi mýdelníkovitých (*Urvillea ulmacea*); ► nízká v suchých oblastech, velká ve vlhkých oblastech, s bílými květy, křídlatými plody a načernalými semínky; (DA).

fierrito, m. (1) (LaPla): strach; ► slang *lunfardo*; viz též: *canguela, chucho*; (NET). • (2) lid. (Arg): strach, obava; (3) (Chil): kovová jehlice nebo tyč s dřevěným držákem na opékání špízů; ■ Var.: *fierro*; (DA).

fierro, adj/subst. (1) m. (Am): železo, kterým se značkuje dobytek; (DA, RAE). • (2) hovor. (Kol, Urug): bodná nebo střelná zbraň; (3) (Kost): náradí, pracovní nástroj; (4) (Mex): cent, americká mince; (5) (Urug): peníze v drobných; (6) arch., pl. (Am): stříbro; (7) (Mex): peníze; (RAE). • (8) m. (Bol, Pa): plechovka, konzerva; př.: *Gamarra sacó su ración de fierro*; (9) (Urug, Kol): revolver,

zbraň; př.: *ven el fierro y se asustan*; (10) (Arg): nůž, který používá gaucho; př.: *ya los fierros estaban desnudos*; (11) (Mex): cent; ► měnová jednotka, setina mexického pesa; př.: *si puedes cambiarlo tendrás tus cuarenta fierros*; (12) **como ~**, (Urug; Arg): nepochybně, určitě, na beton; př.: *llega el 1° del mes y está aquí como fierro*; (13) **meterle ~** (Arg): šlápnout na pedál, přidat rychlost, zrychlit; př.: *el cajetilla le metió fierro a la voituré*; (RR). • (14) **estar uno a ~** (Nik): být bez peněz; (15) **ponerse de ~ malo** (Mex): mít špatnou náladu; (AM). • (16) **lid.** (Mex, Arg, Urug): plynový pedál v autě; př.: *le metí el fierro a fondo*; (MM, DA). • (17) (Mex): kovové mince; (MM). • (18) (Am): železo; př.: *un elemento rico en hierro; tu lógica es de fierro*; (JD, BDE, DA). • (19) **ir con el ~ a fondo** (Arg): jet na plný plyn; (JD). • (20) (Chil aj.): nůž, nožík; př.: *la única venganza aceptable era la del fierro apretado en su mano que comenzaba a calentarlo*; (21) **meter ~ a fondo**, **lid.** (Arg): šlápnout pořádně na plyn; (BDE). • (22) (Arg, Urug, Ekv, Kol): revolver; př.: *conozco a uno que te podría vender un fierro a buen precio; vaya donde el gitano y le dice que se venga con unos fierros que hay fiesta*; ► kol. argot *parlache*; ■ Syn.: *fierrote, tote*; (M01, RF). • (23) [Š: *pistola*] (Arg, Ekv, Kol, Urug): pistole; př.: *encontré un fierro escondido debajo de la cama de mi hermano*; ► slang; (24) (Arg): bourák, výkonné auto; př.: *mi tío tiene un Fiat Balilla que es un fierro*; ► slang; (RF). • (25) (Bol): lupič vykrádající byty; viz též: *monrrero*; (26) (Bol): tyč k překonávání zámek; viz též: *monrrero, tonto*; bol. argot *coba*; (HB). • (27) (Mex): nůž, kudla, bodná zbraň; (AHM). • (28) **lid.**, málo užív. (Mex, Hond, Salv, Nik, Kol, Ekv, Per, Bol, Arg, Urug, Par): střelná zbraň; (29) (Mex, Guat, Salv, Nik, Bol, Par, Arg, Urug, Ekv): zbraň z oceli, např. meč; (30) (Hond, Nik, Kost, Bol, Par): železný nástroj, kus železa; (31) **lid.** (Per, Par, Arg, Urug): auto, zejména sportovní; sport'ák; (32) **venk.** (Guat, Hond, Nik, Kost, Kub): značka na těle zvířete provedená železným nástrojem; (33) **adj.**, **venk.** (Ekv): vztahující se k teleti, který už je dostatečně starý na to, aby byl označen; (34) **m.**, **venk.** (Hond, Salv, Nik, Guat, Kost): pracovní nástroj, zejména pro práci na poli; (35) **m.**, **pl.** (Hond, Salv, Nik): sada pracovního náradí; (36) (Arg, Urug): činky nebo jiné gymnastické náradí pro budování svalové hmoty; (37) **lid.** (Chil): jehlice na opékání špízů; viz též: *fierrito*; (38) **m.**, **lid.** (Chil): druh železné hole (v golfu); (39) (Guat): podpis; (40) **m.**, **pl.** (Salv): láhev alkoholu se skleničkami, ledem atd.; (41) **m.** (Arg): soulož; viz též: *chingadera*; (42) **hovor.** (Mex, Per): penis; viz též: *pinga*; (43) (Hond): 1 lempira (bankovka); viz též: *lempira*; (44) **m.**, **pl.**, **lid.** (45) (Salv, Mex): peníze, prachy, běžná měna; viz též: *plata*; (46) **~ aporcelanado**, **m.** (Per): smalt; ► materiál ze železa, který se hojně používá v domácnostech; (47) **~ criador** (Hond): železný nástroj, kterým se značkuje dobytek; (48) **~ pelado**, **adv/adj.**, **hovor.** (Chil): bez kondomu, bez ochrany; (49) **de ~¹**, **adj.** (Arg, Urug): ušlechtilý, věrný (o osobě); (50) **de ~²** (Ekv, Bol, Chil): odolný (o věci); (51) **~ a fondo**, **adv**, **hovor.**, málo užív. (Per, Bol, Arg): plnou rychlostí, rychle; (52) **un ~** (Mex): spousta, velké množství něčeho; (53) **entregar los ~s** (Salv): zemřít, natáhnout bačkory; viz též: *entregar el equipo*; (54) **meter ~**, **lid.** (Salv, Bol, Chil, Arg, Urug): šlápnout na pedál, pro zrychlení vozidla; (55) **lid.** (Arg): vtloukat do hlavy; ► rozhněvaně a přísně domlouvát; (56) **lid.** (Par): zranit nebo zabít s chladnou zbraní; (57) **ser un ~**, **lid.** (Arg): být na co spoleh; být špica; (58) **clavar el ~** (Guat): podepsat dokument; (59) **guardar los ~** (Nik): přestat mít další děti; (60) **pasar ~s** (Guat): o muži: mít poměr se ženou; (DA).

fierrobolsa, **adj/subst.**, **lid.** (1) (Bol): vychytralý, mazaný; viz též: *tacañún*; (DA).

fierros, **m.**, **pl.** (1) **con todos los ~** (Kol): úplný, kompletní, se vším; př.: *¿me sirve un plato de ajíaco con todos los fierros?*; ► slang; (RF).

fierrote, **m.** (← *fierro*) (1) (Kol): revolver, bouchačka; př.: *jes que si usted viera qué fierrote!*; ► kol. argot *parlache*; (M01).

fierucho, -cha, **adj.**, **lid.** (← *fiero*) (1) (Arg): ošklivý, šeredný; (DA).

fierucho, **m.**, **lid.** (1) (Arg): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (DA).

fierura, **m/f.**, **lid.** (← *feo*) (1) **m.** (Ekv): ošklivec, ohava; viz též: *feón*; (2) **f.** (Ekv): přílišná ošklivost; (DA).

fiesta, **f.** (1) **ir a una ~** (Arg): jít na flám; (JD). • (2) (Kub): výdaje, výlohy, náklady; př.: *¿cuánto es la fiesta para darte una parte?*; (3) **acabarse como ~ del guatao** (Kub): skončit něco špatně, tragicky; ► podle oslavy ve vesnici El Guatao; př.: *la reunión terminó como la fiesta del guatao*; ■ Syn.: *terminar como la fiesta de los chinos*; (4) **dar una ~ encueros y con la mano en los bolsillos** (Kub): divoká akce; př.: *en esa casa las fiestas que se dan son en cueros y con las manos en los bolsillos*; (5) **estar alguien de ~ con los galanes¹** (Kub/exil): bavít se; př.: *la gente ahí siempre está*

de fiesta con los galanes; (6) **estar alguien de ~ con los galanes**² (Kub): stýkat se s teplouši (homosexuály); př.: *míralo allí, de fiesta con los galanes*; (7) **estar alguien de ~ con los galanes**³ (Kub): velmi si v něčem libovat; př.: *en este trabajo que tiene ahora está de fiesta con los galanes*; (8) **estar alguien de ~ con los galanes**⁴ (Kub): být šťastný jako blecha; ► „De fiesta con los galanes“ byl kubánský rádiový pořad; př.: *él como siempre: de fiesta con los galanes*; (9) **querer estar de ~** (Kub): být nadřzený, mít chuť na sex; př.: *cuando se pone así es que quiere estar de fiesta*; (10) **ser una ~ de solar** (Kub): nemít něco žádnou váhu, nebýt něco moc vážné; př.: *la reunión de ayer de la directiva fue una fiesta de solar*; ■ Syn.: *ser un espectáculo (una reunión) de solar*; (11) **sonar una ~** (Kub): uspořádat, zorganizovat velice dobrou oslavu, party; př.: *¡si ves la fiesta que sonó!*; (12) **tener ~ con alguien** (Kub): mít s někým intimní chvíli, vyspat se s někým; př.: *hoy tuve fiesta con Pedro*; viz též: *cucaracha*; (DMC). • (13) **chompipe de la ~** (Guat): obětní beránek; viz též: *chompipe*; (RF). • (14) **~ de comadres** (Bol): populární svátek, který se slaví ve čtvrtek před karnevalem; ■ Var.: *fiesta de compadres*; (15) **~ de compadres** (Bol), viz: *fiesta de comadres*; (16) **~ de corralejas** (sevKol): býčí zápasy konané na atlantickém pobřeží v Kolumbii; (17) **~ de doble pespunte** (Portor): parádní, velkolepá oslava; (18) **~ de la alegría** (Kost): oslava konaná na konci školního roku, zejména na základní škole; (19) **~ de negros y blancos** (Kol): karneval; ► koná se ve městě Pasto, v noci z 5 na 6. ledna; (20) **~ de perchero** (Kub): oslava, na které jsou účastníci nazi; (21) **~ de traje**, lid. (Mex, Guat, Salv, Nik, Kost, Dom, Portor, Ven, Ekv): párty, sešlost, na kterou každý z účastníků přinese něco k jídlu a k pití; (22) **~ del botón y la golilla** (Portor): kohoutí zápasy; (23) **~s cívicas**, pl. (Kost): oficiální regionální slavnosti, zejména ke vzniku regionu nebo k oslavě konce roku; (24) **~s patrias** (Mex, Nik, Kost, Dom, Per, Bol, Chil, Arg, Kol): občanské aktivity, které se konají k oslavě či připomenutí nějaké historické události jako je např. vznik státu či osvobození od Španělska; (25) **como la ~ del Guatao**, hovor. (Kub): špatně, přerušované; (26) **~ chococa**, lid. (zábBol), viz: *fiesta coheteillo*; (27) **~ coheteillo** (Bol): párty člověk; ► ten, kdo se nadšeně a trvale účastní sešlostí či oslav s kamarády; ■ Syn.: *fiesta chococa*; (28) **lo que no cuesta, se hace ~**, hovor. (Guat, Hond, Nik): francouzské přísloví; ► jak snadné je mrhání něčeho, co bylo dosaženo lehce, bez námahy; ■ Var.: *lo que no nos cuesta, hagámoslo fiesta*; (29) **lo que no nos cuesta, hagámoslo ~** (Kost), viz: *lo que no cuesta, se hace fiesta*; (30) **ser el chompipe de la ~** (Hond): být obětní beránek (o člověku); (31) **ser el pato de la ~** (Hond, Kost, Dom, Ven): být středem posměchu, pohrdání; (32) **hacer ~**¹ (Nik, Pan, Portor, Ven, Ekv): utrácet, používat něco neodpovědně; (33) **hacer ~**² (Pan): nevěnovat pozornost něčemu, co je třeba řešit; (34) **pintar ~s** (Kub): koketovat s někým; (35) **tirarse la ~** (Kol): přijít vlastní vinou o něco příjemného; (DA).

fiestar, intr. (1) (Am): oslavovat, slavit, veselít se, flámovat; ■ Var.: *fiestear*; (JD). • (2) (Kub, Dom, Portor), viz: *fiestear*; (DA).

fiestas reales (estar de) (1) (Kub): strkat si prsty do nosu; (AM).

fiestear, intr., lid. [Š: *divertirse*] (1) (Bol, Chil, Kub, Salv, Guat, Ven): bavit se, chodit na zábavy; (RAE). • (2) (Kub, Dom, Portor, Bol, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Kol, Ven, Chil): slavit, oslavovat, flámovat; ■ Var.: *fiestar*; ■ Syn.: *bacanear(se), bachatear, bochinchar, bufear(se), calampear, canear, carnavalear, charanguear, chingar(se), chirotear, chojinear, chonguear, conguear, corrinchar, cucubanear, cumbanchar, cumbanchar, curar(se), embullar(se), enfiestar(se), fandanguear, guarachear, janguerar, joder, jolgorearse, lebrejear, pachanguear, pachuquear, patinar(se), playar, recholatear, recochar, relajear, remoler, reventar(se), tripear(se), vacilar*; (DA).

fiesteo, m. (1) (Kub): zábava; př.: *¿está bueno el fiesteo?*; (DMC).

fiestería, f. (1) (Mex): oslavy, svátky; (JD).

fiesterío, m., hovor. (1) (Salv, Hond, Mex, Guat, Nik, Kol, Bol): sled slavností; (RAE, DA).

fiestero, -ra, adj. (1) (Arg, Mex): výtržnický; (2) veselý, rozjařený, vtipálek; (MM). • (3) (Mex): šmajchlířský; ► o dítěti; (JD).

fiestita, f. (1) (Am): rodinná zábava, svačina; (MM).

fiestoca, f., hovor. (1) (Chil): zábava, na které se tancuje; (RAE). • (2) lid. (Chil): neformální oslava s malým počtem účastníků; (DA).

fiestona, f. (1) (Kub): flám; (JD).

fiestuza, f., lid. (1) (Chil): bouřlivá, divoká oslava nízké či špatné kvality; (DA).

Fifa, f., lid. (1) (Chil): hovor. tvar jména *Josefina*; (DA).

fifano, m. (1) (Bol): pikola s velmi pronikavým tónem; (DA).

fifar, tr/intr. (1) (Bol): souložit; ► bol. argot *coba*; ► slang; viz též: *funcar*; (HB, NET, RF). • (2) intr., hovor. (Mex, Ven): dobře fungovat, šlapat; ► mex. argot *caliche*; (INFO, DA). • (3) tr. (LaPlat): srát, dožírat (koho); šukat; př.: *le ceden a las mujeres para que se las fife*; (BDE). • (4) tr., lid. (Bol, Arg, Urug): souložit; viz též: *jinetear, enchufar, coger*; (DA).

fifar, intr., hovor. (1) (Ven): o věci nebo osobě: přestat fungovat; (RAE).

Fifi, m. (1) **tener a alguien como a un perrito** ~ (Kub): mít někoho obtočeného kolem prstu, mít někoho pod kontrolou, pod palcem; ► ovládat ho; př.: *Elsa tiene a Juan como a un perrito Fifi*; viz též: *muchachita; perrita*; (DMC).

fifi, adj/subst. (1) (Urug): označení pro ženu; (RAE); • (2) hovor. (Arg, Hond, Mex, Urug, Salv, Nik, Bol, Par, Guat, Kol): domýšlivec, který sleduje módní trendy; (3) (Salv, Urug, Bol): označení pro domýšlivec, který projevuje vkus zámožných; (RAE, DA). • (4) (Dom): skleněná kulička, s kterou si hrají děti; (AM, DA). • (5) (Arg, Mex, Par, Urug): zahálčivý mladík z vážené rodiny, který se domýšlivě obléká, bývá většinou bezvýznamný a vytrvale navštěvuje představení, cukrárny a kavárny, které jsou zrovna v módě, kde se shledává s jemu podobnou mládeží; (MM). • (6) (Am): hejsek, frajer, pásek; (7) (Kol): pečený banán; (8) **hacer de** ~ (Am): chovat se jako frajer, frajersky; (JD). • (9) adj. (LaPla): dvorný, pozorný, galantní; (10) (LaPla): vyšňořený, vyfintěný, vyfešákováný, vyparáděný; (11) m. (LaPla, Hond): metrosexuál; muž, který důkladně pečuje o svůj zevnějšek; ► slang *lunfardo*; (NET). • (12) (Portor): harampádí, svinstvo; př.: *no, no te voy a comprar ese juguete. Lo que te mereces es un fifi*; ► slang; (RF). • (13) lid. (Mex): mladý pán; borec, týpek, švihák; př.: *¿Y Federico Robles? Pues ahí lo tiene usted con los fifis de Sanborns todas las mañanas*; (14) (Arg, Chil): zženštilce, měkkota; fajnovka; (BDE). • (15) (Mex): floutek, hejsek, frajer, mladík ze solventní rodiny; ■ Syn.: *fifirucho, fifiriche*; (AHM). • (16) adj., lid. (Chil): banální, kýčovitý (o věci); (17) adj/subst., lid. (Per, Chil): osoba s dobrým vychováním; (18) (Bol, Chil): nepřirozeně ohleduplný a zdvořilý člověk; ■ Syn.: *fifirifi*; (19) m/f., lid. (Par): osoba s dobrými mravy; (20) (Hond): ješitný, domýšlivý; domýšlivec; (21) m. (Hond), viz: *escoba amarga*; (22) hovor. (Portor): hloupost, pitomost, blbost; viz též: *pendejada*; (23) adj/subst. (Hond): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero*; (24) (Hond, Nik, Guat): zženštilce, změkčilý člověk; viz též: *culero*; (DA).

fifiado, adj. (1) (Mex): frajerský, páskovský; (JD).

fifiar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr/intr. (Mex): chovat se frajersky; (2) fušersky odfláknout práci; (3) zvrat. (Mex): ucuknout ve slibu; (JD).

fifirifao, m. (1) (Hond): nevyvedený banket; (MM). • (2) (Hond): nekvalitný, chatrná věc; (3) (Hond): člověk, který není dost opatrný ve své práci; (DA).

fifirifi, adj/subst., lid. (1) (Bol): nepřirozeně ohleduplný a zdvořilý člověk; (DA).

fifiriche, adj/subst. (1) (Ekv, Hond, Mex): rachitický, velmi hubený; (2) adj. (Ekv, Hond, Mex): o osobě: zajímající se o sebe, svoji harmonii; (RAE, DA). • (3) (Kost, Mex): švihácký frajerský; (4) (Kost, Mex): frajírek, pásek; (JD). • (5) adj., lid. (Hond, Nik, Kost, Ekv): vysoký, štíhlý (o člověku); ■ Var.: *fifiriches*; (6) (Ekv): výstřední, k smíchu (o osobě); (7) m/f. (Nik): šašek, tatrman, pan nikdo; (DA).

fifiriches, adj. (1) (Kost): vysoký, štíhlý; viz též: *fifiriche*; (DA).

fifirito, -ta, adj. (1) (Kol): vyhublý; (AM).

fifirucho, m. (1) (Mex): frajer, pásek; (JD).

fiftififti, adv. (← angl. *fifty-fifty*) (1) (Mex, Guat, Hond, Ekv, Bol, Chil, Per): půl na půl; (DA).

fifty, adj/subst. (← angl.) (1) ~ ~ (Dom): osoba s privilegovaným ekonomickým či sociálním postavením; (DA).

figa, f. (← *fisga*) (1) (Dom, Portor): harpuna; ► harpuna se třemi hroty, která se používá k lovu velkých ryb; ■ Var.: *fisga*; (2) (Dom): špičatý, ostrý předmět; (DA).

figar, tr. (1) (Dom): v kohoutích zápasech: klovat; (AM). • (2) (Per), viz: *fisgar*; (DA).

figaro, adj. (1) (Ven): nebeská modř, tyrkysová barva; (AM).

figasa, f. (← it: janov. *fugasa*) (1) (LaPla): pizza s cibulí; ■ Var.: *figazza, fugasa, fugazza*; (MS).

figaza, f. (1) málo užív. (Arg, Urug), viz: *fugaza*; (2) (Arg): chleba; ► malá velikost, málo drobků, kulatý a zploštělý; (DA).

figazza, viz: *figasa*; (MS).

fighter, adj/subst. (← angl.) (1) (Am): boxer; (2) chytač, zadák; (MM). • (3) hovor. (Portor): o osobě, která umí zasadit pořádnou ránu; (4) adj., hovor. (Portor): hašteřivý, hádavý (o člověku); (DA).

figuereo, m. (1) (Dom, Portor), viz: *figuero*; (DA).

figuero, m. (1) (Portor): žert, vtip, legrace; viz též: *chistería*; (DA).

figueroa, m. (Ekv): strom s načervenalým dřevem; ► používá se k výrobě loděk; př.: *con su carne prieta que imaginaba igual a la leña rojiza de los figueroas*; (RR).

figura, f. (← angl. *figure*) (1) (StřAm): číslice, cifra; (MM, DA). • (2) (Am): chlapík; (3) **llegar a ~** (Mex): stát se něčím; (JD). • (4) (Bol, Par), viz: *figurita*; (5) (Bol): tanečník, tanečnice; ► ve folklorní taneční skupině, ten tanečník/tanečnice, který stojí v čele skupiny a ukazuje změny v choreografii; (6) (Salv): domýšlivec; (7) ~ **de pan** (Ekv): kousek chleba; ► sladký chleba různých barev ve tvaru zvířete, osoby či rostliny; podává se s typickým ekvádorským nápojem vyrobeným z kukuřičné mouky a ovoce; (DA).

figuración, f. (1) [Š: *espíritu*] (Mex): duch; př.: *se dio vuelta, esperando encontrarse con alguna mala figuración*; (RR). • (2) (Arg): společenské postavení; (3) **tener una ~ prominente** (Arg): mít vysoké postavení; (JD). • (4) (Hond, Par): společenská prestiž; (DA).

figurado, adj/subst. (1) **tiene delirio de ~** (Kub): mermomocí na sebe chce upozornit, být středem pozornosti; (JD, DMC). • (2) **gustarle el ~**, m. (Kub): líbit se někomu být středem pozornosti; ■ Syn.: *si lo entierran quisiera ser el muerto*; (DMC).

figuranta, f. (1) (Arg): mladá pohledná žena, která je členkou orchestru v kavárnách, které mají četné mužské publikum v přístavech a železničních stanicích; (MM).

figurar, intr., lid. (1) (Kol): být povinně na řadě s vykonáváním nepříjemného úkolu; (DA).

figurear(se), intr/zvrat. (1) (Nik, Dom): pokoušet se představovat roli hlavního hrdiny nebo jiných důležitých osob; (2) (Dom): pyšně se předvádět na ulici nebo v dopravních prostředcích; (RAE). • (3) intr. (Nik, Dom): snažit se být středem pozornosti; (4) intr/zvrat. (Dom): pyšně se předvádět před skupinou lidí nebo před médii; (DA).

figureo, m. (1) (Dom): s pýchou se přetřásat; (RAE). • (2) (Nik, Dom, Portor): předvádění se před skupinou lidí nebo před médii; ■ Var.: *figuereo*; (3) (Dom, Portor): snaha o to být středem pozornosti; ■ Var.: *figuereo*; (4) (Portor): žertování; (DA).

figureo, -ra, adj/subst. (1) (Dom): o osobě, která se ráda předvádí; (DA).

figúrese!; citosl., lid. (1) (Mex, Hond, Nik, Dom, Kol, Bol, Chil): hej!; ► používá se k získání pozornosti účastníka dialogu; (DA).

figureti, adj/subst., hovor. (1) (Per, Bol, Par, Arg, Ekv): osoba s nadměrnou dychtivostí vyniknout; (DA).

figuretti, adj/subst. (1) (Per): střed pozornosti, kariérista; př.: *Nino es tan figuretti que siempre aparece en todas las fotos del otro; el figuretti de Angel apenas ve a su jefe corre a saludarlo antes que el otro lo haga primero*; ► slang; (RF).

figurilla, f. (1) **verse en ~s** (Arg, Urug): procházet obtížemi ► směřuje k vyřešení nějaké situace; ■ Syn.: *vérselas en figurillas*; (2) **vérselas en ~s** (Bol, Arg, Urug): procházet obtížemi; viz též: *figurilla, verse en figurillas*; (3) **en ~s** (Bol, Par, Arg): v trapné nebo složité situaci; (DA).

figurín, m. (1) **cualquier ~ duerme en el parque** (Kub): každý si může dělat, co se mu zlíbí; př.: *¿puedes creer que era empleado de confianza y cometió el robo? —es que cualquiera figurín duerme en el parque*; ■ Syn.: *cualquiera pica un pan, cualquiera se come un «cake»*; (DMC).

figurita, adj/subst. (1) f. (Arg, Bol, Nik, Urug): otisk, obrázek; (RAE). • (2) [Š: *persona de baja estatura*] (1) (Dom): skrček, prcek, malé pivo; ■ Syn.: *batato, borona, chamorro, chapo, chichuizo, chicorio, choto, corrotoco, currutaco, dañá ropa, elmo, garrapata, gurrumina, mediomoco, mojón, morrocoyo, nigua, omoto, pegoste, peo, pineo, piojo, remache, sapo, sapopeta, soplapolvo, tacaco, tachuela, talapo, tanuta, tili, tipacho, ulupica*; (3) f. (Nik, Per, Par, Arg, Urug, Bol): obrázek, kartička; ► malá kartička, kterou sbírají děti do své kolekce a pak si s nimi hrají, většinou s fotkami či obrázky; ■ Syn.: *figura*; (4) (Salv): ješitný člověk, domýšlivec; (5) ~ **repetida**¹, lid. (Arg, Urug): záležitost, nápad či představa, která vyvstává opakovaně; (6) ~ **repetida**² (Arg, Urug): osoba, jejíž účast je nepřetržitá; (DA).

figurón, m. (1) (Arg): chlubil; (JD).

figuroso, adj. (1) (Chil, Mex): oblékající se extravagantně za účelem buzení pozornosti; (MM). • (2) adv. (Am): šaškovsky oblečený; (JD).

ficha, adj/subst. (← fr. *fiche*) (1) f. (Portor): pěták, v pl. může znamenat peníze, prachy; př.: *estoy limpio de fichas* („nemám prachy“); (RR). • (2) (Chil, Guat, Hond, Salv): peníz malé hodnoty; př.: *no tengo nada, ni una ficha* („nemám nic, ani floka“); (RR, DA). • (3) (Mex): padouch, lotr, uličník; (4) **ser uno una buena** ~ (Am): být dobrý člověk; (MM). • (5) lid. (Kol, Mex): podezřelá, nebezpečná osoba; (JD, DA). • (6) (Am): dovozní povolení; (7) (Chil): účetní lístek při nákupu; (8) (Mex): šibal, šelma, darebák; př.: *es una buena ficha*; (9) (Hond): stříbrňák, 10 centů; (JD). • (10) lid. (Mex): nestyda, drzoun, darebák; př.: *del individuo marcadamente sinvergüenza se dice que es una buena ficha*; (BDE). • (11) (Mex): darebák, lotr; (12) (Mex): **es una buena** ~ naprosto nestydatý člověk; (AHM). • (13) **estar alguien jugando a las damas y confundir las ~s** (Kub): neuspět; př.: *¿qué le pasó? —que estaba jugando a las damas y confundió las fichas*; (14) **ser alguien para alguien la ~ del dominó** (Kub): být někdo šachová figurka, loutka; ► být ovládán; př.: *el marido es para ella ficha del dominó*; (15) **no pasarse nunca con ~s en el dominó** (Kub): být vychytralý, prohaný, mazaný; př.: *no pienses lo contrario, el nunca pasa con fichas en el dominó*; (DMC). • (16) víko, uzávěr; viz též: *tapa*; (17) ~ **policial**, policejní spis, policejní protokol; viz též: *prontuario policial*; (EEA). • (18) (Ekv, Bol): mladá žena se špatnou pověstí; (19) (Hond): malé množství peněz; (20) (Guat, Hond, Salv): obličej; (21) (Hond, Kost, Bol): ve fotbale a dalších sportech: práva na hráče; (22) (Hond, Nik): podvodník, ten kdo šidí a podvádí ostatní; (23) m/f. (Bol): oblíbenec; ► v politickém či vojenském prostředí: ten, komu se dostává speciálního zacházení od nadřízených; (24) f. (Salv): ošklivá pomluva; (25) f., pl. (Salv): lži, výmysly; (26) (Salv): minuty; (27) f. (Hond): špička tága (v kulečnicku); (28) adj., hovor. (1) (Nik, Pan, Dom, Ekv): mazaný, protřelý, schopný všeho (zejména o dítěti); viz též: *espiritado*; (29) f., pl., lid. (Per, výchBol): peníze, prachy; viz též: *plata*; (30) f., lid. (Hond): mince 2 centavos; (31) (Portor): mince 5 centů (dolaru); ■ Syn.: *níquel, vellón (de cinco)*; (32) ~ **de actuación** (Bol): ve fotbale: dokument, který umožňuje hráči vstoupit do týmu; (33) ~ **de caite** (Salv): nestydatý (o osobě); (34) **caerle la ~** (Arg, Urug): uvědomit si něco; (35) **meter en ~**, lid. (Kol): usilovat, mít zájem a snahu, aby se něco stalo; (36) **poner la ~ del tranque** (Portor): zmrazit plány; ► zachovat se tak, že obchod, který už je téměř uzavřen, je zmrazen; (37) **mover ~s** (Kol): účelově se stýkat; ► s cílem něco získat; (38) **pasarse con ~** (Kub): nezúčastnit se něčeho; (DA).

fichado, m. (1) (Hond): druh amerického kulečnicku; ► hra tří a více hráčů; jde o trefení koule s určitým číslem, kterou předtím hráč náhodně vytáhl z klobouku; (DA).

fichado, -da, adj., hovor. (1) (Guat, Dom): známý; ► o osobě, kterou každý zná; (DA).

fichadora, f. (1) (Mex): animírka; (JD).

fichar, tr/intr. (1) tr., hovor. (Urug): označit registrační kasou prodejní sumu na lístku; (2) (Arg, Urug): vytrvale koukat na milovanou osobu; (RAE). • (3) tr/intr. (Kub): potají něco, nebo někoho pozorovat; (RAE, DA). • (4) intr. (Kol): zemřít; (5) tr. (Kub): podvést; (AM). • (6) (Arg): prokouknout někoho; př.: *lo tengo a Vd. muy bien fichado*; (MM). • (7) (Kub): darebačit, provádět lumpárny; (JD). • (8) intr. (Kub): pracovat; př.: *estoy fichando hoy de ocho a diez de la noche*; (DMC). • (9) tr. (LaPlá): zírat, čumět; viz též: *filar*; ► slang *lunfardo*; (NET). • (10) tr., hovor. (LaPlá): civět; ► slang *lunfardo*; viz též: *calar*; (NET). • (10) tr., lid. (Arg, Urug): vytrvale se na něco nebo někoho dívat; (DA).

fichas, f., pl. (1) (Per): mince; př.: *el niño llevó todas las fichas de su alcancía al banco para abrir una cuenta*; ► slang; (RF).

fichera, f., lid. (1) (Mex): kurva, děvka, šlapka; př.: *¿Qué te parece: tú prestas a tu esposa y aquel te trae a una fichera. ¿Se vale? Claro que no*; (BDE). • (2) (Mex, Salv): prostitutka, lehká děvka; viz též: *callejera*; (3) (Mex, Ven): hosteska, společnice; ► zaměstnaná v baru či nočních klubech, dostává procenta z toho, co zákazníci utratí za pití; (DA).

fichero, m. (1) (Arg): osoba, která v kasinu směňuje peníze za žetony; (MM). • (2) (Arg): výdejce hracích známek; (JD).

fichingo, m. (1) (Bol): malý nůž; (AM).

fichista, m/f. (1) (Salv): lhář, člověk, který si vymýšlí a pomlouvá; (DA).

fichita, adj/subst. (1) (Guat, Dom): nezbedné dítě, děcko; viz též: *nené*; (2) f., hovor. (Mex, Hond, Guat, Nik, Kost, Dom, Bol, Ekv): podezřelá, nebezpečná osoba; (DA).

ficho, adj/subst. (1) m. (Kol): destička; ► malá deska, která má nějakou hodnotu, používá se místo peněz nebo ke kontrolování směn na určitých místech; (2) málo uživ. (Per): kuplíř; (3) adj., hovor. (Per): stylový, drahý (o místě či věci); (4) (Per): bohatý, dobrého společenského postavení (o osobě); (DA).

fichudo, -da, adj/subst., hovor. (1) (Guat, Salv): majetný; boháč; (DA).

fichú, m. (← fr. *fichu*) (1) (Arg, Kol, Chil, Mex): šátek; (MS).

fija, f. (1) (Ekv, Kub, Arg, Pan): oštěp nebo harpuna používaná pro rybolov; (2) (Arg; Urug, Ven, Per, Bol, Chil): sázka na jistotu; kůň, o kterém se předpokládá, že určitě vyhraje; (RR, DA). • (3) **en ~** (Urug): bez pochyb, s úplnou jistotou; (AM). • (4) (Am): favorit závodu; (JD). • (5) (Arg, Ven, Bol, Urug): zaručená informace; př.: *tengo una fija para la cuadrera de mañana*; ► slang; (RF, DA). • (6) (Nik, Ven, Ekv): žena, jenž je pravidelnou partnerkou muže; (7) **a la ~** (Nik, Kol, Ekv, Chil, Bol, Arg): jednoznačně, bez pochyby; (8) **irse a la ~** (Bol, Kol, Nik): být si něčím jistý; (9) **ser una ~¹** (Per, Ven): být překvapení; ► odehrát se co nečekaným způsobem; (10) **ser una ~²** (Ven): být pravidelný návštěvník; (11) **~ lija¹**, lid. (záp a střBol): jistě, bezpečně; (DA). • (12) **~ lija** (Bol): souhlasím; ► bol. argot *coba*; (HB).

fija;!, citosl., lid. (1) (Bol, Par): jistě!, samozřejmě!; (HB, DA).

fijado, -da, adj. (1) hovor. (Mex, Hond, Nik, Chil): dohlížející, který dbá na spoustu věcí; (RAE, DA). • (2) (Mex): urýpaný, ušřouraný; ■ Syn.: *fijón, -na*; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (3) (Mex): citlivý, ukňouraný (o člověku); (4) (Nik): rozhazovačný (o člověku); (DA).

fijador, m., lid. (1) (Ekv): doušek, hlt, panák; viz též: *copetín*; (DA).

fijar(se), tr/intr/zvrat. (1) intr/zvrat., lid. (Kub, Nik): opisovat při testu; (RAE, DA). • (2) tr. (Am): všimnou si čeho; (3) **¡fijate aquello!** (Arg): podívej se na to!, všimni si toho!; (JD). • (4) **~ carteles** (Ven): zveřejnit svatební oznámení na radnici; (5) **~ la picada** (Portor): chytit bojového kohouta za zobák a jeho pomocí na soupeři vyzkoušet upevnění ostruh; (DA).

fijate;!, citosl., lid. (1) (Bol, Per): ty blaho!; to je co říct!; viz též: *¡miércole(s)!*; (DA).

fijo, adv. (1) (Ekv): určitě, jasně, jistě; př.: *si me niego a cumplir, fijo que me botarán*; viz též: *fija*; (RR). • (2) **jugar ~ en la bolita** (Kub): nebýt sukničkář, nemít velký zájem o ženy; př.: *Juan sólo juega fijo en la bolita*; viz též: *trabajar*; (DMC). • (3) **en ~**, hovor. (Arg, Urug): jistě, jednoznačně; (DA).

fijo, -ja, adj/subst. (1) (Arg, Chil, Urug, Ven): v dostihové řeči: vítězství, které se přisuzuje závodníkovi; a přeneseně: závodník; př.: *Tener la fija. Ser una fija.*; f. (2) (Arg, Bol, Urug, Ven): očekávaně jistá informace ohledně něčeho sporného či možného; (3) (Kub): harpuna pro lov ryb; (4) **a la ~** (Arg, Bol, Chil, Kol, Nik): zajisté, bez pochyb; (5) **en ~a, venk.** (Arg, Par, Urug): zajisté, bez pochyb; (6) **en ~o** (Arg): zajisté, bez pochyb; (7) **ir alguien a la ~** (Kol, Nik): jít najisto; (RAE). • (8) **no soy ~**, adj. (Kub): nemám sicflajš; (JD). • (9) m/f. (Pan): kandidát, jehož zvolení ve volbách je zajištěno; (DA).

fijón, m. (1) **no hay ~** (Mex): vše je v pořádku, žádný problém; (DA).

fijón, -na, adj/subst. (1) hovor. (Kub, Mex, Hond, Nik, Kub, Per, Bol, Chil): dohlížející, který dbá na spoustu věcí; (RAE, DA). • (2) (Kub, Pan, Per, Bol, Arg): zvědavý; zvědavec; (JD, DA). • (3) adj. (Mex), viz: *fijado*; (DBM). • (4) adj/subst. (Mex, Bol): ten, kdo hodně dá na kritiku; (5) (Kub): ten, kdo podvádí, opisuje při zkouškách; (DA).

fijota, f. (1) (Arg): zaručený favorit, skvělý typ; (JD).

fil, m. (← angl. *field*) [Š: *campo*] (1) (US): pole; př.: *y en el fil, pulling cien libras ...; mañana nos toca trabajar en un fil cosechando tomates*; ► slang; (RR, RF). • (2) **no haber ~ que coja la bola** (Kub): být tvrdý oříšek, být něco velice obtížné; ► říká se při míčových hrách, když je míč mimo hřiště; př.: *dilo en el discurso que no hay fil que coja esa bola*; (3) **estar pa' los ~es** (← para) (Kub): umístit se na posledním místě, být poslední v pořadí; ► původně užívané při míčových hrách; př.: *en el examen estás pa' los files*; (4) **poner una novena con dieciocho ~es** (Kub): zabránit někomu, aby vyhrál (baseball); př.: *no podía moverme, me puso una novena con dieciocho files*; (5) **tírar a alguien para los ~es¹** (Kub): nebrat někoho v úvahu; př.: *cuando baraja nombres para la presidencia, me tira para los files*; (6) **tírar a alguien para los ~es²** (Kub): odsouvat někoho až na poslední místo, na konec; př.: *a mí siempre me tiraste para los files*; (7) **ranquear en los ~es** (Kub): mít nejnižší možné hodnocení; ► *ranquear* má původ v anglickém *to rank* a znamená „umístit se“; př.: *esta película ranquea en los files*; (DMC).

fila, f. (1) (Kost, Ven, Pan, Kol, Ekv, Per): vrchní čára pohoří; (RAE, DA). • (2) **los tiburones tienen dos ~s de dientes y se les pesca** (Kub): všechno jde, jen chtít se musí; (DMC). • (3) **~ de los cocheros**, hovor. (Par, Chil): poslední řada sedadel v kině nebo v divadle; ► obsazena většinou zamilovanými páry, které se chtějí mazlit a líbat; (4) **reírse en la ~¹** (Chil): chovat se, jednat nesprávně, nezdvořile, nekorektně; (5) **reírse en la ~²** (Chil): chovat se nevhodně (žertovat ve vážné situaci apod.); (DA).

fila!; citosl., venk. (1) (Per): do řady! ► rozkaz, který se používá pro stádo oslů, aby šli v řadě; (DA).

filacear, tr. (1) (Hond): řezat, zranit mačetou; (DA).

filado, -da, adj. (1) (LaPlá): zamotaný; ► slang *lunfardo*; viz též: *embalurdado*; (NET).

filar, tr. (1) (Bol): dát policistovi úplatek za svobodu; ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) (Kub): dívat se, hledět; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *estoy filando desde aquí*; (3) (Kub): pozorovat, sledovat, mít někoho v merku; př.: *la policía lo lleva filando por días*; viz též: *voz*; (DMC). • (4) (LaPlá): lhát, obelhat, klamat, oklamat, napálit, doběhnout, podvést, ošidit, ošálit, podfouknout, oblafnout, obalamutit; ■ Syn.: *engrupichir, engrupir, fayutear*; viz též: *cachar, enroscar*; (5) (LaPlá): bedlivě, pečlivě si prohlížet; upřít pohled na někoho, strnule hledět, vyjeveně se dívat, zírat, civět, vejrat, čumět; ■ Syn.: *embrocar, fichar, jamar, semblantear*; viz též: *calar*; ► slang *lunfardo*; (NET).

filarmónica, f. (1) (Mex): tahací harmonika; (MM). • (2) (Chil): taneční škola, tančírna; (JD).

filarmónico, -ca, m/f. (1) (Mex): hudba symfonického orchestru; (RAE).

filatélico, -ca, adj. (1) (Ekv): člověk, který používá vumělkovaná a neobvyklá slova, aby ukázal svou vzdělanost; ■ Syn.: *filático*; (DA).

filatería, f. (1) (Ekv): nadbytek vumělkovanosti ve slovech; (RAE). • (2) (jižEkv): přílišná upovídánost, vumělkovanost; (DA).

filático, -ca, adj. (1) (Ekv): používající vumělkovaná slova, aby předváděl svoji učenost; (RAE). • (2) (Kol, Ekv): podvodný, neuctivý; (AM). • (3) (Kol): o koni: zlý; (MM). • (4) (Ekv): drzý; (JD). • (5) lid. (Ekv), viz: *filatélico*; (DA).

filazo, m. (1) (Kost, Hond): nepřímá jízlivost, vtíravost; (RAE). • (2) hovor. (Kost, Salv, Hond, Nik): rána utřená nožem či mačetou; (3) **darse de ~** (Kost, Salv, Hond): bojovat nožem nebo mačetou; (RAE, DA). • (4) (Hond, Kost): nepřímá uštěpačná poznámka, posměšek; (5) (Hond): nepřímá kritika; (DA).

fildeador, -ora, m/f. (← angl. *fielder*) (1) (Hond, Nik, Kub, Dom, Ven, Portor): obránce v bejsbolu; ■ Var.: *filder*; (DA).

fildear, tr/intr. (← angl. *field*) (1) tr. (Kub): chytit ve vzduchu; př.: *¡cómo ese perro fildea la pelota!*; (2) (Kub): vidět intimní partie ženského těla; př.: *le fildié los pelos púbicos a Brenda*; (3) **~ alguien mal y no batear** (Kub): být nula, neschopná osoba; ► *batear* znamená odpálit míč baseballovou pálkou; př.: *el nuevo profesor fildea mal y no batea*; (4) **~ una pregunta** (Kub): chytat se, rozumět dobře otázce; ► *fildear* odvozené z angl. *to field*; což znamená „chytit míč před dopadnutím na zem“; př.: *yo se la contesté porque le fildié la pregunta*; (DMC). • (5) tr. (Mex, Hond, Salv, Nik, Kub, Dom, Portor, Ven): v bejsbolu: chytit míč a hodit ho spoluhráči; (6) intr. (Kub, Dom, Ven): v bejsbolu: být v obranné pozici; (7) tr., lid. (Kub): neustále někoho nebo něco pozorovat; (8) tr. (Nik): někoho nebo něco hledat; (DA).

fildeo, m. (1) (Mex, Nik, Kub, Dom, Portor, Ven): v bejsbolu: chycení míče a hození míče dál spoluhráči; (DA).

filder, m. (← angl. *fielder*) (1) (Salv, Dom, Portor), viz: *fildeador*; (DA).

file (← angl. *file*) (1) (StřAm, US, Portor, Per, Bol): kovová či plastová kartotéka; (MS, DA). • (2) (Kub, Per): svazek listin; (3) (Kub, Per): soubor novin seřazených chronologicky; (MS).

filé, m. (← fr. *filet*) (1) (Arg): filé, plátek masa; (MS).

fileño, -ña, adj. (1) (Kol): nabroušený, ostrý; (2) (Kol): rovný a tenký najednou; př.: *nariz fileña, cara fileña*; (AM).

filerazo, m. (1) (Salv): injekce, dávka; (DA).

filerear, tr. (1) (Mex): kudlat; (JD).

filero, m. [Š: *navaja, cuchillo*] (1) (US, Guat, Mex, Salv): břitva, nůž; př.: *quiero conseguirme un filero como el que tiene el "Chinche"*; ► slang; viz též: *naifa*; (RR, RF, DA). • (2) hovor. (Mex): nůž; ► mex. argot *caliche*; ■ Syn.: *naifa*; (INFO). • (3) (US): bruska, brusič; (DA).

filet, m. (1) (Arg): filé; př.: *filet de merluza*; (JD). • (2) (Par, Arg, Urug): filé bez kostí; (DA).

filete, adj/subst. (1) m. (Kub): kost, šťabajzna, krásná žena; př.: *ahí viene ese filete que vive cerca de mi casa*; ■ Syn.: *el filete que camina*; (2) **dar ~ y no punta** (Kub): dát něco dobrého; př.: *no te puedes quejar que lo que te doy es filete, no punta*; ■ Syn.: *ponerse con un filete*; (3) **ser algo ~** (Kub): být super, skvělé; (DMC). • (4) adj., lid. (Dom, Portor, Chil): v perfektním stavu (o věci); (5) (Dom, Chil): krásný, okouzlující, půvabný (o osobě); (6) ~ **canciller**, m. (Kub): jídlo; ► dva obalované plátky filé, mezi které se vloží plátek šunky a sýra; (DA).

fileteado, m. (1) (Arg, Urug): řemeslo, které spočívá v malování proužků pro výzdobu; (RAE).

fileteador, -ra, adj. (1) (Kub): zdobící tenkými proužky krabičky od cigaret; (2) (Arg): řemeslník, který se zabývá malováním proužků pro výzdobu; (RAE).

fileteadora, f. (1) (Hond, Kol): v továrnách: stroj, který šije okraje a lemy oblečení; (DA).

filetear, tr/intr. (1) tr. (Ven): přistěhovat; (RAE). • (2) (Arg): zdobit viditelná hladká místa aut a jiných dopravních prostředků obrázky a tenkými barevnými nápisy; (3) (Kub): umístit zlaté nebo barevné proužky po stranách krabičky od cigaret; (MM). • (4) intr. (Kub): snažit se triumfovat, snažit se být vždy nejlepší; př.: *se pasa la vida fileteando*; (DMC).

filfa, f. (1) (Mex): výprask, nárez; (JD). • (2) hovor. (Portor): výhruška, která se nesplní; (DA).

filgrana, f. (1) (Kub), viz: *filigrana*; (DA).

Fili, m/f., lid. (1) f., hovor. tvar jmen *Fidelia* (Bol), *Filipa* (Salv); (2) m., hovor. tvar jména *Felipe* (Bol); (DA).

filí, m. (1) (Kub), viz: *tucancillo*; (DA).

filiar, tr/intr. (← *filo*) (1) intr. [Š: *comer*] (Guat): jíst; př.: *apúrate, vamos a filiar*; (2) tr. (Arg) usměrnit, zkrotit, postavit do latě; př.: *sos un desubordinado / y yo te voy a filiar*; (3) (Arg): prohlédnout si někoho od hlavy k patě; př.: *lo miró bien de arriba abajo y, cuando concluyó de filiarlo le dijo ...*; (RR). • (4) tr. (Guat): jíst, nacpat se; viz též: *empacar(se)*; (DA).

filibusterismo, m. (← angl. *filibusterism*) (1) (Am): politické nebo parlamentní maření jednání; (MM).

filibustero, m., arch. (1) (Am): pirát, který se za dávných časů potloukal mořem kolem Antil; (2) (Kub): partyzán, povstalec; (AM).

filigrana, f. (1) (Kub): planý keř čeledi sporýšovité (*Callicarpa* spp., *Lantana* spp.); ► s drsnými, aromatickými listy vejčitého tvaru, vlnitými okraji, drobným květem a šiškovitým plodem; ■ Var.: *filgrana*; (RAE, DA).

filiche, adj. (← *Filiche*, přízvisko šp. komika) (1) (Hond): hubený, vyhublý (o osobě); (DA).

filimisco, -ca, adj/subst. (1) adj. (Kol, Ven): přehnaně zdvořilý; (AM). • (2) (Kol): upejpavý; (JD). • (3) adj/subst. (zápVen): vybíravý člověk, zejména v jídle; (DA).

filin, adj/subst. (← angl. *feeling*) (1) m. (Hond, Salv): koníček, zábava; (2) (Kub): hudební hnutí; ► počátky v polovině 20. století, vyznačující se skladbami s obrovskou citovou intenzitou, písně většinou doprovází kytara; (3) adj. (Kub): vztahující se k hudebnímu hnutí 20. století; (4) m. (Hond, Nik): vlídnost; (5) **de ~** (Hond): pro radost; (DA).

filín, m. (1) (Hond, Guat, Salv): sumec z čeledi křížovcovití (*Arius melanopus*, *Bagre marinus*, *B. panamensis*, *Galeichthus guatemalensis*); (RAE, DA). • (2) **estar de ~** (Kub): být skvělý; (3) **estar en el ~** (Kub): být v módě, podle poslední módy; př.: *ella está siempre en el filín*; (4) **tener ~** (Kub): strojit se podle poslední módy; (JD).

filinco, m. (1) (Salv): útes; (DA).

filinero, -ra, adj/subst. (1) (Kub): představitel hudebního hnutí 20. století, které se vyznačuje silným emocionálním komponentem; ■ Syn.: *filinesco*; (DA).

filinesco, -sca, adj. (1) (Kub): vztahující se k hudebnímu stylu 20. století, které se vyznačuje silným emocionálním komponentem; (DA).

filinga, f. (1) (Hond): stará mačeta s opotřebovanou čepelí; (DA).

filingo, -ga, adj. (1) (Hond): hubený, pohublý (o osobě); (DA).

filingo, viz: *fillingo*; (MS).

filinsuche, m. (1) (Salv), viz: *tecomajuche*; (DA).

filintrín, m. (1) (Ven): hubeňourek, vyžle; (JD).

filio di māmata;! , citosl. (← it: již. *filio'e mammata*) (1) (LaPla): to vůbec ne!, tak to není!, ale kdepak!; ► ironické vyčítání; (MS).

filip, m. (← *Philip*®) (1) (Salv), viz: *philip*; (DA).

filipichín, adj/subst. (1) (Kol): zženštilý; muž úzkostlivě sledující módu; (AM). • (2) m. (Kol): švihák, parádník, fintil; př.: *los cronistas...dedican un pequeño capítulo a hablar de algunos filipichines bogotanos que hacían un teatro muy amable*; (BDE).

filipina, f. (1) (Ven, Kub, Mex): pánské sako s límcem a bez klop; ► zapína se jako košile; (RR, DA). • (2) (Kub): kazajka; (JD). • (3) (Mex, Dom, Guat): košile; ► bez klop, s knoflíky a krátkými rukávy, kterou nosí lékaři a zdravotníci; (4) venk. (Hond): prohlubeň, kterou mají hrabavý ptáci na hrudi vedle chřtánu; (DA).

filipino, m. (1) **disfrazarse de ~ modesto y meterse en la jungla** (Kub): žít skromně na místě, kde lišky dávají dobrou noc; př.: *él, médico tan famoso, podía ganar mucho dinero, pero se disfrazó de filipino modesto y se metió en la jungla, ya ves a dónde queda el pueblo donde vive*; (2) **ser ~s con F¹** (Kub/exil): být hlavička, inteligentní; ► podle kvalitních filipínských doutníků, které se prodávaly v Miami; př.: *él es filipino con F, por eso llegó tan alto*; (3) **ser ~s con F²** (Kub/exil): být sympaták; př.: *vas a pasar una noche deliciosa con él, es filipino con F*; (DMC). • (4) (zápHond, Nik): rostlina z čeledi banánovníkovitých (*Musa acuminata*); ► dorůstá až 6 m do výšky, protáhlé listy, květenství prorůstá středem pseudokmene a na vrchu rostliny se ohýbá k zemi pod tíhou mohutného trsu květů a plodů; má využití v tradiční medicíně; (5) (zápHond, Nik): druh jedlého ovoce, podobné banánu; (DA).

filipino, -na, m/f. (1) (Kub, Mex): pánský kabát z hrubší lněné tkaniny, bez klop; (RAE). • (2) (Salv): kohout nebo slepice s holým krkem (bez peří); (DA).

filiporte, m., lid. (1) (Ekv): penis; viz též: *pinga*; (DA).

filistrico, -ca, adj/subst. (1) (Salv), viz: *filistriqui*; (DA).

filistrín, m., lid., málo užív. (1) (Ven): strojený, domýšlivý člověk; (DA).

filistrín, -na, adj., hovor. (1) (Ven): pohrdavě: hubený a malý; (2) (Ven): domýšlivý a výstřední muž; (RAE). • (3) lid., málo užív. (Dom, Ven): velmi hubený (o člověku); (DA).

filistriqui, adj/subst. (1) (Salv, výchBol): hubeňour, štíhlý člověk; ■ Var.: *filistrico*; (DA).

filistrón, -na, adj. (1) (Ven): vyhublý; ► říká se většinou o chlapcích; (MM).

filito, -ta, adj. (1) (Bol, Ekv): nadrcený; dobře připravený na zkoušku; (DA).

filingo, m., venk. (← port: bras. *filinho*) (1) (Arg, Urug): nožik; viz též: *naifa*; ■ Var.: *filingo, fiyingo*; (MS, DA).

film, m. (1) (Am): film; (MM).

filmación, f. (1) (Am): filmování, natáčení; (MM). • (2) **set de ~** [Š: *plató*] (Arg, Ven): televizní studio; ■ Syn.: *plató* (Chil), *foro de grabación, estudio de filmación* (Mex), *piso* (Urug); (EEA).

filmar, tr. (1) (Am): natáčet, produkovat filmy; (MM).

filmeta, f., málo užív. (1) (Urug): krátká videonahrávka; (DA).

filmocentro, m., málo užív. (1) (Dom, Chil): filmové studio; (DA).

filo, adj/subst. (1) m. (Arg): osoba, která se pouští do milostných pletech s pasažérkami; (2) **hovor.** (Kub): rýha, která zůstává po žehlení; (3) **dar un ~ de bola a alguien** (Kub): dát mu šanci; (RAE). • (4) [Š: *hambre*] (Mex, Kost, Kol, Guat, Salv, Hond, Nik, Per, Ven): hlad, chuť a potřeba jíst; př.: *tengo algo de filo; es que hoy casi no hemos comido*; (RAE, RR, DA). • (5) (Guat): vzhled, zevnějšek; (6) energie, elán; (7) (Arg): zloděj, který loudí z lidí peníze pomocí vymyšlených příběhů; (8) m/f. [Š: *afilar*] přítel, přítelkyně; ► partner; (9) **dar ~¹** (Ekv): opravit, pokárat; (10) (Dom): ublížit řeznou zbraní; (11) **de ~** (Kol): rozhodně, přímo; (12) **tirarse un ~** (Chil): argumentovat ohledně něčeho; (13) kárat, vyhubovat; (AM). • (14) (Arg): podvod, výmysl; (15) dvoření; (16) dívka, které se chlapec dvoří; př.: *fulana es mi filo*; (17) ~ **misho**: podvod, který spočívá v tom, že se naivnímu člověku namluví a prodá přístroj, který dokonale tiskne bankovky. Jeho cena je vysoká a podvedený je spokojen do té doby, než přístroji bankovky dojdou; ► *sh* se vyslovuje jako v angličtině; (MM). • (18) adj. (Arg): milý, chlapec; (19) (Ekv): okraj; ► propasti aj.; (20) (Guat): chuť do čeho; (21) (Mex): nůž; (22) **coger ~¹** (Kub): očumovat, šmírovat; (23) **coger un ~** (Kub): zblejsknout; (24) **dar ~²** (Kub): očumovat, šmírovat; (JD). • (25) m. (Bol): peníze, které policista požaduje jako úplatek, aby nechal na svobodě delikventa; (26) **de doble ~** (Bol): aktivní i pasivní homosexuál; ► bol. argot *coba*; (HB). • (27) [Š: *hambre*] (Kol, Salv, Ven): hlad, chuť na něco; př.: *me comí toda la comida en la casa porque traía un gran filo, ¡con este filo comería con gusto hasta los guisados de mi suegra!*; ► slang; (RF). • (28) (LaPlá): podvod,

podfuk, klam, lest, úskok, ošizení, oklamání, zpronevěra, defraudace; ■ Syn.: *curro, escrucho, guay, guiya, manganeta, mula, tongo, tragada*; viz též: *camelo, guíye, tanga*; (29) (LaPla): zasnuby, zasnoubení; námluvy; (30) (LaPla): snoubenec, milenec, partner, nápadník, galán; (31) (LaPla): zalíbení v někom, láska, zamilovanost; ► slang *lunfardo*; (NET). • (32) **caminar por el ~ de la navaja, como el caracol, sin que la hoja lo parta en dos** (Kub): umět se rvát se životem, být nezmar; př.: *no temas, él camina por el filo de la navaja como el caracol sin que la hoja lo parta en dos*; (33) **coger ~²** (Kub): hltat ženu očima; př.: *le cogí un filo a aquella mujer, ¡qué preciosa!*; ■ Syn.: *coger un roletazo (un filo de bola)*; (34) **dar un ~ de bola** (Kub): dát příležitost; př.: *no te quejes que te di un filo de bola*; ■ Syn.: *dar un filón*; (35) **cogerla al ~** (Kub): rychle si něco uvědomit; př.: *es inteligentísima, la cogió al filo y actuó en consecuencia*; (36) **estar con el ~ para arriba** (Kub): být neustále připraven k útoku; př.: *yo estoy siempre con el filo para arriba*; (37) **fajar con ~ contrafino y punta¹** (Kub): špatně zaútočit; př.: *cuando me vio, se me fue para arriba y me fajó con filo contrafino y punta, le di un golpe en la cara*; (38) **fajar con ~ contrafino y punta²** (Kub): nadbíhat někomu, vzbudit v někom lásku; př.: *le fajó con filo contrafino y punta*; (39) **fajar con ~ contrafino y punta³** (Kub): snažit se přesvědčit všemožnými způsoby; př.: *para que le regalara el automóvil, me fajó con filo contrafino y punta*; (40) **perder el ~ de la guataca** (Kub): lacině pochlebovat, lichotit; př.: *en este exilio, algunos han perdido el filo de la guataca*; (41) **sacar ~, contrafilo, y punta** (Kub): být vychytralý, jít na to od lesa; př.: *Juan saca filo, contrafilo y punta, fijate que él no habla sino que observa*; (42) **tener ~, contrafilo y punta** (Kub): chtít všechno jen pro sebe; př.: *yo no lo meto en ninguna empresa mía, porque me desplaza, él tiene filo, contrafilo y punta*; (DMC). • (43) **dar ~³** (Chil): ukončit milostný vztah; dát někomu kopačky; (44) **dar ~⁴**, lid. (Chil): odmítnout něco, pohrdnout něčím; (45) **dar ~⁵** (Kub): ukázat (především ženě) erotogenní zónu; (46) **dar ~⁶** (Par): poranit někoho řeznou či bodnou zbraní; (47) **sacar punta y ~** (Bol): bezdůvodně považovat něco za špatné; (48) lid. (Bol): bankovka 100 boliviánů; viz též: *gamba*; (49) (Chil, Arg): milostný vztah (mezi osobami), poměr; viz též: *entretención*; (50) **hovor. (Mex): hodně energie na vykonání práce nebo aktivity**; (51) (Chil): ukončení vztahu, zejména milostného; (52) m/f., lid. (Arg): milenec, milenka; (53) (Per): kopec nebo hora, která odděluje vodní toky; (54) (Hond, Nik, Ekv): okraj skály, útes; (55) m. (Kub, Portor): puk; ► vertikální záhyb, který zůstane po žehlení; (56) **a medio ~**, hovor. (Chil): napůl, nedokončeně; (57) **doble ~**, lid. (Per): bisexuální, bisexuál; (58) **~ con ~ no corta** (Dom): padla kosa na kámen; ► pokud se potkají dva lidé stejných vlastností, zejména vychytralosti nebo důvtipu, žádný z nich nemá v této situaci navrch; (59) **hacer el ~** (Arg): dvořit se; snažit se navázat poměr; (DA).

filo, -la, adj. (1) (Ekv, Pan, Bol): nabroušený, naostřený (o zbrani); (AM, DA). • (2) lid. (Bol, Ekv): velmi ostrého hrotu (o věci); (DA).

filo;! , citosl., lid. (1) (Chil): no nazdar!; ale kdepak!; to zrovna!; viz též: *¡miércoles!*; (DA).

filodental, m. (← port. *filho dental*) (1) (Mex, Dom, Chil): dámské plavky; ► hodně odhalující, zakrývají pouze bradavky a stydkou oblast; (DA).

filólogo, m. (1) **ser un ~ manejando la lengua** (Kub/exil): lízat nějaké ženě; ► provádět kunilingus; (DMC).

filomático, -ca, adj/subst., hovor. (1) (Kub): šprt; př.: *fue el primer expediente en la clase porque es un filomático*; ■ Syn.: *pegón, polilla*; (RAE, DMC, DA).

filomena, f. (1) (Chil): nůž; viz též: *naifa*; (2) (Mex): druh ptáka; viz též: *filomeno*; (DA).

filomeno, m/f. (1) m. (Mex): brkoslav americký (*Bombycilla cedrorum*); ► druh ptáka, přibližně 18 cm dlouhý, s peřím dozadu na hlavě, s černou maskou, hnědé barvy na hlavě a hrudi s bledě žlutým břichem, odstíny šedé na zádech a křídlech, malý shluk červených per v křídle; ■ Var.: *filomena*; (2) m/f., lid. (Bol): poslední dítě rodičů pokročilého věku; (DA).

filoneísmo, m. (1) (Arg): novotářství; (JD).

filoneísta, m/f. (1) (Arg): novotář; (JD).

filorio, -ria, adj/subst. (1) (Dom): stoupenec Juana Pabla Duarte, dominikánského politika; (DA).

filorte, m., lid., málo užív. (1) (Chil): penis; viz též: *pinga*; (DA).

filoso, -sa, adj. (1) (Mex, Hond, Nik): o osobě: přichystaný nebo dobře připravený něco dělat; (RAE, DA). • (2) (StřAm, Arg, Mex, Urug): nabroušený; (3) (Hond): hladový; (AM). • (4) (Urug aj.): ostrý; nabroušený; př.: *me llamo Cristóbal, pero me dicen el Filoso. Es que me gusta andar con los cuchillos y esas cosas*; ■ Syn: *filudo*; (BDE). • (5) (Salv, Nik): dobře připravený, naučený (o

studentovi); (6) hovor. (Mex, Nik, Dom, Portor): jízlivý, jedovatý (o člověku); (7) (Arg, Urug): inteligentní, důvtipné (uvažování); (8) (Salv), viz: *filudo*; (DA).

filosofía, f. (1) **tener ~ de esteichon guagón** (← angl. *Station Wagon*) (Kub): mít známosti na jednu noc; (DMC).

filote, m. (1) (Kol): kukuřičný klas; (2) vousky kukuřice; (3) **en ~** (Kol): člověk, jemuž začínají řídnout vlasy; (AM).

filotear, tr/intr. (1) intr. (Kol): zbavovat klas kukuřice chloupků; (2) ztrácet vlasy; (AM). • (3) růst klasů kukuřice; (4) růst dětských vlasů; (MM). • (5) (Kol): dostávat vlasy; (6) (Kub): šprtat před zkouškou; (JD). • (7) tr/intr. (LaPla): šoustat, souložit; ► slang *lunfardo*; viz též: *enchufar*, *coger*, *funcar*; (NET).

filtración, f., lid. (1) (Mex, Nik, Dom, Portor): krádež, loupež; viz též: *robada*; (DA).

filtrado, -da, adj. (1) (Arg): unavený; př.: *se nota que estás filtrado si ni siquiera te avivaste que me teñí el pelo de verde*; ► slang; (RF, DA). • (2) (LaPla): churavý; viz též: *escoñado*; (NET). • (3) neduživý, churavý; viz též: *fundido*; (NET). • (4) lid. (Par, Urug): obtížný, protivný; viz též: *molestoso*; (DA).

filtrafa, m/f., hovor. (1) f. (Dom, zápEkv): pohublý, churavý člověk; (2) (Portor): zbytky pro psy; ► tlusté zbytkové maso s kůží; (3) m/f. (Portor): sprostý, neohrabaný člověk; (DA).

filtrar, tr/intr. (1) intr., hovor. (Kub): o osobě: mít velkou schopnost nebo pravomoc získat něco; (RAE, DA). • (2) ~ **un mazo**¹ (Kub): mít fištrón; (3) **¿estás ~ando?** (Kub): už ti to došlo?, už chápeš?; (JD). • (4) intr. (Kub): zapamatovat si; př.: *mi mujer no filtra, está mala*; (5) (Kub): pobírat něco, rozumět něčemu; př.: *no filtra, no ves que no es inteligente*; (6) (Kub): slyšet; př.: *no filtra bien, tiene malos los oídos*; (7) ~ **un mazo**² (Kub): být kapacita, velice inteligentní; (DMC). • (8) tr. (Hond): ve fotbale a dalších sportech: projít s míčem mezi několika protihráči; (9) (Nik): hnisat (o ráně); (DA).

filtro, adj/subst. (1) m. (Kub): sekáč, eso; (2) **es un ~** (Kub): ten má filipa, má otevřenou hlavu; (JD). • (3) **ser un ~** (Kub): být kapacita, velice inteligentní; (4) (Kub): ledviny; př.: *está malo de los filtros*; (DMC). • (5) (szMex): vepřové maso, které se usmaží; (6) adj., lid. (Kub): velice inteligentní (o osobě); (7) **recibir en ~** (Hond): ve fotbale apod.: převzít přihrávkou (přestože tísněn protihráči); (DA).

filú, -lúa, adj. (← *filudo*) (1) (Portor): ostrý, ostré hrany; viz též: *filudo*; (DA).

filudo, -da, adj/subst. (1) adj. (Am): ostře nabroušený; (RAE). • (2) (Chil, Per): ostrý; nabroušený; př.: *ella les pidió...dos machetes filudos y de buen tamaño*; ■ Syn.: *filoso*; (BDE). • (3) lid. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Pan, Portor, Ven, Ekv, Per, Chil, Urug, Bol, Arg, Kol): ostré hrany; ► vztahuje se k řezné zbrani nebo jinému nástroji; (4) (Bol, Chil): pohublý, hubený (o osobě), zejména na některé části těla; (5) lid. (Chil): nepřívznivý, nepříjemný (o věci, záležitosti); (6) adj/subst. (← *filo*) (Guat, Hond, Salv): hladový (o člověku); ■ Syn.: *filoso*; (7) (Hond, Nik): znalý, naučený (o studentovi); (8) adj. (Guat): zručný, nadaný (o člověku); (DA).

filustrino, -na, adj. (1) (Hond): hodně hubený; (MM).

fin, m. (1) **sin ~** (Urug): neúnavný; ► původní použití ke chválení zvěře, nyní i na člověka; př.: *un caballo sin fin* (kůň, který dlouho vydrží); (AM). • (2) **al ~ y al fallo**¹ (Am): koneckonců; (JD). • (3) **agarrarse el ~ de semana largo**, udělat si prodloužený víkend; viz též: *sándwich*, *hacer un sándwich*; (EEA). • (4) **al ~ y al fallo**² (Kub): nakonec; př.: *al fin y al fallo consiguió entrar en la judicatura*; (5) ~ **de siglo** (Kub), viz: *encanto*, *siglo*; (DMC). • (6) **dar ~** (Kost): pečovat o nemocného až do jeho smrti; (7) **al ~ de cuentas**, hovor. (Mex, Guat, Kost, Portor, Kol, Per, Bol, Chil, Par): nakonec, v konečném důsledku; ■ Var.: *a final de cuentas*; (DA).

fin de semana, m. (← angl. *week end*) (1) (Am): víkend; (MM).

fin (← angl. *fine*) (1) (Mex): pokuta; (MS).

Fina, f., lid. (1) hovor. tvar jmen *Delfina* (Mex, Guat, Pan, Kub, Dom, Portor, Ven, Ekv, Bol, Chil, Arg), *Josefa* (Kub), *Josefina* (Mex, Guat, Salv, Nik, Pan, Kub, Portor, Ekv, Bol, Urug); (DA).

finadito, -ta, adj/subst., lid. (1) (Dom, Kol, Per, Chil, Par): mrtvý (o člověku); (DA).

finado, m. (1) **era grande el ~** (Kost, Chil, Par): používá se, když někdo nosí oblečení větší než je jeho číslo oblečení; (DA).

finados, m. pl. (1) (Kub, Mex): zesnulí; (2) **día de los ~** (Am): den mrtvých; (MM). • (3) (Dom, Ekv): den mrtvých, dušičky; (DA).

final, m. (1) **en un ~** (Kub): nakonec, konečně; (RAE, DA). • (2) **a ~ de cuentas** (Nik, Dom, Portor, Kol, Bol, Par), viz: *al fin de cuentas*; (3) **a la ~**, hovor. (zápKol, Ven, Bol, Chil, Ekv): nakonec, konečně; (4) **a las ~es¹** (Dom, Per, Chil): nakonec; (5) **a las ~es²** (Per): proto, tudíž; (DA).

finalísima, f. (← it. *finalissima*) (1) (LaPla): poslední mistrovské utkání; ■ Var.: *finalissima*; (MS).

finalísima, viz: *finalísima*; (MS).

finalismo, m. (1) (Kub): tendence nechávat vše na poslední chvíli; (DA).

finalista, m/f. (1) (Kub): osoba, která odkládá věci do poslední chvíle; (RAE, DA). • (2) (Kub): student, který se učí výhradně v předvečer zkoušky; (DA).

financiar, tr. (1) (Kol): financovat; (JD).

financiación, f. (1) financování; viz též: *financiamiento*; (EEA).

financiamiento, m. [Š: *financiación*] (1) (Am, Chil, Mex, Ven): financování; ■ Syn.: *financiación* (Arg, Urug); (JD, EEA). • (2) **quedarle a alguien el ~ de tres automóviles** (Kub/exil): být na sklonku života, nezbyvat někomu moc života; př.: *ya nos queda, sólo el financiamiento de tres automóviles*; ■ Syn.: *quedarle tres afeitadas a alguien*; (DMC).

financiar, tr. (← angl. *to finance*) (1) (Am): hradit, poskytnout finance k uskutečnění nějakého projektu; (MM). • (2) (Mex): vyjádřit v penězích, zpeněžit; (JD).

financista, m/f. (1) (Am): sponzor; (2) (Chil, Ekv, Hond, Ven, Salv, Nik, Dom, Bol): osoba zběhlá v otázkách bankovníctví a na burze; (3) **hovor.** (Ekv, Hond, Salv, Nik, Kost, Kub, Kol, Ven, Per, Bol, Chil, Par, Arg, Urug): finančník; (4) (Ekv): osoba zručná v menších obchodech; (RAE, DA). • (5) (Kol, Bol aj.): finančník, finanční odborník; př.: *la academia...ha rechazado hasta ahora a financiar, financista y finanzas, con ser de uso tan generalizado como [el galicismo] financiero. Creo que deben ser aceptados todos estos vocablos, o todos rechazados*; (BDE). • (6) (Dom, Bol, Hond, Salv, Nik): osoba dodávající peníze do firmy; (DA).

finanzas, f., pl. (← angl. *finance*) (1) (Am): teorie a praxe v operacích a transakcích plateb a půjček; (2) peněžní majetek panovníka, země, instituce nebo jedince; (MM).

finasangre, adj/subst. (1) (Chil): dostihový kůň, jehož předci měli v historii dostihů úspěch; (DA).

finatero, -ra, adj. (← *FINATA*, financování pozemků agrární reformy) (1) (Salv): rolník, který má výhodu financování pozemku díky agrární reformě; (DA).

finca, f. (1) (StřAm, Bol, Per, Portor): venkovský statek; (2) (Kol): klenot, malý šperk, cennost; (AM). • (3) **~ raíz** (Kol, Bol): nemovitost, nemovitý majetek; př.: *efectivamente, tengo una agencia de Finca Raíz. Vendo lotes de tierra*; (AM, BDE, DA). • (4) (Kol): vězení, věznice; př.: *yo conozco un pelado que ... lleva como quince entradas; cuando lo van a sacar, ruega para que lo dejen; de todas maneras lo echan y la comete para que lo empaquen otra vez para esta finca*; ► kol. argot *parlache*; (M01). • (5) lid. (Dom): ženské přirození; viz též: *palomita*; (6) venk. (szMex): kamenné oplocení; (7) (Guat, Hond, Salv, Nik, Pan, Kub): plantáž; ► káva, cukrová třtina nebo kakao; (8) malý venkovský pozemek pro rekreační účely; (9) (Bol, Chil, Par): zemědělská půda malých rozměrů; (10) (Portor): malá nádoba určená na pěstování marihuany; (11) (Hond): místo, kde se chovají krevety; (12) **~ de yerba** (Portor): plantáž marihuany; (DA).

fincado, m. (1) (Arg): venkovský statek; (AM).

fincar(se), tr/intr/zvrat. (← *afincarse*) (1) tr. (Portor): obdělávat půdu; (2) intr. (Kol): spočívat, tkvět; (AM). • (3) tr. (Mex): stavět; konstruovat, zkonstruovat; př.: *la tiene se tiene que fincar*; (BDE, DA). • (4) tr. (Mex, Dom, Bol): založit, zřídit, položit základy; (5) intr/zvrat. (Dom, Bol, Arg): být založen na něčem, opírat se o něco; (6) intr/zvrat. (Hond, Bol): usadit se, zakotvit; (7) tr. (Dom): zadat něco někomu, přidělit něco někomu; (8) tr. (Salv): vymezit nebo oplotit území; (DA).

findacho, m. (1) (střKol), viz: *fincho*; (DA).

finde, m. [Š: *fin de semana*] (1) (Arg, Guat, Salv, Š, Urug): víkend; př.: *este finde nos vamos al mar*; (RF).

findingo, -ga, adj. (1) (Hond): štíhlý, hubený (o člověku); (DA).

finger, m. (← angl.) (1) (Portor): ruční paletový vozík; (DA).

findido, -da, adj. (1) (Bol): pisklavý (o hlase); (DA).

finchado, -da adj. (1) (zápVen): elegantní; ► o osobě, která se elegantně obléká; (DA).

finche, m. (← angl. *finch*) (1) (Portor): zvonohlík mozambický (*Serinus mozambicus*); ► pták žluté barvy až 10 cm dlouhý; silný zobák; (DA).

fincho, -cha, adj. (1) (Kol): opilý; př.: *parce, ¿está fincho? ¡hace media hora que lo veo tratar de abrir la puerta de esta casa con sus llaves!*; ► slang; (RF).

fincho, m., hovor. (1) (střKol): víkend; (DA).

finiarse, intr., lid. (1) (szMex): koketovat, flirtovat; (DA).

finición, f., venk., arch. (1) (Salv): konec něčeho; (DA).

finiquitar, tr. (1) (Bol): vyřešit problém; (2) (Bol): umřít; (3) (Bol): zaplatit dluh; ► bol. argot *coba*; (HB).

finir, intr. (1) (Kol): dokončit, skončit; (RAE).

finis, m. (← angl. *finish*) (1) (Bol), viz: *finish*; (DA).

finish, m. (← angl.) (1) (Chil): dostat se až na konec, skončit; (2) (Chil): ve sportu, až do cíle; (MS). • (3) (Guat, Nik, Bol): konec; ■ Var.: *finis*; (DA).

finíshela!, citosl. (← it. *finiscila!*) (1) (LaPla): a dost!; to stačí! nech toho!; (MS).

finishero, -ra, m/f. (← angl. *finish*) [Š: *obrero que hace el trabajo final, el terminado de determinada obra*] (1) (US): pracovník, který ukončuje danou práci; př.: *en esa empresa andan buscando obreros con experiencia para trabajar como finisheros*; ► slang; (RF, DA).

finita, f. (1) **una** ~ (Bol): láhev alkoholu smíchaný s vodou; ► bol. argot *coba*; (HB).

Finita, f., lid. (1) (Mex, Guat, Salv, Nik, Pan, Kub, Portor, Ekv, Bol, Urug): hovor. tvar jména *Josefina*; (DA).

finitas, f. (1) **estar en las** ~¹(Ven): být v nesnázích; (AM). • (2) **estar en las** ~²(Ven): být v koncích; (JD).

finito, adv. (1) (zápVen): na vrcholu; (DA).

finito, -ta, adj. (1) (Ven): o osobě: nezměnitelný; (2) (Ven): o osobě: soustředěný na střed zájmu; př.: *Juan estaba finito tejiendo su red.*; (RAE, DA).

finlaísmo, m. (1) (Kub): teorie, podle které je přenašečem žluté horečky komár Adres Aegypti; (RAE).

finlaísta, adj. (1) (Kub): týkající se nebo příslušící finlaísmu; (2) (Kub): přívrženec této teorie; (RAE).

fino, m. (1) (Portor, Dom): úlomek nebo kus kameniny; (AM, DA). • (2) (Arg): výstavba, která zahrnuje zasádrování, konstrukci stropu, vydláždění a finální úpravy; (3) (Nik, Kub): finální tenká vrstva cementu, která se pokládá na podlahu nebo stěny; (4) (Portor): heroin; viz též: *manteca*; (5) (Portor): mořská ryba; viz též: *gallo*; (DA).

fino, -na, adj. (1) **pasar algo por un tamiz diecisiete veces más** ~ (Kub), viz: *diez*; (2) **pasarse de** ~ (Kub): neuspět, pohořet; ► původně užívané v kulečnicku; př.: *tú no tienes término medio y es por eso que fracasas, en esto te pasaste de fino*; (3) **ser muy** ~ (Kub): být gay, teplouš; př.: *se descubrió que es muy fino ese muchacho*; (4) **tirar un ~ de bola** (Kub), viz: *filo*; (5) **ser una mujer ~na pero de apellido Selastraga**¹ (Kub): působit jako slušná žena, ale vyspat se s kdekým; př.: *sí, es muy fina, pero es de apellido Selastraga, te lo participo*; (6) **ser una mujer ~na pero de apellido Selastraga**² (Kub): být prostitutka, ale chovat se vybraně; (DMC). • (7) (Dom, Ven, Portor): skvělý, výborný; viz též: *barbarazo*; př.: *¡qué fino estuvo ese viaje!*; ► slang; (RF, DA). • (8) (Kub, Kol, Ven): vhodný k plození zápasnických kohoutů (o slepici nebo kohoutovi); (9) (Nik, Kost, Kub, Ekv, Bol): čistokrevný, plemenný, ušlechtilý (o zvířeti); (10) (Hond, Dom, Ekv): měkké, trvanlivé dřevo, např. mahagon či cedr; (11) (stř a jvEkv): ostrý, nabroušený (o zbrani); (12) **hablar** ~ (Dom, Portor): mít dobrý projev, být výřečný; (DA).

fino!; citosl. (1) (Ven): jasně!, určitě!; (DA).

finoli, adj/subst., hovor. (1) (Urug): fajnový, parádnický; (RAE). • (2) o osobě se strojeným chováním a vybraným vkusem; (DA).

finquero, -ra, m/f. (1) (Kub, Mex, Guat, Nik, Kost, Pan, Dom, Kol, Ekv): statkář; př.: *no hay quién lo saque de allí, es un finquero*; (DMC, DA).

finoquio, m. (← it. *finocchio*, it: janov. *fenògio*) (1) (LaPla): homosexuál; ■ Var.: *finucho, finullo, finuyo*; (MS).

finta, f. (← angl. *feint*) (1) (Am): náznak rány v boji protivníkovi za účelem jeho zmatení a zasazení skutečné rány; ► původně pouze v šermu, ale pod vlivem angličtiny rozšířeno na různé sporty; (MM). • (2) **irse con la** ~, lid. (Mex): nechat se oklamat; (3) **ser pura** ~ (Per): klamat tělem; ► vypadat kdo (co) lépe než ve skutečnosti; (4) **en** ~ (Mex): narychlo; (DA).

fintar, tr/intr. (← angl.) (1) (Am): dělat finty; (2) (Am): šermovat, hrozit nožem; (JD). • (3) (Am): předstírat, fingovat; vymlouvat se; př.: *finté un viaje a la cocina y me subí... a ver el futuro*; (BDE).

finteador, -ra, adj. (1) (Am): o člověku: v boji matoucí protivníka náznakem rány; (MM).

fintear, tr/intr. (1) intr. (Am): dělat úskoky, blafovat; (RAE). • (2) tr. (Arg): hrozit nožem; (AM). • (3) intr. (Ven, Ekv, Per, Chil, Arg, Urug, Bol): kličkovat, blafovat (ve sportu); (4) (Bol, Chil): kličkovat, rychle se vyhybat překážkám; ► při běhání nebo řízení auta; (DA).

finteo, m. (1) (Am): blafování; (MM). • (2) (Ekv, Bol, Chil, Arg): kličkování, blafování (ve sportu); (3) (Bol, Chil): kličkování, manévr při vyhybání se překážce; ► při běhu nebo řízení auta; (DA).

fintero, -ra, adj/subst., hovor. (1) (Per): člověk, který něco předstírá; př.: *En la chamba, el fintero de Sergio se pasa todo el día frente a la computadora jugando y no hace ni michi*; ► slang; ■ Syn.: *fintoso*; (RF, DA). • (2) adj. (Per): zjevný, nápadný, výrazný (o věci); ■ Syn.: *fintoso*; (DA).

finto, -ta, x. (1) **hacer la ~** (Mex, Guat, Per): simulovat; (2) **traer finto** (Mex): mít někoho pod kontrolou; udržovat ho v nejistotě; (DA).

fintoso, -sa, adj/subst. (1) (Per), viz: *fintero*; (DA).

finucho, viz: *finoquio*; (MS).

finullo, viz: *finoquio*; (MS).

finura, f. (1) (Kol): odvaha, statečnost; př.: *le entregaron un arma para que matara al otro, para probar finura, como dicen en su lenguaje*; ► kol. argot *parlache*; (M01).

finuyo, viz: *finoquio*; (MS).

fiñe, adj/subst. (1) m/f., hovor. (Kub): kluk, chlapec; (RAE). • (2) adj. (Kub): o osobě: slabý, plachý, neduživý; (AM). • (3) m. (Kub): kluk; (4) pl. (Kub): dětičky; (5) (Kub): holka; př.: *es su fiñe*; (JD). • (6) m. (Kub): dítě, potomek; př.: *¿cuántos fiñes tienes tú?; tú todavía eres un fiñe, por eso no puedes trabajar*; viz též: *fiñoso*; (DMC). • (7) m/f., lid. (Kub): dítě, děcko; viz též: *nené*; (8) (Kub): dospívající, teenager; (DA).

fiñería, f. (1) (Kub): skupinka malých dětí; př.: *Pedro viene con toda su fiñería, incluyendo el último*; (DMC). • (2) lid. (Kub): chování vlastní malým dětem; (3) viz: *fiñerío*; (DA).

fiñerío, m. (1) (Kub): chování dětí či dospívajících; ■ Syn.: *fiñería*; (DA).

fiñío, m. (1) **estar ~** (Kub): být hubený, jak vyžle, jak proutek; př.: *es un niño fiñío*; (2) **ser ~** (Kub): být lakomec, skrbllík, škrťa; př.: *no suelta un centavo, es un fiñío*; (DMC).

fiñoso, m. (1) (Kub): dítě; př.: *no le hagas caso, ¿no ves que es un fiñoso?*; viz též: *fiñe*; (DMC).

fio, m. (1) ~ ~ (Chil, Arg), viz: *fiofío*; ■ Syn.: *fio-fío*; (DA).

fio, m. (1) **al ~**, lid. (Ekv, Bol): na úvěr; (JD, DA).

fio-fio, m. (1) (Chil), viz: *fiofío*; (DA).

fioca, f., viz: *feca*; (HB).

fiofío, m. (1) (Chil, Arg): tyrančík bělohavý (*Elaenia albiceps*); ► hmyzožravý pták až 15 cm dlouhý, s olivově zbarveným peřím, bílý na bříse a hrdle, s bílým hřebínkem; ■ Var.: *fio-fío*; (RAE, DA).

fiolo, m. (← *cafiolo*) (1) (LaPla): pasák (prostitutek); viz též: *caferata*; (NET). • (2) hovor. (Bol, Arg): kuplíř; (DA).

fioritura, f. (← it. *fioritura*) (1) (LaPla): lichocení, roztomilé chování; (MS).

fique, m. (← keč.) (1) (Kol, Mex, Ven): vlákno z agáve; (2) (Kol, Ekv, Mex, Ven): provaz z vláken agáve; (3) (Kol, Ekv, Mex, Ven, Arg): sukulent, kaktus *Furcraea*; (4) (Kol, Ven): vlákno, nitka, lýko; (5) **templar el ~** (Kol): skonat, zemřít; (MS). • (6) (Kol, Ven): textilní rostlina čeledi *Amarilidaceae*, dužnatého masivního listu ve tvaru pyramidy, poněkud rýhovaný, tmavě zelené barvy, metr na výšku dlouhá a patnáct centimetrů široká; (RAE). • (7) (Kol, Ven, Ekv, jvMex): rostlinné vlákno, ze kterého se dělají provazy; (RAE, DA). • (8) (jvMex, Kol, Ven, Ekv): rostlina z čeledi agávovitě (*Furcraea* spp.); ► až 3 m vysoká, tmavě zelené barvy, silný a krátký stonek, velké masité listy ve tvaru pyramidy; ■ Syn.: *cabuya, motua*; (9) (Arg): rostlina; viz též: *balda*; (DA).

figuero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Kol): pěstitel kaktusu *Furcraea*; (2) adj. (Kol): vztahující se ke kaktusu *Furcraea*; (DA).

fiquetón, m. (← keč., Kol): agáve; (MS).

fiquito, m. (1) ~ **con** ~ (Kub): být jedno tělo, jedna duše; být nerozluční jak siamská dvojčata; př.: *ese matrimonio está siempre fiquito con fiquito*; viz též: *miquito*; (2) **ser** ~ **figurado** (Kub): hodně si o sobě myslet; (DMC).

fiributillo, m. (1) (Pan): řiť, zadek; viz též: *cagón*; (DA).

firifire, adj/subst. (1) (Ven), viz: *firifiri*; (DA).

firifiri, adj/subst. (1) hovor. (Pan, Ven): štíhlý, dobrý (o člověku); ■ Var.: *firifire, firifiro*; (2) (Ven): vyhublé a zesláblé zvíře; ■ Var.: *firifire, firifiro*; (3) (Ven): slabá rostlina; ■ Var.: *firifire, firifiro*; (DA).

firifiro, -ra, adj. (1) hovor. (Ven): o osobě, o zvířeti, o rostlině: drobný, hubený, slabý; (RAE). • (2) (Ven): vyhublé zvíře; viz též: *firifiri*; (DA).

firma, m/f. (1) f. (Kost; Guat): osoba se špatnou minulostí, známá firma; př.: *aquí a la par viven unas muchachas ... que son unas buenas firmitas*; (2) (Ekv): **hacer la** ~ (Ekv): motat se; dělat poslední nerovnoměrné otáčky u dětské hry zvané káča; př.: *cuando baila mi señora / como trompo se menea / da cuatro vueltas con garbo / hace la firma y se sienta*; (RR). • (3) **echar una** ~, lid. (Mex): močit; (4) m/f. (Guat, Hond): podvodník, šidič; (5) **póngale la** ~, hovor. (Kol): zajisté; ► ujistit někoho, že si může být něčím 100% jistý; (6) **a sola** ~ (Per, Par, Arg, Bol, Chil): zatím bez podpisu (chybí už jen podpis); (7) **ponele (póngale) la** ~ (Kost, Bol, Arg, Urug): to je hotovka, na beton; na to vem jed; (8) **seguir las** ~s (Dom): pokračovat (v nějaké činnosti); (DA).

firmar, tr/intr. (1) ~ **la cara**, tr. (Bol): říznout do tváře; (2) ~ **la escaria** (Bol): říznout do tváře; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *firmar la escaria*; (HB). • (3) ~ **más que Clark Geibol** (← angl. *Clark Gable*) (Kub/exil): dělat finanční podvody, podepisovat šeky bez finančních prostředků; ► Clark Gable byl amer. herec; př.: *a ése lo cogieron por firmar más que Clark Geibol*; (DMC). • (4) intr., lid. (Mex): močit; (5) ~ **el libro de actas** (Mex): močit; (DA).

firme, adj/subst. (1) f. [Š: *verdad*] (Chil): pravda; př: *cuenta la firme* „mluv pravdu“; (RR). • (2) m. (Kub): panenská země; (RAE, DA). • (3) **pararse** ~ (Kol, Kub): zaujmout rozhodný postoj; (RAE). • (4) (Portor, Dom): vrchol svahu nebo kopce; (AM, DA). • (5) (Per): fajnový, fajn; (6) **de** ~ (Chil): ustavičně; (7) (Kub): břeh, pevnina, rovina; (JD). • (8) f. (Per): pravda, pravdivost; př.: *la firme es que hoy no tengo plata, pero la próxima semana te termino a pagar*; ► slang; (RF). • (9) adj/subst. (Bol): zkušený delikvent; (10) (Bol): výraz používající se k vyjádření obdivu, když člověk vidí jít krásnou ženu; ► bol. argot *coba*; (HB). • (11) **estar** ~, lid. (Kost): být za vodou; být v balíku; (12) adj. (Portor, Bol, zápKol): jistý (o záležitosti); (13) lid. (Dom, Ekv, Chil): dlouhotrvající (o barvivu); (14) (Nik, Ekv): neblednoucí (o tkanině); (15) f., lid. (Per, Chil): skrytá pravda, která bude zanedlouho odhalena; (16) m/f., lid. (Per): oficiální partner; (17) adj. (Hond, Bol): krásný, pěkný (o člověku); (18) lid. (Bol): skvělý, úžasný (o věci); (19) **a** ~ (Chil): jednoznačně, rozhodně; (20) **en** ~, hovor. (Kub): rozhodně, odhodlaně; (DA).

firmeza, adj/adv/subst. (1) f. (Arg, Urug): lidový dvořivý tanec v páru, jehož kroky a pohyby se provádějí podle rozkazů v refrénu, který se vždy zpívá; (RAE, DA). • (2) (Bol): schopnost, se kterou se spáchá čin; ► bol. argot *coba*; (HB). • (3) adj/subst., lid. (Chil): účinný, dlouhotrvající, efektivní (o osobě nebo věci); (4) f., arch. (Chil): stabilní partner; (5) adv., lid. (Par): efektivně, účinně; (DA).

firmita, m/f. (1) (Guat): osoba se špatnou pověstí, podvodník; (DA).

firmón, -ona, adj/subst. (1) (Mex): o člověku: podepisující cokoliv se před něj předloží; ► nastrčená osoba; (MM). • (2) (Mex, Salv, Portor): o právníkovi nebo úředníkovi, který za peníze podepíše cokoli; (3) adj., hovor. (Portor): vtipálek; (DA).

firpo, m. (1) (Bol): typ účesu; ► jedná se o ostříhání nakrátko kromě vlasů úplně nahoře hlavy, které se nechají delší než zbytek; (DA).

firs, čís. (← angl. *first*) (1) **hace** ~ **daun, secon daun pero no llegar al toch daun** (← angl. *down, second, touch*) (Kub/exil): nezvítězit, nemít úspěch; ► původně užívané v amer. fotbale; (DMC).

firulais, m. (1) (Mex, Salv): vořech, pouliční pes; (2) (Salv, Guat): tamten, tamto; (DA).

firulete, m. (1) hovor. (JižAm): nevhodná a nevkusná ozdoba; (RAE, DA). • (2) **firuletes y quebradas** (Arg): taneční pohyby; (AM). • (3) vyumělkovaná ozdoba, kýč; (MM). • (4) (Am): zbytečná formalita, zbytečnost; (JD). • (5) (LaPla, Am): ozdoba, ozdůbka, titěrnost, okrasa, příkrasa, příkrášlení, strojení, paráda, ornament, dekorace, výzdoba; (6) (LaPla): přehnané pohyby tanečnicka; ► slang *lunfardo*; (NET). • (7) i pl. (Mex aj.): ozdoba; nabírání; př.: *estos firuletes me*

paracen lo más infantil y baboso de la grilla nacional; (BDE). • (8) (Arg, Urug): obtížný, komplikovaný pohyb, zejména při tančení tanga nebo milongy; (9) pl., hovor. (Bol): v literatuře: rétorické figury, obraty, které charakterizují styl autora, zejména barokního; (DA).

firuletear, intr. (1) (Arg, Urug): používat v tanci kroutivé pohyby a strojené kroky; (2) v řeči: používat vytáčky a okázalé a zastaralé výrazy; (3) nevkusně něco zdobit; (MM). • (4) (Arg): vytahovat, nafukovat se; (JD).

firuletero, adj/subst. (1) (Arg): nafoukaný; (2) (Arg): náfučka; (JD).

firulí, adj., lid., málo užív. (1) (Chil), viz: *firulo*; (DA).

firuliche, adj/subst. (1) (Hond, Kost): štíhlý, hubený (o osobě); hubeňour; ■ Syn.: *firulín, firulingo*; (DA).

firulín, -ina, adj. (1) (Hond, Nik): hubený; viz též: *firuliche*; (DA).

firulingo, -ga, adj. (1) (Hond, Nik): hubený; viz též: *firuliche*; (DA).

firulístico, -ca, adj/subst. (1) (Antil): o osobě: chlubicí se vzdělaností; (2) člověk, který je lidem pro smích svou přehnanou uhlazeností; (AM). • (3) (Arg): nafoukaný; (JD). • (4) (Dom, Portor), viz: *facistol*; (5) adj. (Dom, Portor): o osobě nebo věci, která se zdá elegantní a vytríbená, ale v důsledku je jen pro smích; (DA).

firulo, m., lid. (1) (Arg): nevěstinec, bordel; viz též: *putal*; (DA). • (2) viz též: *putal, telo*; (NET, DA).

firulo, -la, adj., hovor. (1) (Chil): pohrdavě: zženštilý, chodí, obléká se a chová se domýšlivě, strojeně; ■ Syn.: *firulí*; (RAE, DA).

fis!, citosl. (1) (Hond): frnk!; ► vyjadřuje útěk nebo rychlý odchod někoho nebo něčeho; (DA).

fiscal, adj/subst. (1) [Š: *estatal*] (Chil, Arg, Ekv, Bol, Per): státní; př.: *liceo fiscal* „státní gymnázium“; (RR, DA). • (2) m/f. (Chil, Bol): laik, který se stará o venkovskou kapli, řídí bohoslužby a pomáhá faráři, který jej jmenuje; (RAE, DA). • (3) (Nik): osoba, která během shromáždění vedoucích dohlíží na anonymní dav; (RAE). • (4) **ser un** ~ (Kub): být jak socka, jak žebravý mnich; ► neustále prosit, žádonit o něco; př.: *ese mendigo es un fiscal*; (DMC). • (5) **registro de información** ~, daňové identifikační číslo; viz též: *RIF, registro*; (EEA). • (6) m. (Hond, Nik, Kost, Bol): člen představenstva nějaké instituce nebo asociace, který dohlíží na měnové činnosti a akcie členů; (7) m/f. (Ven): osoba, která dohlíží na dopravu ve městě; ■ Syn.: *fiscal de tránsito*; (8) adj. (Chil): vztahující se k cihle malých rozměrů, která se používá ke stavbě zdí; (9) ~ **de tránsito** (Ven), viz: *fiscal*; (DA).

fiscalía, f. (1) **volver a la** ~ (Kub): znovu si vydobýt své mužské postavení; př.: *ya en mi casa volví de nuevo a la fiscalía*; (DMC).

fiscalización, f. (1) (Am): kontrola; (JD).

fiscalizar, tr. (1) (Am): kontrolovat; (2) ~se (Am): kontrolovat, ovládat se; (JD).

fisco, m. (1) (Ven): již neexistující mince velmi malé hodnoty, která se stále používá jako jednotka pro počítání; (AM). • (2) lid. (Kub): troška, ždibec, špetka; viz též: *ñinga*; (3) (Kub): mince; viz též: *níquel*; (DA).

fisfilín, -ina, adj. (1) (Hond): štíhlý, hubený (o člověku); (DA).

fisga, m/f. (1) (Guat, Mex): krátké kopí s třásněmi používané při býčích zápasech; (AM). • (2) (Per): trojzubá harpuna k lovu velkých ryb; ■ Var.: *figa*; (3) m. (Per): rybář, který používá harpunu k lovu ryb v řece; (4) f. (Guat): zbraň z oceli (sečná, bodná); (DA).

fisgar, tr., venk. (1) (Per): lovit ryby pomocí harpunu; ■ Var.: *figar*; (DA).

fish, m. (← angl.) (1) (Mex): problém, potíž, zádrhel; viz též: *trabada*; (DA).

física, f. (1) (Ekv): peníze, stříbro; (AM).

físico, adv. (1) **a puro** ~ (Salv): s vůlí a úsilím; (2) **rifarse el** ~ (Guat): nasadit, riskovat život; (DA).

físico, -ca, adj/subst. (1) adj. (Kub, Mex, Dom): o člověku: afektovaný, strojený, přehnaně zdvořilý; (AM, DA). • (2) m. (Kub, Dom, Mex): rozumbrada; pedant; afektovaný člověk; (MM). • (3) (Ekv): prachy, peníze; (JD).

fisicoculturismo, m. (1) (Arg, Salv, Per, Mex, Guat, Nik, Kost, Dom, Kol, Ekv, Bol, Chil, Par): kulturistika; ■ Syn.: *fisiculturismo*; (RAE, DA).

fisicudo, -da, adj., lid. (1) (Bol): robustní (o člověku); (DA).

fisiculturismo, m. (1) (Kost, Hond, Nik, Dom, Kol, Chil, Par, Salv, Pan, Kub, Portor, Per): kulturistika; viz též: *fisicoculturismo*; (RAE, DA).

fisculturista, adj/subst. (1) (Hond, Nik, Kost, Kub, Dom, Portor, Kol, Per, Chil, Par): kulturista; (2) adj. (Kub, Dom, Portor, Kol, Chil, Par): kulturistický; (DA).

fisioterapista, adj/subst. (← angl.) (1) (Kol, Arg, Nik, Kost, Dom, Ekv, Per, Bol, Chil): fyzioterapeut; (RAE, BDE, DA).

fisquear, intr. (1) (Salv, Dom): honosit se tělesným zevnějškem, chodit dobře oblečen; (RAE, DA). • (2) (Dom): měnit tvar slov přidáváním či ubíráním písmen; ► příznačná lidem, kteří se snaží mluvit správně, aniž by toho byli schopni; (AM).

fisiqueo, m. (1) (Dom), viz: *fisquear*; ► vztahuje se především na špatné vyslovování *s*; (AM). • (2) (Dom): afektované šišláni; (JD).

fisqueón, -ona, adj. (1) (Salv): vztahuje se k osobě, která ukazuje svůj fyzický zevnějšek; (DA).

fisiquín, m. (1) (Guat): domýšlivý, atraktivní, svalnatý muž; (2) (Guat): atraktivní muž; (DA).

fisonomizar, tr. (1) (Bol): pamatovat si obličej; (DA).

fisquitín, m. (1) (Kub): kousíček, troška; př.: *dame un fisquitín de ensalada*; (DMC).

fisquito, m. (1) (Kub): kousíček; př.: *dame un fisquito de tu pan para probarlo*; ■ Syn.: *chirringuita*; (2) **dejarle a alguien un ~ abierto** (Kub): dát někomu šanci, příležitost; př.: *le agradezco que me deje en fisquito abierto*; (DMC).

fista, adj/subst. (1) (Kub): fajnový; (2) (Kub): fajnovka; (JD).

fistería, f., viz: *fista*; (DMC).

fisto, -ta, adj., **hovor.** (1) (Kub): nadutý; (RAE). • (2) adj. (Kub): nafoukaný, namyšlený, arogantní; př.: *ése es el individuo más fisto que he visto en mi vida*; ■ Syn.: *fistoso*; viz též: *algodón*; (3) **meterse a ~ta** (Kub): chovat se afektovaně, být samý med; př.: *no era así, pero de pronto se metió a fista*; (DMC). • (4) adj/subst. (Kub): osoba s nepřirozeným chováním; (5) adj. (Kub): bohatý, zámožný; (DA).

fistol, m. (← it. *fistolo*) (1) (Mex): brož, která se připevňuje na kravatu jako ozdoba; (RAE, DA). • (2) (Mex): spona na kravatu; viz též: *pisacorbatas*; (EEA).

fistosería, f. (1) (Kub): nafoukanost, namyšlenost, nadutost; př.: *tu fistosería te hace mucho daño, tienes que cambiar*; ■ Var.: *fistotería*; (DMC).

fistote, -ta, m/f. (1) (Kub): (být) vybraného chování, (být) velmi uhlažený; př.: *¡mira qué fistote es!*; (DMC).

fistotería, f., viz: *fistosería*; (DMC).

fisura, f. (1) (Arg, Urug): abstrák; ► potřeba zdrogovat se; (2) (Urug): zdrcující touha něco udělat; (DA).

fisura (fisurado), adj. (1) (Arg): šílený, bláznivý; př.: *el fisura de Marcelo se fue a vivir a Islandia*; (2) (Arg): vyčerpaný, vysílený; př.: *¿te das idea? dos días sin dormir...estaba fisurado*; ► slang; (RF).

fisurado, -da, adj/subst. (1) (Arg, Urug): vztahuje se k osobě, která má potřebu zdrogovat se; (2) adj. (Arg): vztahuje se k osobě, která má zdrcující touhu něco udělat; (3) adj/subst. (Chil): osoba trpící rozštěpem patra nebo horního rtu; (DA).

fisurar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Kol, Ekv, Bol, Chil, Par, Arg, Urug): vyrobit štěrbinu; (RAE, DA). • (2) intr/zvrat. (Mex, Kol, Ekv, Bol, Chil, Par, Arg, Urug): prasknout; (3) tr. (Mex): ublížit někomu (ve vztahu); (4) intr/zvrat., lid. (Chil): pořezat se na těle; (5) tr. (Ekv): zhroutit se (o instituci či ideologii); (6) intr. (Arg): být mimo, cítit se špatně, ztratit vědomí; ► po požití nějaké drogy nebo velkého množství alkoholu; (DA).

fitento, viz: *fetente*; (MS).

fitin;!, citosl. (1) (Pan): dáš mi taky?, podělíš se?, dáš mi kousnout?; ► vyjadřuje přání, aby se někdo podělil o jídlo; (DA).

fitina, f. (1) ~ **contigo** (Kub): měl bys brát prášky na paměť; ► říká se, když si někdo nemůže na něco vzpomenout; př.: *muchacho, fitina contigo, mira a ver si te recuerdas*; ■ Syn.: *tener que tomar fitina*; (DMC).

fitito, m., lid. (1) (Urug): užitkový automobil, zejména model Fiat 600; (DA).

Fito, m., lid. (1) **hovor.** tvar jmen *Adolfo* (Guat, Hond, Salv, Nik, Pan, Kub, Portor, Bol, Chil, Arg, Urug), *Alfredo* (Chil, Arg), *Rafael* (Bol), *Rodolfo* (Salv, Nik, Pan, Arg, Urug); (DA).

fitted, f. (← angl.) (1) (US, Portor): prostěradlo; (DA).

fittings, (← angl. *fittings*) (1) (Chil): příslušenství k různým přístrojům, zejména zdravotnickým; (MS).

fius, m. (← angl. *fuse*) (1) (Kost): kovový plát; (RAE). • (2) hovor. (Hond, Kost): pojistka; (3) arch., venk. (Salv): jídlo; (DA).

fiusar, lid. (1) (Salv): jíst, nacpat se; viz též: *empacar(se)*; (DA).

fiusha, adj. (1) (Mex), viz: *fushia*; (DA).

five, adj/subst. (← angl.) (1) m. (Am): basketbalový tým tvořený pěti hráči; (MS). • (2) ~ **o'clock tea** (Am): čaj o páté, svačina v pět hodin odpoledne; (MM). • (3) **estar four** ~ (Bol): být ztroskotanec; ► bol. argot *coba*; (HB). • (4) adj., málo užív. (Nik): pátý; (DA).

fivefinger, m. (← angl. *fivefinger*) (1) (Chil): kapesní zloděj; (MS).

fixture, m. (← angl.) (1) (Am): kalendář sportovních událostí (sezóna, mistrovství), zejména pro fotbal, basketbal a box; (MS, MM, DA).

fiyingo, m. (1) (Arg, Urug): nožik; ■ Var.: *fillingo*; (MS). • (2) lid., arch. (Arg): sečná, bodná zbraň s krátkou čepelí; (DA).

fla, m. (1) (Nik, Bol): facka; (DA).

flaca, f. (1) (LaPla, Mex): smrtka; viz též: *espiche*, *ñata*; *calaca*; (NET, INF). • (2) venk. (zápHond): flétna z rákosu; (3) **la** ~, hovor. (Mex): smrt; (DA).

flaca flaca!; citosl. (1) (Salv, Nik): ťuk; ► napodobuje slabý, nevýrazný zvuk; ■ Var.: *jflago flago!*, *jfloc floco!*; (DA).

flaco, **-ca**, adj/subst. (1) (Chil, Arg; Kol, Urug): oslovení osoby, která nemusí být nutně hubená; př.: *¿Flaca, sabés a quién me encontré en la calle?*; (RR). • (2) ¡ ~ ! (Chil): starý brachu, kamaráde; (3) (Am): zubatá smrt; (4) (Kub): hubeňour, vyžle; ► o ženě; (JD). • (5) (Urug aj.): zlato; kámo; př.: *yo al flaco lo quiero como a un hermano*; (6) adj. [Š: *delgado*] (Š < Am) (Arg aj.): štíhlý, útlý; př.: *con el temor que siempre le producen los vendedores, va hacia un muchacho alto y flaco, de pelo largo*; (BDE). • (7) (Arg, Per, Urug): člověče; čče; ty vole; hej ty!; ► slouží jako neformální oslovení; př.: *flaca, vení a darne una mano con este mueble*; ► slang; (RF). • (8) **estar alguien más ~ que un güin de papalote sin frenillo** (Kub): být hrozně vyhublý; být hubený jako párátko; vypadat někdo, jako by týden nejedl; př.: *tú estás más flaco que un güin de papalote sin frenillo, no te nutres bien*; ■ Syn.: *estar más flaco que un ratón de ferrería*; *ser más flaco que Canilla*; ► *Canilla* je druh rýže s velmi jemnými zrny; (DMC). • (9) adj., lid. (Dom, Portor, Chil): tenký, slabý (o věci); (10) m/f. (Per): přítel, přítelkyně; (11) ~¹, hovor. (Chil, Par, Arg, Urug): mlad'ochu; ► oslovení mladé osoby; (12) ~², lid. (Nik, Portor, Per): hej ty; ► oslovení osoby; (13) ~³, hovor. (Ekv): hubeňoure, vyžle; ► oslovení hubené osoby; (14) ~ **como un bacalao**, hovor. (Portor, Urug): velmi štíhlý, hubený (o osobě); (15) **de querer estoy** ~ (Kub): díky, dám si moc rád; ► odpověď na nabídku jídla, pití apod.; (DA).

flacón, **-ona**, adj. (1) (Arg; Portor, Mex): o věcech: tenký; o lidech: hubený, vyhublý; př.: *era un homúnculo de cierta edad, flacón, amarillento y calvo*; (RR). • (2) hovor. (Kub): hubeňoučký, šlachovitý; (RAE). • (3) (Mex, Guat, Kub, Portor, Arg), viz: *flacuchento*; (DA).

flacuchento, **-ta**, adj/subst., hovor. (1) (Chil, Kub, Hond, Kost, Pan, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol, Arg, Urug): hubeňoučký, šlachovitý (o osobě); ■ Syn.: *flacón*; (RAE, DA).

flacuncho, **-cha**, adj., hovor. (1) (Ekv, szArg): hubeňoučký, šlachovitý, vyhublý (o osobě); (RAE, DA).

flacundengue, m/f., hovor. (1) (Kub): hubeňour, vyžle; viz též: *fleco*; (DA).

flageado, **-da**, adj. (1) (Salv): o dobytku: černé srsti s bílými či načervenalými skvrnami; (DA).

flagear, tr. (1) (StřAm): synkopa slova *flagelar*; (AM).

flago flago!; citosl. (1) (Salv), viz: *jflaca flaca!*; (DA).

flai, adj/subst. (← angl. *fly*) (1) m. (Hond, Kub, Dom, Portor, Ven): v baseballu: odpálený míč; ■ Var.: *fly*; (MS, DA). • (2) (Kub): zbytečný pokus; (MS). • (3) m. (Kub): řečičky, kecy; př.: *eso que me dices es un flai, ¡qué fastidio!*; (4) **caerle a alguien un ~ en la cabeza** (Kub): být blbec, hlupák; př.: *a ése le cae, fácilmente, un flai en la cabeza*; (5) **de** ~ (Kub): rychle, v cuku letu, raz dva; př.: *lo metí en el asilo de flai*; (6) **¡qué clase de ~!**¹ (Kub): to je ale syčák, lotr; př.: *no mantiene a la familia, ¡qué clase de flai!*; (7) **¡qué clase de ~!**² (Kub): to je ale protiva; ► původně z baseballu; př.: *por ahí viene Pedro, ¡qué clase de flai!*, *se nos desgració el día*; (8) **salir algo de** ~ (Kub): dopadnout něco špatně; př.: *ese examen me salió de flai*; (9) **ser un ~**¹ (Kub): být podrazák, lhář; př.: *ese hombre me engaño, es un flai*; (10) **ser un ~**² (Kub): být lež; př.: *eso que me dices es un flai*; ■ Syn.:

ser una guayaba; (11) **tirar de ~ en la cárcel** (Kub): raz dva někoho šoupnout za mříže; ► bez zbytečných okolků; př.: *aquí la policía no se anda con rodeos y te tira de flai en la cárcel*; (12) **tirarle de ~** (Kub): snažit se někoho podvést, podfouknout; př.: *él me la tiró de flai, pero yo no cai en la trampa*; (13) **yo no (me) voy en ese ~** (Kub): do toho mě netahej, s tím nechci mít nic společného; př.: *se lo dije con claridad, yo no me voy en ese flai*; (DMC). • (14) (Dom): brnkačka, snadná záležitost; (15) adj. (Hond): zdrogovaný (o člověku); (16) **ser un ~ al catcher** (Dom): být pohodář; být co snadné, bezproblémové; (17) **quedarse ~** (Ven): být zaražený, zmatený nečekanou situací; (DA).

flair play, m. (← angl.) (1) (Guat, Hond): fair play (ve sportu); ► daná pravidla hry, kterými by se měli hráči řídit; (DA).

flais, f., pl. (← angl. *flies*) (1) (Mex): kdyby náhodou, pro případ že; ► mex. argot *caliche*; (DBM).

flaite, adj/subst. (1) m. (Chil): zločinec respektovaný ostatními zločinci; př.: *el flaite de esta zona tiene un arreglo con los pacos*; (2) adj. (Chil): se špatnou pověstí; hrubý, sprostý; př.: *mis primos viven en un barrio flaite*; ► slang; (RF). • (3) adj/subst. (Chil): nevzdělanec, zevlák, otrhanec; př.: *son unos flaites que se visten estilo hip hop, con pantalones talla familia de 5*; (RF, DA). • (4) hulvátský, hulvát; ► osoba s nepříliš vybraným chováním; (5) m/f. (Chil): zloděj; (6) adj. (Chil): nevkusný, špatného vkusu (o věci); (7) (Chil): špatné kvality (o věci); (DA).

flaitear(se), tr/intr/zvrat., lid. (1) intr/zvrat. (Chil): chovat se hulvátsky, vulgárně; (2) tr. (Chil): být nevkusný (o něčem); (3) tr. (Chil): krást; ► brát bez dovození věci ostatních a nevracet je; (DA).

flaiter, m. (1) (Chil): majznutí pěstí; (JD).

flaiterio, m., lid. (1) (Chil): banda hulvátů; (DA).

flama, f. (1) (Mex): plamen; žár; př.: *apenas bajó el volumen de la azulada flama de la estufa de tractolina*; (BDE).

flamable, adj. (1) (Mex, Portor): hořlavý; (DA).

flaman, adj., lid. (1) (Bol): zářící, nový; ► bol. argot *coba*; (HB, DA).

flamboyán, m. (← fr. *flamboyant*) (1) (Ant, Ven, Mex, Guat, Kol): delonix královská (*Delonix regia*); ► okrasný opadavý listnatý strom, až 12 m vysoký, stále zelené řepikaté listy, rozvětvená koruna, pětičetné květy, čtyři z nich jsou červené a pátý, horní, je bílý či žlutý, lusk je hnědý a ukrývá v sobě semínka; ■ Var.: *flamboyana, flamboyano, flamoyán, flangoyán, framboyán*; ■ Syn.: *acacia, árbol de fuego, chivato, clavellino, flamboyán rojo, flor de fuego, guacamaya, guacamayo, malinche, morazán, pajarilla, tabachín*; (MS, DA). • (2) (Kub, Guat, Mex): strom čeledi *Leguminosae* pocházející z Indie, který má v létě červené květy s naoranžovělým květenstvím; (RAE). • (3) **el matrimonio es como el ~, primero flores y después vainas** (Kub): když ptáčka lapají, pěkně mu zpívají; ► amerikanismus *vainas* zde znamená „problémy“; (DMC). • (4) ~ **blanco** (Portor): strom, bauhinie jednomužná; viz též: *mariposa*; (5) ~ **amarillo** (Dom, Portor): tropický strom z čeledi bobovitých (*Peltophorum pterocarpum*); ► okrasný opadavý listnatý strom, dvakrát zpeřené listy, žluté, pětičetné květy, plodem je lusk, který obsahuje semena; (6) ~ **azul** (Portor), viz: *jacarandá*; (7) ~ **rojo** (Dom, Portor), viz: *flamboyán*; (DA).

flamboyana, f. (1) (Portor), viz: *flamboyán*; (MS, DA).

flamboyano, viz: *flamboyán*; (MS).

flamenco, m., lid. (1) (Kost, Urug, Arg): velký nůž; viz též: *naifa*; (DA).

flamenco, -ca, adj. (1) (Portor): hubený, vyhublý; (RAE). • (2) **hovor**. [Š: *enojado, encolerizado, irritado, agresivo*] (Mex, Š, Ven, Portor): agresivní, naštvaný, mrzutý, rozzlobený, rozčilený; ► používá se se slovesem *ponerse*; viz též: *encojonado*; př.: *Gustavo se puso flamenco porque le di un beso a su novia*; ► slang; (RF, DA). • (3) (Mex): zblázněný (do čeho); (DA).

flamín, m. (1) (Chil, Bol): chochol vojenské přilby; (AM, DA).

flaminco, adj. (1) (Arg): narůžovělý; (JD).

flamoyán, viz: *flamboyán*; (MS).

flan, m/f. (1) m. (Kub): špekoun, tlust'och; př.: *oye, flan, tú no vas al cine esta noche?*; (2) **hay quien come ~, hay quien come cascós** (Kub): někdo má rád pěkný holky, jinej zas šeredy; př.: *míralo con esa mujer, es verdad que hay quien come flan y hay quien come cascós*; (3) **ser un ~** (Kub): být kočka, kus; ► o ženě; (4) **parecer las caderas de una mujer un ~ en manos de un nervioso** (Kub): mít hezkou prdelku; ► o ženě; př.: *lo que más me atrae de Juana es que sus caderas parecen un flan en manos de un nervioso*; (DMC). • (5) m/f. (Mex): lehce dostupný člověk; (DA).

flanche, m. (1) (Chil): železná čtvercová konstrukce; ► přidělá se k základu sloupu, slouží jako podpora; (DA).

flancos, m., pl. (1) **tiene unos ~ que ni para la guerra** (Kub): být velice krásná; (DMC).

flanflinfla, m., lid. (1) (Salv): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero*; (DA).

flangoyán, viz: *flamboyán*; (MS).

flao!; citosl. (1) mrsk!; ► vyjadřuje rychlost úderu; (DA).

fláper, m. (← angl. *flapper*) (1) (Am): mladá svůdkyně; (MM).

flaquedad, f. (1) (Mex): hubenost; ■ Var.: *flaquencia*; (JD).

flaquencia, f., **hovor.** (1) (StřAm, Ant, Mex): vyhublost; (RAE, DA).

flaquenco, -ca, adj. (1) (StřAm): hubený; (AM).

flaquendengue, adj. (1) (Kub): hubeňoučký; (JD).

flaquerón, -ona, adj. (1) (Urug): hubený; (AM).

flaquindé, adj/subst. (1) (Dom): velmi hubený (o člověku); (DA).

flaquítico, -ca, adj/subst. (1) (Dom): hubeňour, vyžle; (DA).

flas!; citosl., lid. (1) (Hond): šup; ► vyjadřuje rychlost; (DA).

flash, m/f. (← angl. *flash*) (1) ve fotografování, blesk; (2) fotoaparát s bleskem; (3) nejnovější telegrafická zpráva; (4) (Kol): záblesk, který vytváří zábleskové zařízení při pořizování snímku; (5) (Chil): fotografie s použitím blesku; (6) (Chil): naléhavý; (7) (Kub): chvíle, okamžik; (8) (Kub): záblesk, třpyt; (MS). • (9) ~ **dance**, m. (Bol): dorostenec, kterému se líbí hlučné oslavy; ► bol. argot *coba*; (HB). • (10) **ser un ~**, f., lid. (Ekv, Hond, Nik): být blesk; být rychlý; (11) ~ **light** (Portor): svítlna, baterka; ■ Var.: *flashlight*; (DA).

flashazo, m. (1) (Mex): chvilkové obnažení; ► vystavení spodního prádla, většinou nedobrovolné, stává se dívkám s velmi krátkou sukní; (DA).

flashear, tr. (← angl. *flash*) (1) (Guat, Ekv, Arg): změnit operační systém v mobilu; (2) (Arg): něco si představovat; (3) lid. (Hond, Kub): fotografovat s bleskem; (DA).

flasher lights, m., pl. (← angl.) (1) (Portor): blikající světla auta; (DA).

flashlait, f. (← angl. *flashlight*) (1) (Antil, StřAm): baterka, kapesní svítlna; (MS).

flashlight, f. (← angl.) (1) (US, Portor), viz: *flash light*; (DA).

flat, adj/subst. (1) m. (Mex): píchnutí pneumatiky; ► pl. flats; (JD). • (2) adj. (US, Portor): plochý, rovný (o povrchu); (DA).

flate, x. (← angl. *flat*); (1) (USA): vyfouklá pneumatika automobilu; (2) (Kol): přesný čas; (MS).

flateado, -da, adj., lid. (1) (Pan): vyfouklý (o pneumatice); (DA).

flatear(se), tr/intr/zvrat. (← angl. *to flat*) (1) tr. (Mex, Pan): píchnout pneumatiku; (JD, DA). • (2) intr/zvrat. (Pan): vypustit se, vyfouknout se (o pneumatice); (DA).

flateo, m. (1) (Mex): píchnutí pneumatiky; (JD).

flato, m. (1) (StřAm, Kol, Ven): melancholie, smutek; (RAE, DA). • (2) (StřAm): panika, panický strach; (AM). • (3) **tener ~** (Am): být mrzutý, smutný; (JD). • (4) (Guat): strach, hrůza; př.: *tengo un flato terrible de salir a pie de noche*; (5) (Guat): úzkost, neklid; př.: *las películas de terror me dan flato*; (6) (Guat): kocovina, drak, opice; př.: *dijo que estaba enfermo, pero pa' mí que andaba con flato*; ► slang; (RF, DA). • (7) (Mex): špatná nálada, rozmrzelost; (8) **estar de ~** (Mex): být rozmrzelý, znechucený; (AHM). • (9) (Nik): nuda, otrava; (10) (Nik): pocit prázdného žaludku; (11) **pasar ~s** (Nik): mít starosti; být v nesnázích; (DA).

flatoso, -sa, adj. (1) (Kub): být smutný, melancholický, mít špatnou náladu; (2) (StřAm, Ven): bojácný; (AM).

flatulento, adj. (1) (Am): bázlivý, ustrašený; (JD).

flauta, adj/subst. (1) f. (Arg, Kub, Par, Urug, Pan, Chil): podlouhý chléb, rozšířený v půlce, s tvrdou kůrkou a bílým houbovitým vnitřkem; (2) (Mex, Guat, Portor): taco, delší než obvykle, vyrobené ze svinuté kukuřičné *tortily*, plněné masem, a osmažené; (RAE, DA). • (3) ~ **de pan** (Kub): bochník chleba; (4) **¡la ~!** (LaPlat): **no ne!**, **jé!**; ► vyjadřuje údiv, překvapení; (RAE). • (5) (Kub): levná, tenká, hranatá sušenka; (6) **¡a (nebo de) la gran ~!** (Par, Arg, Urug): no to je teda něco!, všechna čest!, to je úžasně!; ► fráze, kterou se vyjadřuje obdiv, úžas, nebo se oceňuje něco mimořádného; (RR). • (7) lid. (Bol): nevěstka, prostitutka; ► bol. argot *coba*; viz též: *callejera*; (JD, HB, DA). • (8) **¡la gran ~!**, lid. (Chil, Nik, Bol, Par): sakra, k čertu, hrome, kruci; ► vyjadřuje hněv či rozhořčení; př.: *¡la gran flauta! Perdimos el campeonato*; (BDE, DA). • (9) **de la gran** ~, adj.

(Arg, Per aj.): ohromný, báječný, skvělý; př.: *desapareció de la superficie terrestre, hasta que supimos que está ahora por Tandil con una estancia de la gran flauta*; **(10) hijo, -a de la gran ~**, m/f., lid. (Guat aj.): hajzl, grázl, parchant, čubka; př.: *y yo...sin saber nada y una hija de la gran flauta malinformándome con el Señor Presidente*; (BDE). • **(11)** (Kub): úzký, dlouhý doutník; př.: *me encanta la flauta*; **(12) la ~ de un sólo hueco** (Kub): penis; **(13) tocar la ~** (Kub): kouřit, provozovat orální sex; **(14) tocar alguien, la ~, por todos los huecos** (Kub): být na chlapečky, být teplouš; př.: *no me engaña, ése toca la flauta por todos los huecos*; (DMC). • **(15)** (Urug): bageta; viz též: *pan flauta*; (EEA). • **(16)** hovor. (Portor): penis; viz též: *pinga*; **(17)** (Salv): podlouhlý chleba plněný šunkou a sýrem; **(18)** adj/subst., lid. (Bol): žena, která snadno a bez problému splní sexuální přání a požadavky mužů; **(19) ~ de millo**, f. (Kol): flétna; ► vyrobená z rákosu, se čtyřmi otvory a jemným vibračním jazykem v náustku; typický nástroj hudebního stylu zvaného cumbia; **(20) ¡a la ~!**¹ (Bol, Par, Arg, Urug, Chil), viz: *¡a la gran flauta!*; **(21) ¡a la ~!**², venk. (Nik, Bol, Kost): hm!, všechno je naprd!; ► vyjadřuje mrzutost, nelibost, hněv; **(22) ¡a la gran ~!**², hovor. (Nik, Bol, Par, Arg, Urug, Per): páni!, ty jo!; ► vyjadřuje obdiv či překvapení; ■ Var.: *¡a la flauta!*, *¡la flauta!*, *¡la gran flauta!*, *¡por la gran flauta!*; **(23) como la gran ~**, adj. (Guat): rozhněvaný, podrážděný (o člověku); **(24) de la gran**², lid. (Guat, Hond, Per, Arg, Urug, Bol): mimořádných vlastností, velkých rozměrů; **(25) ¡la ~!**² (Bol, Par, Arg, Urug, Chil), viz: *¡a la gran flauta!*; **(26) ¡la gran ~!**², lid. (Bol, Par, Arg, Urug), viz: *¡a la gran flauta!*; **(27) ¡por la ~!** (Guat, Ekv, Bol, Chil), viz: *¡por la gran flauta!*; **(28) ¡por la gran ~!**¹, hovor. (Guat, Ekv, Per, Bol, Chil): vau!, sakral!; ► vyjadřuje buď údiv nebo zlost; ■ Syn.: *¡por la flauta!*; **(29) ¡por la gran ~!**² (Bol, Chil), viz: *¡a la gran flauta!*; **(30) mandar a la gran ~** (Guat, Bol, Urug): někoho příkře odmítnout, odpískat; **(31) ponerse como la gran ~** (Guat): rozzuřit se; ■ Syn.: *ponerse como la gran diabla*; **(32) gastar en pitos y ~s** (Mex): investovat prostředky do něčeho bezvýznamného; (DA). (DA).

flautear, intr., hovor. **(1)** (Bol): o ženě: mít sexuální styky s muži, které nezná; (DA).

flautín, m., lid. **(1)** (Hond): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (DA).

flautista, adj/subst., hovor. **(1)** (Nik, Portor): o osobě, která ráda hladí, laská, líže a saje penis; (DA).

flay, adj/subst. (← angl.) **(1)** (← angl. *fly*) (Hond): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; **(2)** (Hond): zdrogovaný (o člověku); **(3)** m. (← angl. *flight*) (Nik): v bejsbolu: odpalení míčku hodně vysoko; **(4)** hovor. (Nik): prd; (DA).

flecar, tr. **(1)** (Portor): o oblečení: třepit se; **(2) hacer ~os** (Kol): zničit, rozkouskovat; (AM). • **(3)** (Am): řezat, bít; **(4)** (Kol): roztlouct, rozbít, zničit; (JD). • **(5)** hovor. (Portor): odstranit trásně, rozplést konce (o tkanině); ■ Var.: *flequear*; **(6)** (Portor): vzít si na sebe ozdoby s trásněmi; (DA).

fleco, m/f. **(1)** m. (Kub): pohublá a ošklivá žena; ■ Syn.: *casco, pincho*; (RR). • **(2)** (Kub, Mex): ofina; (MM). • **(3) ~s**, m., pl. (Mex): trásně; viz též: *barbas*; (EEA). • **(4) estar hecho ~!**, lid. (Bol): být vyfluslý, groggy, hin; **(5) estar hecho ~!**², lid. (Bol): být ztýraný, zničený; **(6)** m/f., hovor. (Kub, Dom, Portor): velmi štíhlá žena; ■ Syn.: *flacundengue, palitroque, sardina*; **(7)** m. (Kub, Dom): neatraktivní, ošklivá žena; **(8) hacer ~** (Bol): spráskat někoho; dát někomu nakládačku; **(9) hacer ~s!** (Ekv, Chil): zničit, rozbít na padrtě, rozmlátit; **(10) hacer ~s!**² (Ekv): vzít někomu vítr z plachet (v diskusi); (DA).

flectar, tr. **(1)** (Chil): předklonit se; ohnout končetinu; (RAE, DA).

flecudo, adj. **(1)** (Mex): s třepením, plný třepení; (JD).

flecudo, -da, adj/subst. **(1)** (Mex): o osobě, která nosí ofinu; (DA).

flecha, f. **(1)** [Š: *tirachinas*] (Portor, záp a střBol, Kost, Kol): prak; viz též: *palca, flechazo*; (RAE, RR, DA). • **(2)** (Salv, Mex, Guat, Hond, Nik): hnací hřídel (v automobilu); (RAE, DA). • **(3)** (Portor): tyč, bidlo; (AM). • **(4)** (Mex): oj; (JD). • **(5)** (vých a sevBol, szArg): žihadlo, kterým hmyz (např. včela) vstříkává do oběti jed; **(6)** (Kol), viz: *colgadora*; **(7) comerse la ~**, lid. (Ven): jet v protisměru; (DA).

flechado, m. **(1)** (Urug, Ven): souhrn dopravních značek; (RAE, DA). • **(2)** (Urug): směr daný dopravními značkami; (DA).

flechado, -da, adj/subst. **(1)** adj. (Salv): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; **(2)** adj., lid. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Dom, Portor, Kol, Per, Par): zamilovaný (o osobě); **(3)** (Guat, Par): zamilovaný pohled; **(4)** adj., lid. (Portor, Ekv): pospíchající, spěšný, rychlý (o osobě či věci, zejména vozidle); (DA).

flechador, f. **(1)** (Mex): fíflena; (JD).

flechador, -ora, adj/subst., hovor. (1) (Dom, Portor): dobytkař/ka; ► osoba, která se snaží dobýt osobu druhého pohlaví; (2) (Dom, Portor): sukničkář, děvkař; (DA).

flechar, tr/intr. (1) (Arg): bodnout žihadlem; (2) píchnout něčím s ostrou špičkou; (3) o slunci: pálit; (4) (Mex): beze strachu si vsadit ve hře; (MM). • (5) (Mex): přísazovat do hry; (JD). • (6) intr. (Salv): dělat neplechu, opičky (o dětech); (7) tr. (Salv): dokázat, aby se někdo do někoho zamiloval; (DA).

flechazo, m. (1) (Kost, Bol): rána prakem; (RR, DA). • (2) (Kol, Bol): rána kamenem, hozeným pomocí praku; (JD, DA). • (3) (vých a sevBol, szArg): bodnutí hmyzem; (DA).

flechera, f. (1) (Ven): lehká válečná loď, podobná kánoi, s dlouhým kýlem pro snadnější navigaci; (AM, DA).

flechero, m. (1) (Kol): strom; viz též: *tecomajuče*; (DA).

flechilla, f. (1) (Arg, Urug): rodové jméno několika druhů travin, jejichž plody bývají bodavé a škodící dobytku, jako krmivo se používají jen nezralé; (RAE). • (2) (Arg, Par, Urug): silná tráva rodu *Setaria*; ► je dobrá pro dobytek; (3) rostlina vypadající jako malý bambus; ► *Gymnopogon spicatus*; (MM). • (4) (Arg, Urug, Chil): kavyl (*Stipa* spp.); ► druh trávy z čeledi lipnicovitých, vysoká až 60 cm, zpravidla celoroční; slouží jako krmivo; (DA).

flechillal, m. (1) (Urug): místo, na kterém roste kavyl; ■ Var.: *flechillar*; (DA).

flechillar, m. (1) (Arg), viz: *flechillal*; (DA).

flechita, f. (1) lid. (Hond): dítě, děcko; viz též: *nené*; (2) (Hond): dívka, která si hraje více s kluky než holkami; (3) pl., lid. (zápBol): dětská hra; ► děti se rozdělí do skupin a poté mezi sebou bojují s praky; (DA).

flecho, -cha, adj. (1) (Salv): nezbedný, neposedný; ► o dítěti, které leze na stromy; (DA).

flechuda, f., lid. (1) (Hond): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; (DA).

flechudo, m. (1) (Am): štětinatý, ježnatý vlas; (JD).

fehudo, -da, adj. (1) lid. (Mex, Kub, zápKol): rovné, silné vlasy; (2) (Salv): nezbedný, neposedný (o dítěti); (DA).

flechura, f. (1) (Salv): neplecha, lumpárna; (DA).

flejar, tr. (1) (Mex): zapáskovat, zabezpečit zavazadlo; (RAE).

fleje, m/f. (1) m. (Kol): kolmé výztuhy podélných tyčí základů železobetonu (pod tlakem); (RAE). • (2) f. (Portor): promiskuitní žena; př.: *ten cuidado con Saturnina, es una fleje*; ► slang; (RF). • (3) m. (Portor): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; (4) m/f. (Kub, Dom, Portor): vyzáblá, neatraktivní osoba; (DA).

flemaje, m. (1) (Kub), viz: *flemario*; (DA).

flemario, m. (1) (Kub): rýma; ► nadbytek hlenu v dýchacích cestách; ■ Syn.: *flemaje*; (DA).

flequear, tr. (1) (Portor): odstranit třásně; viz též: *flecar*; (DA).

flequera, f., hovor. (1) (Kub): třásně, které visejí z tkaniny či oblečení; ► když se třepí okraj látky; ■ Syn.: *hilachera*; (DA).

flequetería, f. (1) (Kol): podvod, podfuk; (AM).

flequetero, -ra, adj. (1) (Kol): podvodný, podvodná; (AM).

fleta, f. (1) (Kol, Ven): masáž těla prováděná léčivou substancí; (RAE, DA). • (2) (Kol, Kub, Portor, Ven): masáž, tření; (3) nářez, trest; (AM). • (4) hovor. (Chil): rány (holí), bití, výprask; viz též: *golpeadura*; (DA).

fletación, f. (1) (Urug, Ven, Dom): masírování, masáž těla prováděná léčivou substancí; (RAE, DA).

fletada, f. (1) (Guat, Hond): podvod; (AM). • (2) (Am): mazání, masáž; (JD). • (3) venk. (Hond): vynadání, pokárání, důtka; viz též: *limpiada*; (JD, DA).

fletado, -da, adj. (1) (Kol, Kub, Nik, Portor, Bol): o vozidle: pronajatý na převoz zboží, lidí či nákladu; (RAE, DA). • (2) ir ~ (Kub): jet přehnaně rychle; (RAE). • (3) salir ~ (Kub): rychle, kvapně odejít; (RAE, DA). • (4) estar ~ (Guat): být na tom bledě; mít zlé časy; (5) (Ekv): o dopravním prostředku: pronajatý pro převoz skupiny lidí; (6) lid. (Mex): horlivý, zapálený do práce (o člověku); ► když někdo usiluje o dosažení kýženého výsledku a nevnímá problémy s tím spojené; (DA).

fletador, -ora, adj/subst. (1) (Guat): otrava; ► osoba, která obtěžuje ostatní; (2) m/f. (Hond): dodavatel; ► ten, jehož prací je pozemní převoz zboží; (DA).

fletachar, tr. (1) (Urug): zednický: hladit; (RAE). • (2) málo užív. (Urug, Arg), viz: *fratachar*; (DA).

fletacho, m., málo užív. (1) (LaPla): zednické hladítko; viz též: *fratacho*; (DA).

fletante, m. (1) (Arg, Chil, Ekv): člověk, který pronajímá lodě nebo hospodářské zvířata; (AM).

fletar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Am): pronajmout zvíře nebo dopravní prostředek (pro přepravu lidí nebo nákladu); (2) (Chil): vybafnout, vychrlit nevhodná či agresivní slova; př.: *le fletó una desvergüenza, una bofetada*; (3) (Mex): klonit se; (RAE). • (4) tr. (Arg, Chil, Kub, Par, Urug): dostat padáka; ► vyloučit někoho proti jeho vůli z místa nebo zaměstnání; (5) tr/zvrat. (Mex): s nechutí vzít na svá bedra otravnou práci; (6) intr/zvrat., lid. (Mex, Guat): zlobit se, vydržet, snášet; (RAE, DA). • (7) tr. (Antil, Chil, Guat): třít, masírovat; (8) lid. (Arg, Kost): poslat někoho někam; ► převážně proti jeho vůli; (AM, DA). • (9) (Arg): vetřít se někam bez pozvání; (AM). • (10) tr., lid. (Arg, Chil, Per): přepadnout, napadnout někoho (verbálně i fyzicky), vrazit jednu někomu; př.: *le fletó una bofetada*; (MM, DA). • (11) **salir ~ado** (Kub, Mex): uniknout, utéct; (MM). • (12) (Am): naložit zboží; (13) (Am): roztrušovat řeči o kom; (14) (Kub): dát kvinde; (15) zvrat. (Am): otravovat se, nudit se; (16) (Mex): upíchnout se, najít si flek kde; (JD). • (17) tr. (LaPla): vyhodit; viz též: *largar*; ► slang *lunfardo*; (NET). • (18) zvrat. (← *fregarse*) (Mex): nudit se; přemoci se, ovládnout se; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (19) intr/zvrat., lid. (Pan, Kub): vypařit se, zmizet, odejít kvapně z nějakého místa; viz též: *zumbar(se)*; př.: *Juan, cuando lo vio llegar, fletó*; (RAE, DMC, DA). • (20) tr., lid. (Guat): obtěžovat, otravovat; viz též: *mariquear*; (21) (Mex, Guat, Pan, Kub, Dom, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol, Par, Arg, Ueug): pronajmout vozidlo; viz též: *fletear*; (22) lid. (Mex, Guat, Hond, Ekv, Chil, Par): přepravovat náklad; viz též: *fletear*; (23) tr. (Bol, Chil): něco si pronajmout, zejména nákladní vozík či vozidlo; (24) tr/zvrat. (Bol): pronajmout (si); (25) (Bol): dát k pronájmu; (26) intr/zvrat., lid. (Mex, Guat): snažit se, vynaložit velké úsilí, zejména v práci; (27) tr., lid. (Arg): otevřeně říci něco nevhodného; (28) tr. (Chil): porazit; ► při sportovním utkání; (29) (Kub): v bejsbolu; ► bodovat; statistika: RBI (body stažené odpalem); (30) tr. (Portor): mít prostitutku na celou noc; (DA).

flete, m. (1) (Am): nájemné; ► cena pronájmu dopravního prostředku; (2) (Kost, Guat, Ven): hodnota přepravovaného zboží dopravním prostředkem; (RAE). • (3) venk. (Arg, Urug): jezdecký kůň dobré kvality; (4) (Arg, Urug, Par): pronajatý dopravní prostředek, který převáží balíky nebo zboží; (5) (Arg, Mex, Guat, Hond, Nik, Kost): přeprava zboží; (6) (Am): náklad, který se přepravuje vzduchem, po moři nebo po souši; př.: *los arrieros buscan flete*; (7) arch. (Kub): klient prostitutky; (RAE, DA). • (8) (Bol): půjčka, pronájem; př.: *tomó en flete, de un vecino, una hachuela*; (9) **rayar el ~ (el caballo, la montura)** (Arg; Mex aj): rázně zastavit cválajícího koně; (RR). • (10) (Per): milostný nebo zdvořilý doprovod; ► mužský i ženský, v Peru toto slovo není vnímáno tak vulgárně jako na Kubě; (11) **salir sin ~** (Ven, Kol): vyjít velice rychle; (AM). • (12) (Am): otrava, otravování; (13) (Per): kamarád, kamarádka; (JD). • (14) **dar el ~**, propustit (vyhodit) z práce; viz též: *baja (dar de baja)*; (EEA, DA). • (15) **sacar un ~** (Hond, Salv): vystrašit někoho, vyděsit někoho tak, že uteče; (16) hovor. (Mex, Guat, Kost, Pan, Ven, Par, Arg, Urug): zaplacená pozemní nákladní doprava; (17) (Mex, Kub, Portor, Ven, Ekv, Bol): pronájem dopravního prostředku; (18) (Guat, Hond, Nik, Dom, Bol): platba za přepravovaný náklad; (19) (Per): prostitutka, děvka; (20) (Nik): míra objemu kukuřice či palivového dříví, které se rovná 936 metrickým centům kukuřice; (DA).

fletear, intr/tr. (1) intr., lid. (Kost, Nik, Guat, Hond, Bol, Ekv): přepravovat náklad z místa na místo; ► za účelem vydělání peněz; ■ Var.: *fletar*; (RAE, DA). • (2) intr. (Kub): o prostitutce: šlapat chodník, procházet ulice a hledat klienty; př.: *esa mujer está fleteando*; (RAE, DMC, DA). • (3) tr. (Guat, Hond): pronajmout vozidlo za účelem přepravy něčeho nebo někoho; ■ Var.: *fletar*; (4) tr. (Hond): oplodnit samici tak, aby porodila samce, zejména u koní; (DA).

fleteo, m. (1) lid. (Kub): o prostitutce: hledání klientů, šlapání chodníku; (RAE, DA). • (2) (Kol): ozbrojené přepadení; ► spočívá v čekání až oběť vybere větší sumu z bankomatu a následujícím přepadení oběti; (DA).

fleterá, f. (1) lid. (Kub): prostitutka, šlapka, která hledá klienty na ulici; př.: *ella es una fleterá*; ■ Syn.: *jinetera*; viz též: *callejera*; (RAE, AM, DMC, DA). • (2) (Kub): pánská brašna; ► používá se pro osobní dokumenty; (DA).

fletero, m. (1) (Bol, Chil, Per, Pan, Ekv): muž v přístavu; ► zabývá se přepravou lidí nebo zboží mezi lodí a molem; (RAE, DA).

fletero, -ra, adj/subst. (1) adj. (Am): o plavidle, vozu nebo jiném prostředku pronajatém pro přepravu nákladu; (2) m/f. (Am): osoba zaměstnaná v přepravě zboží; (RAE, DA). • (4) m. (Am): výběrčí ceny za dopravu; (5) (Arg): majitel aut, která slouží k pronájmu; (6) (Ekv, Guat): člověk, který stával na veřejných prostranstvích s provazem na rameni (aby si ho kdokoliv mohl najmout na odtažení břemen); (AM). • (7) (Arg, Guat, Hond): majitel nákladních aut či zvířat; (MM, DA). • (8) adj/subst. (Mex, Guat, Hond): o zvířeti nebo vozidle, které se používá k přepravě nákladu; (9) m/f. (Mex, Bol): majitel lodní či pozemní dopravy; (10) m/f. (Kol): zloděj, který přepadává lidi, kteří zrovna vybrali peníze z automatu či banky; (DA).

fleto, m. (1) (Chil): homosexuál, buzerant, teplouš; viz též: *culero*; (RAE, DA).

fleto, -ta, adj., hovor. (1) (Chil): homosexuální, teploušský; (2) (Chil): gejovský; ► o oblečení, které nosí homosexuálové; (DA).

fletón, -ona, adj/subst. (1) (Guat): otravný; otrava; ► o člověku, který neustále někoho obtěžuje; (DA).

flexibearse, intr/zvrat. (1) (Nik): ohnout se (něco); (DA).

flexo, m., lid. (← *flexómetro*) (1) (Bol), viz: *flexómetro*; (DA).

flexómetro, m. (1) (Kol, Ekv, Bol): samonavíjecí metr, pásmo (pro měření větších délek); ■ Var.: *flexo*; (DA).

fli, m. (← angl. *Flit*®) (1) **echale** ~ (Kub): pošli ho do háje; ► *el fli* byl výrobek na hubení hmyzu; př.: *la próxima vez que te venga a ver écharle fli*; (DMC). • (2) **dar le** ~ (Kub): odmítnout, vyloučit ze skupiny; (3) (Kub, Per, Portor): přípravek na hubení hmyzu; viz též: *flit*; (4) **tener los ojos como mosquito que chupa** ~ (Portor): mít unavený (malátný, skleslý) pohled; ► důvod: opilství nebo nemoc; (DA).

flía, f., lid. (1) (Urug, Arg): rodina; (DA).

flicha, adj., hovor. (1) (Portor): vyhublý (o osobě nebo zvířeti); ■ Var.: *fliche*, *flinche*; (DA).

fliche, adj. (1) (Portor), viz: *flicha*; (DA).

fliés, f., pl. (← angl. *fly*) (1) **por si las** ~, adv., lid. (Mex): pro případ, v případě, že; (DA).

flight, m. (← angl.) (1) ~ **al pícher**, adv. (Portor): snadno, lehce, bez práce; (DA).

flinche, adj. (1) (Portor), viz: *flicha*; (DA).

flintin, m. (1) (Pan): zdání; (DA).

flipeada, f. (1) (Hond): konzumace drog, zejména marihuany; (DA).

flipeado, -da, adj. (1) (Hond), viz: *mafufeadado*; (DA).

flippear(se), intr/zvrat. (← angl. *to flip out*) (1) intr/zvrat. (Hond): zhulit se, kouřit marihuanu; (RAE, DA). • (2) intr/zvrat. (Portor): být šokovaný, zahanbený, zrudnout (studem); (3) intr. (Portor): fantazírovat, mít halucinace; (DA).

flipero, -ra, adj/subst. (1) hovor. (Hond): kokainista; (RAE). • (2) (Hond): hulič marihuany; (DA).

flipiadora, f. (1) (Portor): herní automat; (DA).

fliqui-fliqui, m., hovor. (1) (Bol): soulož; viz též: *chingadera*; (DA).

flirt, m/f. (← angl.) (1) (Arg, Par, Per, Portor, Urug, Ven): nezávazná známost; (2) (Arg, Par, Per, Portor, Urug, Ven): lichocení, dvoření; (3) (Arg, Par, Per, Portor, Urug, Ven): člověk, který se dvoří nebo kterému se někdo dvoří; (4) (Arg): svazek mezi mužem a ženou; (5) (Arg): koketování, kterým se žena snaží získat lásku muže; (6) (Arg): žena, kterou někdo miluje; (MS). • (7) m/f. (Portor): svůdník, koketa; př.: *Walter terminó con Diana porque ella es una flirt y él es muy celoso*; ► slang; (RF).

flirtear, intr. (← angl. *flirt*) (1) [Š: *coquetear*, *cortejar*] (Arg; Portor, US): flirtovat, koketovat; př.: *¡Sara anda flirteando con un hombre casado!*; (2) (Arg): udržovat nedůležitý milostný vztah; (3) (Arg): lichotit, dvořit se někomu; (MM; RF).

flirteo, m. (← angl. *flirt*) (1) (Arg): flirtování; (MM).

flirtera, adj/subst. (1) (Per): koketa; př.: *Antonieta es bien flirtera, no sé cómo la soporta su novio, con celoso que es*; ► slang; (RF).

flirtero, adj/subst. (1) (Portor): svůdník, koketa; př.: *Alfredo y Marcos son tan flirteros que nadie los toma en serio porque creen que no son capaces de ser fieles a ninguna chica*; ► slang; (RF).

flit, m. (← angl. *Flit*®) (1) (Am): přípravek hubící hmyz; ► původně název konkrétní značky; ■ Var.: *fli*; (MM, DA). • (2) **le echaron** ~ (Kub): zpražili ho, vykašlali se na něj; (3) **estar hecho** ~ (Kub):

být na dně, vedle, vyřízený; (JD). • (4) **echarle** ~ (Guat): odmítnout někoho; odehnat ho od sebe; (5) (Nik, Kost, Ekv): rozprašovač k hubení hmyzu; (DA).

flitear, tr. (1) (Guat, Salv, Nik): dezinfikovat nějaké místo pomocí postřiku k hubení hmyzu; (DA).

flitero, m. (1) (Arg): postřikovač, většinou pístový, k hubení hmyzu; (DA).

FLN, m. (Frente de Liberación Nacional) (1) (Per, Ven): Národní osvobozenécké hnutí; (BDE).

floco!; citosl. (1) ; ~ ~ ! (Salv), viz: *jflaca flaca!*; (DA).

flofio, adj/subst. (1) (US, Portor), viz: *fluffy*; (DA).

floflocho, -cha, adj. (1) (Salv): tlustý, špekovitý (o osobě); (DA).

flocho, m. (1) (Portor): dřevěný koník; drdol; (AM).

flocho, -cha, adj. (1) (zápVen): měkký, nízké konsistence; (DA)

flochón, -na, adj. (1) (Dom): hloupý, protivný; (AM).

floja, f., lid. (1) (Hond, Portor): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; (DA).

flojazo, -za, adj/subst. (1) (Ven, Arg, Chil): nedbalý, líný (o člověku); (DA).

flojazón, f. (1) (Salv): průjem, běhavka; viz též: *cagazón*; (2) (Salv): lenost, zahálčivost, skleslost; (DA).

flojear, intr., lid. (1) (Arg, Chil): lenošit, zahálet; př.: *en la mañana te da igual flojear en la cama*; (JD, BDE).

flojencia, f. (1) (Nik): lenost, zahálčivost, skleslost; (DA).

flojeo, m., hovor. (1) (Chil): stav relaxace a nečinnosti; (DA).

flojera, f. (1) (Kol): rozkládací křeslo; (AM). • (2) **estar con** ~ (Guat): mít běhavku; (3) **no me vengas con ~as** (Kub): netrémuj mě, nerozmlouvej mi to; (JD). • (4) [Š: *pereza*] (Š < Am) (Mex aj.): lenost, zahálčivost; př.: *el agente encargado de rematarlo, seguramente por flojera le había disparado el último tiro sin ponerle la pistola en la cabeza*; (5) **me da ~**, hovor. [Š: *me da pereza*] (Š < Am) (Chil aj.): jsem líný, nebudu se obtěžovat; př.: *no la tengo a mano y me da flojera ir a buscarla*; (BDE). • (6) (Guat, Hond, Salv, Nik, Ekv, Par): průjem, běhavka; viz též: *cagazón*; (JD, DA). • (7) hovor. (Kost): zbabělost; (8) ~ **de piernas**, hovor. (Kub): zbabělost; (DA).

flojería, f. (1) (Mex): lenost; (JD).

flojeritis, f. (1) hovor. (Mex, Ven, Per, Chil, Bol): slabost, únava; (RAE, DA). • (2) (Mex): lenost; ■ Syn.: *güeva, hueva, huevera*; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (3) ~ **aguda**, hovor. (Ven, Per, Bol, Chil): nedbalost, povalečství, lenost; (DA).

flojiñán, m. (1) **estar** ~ (Kub): být slabý; př.: *el niño, a pesar de tantos medicamentos, está flojiñán*; (2) **estar la comida** ~ (Kub): nebýt moc velká porce jídla; př.: *ese almuerzo está flojiñán*; (DMC).

flojo, m., lid. (1) (Kub): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero*; (RAE, DA).

flojo, -ja, adj/subst. (1) hovor. (Kost, Kub, Guat, Nik, Portor, Par): o osobě: nemající pevné přesvědčení; (RAE, DA). • (2) **venirle (entrarle) ~ a alguien** [Š: *no importar*] (Kost): nevadit, nezajímat; př.: *esto a mí me viene flojo* (to mě nevzrušuje, to mě nechává v klidu); (RR). • (3) (Am): zbabělý; (4) **el ~ y el mezquino andan dos veces el camino** (Mex): komu se nelení, tomu se zelení; (5) **es ~ de barriga** (Kub): má hned v kalhotách; (6) **un ~ de piernas** (Kub): podělanec, bázlivec; (JD). • (7) adj. [Š: *perezoso*] (Š < Am) (Mex aj.): líný, zahálčivý; př.: *¡qué bueno que no vamos a caminar mucho! —le digo a Agustín; ¡floja!*; (BDE). • (8) **estar con la cola** ~ (Guat): mít průjem; (9) **ser boca** ~ (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Pan, Dom, Nik, Ekv, Per, Bol): být indiskrétní; neudržet tajemství; viz též: *boca*; (10) adj. (Guat, Hond, Salv, Nik, Portor): o člověku, který má průjem; (11) adj. (Hond, Portor): o ženě: prostitutka; (12) **floja de caderas**, hovor. (Bol): žena, která má sexuální styky s muži, které nezná; (13) ~ **de barriga** (Bol): nevolnost, špatně od žaludku; (14) ~ **de estómago** (Kol, Bol): nevolnost spojená s průjmem; ■ Syn.: *flojo de barriga*; (15) ~ **de pierna**¹, lid. (Kub, Portor): zbabělec; (16) ~ **de pierna**², lid. (Kub): homosexuál, gay; (DA).

flojonazo, -za, adj/subst., hovor. (1) (Ekv): zbabělý; viz též: *culicagado*; (2) (Mex, Ekv, Per, Bol, Chil, Par, Arg): líný, nečinný (o osobě); (DA).

flonquear, intr. (← angl. *to flunk*) [Š: *no ser aprobado en un examen o un curso*] (1) (US): neuspět, vyletět, propadnout (u zkoušky nebo v kurzu); př.: *ese profesor es bien duro; casi siempre más de la mitad de sus alumnos flonquean su curso*; viz též: *desaprobar*; ► slang; (RF). • (2) (US), viz: *flonquiar*; (DA).

flonquiar, tr. (← angl. *to flunk*) (1) (Portor, US): propadnout (u zkoušky); ■ Var.: *flonquear*; (DA).

floor, m. (← angl.) (1) ~ **show**, (← angl. *floor show*) (Kol): kabaretní představení; (MS). • (2) (Portor): jednací sál Poslanecké sněmovny; (3) (Portor): Poslanecká sněmovna; (DA).

flor, adj/adv/subst. (1) f. (Arg): sprchová růžice; viz též: *regadera*; ■ Syn.: *roseta*; (RAE, EEA, DA). • (2) ~ **de chivo** (Kub): ozdobný keř původem z Asie, až 5 m vysoký; viz též: *gallardete*; (RAE, DA). • (3) f. (Chil): bílá skvrna na nehtu; (4) ~ **de Jamaica**¹ (Salv, Mex): načervenalý květ slézovité rostliny; ► slouží k přípravě osvěžujícího nápoje; (5) ~ **de la Pasión** [Š: *pasionaria*] (Mex): mučenka; ► květ symbolizující utrpení Krista (lat. *passiflora*); (6) ~ **de muertos** (Kub, Mex): aksamitník, afrikán; ■ Syn.: *cempasúchil* (Hond, Mex); (7) ~ **de Nochebuena** (Mex): rostlina čeledi *Euforbiaceae*; ► původem z Mexika a Střední Ameriky, s malými žlutými květy; v období květu se listy blízko květenství zabarvují do červena; vyskytuje se v teplých oblastech a slouží jako okrasa; (8) ~ **de un día**¹ [Š: *flor de la maravilla*] (Mex): dekorativní rostlina původem z Mexika; ► její velké květy zvadnou pár hodin po rozkvetu; ■ Syn.: *flor de la maravilla*; (RAE). • (9) **echar ~es**, pl., lid. (Kub): nadávat, hrubě se vyjadřovat, klít, být vulgární; (RAE, DA). • (10) adj., lid. [Š: *magnífico*] (Portor, Kub, LaPlat, Chil): skvělý, skvostný, vynikající, znamenitý, výborný; př.: *la venta de un ganado flor del que debió desprenderse*; (RR, BDE, DA). • (11) ~ **de mayo**¹ (**mayo**, **mayito**) (Ven, Kol): druh orchideje (*Cattleya mossiae*); její květ; ► velké listy, lehce zvlněné fialovo-růžové květy; kvete od dubna do září; ■ Syn.: *flor nacional*; (12) **de ~** (Ven, Portor, Kub): skvělý, vynikající, prvotřídní; (RR, DA). • (13) ~ **de(l) pajarito** (Urug): tropická dekorativní rostlina červené naoranžovělé barvy; prakticky nevydává žádnou vůni; (14) **un ~ de** (Arg): skvělý, vynikající; př.: *a los dieciséte, por ahí, ya era un flor de muchacho*; (15) ~ **amarilla**¹ (**floramamarilla**) (Ven; Mex, Kol aj.): druh kručinky (*Tecoma stans*); ► tropická rostlina z čeledi trubačovitých; (RR). • (16) ~ **de tigüero** (Portor): krátké mrhnutí za svitu slunce; ► vztahuje se ke způsobu, kterým padají semena palmy, když se otevře část, která je chrání (*tigüero*); (17) **ser como la ~ del tigüero** (Portor): být krátkého trvání; (18) **como la ~ de la higüera** (Chil): něco, co se nemá potvrdit; (19) **vender, comprar a la ~** (Antil): vyjadřuje, že zemědělec obchoduje se svým ovocem, když je ještě nezralé; (AM). • (20) (Arg, Par, Urug): tři karty stejné barvy, které zvýhodňují všechny sázky a obdrží je jeden z hráčů trikem; (MM). • (21) **comprar a la ~** (Arg): koupit nastojato obilí; (22) **dar ~ de dato a** (Arg): dát skvělý typ, dát prima nápad komu; (23) **le daré ~ de pateadura** (Arg): pořádně mu nakopám; (24) ~ **de los incas** (Am): hvozdík čínský; ► květina; (25) ~ **de la maravilla** (Mex): tygřice, lilie pávovitá; (26) ~ **de negociación** (Arg): skvělý kšeftík; (27) **como las propias ~res** (Mex): moc fajn, skvěle; (28) **quedar (de) ~** (Am): dopadnout skvěle; (29) **él es ~ para esto** (Chil): na to je on kos; (30) **un ~ de tango** (Arg): skvělé, prima tango; (JD). • (31) ~ **de (+ subst.)**, přísl., lid. (Chil, Per, LaPlat): velice, moc, hodně, mnoho; př.: *flor de amigo; flor de coche; flor de caballo*; (32) ~ **de guacho**, vulg. (Arg): to je ale hajzl!; (BDE). • (33) (34) ~ **de nochebuena (~ de pascua)**, vánoční hvězda (rostlina); viz též: *nochebuena*; (EEA). • (35) **cantar ~** (Urug): umřít, zaklepat bačkorama, exnout; př.: *oí ese ruido: me parece que el auto está por cantar flor*; ► slang; (RF). • (36) (Bol): dobře, souhlasím!; (37) **está ~** (Bol): (tato žena) je krásná!; (38) ~ **de tiro** (Bol): uspokojivá soulož; (39) **murió la ~** (Bol): přátelství skončilo!; konec kamarádění! ► bol. argot *coba*; (HB). • (40) **buscar la ~ del caballo** (Kub): špatně si vybrat, vybrat si na hovno; ► *la flor del caballo* znamená „hovno“; př.: *mi hija fue a buscar la flor del caballo*; (41) ~ **de leche** (Kub): smetana, mléčná pěna; př.: *esa leche es muy buena porque tiene mucha flor de leche*; (42) ~ **leidi** (← angl. *lady*) (Kub/exil): vedoucí; př.: *cuidado que por ahí viene la flor leidi*; (43) **pertenecer alguien a la colección de la ~ de la guajira** (Kub): být pokrytec; (44) **ponerse como la ~ de la maravilla** (Kub): znovu se narodit, cítit se jako znovuzrozený; př.: *cuando dejé el trabajo, me puse como la flor de la maravilla*; (45) **ser alguien ~ de un día** (Kub): být něco krátkodobá záležitost, nemít dlouhého trvání; př.: *Juan, ese puesto que te han dado es flor de un día*; (46) ~ **de té** (Kub/exil): teplouš; př.: *por ahí viene flor de té*; (47) **apuntar la ~ del dágame** (Kub): začít šedivět; (48) **dejarle a alguien la pucha de ~es** (Kub): nedodržet slovo, vykašlat se na někoho jak na placatej kámen; př.: *lo esperé para firmar pero me dejé con la pucha de flores*; viz též: *Lolita*; (DMC). • (49) (Guat, Nik): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero*; (50) ~ **amarilla**² (Mex, Ven): strom (*Tabebuia chrysantha*); ► národní strom Venezuely; až 15 m vysoký, s rovným kmenem a krásnými žlutými květy; velmi tvrdé dřevo se využívá v truhlářství; ■ Syn.: *araguaney, pui, tajibo amarillo, árbol nacional*; (51) ~ **amarilla**³ (Per, Mex, Ven): thevetie peruánská (strom); viz též: *chilindrón*; (52) **azúcar ~** (Chil), viz: *azúcar*; (53) ~ **de balsa** (Ekv): mravenečník dvouprstý; viz

těž: *oso hormiguero sedoso*; (54) ~ **de coral**, strom, viz: *ceibo*; (55) ~ **de muerto**¹ (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kub): bylina; viz též: *cempasúchil*; (56) ~ **roja** (Portor): prvotřídní marihuana z Kolumbie; viz též: *juana*; (57) **dar** ~ **de baqueta**, lid. (Urug): intenzivně používat; (58) **dar** ~ **de felpa**, lid. (Urug): odmlouvat, remcat, brblat; (59) **dar** ~ **de un baile**, lid. (Urug): s převahou porazit protivníka ve sportu; (60) **estar de viva (la)** ~ (Guat): ulévat se; flákat se, zatímco ostatní pracují; (61) **ni tanto huele la** ~, lid. (Dom): nestojí ani za mák; není tolik hoden; ► snižují se kladné vlastnosti něčeho nebo někoho, nebo se naznačuje, že jsou přehnané; (62) **pasar de viva (la)** ~ (Guat, Nik): flákat se, chytat lelky; ► zatímco ostatní pracují; (63) **ponerse una ~ en el ojal** (Kost): udělat něco uspokojivě a vypadat za to dobře; (64) f. (Hond, Portor, Bol): paráda, něco skvělého, úžasného; (65) adv., hovor. (Chil): skvěle, výborně; (66) f. (Guat): štěpení konečků vlasů; (67) (Hond): v dětské hře „panák“: pět políček, které vystupují z hlavního počátečního pole; (68) (Hond): med žluté či červené barvy, který se nachází v horní části některých pláství; ► pro výživu včelích larev; (69) ~ **blanca**¹ (Mex), viz: *cacalichuche*; (70) ~ **blanca**² (Hond, Salv): pestrovka kulovitá, rostlina čeledi laskavcovité (*Gomphrena globosa*); ► jednoletá bylina, až 1 m vysoká, s dlouhými oválnými listy a červenými či bílými květy, vyrůstajícími v kulovitých květenstvích; používá se v tradiční medicíně; (71) ~ **blanca**³ (Salv, Chil): bělavý a hlenovitý poševní výtok; (72) ~ **de agua** (Portor), viz: *flor de nagua*; (73) ~ **de ajo** (Dom): česnek révy, rostlina čeledi trubačovité (*Pseudocalymma alliaceum*); ► popínavá rostlina, jejíž listy a květy mají, po rozmačkání, silnou česnekovou vůni; (74) ~ **de ángel** (Per): sapan nádherný (*Caesalpinia pulcherrima*); viz též: *acacia*; (75) ~ **de baile** (Pan), viz: *hueledenoché*; (76) ~ **de calabaza** (Mex): klíčky dýně ze kterých se dělají polévky, kukuřičné placky „quesadillas“ a další pokrmy; (77) ~ **de cera** (Dom): Etlingera vyšší, tropická rostlina (*Nicolaia elatior*); ► bylina se silnými stébly, dorůstá do výšky až 6 m, má krátce řapíkaté zelené listy se silnou střední žilkou a červené listy s bílým lemem; (78) ~ **de cotorra** (Portor): sedmikráska (*Bellis sylvestris*); ► narozdíl od semikrásky chudobky, která kvete od jara do léta, tento druh sedmikrásky kvete v zimě; (79) ~ **de culebra** (Portor): toulitka, celoroční bylina (*Anthurium acaule*); ► malých rozměrů, s velkými jasně zelenými listy a malými květy různých barev; ■ Syn.: *hoja de costado*; (80) ~ **de fuego** (Guat, Hond, Salv), viz: *flamboyan*; (81) ~ **de gallina** (Hond): slepičí vejce; (82) ~ **de izote** (Mex, Guat, Hond, Nik): strom; viz též: *izote*; (83) ~ **de Jamaica**² (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Ekv): Ibišek súdánský (*Hibiscus sabdariffa*); ► bylina až 5 m vysoká, načervenalé stonky, střelovitý tvar listů, načervenalé květy se žlutou korunou, plodem je tobolka; květ se používá k přípravě močopudného nápoje; ■ Syn.: *agrá, jamaica, maravilla, rosa de jamaica, saril, vinagrillo*; (84) ~ **de la cruz** (Salv), viz: *cacalichuche*; (85) ~ **de La Habana** (Kol): keř; viz též: *élbano*; (86) ~ **de la reina** (Pan): keř; viz též: *gallardete*; (87) ~ **de mayo**² (Kub, Portor), viz: *cacao sabanero*; (88) ~ **de mayo**³ (Bol): strom z čeledi bobovité (*Senna Multijuga*); ► až 20 m vysoký, složené listy, žluté květy, plodem je lusk; (89) ~ **de mediodía** (Per): šrucha, rostlina čeledi šruchovité (*Portulaca pilosa*); ► bylina masivních zelených listů a velkých květů různých barev; (90) ~ **de mosquito** (Salv): jednoletá bylina čeledi paznehtníkovité (*Elytraria imbricata*); ► až 50 cm vysoká, střídavé listy, bílé či světle modré květy; (91) ~ **de muerto**² (Kub, Portor), viz: *gallinaza*; (92) ~ **de nagua** (Portor): leknín bílý (*Nymphaea ampla*); ► vodní vytrvalá rostlina, s oddenky, plovoucími listmi a nápadnými bílými květy; ■ Syn.: *flor de agua, nagua*; (93) ~ **de peña** (Salv): rostlina čeledi podpětovité (*Achimenes longiflora*); ► vytrvalá bylina malého vzrůstu, fialové květy ve formě trubky; (94) ~ **de rayo** (Portor), viz: *cacao sabanero*; (95) ~ **de sangre** (Kol), viz: *carraquillo*; (96) ~ **de sapo**¹ (Arg): tabák dlouhokvětý (*Nicotiana longiflora*); ► až 1 m vysoká rostlina s bílými trubkovitými květy a oválným plodem; (97) ~ **de sapo**² (Arg): rostlina čeledi lilkovité (*Jaborosa integrifolia*); ► z oddenků vyrůstají listy a květy bílé barvy, plodem je bobule; (98) ~ **de sapo**³ (Arg): rostlina čeledi lilkovité (*Jaborosa runcinata*); ► podzemní stonky, s oddenky, ze kterých vyrůstají rozety, plodem je bobule; (99) ~ **de señora** (Salv), viz: *cacalichuche*; (100) ~ **de tiera**¹ (stř, sz a zápArg): parazitická nezelená rostlina (*Prosopanche* spp.); ► až 50 cm vysoká, má drážkovaný stonek, chlupaté dlouhé listy, fialové květy a vřetenovitý kořen; ■ Syn.: *huáchar*; (101) ~ **de tiera**² (Salv): parazitická vytrvalá rostlina (*Helosis cayennensis* var. *mexicana*); ► parazituje na kořenech jiných rostlin, je bez listů; (102) ~ **de tiera**³ (Portor), viz: *paragüito*; (103) ~ **de un día**² (Hond): žlutá zimnice; (104) ~ **del aire** (Arg, Chil): epifytická rostlina čeledi bromeliovitě (*Tillandsia* spp.); ► bílé, žluté nebo modré listy; ■ Syn.: *clavel del aire*; (105) ~ **del chivato** (Par): rostlina čeledi hvězdnicovité (*Viguiera gilliesii*); ► až 80 cm vysoká, střídavé

listy, květy žluté barvy; (106) ~ **del día** (Salv): strom čeledi toješťovité (*Stemmadenia donnell-smithii*); ► až 11 m vysoký, lysé větve, terminální květ a velký, šedavě zelený plod; (107) ~ **del Espíritu Santo** (Pan): orchidej a květ; viz též: *espiritusanto*; (108) ~ **del hibisco** (Portor), viz: *cacao sabanero*; (109) ~ **del ilolay** (szArg), viz: *flor de lirolay*; (110) ~ **del inca**¹ (Per, Chil): vytrvalý keř čeledi jirnicovité (*Cantua buxifolia*); ► až 3 m vysoký, velmi rozvětvený, má střídavé listy a květy obvykle červené barvy ve tvaru zvonů; ■ Syn.: *cantuta*; (111) ~ **del inca**² (Per): květ tohoto keře; viz též: *cantuta*; (112) ~ **del lilolá** (szArg), viz: *flor de lirolay*; (113) ~ **del lilolay** (szArg), viz: *flor de lirolay*; (114) ~ **del liriolay** (szArg), viz: *flor de lirolay*; (115) ~ **del lirolay** (szArg): bájná květina; ► objevuje se v pohádce na motivy bratří Grimmů; ■ Var.: *flor del ilolay, flor del lilolay, flor de lilolá, flor de liriolay*; (116) ~ **fina** (Portor): kapavka; (117) ~ **mestiza** (Hond, Salv), viz: *cacalichuche*; (118) ~ **nacional** (Ven), viz: *flor de mayo*; (119) ~ **-es pectorales**, f., pl. (Chil): homeopatická sloučenina, která obsahuje různé druhy léčivých rostlin; ► používá se jako odvar v tradiční medicíně; (120) **¡a mí con ~es!**, citosl. (Kost): nepovídej!, to tak!, vážně?, prdlajs!; (121) **¡adiós mis ~es!**, citosl. (Nik, Kost): sbohem!, ach jo, fňuk, žel; ► vyjadřuje rozladění při ztrátě něčeho nenahraditelného; (122) ~ **de canela** (Portor): půvabná mladá mulatka; (123) ~ **de seda** (Salv): zkušený zloděj; (124) ~ **de tigüero** (Portor): mrholení se sluncem; (125) ~ **flay**, adj/adv., lid., málo užív. (Chil): perfektní; (126) **cortar ~ecitas** (Guat, Nik): močit, čurat; (127) **cortar ~ecitas en el jardín de los vergazos** (Guat): vystavit se nebezpečí, že bude člověk v diskusi napaden; (128) **cortar una ~** (Kost): vyprázdnit se; jít na velkou; viz též: *cantar*; (129) **echar ~es** (Kub): nadávat, proklínat; mluvit sprostě; (130) **venirle ~es a alguien** (Guat): nezajímat někoho něco; nejevit o něco zájem; (131) **vivir de viva la ~** (Guat): být příživník; (DA).

Flora, f. (1) **gata** ~ (Arg, Urug): věčný brblal; ► člověk, kterému není nic dobré, na všechno si stěžuje; (2) **ser como la gata de ~, que si se lo meten, grita, y si se lo sacan, lora** (Portor): být věčně nespokojený; na všechno si stále stěžovat; (DA).

floramarilla, viz: *flor amarilla*; (RR).

floramiento, m. (1) (Bol), viz: *enfloramiento*; (DA).

florar, intr. (1) (Hond): ve včelařství: narodit se v plástu (o včelách a trubcích); (DA).

florcilla, f. (1) (Nik, Kost): třepení konečekků vlasů; (DA).

florcita, f. (1) **andar (estar) de ~** (Arg; Urug): líně se procházet zatímco ostatní pracují; poflakovat se; př.: *Vos siempre andás de florcita / no tenés renta ni oficio*; (RR). • (2) (Am): člověk, který nepracuje a žije bez starostí a povinností; (MM). • (3) lid. (Arg aj.): květinka; př.: *con las florcitas silvestres que otrora recogí*; (BDE, DA). • (4) **de ~**, adv., lid., arch. (Arg): bez práce, nicnedělaní; (DA).

florea, f. (1) (Kost): doba květu, zejména kávy; (DA).

floreada, f. (1) (Mex, Nik, Kol, Bol): zdobení květinami; (2) (Mex, Hond): doba květu; (DA).

floreado, f. (1) (Mex): kvetení, rozkvět; (JD).

floreado, -da, adj. (1) (Guat, Hond, Nik, Kub, Portor): přelácaný, přezdobený (o řeči nebo psaní); (2) (Kub): květovaný (o látce); (3) (Bol): roztržený (o konečcích vlasů); (DA).

floreamiento, m. (1) (Chil): tradiční slavnost; ► slaví se na počátku zimního slunovratu, spočívá v označování dobytka vlnou různých barev; (DA).

florear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Arg, Salv, Chil): zvolit si to nejlepší z něčeho; (RAE, MM). • (2) tr., lid. (Kub): v hudbě: improvizovat v nějaké části skladby; (3) tr. (Kub): vyjadřovat se květnatě či nabubřele v písemném projevu; (4) intr. (Am): o rostlině: kvést; (5) intr/zvrat., lid. (Arg, Urug, Bol): vynikat elegancí a půvabem; (RAE, DA). • (6) (Kub): vytáčet se, otálet; (RAE). • (7) zvrat. [Š: *lucirse*] (Arg; Urug aj.): vynikat, předvádět se, proslavit se, vyznamenat se; př.: *bailarines que sepan floriarse*; (RR). • (8) ~ **de (con)**, zvrat. [Š: *preciarse de*] (LaPlat): vychloubat se, honosit se, chvástat se; ► slang *lunfardo*; viz též: *cancherear*; př.: *se floriaba de no haber faltado un solo día en diez años*; ■ Var.: *floriarse*; (RR, NET). • (9) (Arg, Urug): chlubit se nadáním nebo talentem k něčemu; (AM). • (10) intr. (Arg, StřAm, Kol, Kub, Chil, Mex): zdobit květinami, obrázky, výšivkami atd.; (11) zvrat. (Kol): v kulečnicku: volit nejsložitější tah a předvádět tím svou zručnost; (MM). • (12) tr., lid. (Per, Mex): pochlebovat, lichotit, (po)chválit, opěvovat, dělat komplimenty, skládat komplimenty; př.: *ella repartía sin cansarse jamás y los hombres se detenían a florearla; las empleadas florearón a su jefa por su nuevo corte de pelo*; ► slang; (BDE, RF). • (13) intr. (Hond, Salv): ostříhat konečky vlasů; (14) intr. (Mex, Pan): otevřít se jako květina vlivem teploty, tlaku

nebo infekce; **(15)** intr. (Mex): předvádět kousky s lasem nebo koňským popruhem; **(16)** intr/zvrat., hovor. (Par, Arg, Urug, Chil): chlubit se, stavět na odív, natřásat se; **(17)** tr., lid. (Per): pochlebovat někomu za účelem přesvědčit ho nebo poprosit o laskavost; **(18)** tr. (Guat, Hond, Salv, Nik, Kub, Dom, Portor, Bol, Par): používat vyumělkovaný, strojený jazyk v písemném či mluveném projevu; **(19)** intr. (Kub, Per, Bol, Par): okecávat, nemluvit bez okolů; **(20)** tr. (Guat, Bol): dvořit se (muž ženě); **(21)** (Bol): ve fotbale: naznačit pohyb za účelem oklamání protihráče; (DA).

floreerse, intr/zvrat., lid. **(1)** (Par, Arg, Urug): vysoušet a třepit se (o konečcích vlasů); (DA).

florecida(s), f. sg. i pl. [Š: *floración*] **(1)** (Portor, Dom): rozkvět; ► především o kávových, ale i jiných plantážích; viz též: *floreada*; př.: *vino atrasada la florecida de los mangos*; (RR, DA).

florecido, -da, adj. **(1)** (Antil, Per): rozkvetlý, v květu; (AM). • **(2)** hovor. (Bol, Chil, Par, Arg, Urug): rozřepený (o konečcích vlasů); (DA).

florezilla, f. **(1)** (Guat), viz: *escorpión*; (DA).

Florencia, f. **(1)** **todo le asiste hasta ~ Naitingueil** (← angl. *Nightingale*) (Kub/exil): všechno mluví pro něho, všechno mu nahrává do karet; př.: *a tu marido todo le asiste, hasta Florencia Naitingueil*; (DMC).

floreense, adj. **(1)** (Kost): vztahující se k provincii Heredia v Kostarice; (DA).

floreo, m. **(1)** (LaPla): vychloubání, chvástání, honosivost, okázalost, velkolepost, pompéznost; **(2)** (LaPla): posunek, rozkládání rukama, gestikulování; ■ Syn.: *espamento*; **(3)** (LaPla): taneční figura; ► tanečnice pohybuje jednou nohou ve vzduchu, zatímco druhá zůstává na zemi; ► slang *lunfardo*; (NET). • **(4)** (Per), viz: *floro*; **(5)** (střBol): klička; viz též: *gambeta*; **(6)** (sevChil): každoroční slavnost, na které se označuje hřbet či uši dobytka, zejména lam; ► značení majetku; **(7)** ~ **del lazo** (Hond): sportovní soutěž rančérů; ► spočívá v dovedném zacházení s lasem a chycení býka; (DA).

florería, f. [Š: *floristería*] **(1)** (Arg, Chil, Mex, Urug): květinářství; ■ Syn.: *floristería* (Chil, Ven); (MM, EEA).

florero, adj/subst. **(1)** m. [Š: *zapato*] (Arg): bota; př.: *me duelen los floreros* (tlačí mě boty); (RR). • **(2)** (Arg): květinář(ka); ► osoba, která na ulicích, náměstích a trzích prodává květiny; (MM). • **(3)** adj/subst., hovor. (Chil): osoba, která je ráda středem pozornosti a ráda se zviditelňuje; (DA).

floreazo, m. **(1)** (Mex): pumpnutí o peníze; (JD).

floretear, tr. **(1)** (Portor, Dom): nadávat, hrubě se vyjadřovat; **(2)** (Arg): vzbudit lásku koketováním; (AM). • **(3)** (Portor, Dom): lichotit (někomu), dělat poklony; (JD, DA).

floreteo, m. **(1)** (Portor, Dom): tlachání, žvanění, lichotka; (AM, DA).

floretero, -a, adj. [Š: *halagüeño, lisonjeador*] **(1)** (Portor, Dom): lichotivý, lichotný; př.: *Don Danilo era siempre de lo más floretero con ella*; (RR, DA).

floriado, m. **(1)** (Per): nápoj podávaný odpoledne; ► převážně čaj nebo káva s rumem, punč, rýžová nebo kokosová voda; pouze v některých regionech; (AM).

floriarse, zvrat., viz: *florearse*; (RR).

floricola, adj/subst. **(1)** adj. (Ekv): vztahující se k pěstování květin; **(2)** f., hovor. (Ekv): firma, která se zabývá pěstováním a distribucí květin; (DA).

floricuerno, m. **(1)** (Mex): kaktus, *cereus* (*Disocactus flagelliformis*); ► podlouhlý, převísle rostoucí stonek, až 2 m dlouhý s bohatě kvetoucími, jasně růžovými květy; ■ Syn.: *ulala*; (DA).

Florida, f. **(1)** **tener pasión con ~ Pauer** (Kub/exil): mít stále rozsvíceno; ► *Florida Power* je elektrárenská společnost; př.: *me cuesta mucho, tú tienes pasión con Florida Pauer*; (DMC).

florido, -da, adj. **(1)** (Kol, Portor, Bol, Mex): hrubá, vulgární, sprostá (mluva); př.: *oiga, el profesor tiene un lenguaje floridísimo, ¿no será costeño?*; ► slang; (RF, DA).

florifundia, f. **(1)** (Guat): brugmansia (*Datura candida*); ► okrasná rostlina až 5 m vysoká, má podlouhlé kopinaté pýřité listy a bílé květy připomínající tvar trumpet; někdy také nazývaná andělská trumpeta; (DA).

florimbó (← angl. *flooring board*) **(1)** (Antil, Kub): obkládací dřevo; (MS).

florinda, f. **(1)** (Salv): žena s mnoha sexuálními zkušenostmi; (DA).

florión, -ona, adj. **(1)** (Kol): domýšlivý; (AM).

floripón, -ona, adj/subst. **(1)** m. (Nik): keř čeledi lilkovité; viz též: *floripondio*; (RAE, DA). • **(2)** (Kol): vředovitý výrůstek; (AM). • **(3)** **ser un ~** (Kub): být zastaralý, staromódní, být stará škola; př.: *él es un floripón, mira cómo se viste*; (DMC). • **(4)** m., lid. (Nik): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero, floripondio*; **(5)** m., lid. (Urug, Arg): velká květina použitá jako ozdoba, zejména

- lisovaná na látce nebo oblečení; (6) m. (Par, Arg, Urug): okrasná rostlina z čeledi lilkovité (*Datura suaveolens*); ► až 3 m vysoká, lepivé pýřité listy, bílé květy, plodem je trnitá tobolka; (DA).
- floripondia**, f. (1) (Hond, Nik, Pan, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil): keř čeledi lilkovité; viz též: *floripondio*; (DA).
- floripondio**, m. (1) (StřAm, Kol, Mex): společný název různých domorodých rostlin rodu *Durman*; ► mají velké voňavé květy, které se používají v lidovém léčitelství; (2) velká květina, která se objevuje na látkách, papírech a ozdobách; (3) (Arg, Per, Kub): keř původem z Peru (*Datura arborea*, *Datura suaveolens*); ►; má velké vonné bílé květy; (4) (Arg): extravagantní nebo nabubřelá fráze v projevu, básni, kázání atd.; (MM). • (5) lid. [Š: *afeminado*, *marica*] (Hond, Nik, Pan, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil): homosexuál, gay, teplouš; zženštilý muž; viz též: *culero*, *floripón*; (RR, DA). • (6) (Hond, Nik, Pan, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil): durman; keř (*Brugmansia* spp.); ► až 3 m vysoký; s dřevnatým stonkem, velkými listy a květy různých barev, oválný plod; ■ Var.: *floripón*, *floripondia*; ■ Syn.: *hantu*, *huando*, *lorifondio*, *lorifunti*, *reina de la noche*; (7) (Arg, střKol): pompézní a přehnaná chvála; (8) ~ **de monte** (Mex): pnoucí rostlina z čeledi lilkovité (*Solandra guttata*); ► až 20 cm dlouhá, oválné listy, žluté květy, uvnitř s červenohnědými proužky, plodem je bobule; (DA).
- Floripondio**, m. (1) **de** ~ (Kub): zdarma, za hubičku; př.: *este automóvil lo conseguí con mi primo, de Floripondio*; ■ Syn.: *de chepa*, *de gratindei*, *de guagua*; (DMC).
- florista**, f. (1) (Pan, Ek): družička; (2) (Bol): na svatbách a jiných slavnostech: dívka, která má na starosti házení květin při průchodu novomanželů či autorit; (DA).
- floristería**, f. (1) (Arg, Guat, Mex, Ven): květinářství; viz též: *florería*; (MM, EEA).
- floro**, m. (1) **meter** ~, lid. (Per): udělat dojem, přesvědčit; řečnit, mluvit, s cílem přesvědčit nebo získat přízeň; př.: *los políticos son unos expertos en meter floro*; ► slang; (RF, DA). • (2) **hovor.** (Per): přeplácaná, přezdobená, okázalá mluva; ► za účelem přesvědčit někoho; ■ Syn.: *floreo*; (DA).
- florón**, m. (1) (Ekv): jedovatá květina z přímořské oblasti; ► obsahuje toxické látky a není vhodná pro pastvu; př.: *el pernicioso florón, que es un tóxico para el ganado, disimula sus viciosas propiedades adornando el campo con sútiles campanillas blancas y rosadas*; (RR). • (2) **ser alguien un** ~ (Kub): nestát za nic, být nicka; př.: *el no es más que un florón*; (DMC). • (3) (Per): koňská ozdoba z kůže, která se připevňuje koním na ocas; (4) (Kost): kruhová ozdoba vyrobená ze štětín koňských žíní, která se dává koním na čelo; (5) (Pan, Ekv): dětská hra doprovázená zpěvy; ► spočívá v nalezení objektu, který je ukrytý v dlani některého z účastníků hry; (6) **hovor.** (Kub): osoba, která je ráda středem pozornosti; (DA).
- flota**, f. (1) (Bol, Kol, Nik, Ekv): autobus zajišťující dopravu mezi obcemi nebo okresy; (2) (Chil, Ekv, Hond, Mex, Kub, Portor): zednická lžice, nástroj zedníků; (RAE, DA). • (3) **cogerle a alguien la** ~ (Kol): předstírat souhlas s přeháněním mluvčího, aby se vzápětí prokázala jeho nepravdivost; (RAE). • (4) **meter** ~ (Guat): neustále prosit, naléhat, dožadovat se; (RR). • (5) (Kol, Pan, Ven): chvástání; (6) (Ven): lež, podvod; (AM). • (7) (Chil, Nik): množství, hromada; (AM, DA). • (8) **dar ~as a los repellos** (Kub): uhladit omítku; (JD). • (9) **echar ~s**, pl., lid. (Am): vytahovat se, chlubit se, pyšnit se; (JD, DA). • (10) **coger la** ~ (Kol): přistoupit na něčí návrh (dříve než si to rozmyslí); (11) **hovor.** (Mex, Guat): skupina kolegů nebo přátel; (12) **hovor.** (Ekv): tlupa (lidí); (13) (Salv): skupina ožralů; (14) (Kol): autobusová společnost; (15) (Kub): skupina aut pro služby ministerstva či vládních organizací; (DA).
- flotada**, f. (1) (Salv, Bol): plavání, plutí; (DA).
- flotador**, m. (1) (Kub): ulejšák; (JD). • (2) m., pl., lid. (Kub, Arg, Urug): faldy, špeky; viz též: *salvavidas*; (RAE, DA).
- flotante**, adj/subst. (1) m. (Kub): nástroj pro zjišťování či regulování hladiny kapaliny v nádobě; (RAE, DA). • (2) adj. (Kol): domýšlivý; ■ Var.: *flotista*; (AM).
- flotar**, tr. (1) (Kub): ani nemáknout na práci; (2) **está ~ando** (Kub): je strašně povrchní; (JD).
- flote**, m. (1) (Am): jízdné, dopravné; (2) (Kub): ulejška; př.: *¡qué flote más espeso!*; (3) **estar en el** ~ (Kub): ulejšvat, flákat se; (JD). • (4) **pegarsele el flote** ~ (Hond): rozčítit se, vyletět, naštvat se; ► zničehonic, bezdůvodně; (DA).
- flotear**, tr. (1) (Kol): promrhat, prohýřit; (AM). • (2) (Kub): vyhledit materiál, zejména cement nebo sádru; (DA).
- flotilla**, f. (1) (Mex): taxíky, taxislužba, vozový park; (JD).

flotillero, m. (1) (Mex): údržbář vozového parku, garážní mistr; (JD).

flotín, m. (1) (Kub): ulejkva; (JD).

flotista, m/f. (1) (Kol): vejtaha, honimír; (JD).

flu, m. (1) (Dom, Ven): pánský oblek; viz též: *flux*; (DA).
 (2) **tener un ~ de lengua** (Dom): mluvit jako kolovrátek; ► mluvit tolik, že se ostatní nedostanou ke slovu; (DA).

flú, m. (← angl. *influence*) (1) (US, Portor): chřipka; (DA).

flución, f., málo užív. (1) (Nik): rýma, ucpaný nos; (DA).

fluffy, adj/subst., hovor. (← angl.) (1) (US, Portor): o osobě s povadlým, ochablým tělem; ■ Var.: *flofio*; (2) (US, Portor): o věci s měkkou konzistencí; ■ Syn.: *flofio*; (DA).

flujo, m. (1) (Ekv): záliba, zvyk, sklon; (AM).

flujograma, m. (← angl. *flow diagram*) (1) (Hond, Kost, Kol, Ekv): organizační schéma subjektu, programu nebo aktivity; (DA).

fluminense, adj/subst. (1) (Am): obyvatel Rio de Janeiro; (MM). • (2) lid. (Ekv): obyvatel provincie Los Ríos; ■ Syn.: *riosense*; (3) (Ekv): obyvatel města Babahoyo; ■ Syn.: *babahoyense*; (DA).

flún!, citosl., hovor. (1) (Kost): lup!, bum!; ► napodobuje zvuk při úderu; (DA).

fluorado, -a, adj. (1) (Arg): fluorizovaný; př.: *artificialmente fluorada (botella de agua mineral)*; (BDE).

flus, m. (1) (Antil, Arg, Kol): pánský oblek; ► může se také skládat pouze ze svrchníku a kalhot; ■ Var.: *flux*; (AM). • (2) **málo užív.** (Guat): období štěstí; (MM, DA). • (3) (Kub): sekvence při karetní hře; (4) **en un ~** (Ekv): v mžiku; (5) **estar de ~** (Am): vyhrávat v kartách; (JD). • (6) (Dom, Ven, Kub), viz: *flux*; (7) (Salv): hejno ryb; (8) (Salv): poryv větru; (9) arch. (Nik): štěstí ve hře; (DA).

flush, m. (← angl. *flush*) (1) (Chil): slalomová zkouška; (2) (Ven): v pokeru, flush (kombinace jakýchkoliv pěti karet stejné barvy); (MS).

flux, m. (1) **estar uno a ~, quedarse a ~** (Arg, Mex): nic nemít; ztratit všechno, co člověk kdy měl; (MM). • (2) **tener ~** (Mex): mít karty od stejné barvy, mít kliku, štěstí; (JD). • (3) m. [Š: *traje (masculino de dos o tres piezas)*] (Nik, Kub, Dom, Ven, Portor): pánský oblek; ► sako, kalhoty, případně i vesta ze stejné látky; ■ Var.: *flu, flux*; ■ Syn.: *traje* (Arg, Mex, Urug, Ven), *terno* (Chil, trojdílný), *traje, ambo* (Chil, dvoudílný); (EEA, DA). • (4) **a ~, lid., arch.** (výchBol): švorc, bez prostředků, peněz; (DA).

fly, adj/subst. (← angl.) (1) m. (US, Hond, Nik, Kub, Portor, Ven): odpálený míč; viz též: *flai*; ■ Syn.: *elevado*; (2) adj. (Ven): netečný, lhotejný (o osobě); (3) **~ de sacrificio**, m. (Kub, Portor): v bejsbolu: odpal, který umožní hráči na třetí metě vítězně zakončit; (4) **~ al cuadro** (Dom, Ven): brnkačka, snadná záležitost; (DA).

flyer, m. (← angl. *flyer*) (1) (Chil): rychlý kůň vhodný na krátké tratě; (MS). • (2) (Portor): leták; ► politický či reklamní; (DA).

FMLN, m. (Frente Farabundo Martí de Liberación Nacional) (1) (Salv): Národní osvobozenácká fronta Farabunda Martího; ► politická strana v Salvadoru; (BDE).

FMR, m. (Frente Manuel Rodríguez) (1) (Chil): Fronta Manuela Rodríguez; ► bývalá chilská partyzánská skupina s marxisticko-leninistickou a revoluční idelologií; př.: *la acción se la adjudicó el Frente Manuel Rodríguez (FMR) en un mensaje entregado a los medios informativos*; (BDE).

fo, m. (1) (Mex): hovno; (JD). • (2) **hacer (el) ~** (Kol, Kub, Ven): nevěnovat dostatečnou pozornost; (RAE). • (3) **darle el ~** (Kub): ignorovat, přehlížet; př.: *ese canalla, en la recepción, me dio el fo*; (4) **hacerle a alguien el ~** (Kub): schválně někoho ignorovat a dávat to viditelně najevo; př.: *¿tú puedes creer que fui a ver a Juan y me hizo el fo?*; (5) **mirarlo como si fuera un Fo** (Kub): dívat se na něco skrz prsty; podceňovat; dívat se svrchu; př.: *los americanos miran a otras culturas como si fuera un Fo*; viz též: *gente*; (DMC).

fo!, citosl. (1) lid. (Pan, Kub, Dom, Portor, Kol, Ven): no nazdar!; ale kdepak!; to ne!; to zrovna!; ► vyj. nesouhlas; viz též: *jmiércole(s)!*; (RAE, DA). • (2) (Mex): fuj!; ► zvolání upozorňující na přítomnost výkalů nebo zápachu po nich; (MM). • (3) (Pan, Kub, Dom, Portor, Kol, Ven): fuj!, ble!; ► vyjadřuje nechut'; když něco strašně smrdí; (4) **¡ay ~!**, málo užív. (Dom, Ven): tse!, pche!; ► vyjadřuje opovržení, výsměch namyšlenému člověku, zejména ženě; ■ Syn.: *¡ay chus!*; (DA).

foam, m. (← angl.) (1) (US, Portor): pěna na holení; (2) (Hond, Kost, Ekv), viz: *fomi*; (3) ~ **rubber** (US, Portor): pryžový tmel; (DA).

foami, m. (1) (Mex), viz: *fomi*; (DA).

foamy, m. (1) (Mex), viz: *fomi*; (DA).

fóbal, m. (1) (Arg): fotbal; (2) (Arg): fotbalový míč; př.: *los del equipo se quejan que Ramiro nunca larga el fóbal a los demás*; ► slang; (RF).

fobur, m. (← fr. *faubourg*) (1) (Kub): předměstí, periférie; (MS).

foca, f. (1) **echar la ~¹**, lid. (Chil): hrubě vynadat; (2) **echar la ~²**, lid. (Chil): vyhrožovat, vyzvat k boji; (3) lid. (Chil): projev agrese a výzva (komu); (4) (Ekv): trapas, ostuda; (5) **quedar como una ~** (Pan): zesměšnit se; (DA).

focá, f. (1) (Kub): směla; př.: *la focá no me deja vivir*; ■ Var.: *focu*; (2) **quitarse la ~** (Kub): zbavit se neštěstí; př.: *con esas oraciones me quité de arriba la focá*; (DMC).

focazo, m. (1) (Hond): osvětlení; (DA).

focha, f. (1) (Am): spodnička; (JD). • (2) (Bol): vodní pták, lyska; viz též: *choca*; (LM).

foche, adj/subst. (1) adj. (Chil): smradlavý; (2) m/f. (Chil): zničený nebo ztracený člověk; (MM).

fock!, citosl., lid. (1) (Hond): ty blaho!; to je co říct!; viz též: *¡miercole(s)!*; (2) (Hond): no nazdar!; ale kdepak!; to zrovna!; viz též: *¡miercole(s)!*; (3) (Hond): sakra!, doprčic!, ani náhodou!; ■ Var.: *fuck!*; (DA).

foco, adj/subst. (1) m. (Arg, Kub, Urug): maják, světlo auta; (2) (Kost): příruční oválná baterka na baterie; (RAE). • (3) ~ (**eléctrico**) (Guat, Nik, Kost, Pan; Arg, Mex, Hond, Kol aj.): baterka na baterie; př.: *una patrula los sorprendió alumbrándonos con un foco de pila*; (RR, DA). • (4) (Am): lampa; (JD). • (5) [Š: *bombilla (de alumbrado eléctrico)*] (Ekv, Hond, Kol, Mex, Pan, Par, Per, Urug): žárovka; př.: *un foco rojo, opaco, alumbraba brumosamente el dormitorio; Carlos no sabe cambiar ni un foco fundido*; viz též: *ampolleta*; ■ Syn.: *bombillo*; (RF, DA). • (6) (Mex, Dom, Portor aj): pouliční lampa; př.: *el único foco de la calle estaba sobre la ventana de mi cuarto; no dormí esa noche*; (BDE, DA). • (7) (Hond, Nik, Kost, Pan, Kub, Portor, sevKol, Chil, Par, Arg, Urug): reflektor, světlomet, přední světlo u auta; př.: *los focos de los camiones estaban pálidos a esa hora de la mañana*; viz též: *luz delantera*; (BDE, EEA, DA). • (8) (Ekv): stud, ostuda, hanba, pech; př.: *¡qué foco que te encontraste al ñaño de tu pelada mientras entrabas al motel con la otra*; ► slang; (RF, DA). • (9) **pelar los ~s**, lid. (Hond): mít oči na štopkách, dávat pozor; (10) lid. (Hond, Nik, Kub): oči, kukadla; viz též: *faroles*; (11) adj. (Ekv): výrazný, nápadný (o věci); (12) adj/subst., hovor. (Bol): muž, který nosí krátký sestřih vlasů; (13) ~ **de mano** (Nik, Pan): ruční svítlna na baterky; (14) **fuera de ~¹**, lid. (Nik, Dom, Bol, Chil, Arg, Urug, Kol): zmatený (o člověku); (15) **fuera de ~²**, lid. (Chil, Ekv, Bol): vytržený z kontextu; (16) **fuera de ~³**, lid. (Chil, Ekv): neznalý, zaostalý; ► o člověku, jenž není seznámem s nejnovějšími poznatky a pokroky ve svém oboru; (17) **fuera de ~⁴**, lid. (Chil, Ekv): nemódní, zaostalý v módě (o osobě); (18) **encenderse el ~** (Hond, Bol): dostat zničehonic skvělý nápad; (19) **prendersele el ~¹** (Mex, Hond, Nik, Pan, Ekv, Per, Bol): dostat najednou nápad na vyřešení problému; (20) **prendersele el ~²** (Mex, Ekv, Bol): dostat nápad; (DA).

focolare, m. (← it. *focolare*) (1) (Urug): oheň; (MS).

focop, adj. (1) (Pan): poškozený, poničený (o věci); (DA).

focu, m. (1) (Kub): směla, neštěstí; viz též: *focá*; (DMC).

fodongo, -ga, adj/subst. (1) (Mex, Salv): špinavý, zanedbaný; ■ Var.: *fondongo*; (AM, DBM, DA). • (2) (Mex: Guanajato): tlustý; ■ Var.: *fodongón*; (AM). • (3) (Mex): pohodlný; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (4) (Mex): líný, lenivý, ledabylý; př.: *viejas fodongas, se pasan la tarde viendo telenovelas, en vez de ocuparse de atender a sus hijos*; (AHM).

fodongón, adj. (1) (Mex): zaprasený; (2) (Mex): měchna; ► tlustá žena; (JD).

fodonguería, f. (1) (Mex): vlezlost, otravnost; (RAE).

fodonguez, f. (1) (Mex): bordel, nepořádek; (2) (Mex): zanedbaný stav (o člověku); (DA).

foetazo, m. (1) (Dom, Portor): rána důtkami nebo bičem, viz též: *fuetazo*; (MS, DA). • (2) (Dom, Portor): rána, která způsobí pohmožděninu; viz též: *fuetazo*; (3) (Dom): rána, úder (komu); viz též: *fuetazo*; (4) (Dom): rána obuškem; viz též: *fuetazo*; (5) hovor. (Dom, Portor): trest; (6) hovor. (Dom, Portor): kouzlo; (DA).

foete, m. (← fr. *fouet*) (1) (Mex, Hond, Kub, Dom, Ekv, Per): dlouhý bič, metla; viz též: *fuete*; (MS, DA). • (2) (Portor): kus drátu; viz též: *fuete*; (DA).

foetear, tr. (1) viz: *fuete*; (MS).

foetera, f. (1) viz: *fuetera*; (MS).

foetiza, f. (1) (Portor): nakládačka, výprask; viz též: *cueriza*; ■ Var.: *fuetiza*; (MS, DA).

fofadal, m. (1) (Arg): břechka, bažina; (AM, DA).

fofo, adj. (1) **estar** ~ (Kub): být střelený, praštěný, blázen; př.: *por lo que se ve está fofo*; (DMC).

fofó, m/f., lid. (1) (Salv): osoba vybraného chování, příslušník buržoazie; (DA).

foforón, -ona, adj., hovor. (1) (Kost): nadšený, zapálený, energický (o člověku); (DA).

foforro, m., hovor. (1) (Kol): šílená party; př.: *en pleno foforro Erica se cayó de la mesa donde estaba bailando*; ► slang; (RF, DA).

fogaje, m. (1) (Ekv): plápolání ohně; (2) lid. (Kub, Portor): dusno, dušení; (RAE). • (3) (Kol, Kub, Salv, Pan, Portor, Ven, Dom): dusno, **parno**, **vedro**; (4) (Kub, Ven): slabá horečka; (5) (Kol): zápal podnícený milostnou vášní; (RAE, DA). • (6) (Arg, Kub, Mex): vyrážky a opary na rtech; (7) (Portor): ruměnc, stud; (MM). • (8) (Ekv): oheň, plamen; (JD). • (9) (Hond), viz: *fogaraje*; (11) (Pan): náhlé, přechodné návaly horka; ► typické při menopauze; (12) málo uživ. (Ekv): jiskry padající z ohně; (DA).

fogaraje, m. (1) (Hond): silné pálení žáhy; ■ Var.: *fogaje*; (DA).

fogarata, f. (1) (Arg): táborák, oheň, plameny; (MM).

fogaraté, m. (1) (Dom), viz: *petena*; (DA).

fogareté, m. (1) **tener** ~ (Dom): být neklidný a nadšený; mít euforii; (2) (Dom), viz: *picapica*; (3) (Dom): svědění kůže; (DA).

fogata, f. (1) (střEkv): noční slavnost po 6. lednu, která se koná kolem ohně; (2) (Pan): noční slavnost po 6. lednu, na které se pálí vánoční stromky; (DA).

fogatada, f. (1) (Pan): táborák, oheň; (AM).

fogazo, m. (1) (Nik): popraskání rtu v důsledku operu; (DA).

fogón, m. (1) (Am): oheň; ► rozdělová se na zemi, přikládá se dřívím nebo jiným palivovým materiálem; (2) venk. (Arg, Bol, Chil, Kub, Par, Dom, Mex, Pan, Ven, Ekv): místo na oheň na rančích a statcích, na kterém se vaří; (3) venk. (Kol, Kost, Kub, Hond, Nik, Guat, Salv, Pan, Dom, Portor, Ven, Ekv, Bol): kuchyňská kamna postavená na stole; ► z cementu nebo hlíny; mohou mít i rošt; (4) (Urug, Ven, Par, Arg): setkání přátel u ohně při kterém se většinou pije a zpívá; (RAE, DA). • (5) (Kol): jednotlivé kameny, mezi kterými se rozdělová oheň, a na které se pokládá nádoba s jídlem; (6) (Arg, Ven): kruh přátel; (RAE). • (7) (Arg, Kost, Chil): domov, domácnost; (MM). • (8) (Am): táborový oheň; (9) (Kol): tábořiště; (10) (Kub): zadek, zadnice, pozadí; př.: *te digo que ella siempre tuvo un fogón divino*; ■ Syn.: *globo, la loma de candela, la loma de camarioca*; (11) **para quemarse hay que acercarse al** ~ (Kub): kdo se bojí, nesmí do lesa; risk je zisk; př.: *yo logré hacer una fortuna porque siempre supe que para quemarse hay que acercarse al fogón*; (DMC). • (12) lid. (Ven, Par, Arg, Urug): schůze, schůzka, setkání; viz též: *concejillo*; (13) (Guat, Hond, Nik, Dom): kuchyňská jílová kamna, postavená asi metr nad zemí, s jedním nebo více hořáky; (14) hovor. (Portor): hněv, rozhořčení; (15) (Portor): čin; viz též: *calentón*; (16) **arrimar al** ~ (Arg): pozvat někoho na schůzi; (17) **quedarse el ~ sin leña** (Kub): stát se obtížným (o nějaké záležitosti); (DA).

fogonadura, f. (1) (Arg): lidé kolem táborového ohně; (2) (Kol): krb, ohniště; (JD).

fogonazo, m. (1) hovor. (Mex, Salv): lok, hlt, doušek alkoholického nápoje, panák; ► mex. argot *caliche*; viz též: *copetín*; (RAE, DBM, DA). • (2) (Mex): káva, do které se přidává nějaký silný alkoholický nápoj; (3) jakýkoliv nápoj obsahující hodně kořalky; (MM). • (4) **meter el ~ a** (Kub): střílet po kom; (JD). • (5) hovor. (Mex, Hond, Nik, Kub, Dom, Portor, Kol, Ekv): výstřel; (DA).

fogonear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Dom, Hond): střílet střelnými zbraněmi na něco či někoho; (AM, DA). • (2) zvrat. (Kub): hnít; (JD). • (3) tr/zvrat., venk. (Hond): připálit se, spálit (jídlo v hrnci); (4) intr/zvrat. (Nik): učit se na zkoušku; (DA).

fogonero, m. (1) (Kol): topičův pomocník, přidávač do pece, zauhlovač; (JD). • (2) **meterse a** ~ (Salv): vystrkovat růžky; ► vyvolat spory nebo souboje; (3) (zápKol): v autobuse: asistent řidiče, který vybírá jízdné; (4) (zápPan): chňapka, utěrka, která se používá proti popálení se při držení horkého hrnce; (DA).

fogoso, -sa, adj. (1) lid. (Mex, Dom, Ekv, Per): sexuálně vzrušený (o osobě); (2) (Kost): nepokojný, neklidný (o dítěti); (DA).

fogozo, adj. (1) (Portor): o bejsbolistovi, hrajícím se zápallem a radostí; (DA).

fogueado, -da, adj. (1) (Am): o člověku: zkušený ve svém zaměstnání; (2) (Kol): unavený, vyčerpaný; (MM). • (3) (Am): vycvičený, ochočený; ► o zvířatech; (JD). • (4) hovor. (Hond, Salv, Nik, Dom, Ekv, Chil): kvalifikovaný, zaškolený pro něco (o člověku); (5) (Kost, Dom, Ekv, Per): trénovaný na zápas, utkání (o sportovci či sportovním klubu); (DA).

foguear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. [Š: *disparar, tirotear*] (Mex): střílet, ostřelovat; př.: *hubo un momento en que dejaron de foguearnos*; (RR). • (2) (Pan): sušit; (JD). • (3) intr/zvrat. (Dom, Portor, Bol): trénovat s vervou (o sportovci); (4) intr/zvrat. (Nik): učit se na zkoušku; (DA).

fogueo, m. (1) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Kub, Dom, Ekv, Bol): výcvik, zaškolení; ► v práci či ve sportu; (2) (Mex, Guat, Kost, Kub, Dom, Portor, Bol): přátelské utkání, sportovní soutěž; ► sportovec či sportovní klub se jich účastní za účelem zlepšení výkonu; (3) (Mex, Dom, Portor): tvrdý, sportovní výcvik; (4) a ~¹ (Bol, Chil): o zbrani, která používá slepé náboje; (5) a ~² (Chil): o kulce se střelným prachem; ► používá se jako metoda přesvědčování či při praktických cvičeních; (DA).

foguera, f., venk. (1) (zápVen): táborák; (DA).

foguerear, tr. (1) (Kub): spálit, pálit; (RAE). • (2) (Kub, Chil): pálit pole nebo les; (MM, DA). • (3) (Kub, Chil): udělat táborák; (MM).

foguero, m. (1) (Ven): pyrotechnik; (AM).

foguista, m/f. (← it. *fouchista*) (1) (Arg, Par, Urug): topič; ► zejm. v lokomotivě nebo u kotle na dřevo; (MS, RR, DA).

foisa, f. (← port. *foice*) (1) (svArg): zemědělský nástroj; ► podobný srpu, ale méně zakřivený a s řezací vnější hranou; (DA).

foja, f. (1) ~s **de servicio** (Arg, Mex, Per, Urug): zevrubný posudek bývalých vojáků, politiků, profesionálů, sportovců; (RAE). • (2) (Mex, Ekv, Per, Bol, Chil, Arg, Urug, Guat, Hond): list papíru, zejména oficiálních dokumentů; (3) ~ **de servicios** (Arg, Mex, Per, Urug, Hond, Bol, Par): životopis; (4) ~ **cero**¹ (Arg, Urug, Bol): jako na začátku, od začátku; př.: *todo volvió a foja cero*; (DA). (5) ~s **cero** (Chil, Per, Bol, Par, Arg): jako na začátku, beze změn; př.: *ahora nos encontramos en fojas cero*; (RAE, DA). • (6) ~ (**de servicios**) (Per aj.): list (papíru); (7) (Chil, LaPlat): očíslovaná stránka; př.: *su testimonio se encuentra asentado en las fojas 417 del tercer cuerpo*; (BDE). • (8) ~ **cero**², lid. (Bol, Par, Arg, Urug, Chil, Per): začátek, počátek, výchozí situace; (BDE, DA). • (9) (Guat): něčí výhoda, převaha, zejména při sportovních utkáních; (10) **volver a ~(s) cero** (Ekv, Per, Bol, Chil, Arg, Urug): začít znovu; vrátit se na začátek; (DA).

fojear, tr/intr. (1) (Am): listovat (v čem); (JD, DA).

fokinjam, m. (1) **vivir en el ~** (Kub/exil): střídat partnery jako špinavé ponožky, být promiskuitní; př.: *los vecinos viven en el fokinjam*; (DMC).

folclorismo, m. (1) (Bol, Chil, Arg): folklor, hnutí lidového umění; (2) (Dom, Ekv, Bol, Chil): vlastnost či emoce vlastní lidovému umění; (DA).

folclorólogo, -ga, m/f. (1) (Nik, Dom, Kol, Ekv, Bol, Arg, Urug, Chil): člověk zběhlý ve folklóru; ■ Var.: *folclorólogo*; (DA).

folder (fólder), m. (← angl. *folder*) (1) (Am): obálka, obal; (RAE). • (2) [Š: *carpeta*] (Bol, StřAm, Kol, Mex, Per, Kub, Dom, Ekv, Chil, Par, Arg): složka, desky (na papíry); př.: *los dobló en cuatro, archivó en un fólder, puso el título y guardó en un cajón*; ■ Var.: *folder*; ■ Syn.: *carpeta* (Arg, Chil, Urug), *carpeta manila* (Ven); (MS, BDE, EEA, DA). • (3) [Š: *carpeta de cartoncillo*] (Hond, Kol, Mex, Pan, Per, Portor, US): deska, složka z tvrdého papíru; př.: *guarda tu acta de nacimiento en un fólder para que no se te arruine*; (RF). • (4) (Kol, Arg): blok, sešit s kroužkovou vazbou a pevnými deskami; ► používá se ve škole či v kanceláři; (5) (Dom): v informatice: adresář; (DA).

foliculario, m. (1) (Kub): pisálek do novin; (JD).

folio, m. (1) (Kol): dárek (mince), který dává dítěti kmotr při křtu; (2) (Kol): sladkost z nerafinovaného cukru; (AM). • (3) (Kol): malý dárek prodávajícího kupujícímu; (4) spropitné; (MM). • (5) [Š: *funda (de plástico), mica*] (Arg): kanelářská fólie; ■ Syn.: *funda* (Chil, Urug, Ven), *mica* (Mex); (EEA). • (6) **ser de a ~** (Ven): být klíčovou událostí; (DA).

Folipil, m. (1) **necesitar alguien** ~ (Kub): být chlupatý (zarostlý) jako Ezau, jak opice, jak tarzan; př.: *esa mujer necesita Folipil*; (DMC).

folklore, m. (1) (Am): souhrn tradic, umění, mínění a zvyků různých společenských tříd; (2) (Am): věda, která se těmto tématům věnuje; (MM).

folklórico, -ca, adj. (1) (Am): folklorní; (MM).

folklorista, m/f. (1) (Am): folklorista; (MM).

folclorólogo, -ga, m/f. (1) (Nik, Bol, Chil, Par, Arg, Urug), viz: *folclorólogo*; (DA).

follado, m. (1) (Kol): spodnička; (AM). • (2) (Kol): široké gatě po kolena; (JD).

follado, -da, adj. (1) (Pan): o rachejtli, která neexploduje; (DA).

follelle (foyeeye), m., lid. (1) (Dom): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (DA).

folleo, m. (1) (Kub): spor, roztržka; (2) opilost, opice; (AM).

folleque, m., arch. (Ekv, Per): zanedbaný, rozvrzaný starý vůz; „plechárna“; (RR, DA). • (2) (Per): malé auto; (RR).

folletín, m. (1) (Arg): libreto; (2) (Mex): seriál; (3) ~ **gráfico** (Mex): obrázkový seriál; (JD). • (4) **ser el ~ Hiel de Vaca de Crusellas** (Kub): být někdo chodící neštěstí; ► *El Folletín Hiel de Vaca de Crusellas* byl rádiový program s tragickou tematikou; př.: *no me cuentes más tragedias, eres el folletín Hiel de Vaca de Crusellas*; (DMC).

follín, m. (1) (Chil): bručoun; (MM).

follisca, f. (1) (StřAm, Kol, Portor, Dom, Ven): spor; (RAE, DA). • (2) (Am): kravál, hlučná hádka, pranice; (JD).

follón, -ona, adj/subst. (1) ~ones, m., i pl. (Ekv, Kol): široká sukně; viz též: *follonudo, -da*; (RR). • (2) (Ven): o šatech: krátké; (3) (Guat): o šatech: volné, široké; (4) m. (Ekv): dámský oděv od pasu dolů (sukně, spodničky atd.); (5) (Kub, Portor): opilost, opice; (AM). • (6) ~ **acampanado** (Ekv): zvonová sukně; (JD). • (7) adj/subst., lid., málo užív. (Bol): „špekoun“, velmi tlustý člověk; (8) adj., arch. (Salv): o oblečení: volné, široké; (DA).

follona, f. (1) (jižEkv): široká, krátká sukně, kterou ženy nosí nad spodničkou; většinou vyrobená ze sukna či flanelu; (2) (Ekv): žena, která často tuto sukni nosí; (DA).

follonarse, zvrat. (1) (Mex): upšouknout se; (JD).

follonudo, -da, adj/subst. (1) adj. (Ekv): nosící širokou sukni; ► i v přesnějším významu, např. o rostlinách; př.: *levanta las faldas a las follonudas matas del zambal*; (RR). • (2) m. (Ekv): flandák; (JD).

fome, adj/adv. (1) adj., lid. [Š: *aburrido*] (Arg, Chil): fádni, nudný, otravný; př.: *más fome que bailar con la hermana*; *no me gustó el libro, es fome*; ► slang; (RAE, RR, RF, BDE, DA). • (2) (Chil): nepůvabný; (JD). • (3) (Chil), nudný, viz: *latoso*; (EEA). • (4) adv., hovor. (Chil): nudně, otravně; (DA).

fomedad, f., lid. (1) (Chil): fádnost, nudnost; (DA).

fomentador -a, m/f., lid. (1) (Ekv): lichvář; ► platí především o těch, kteří půjčují peníze pěstitelům rýže s podmínkou, že jim pak prodají sklizeň za předem stanovenou nízkou cenu; (RR, DA).

fomentar(se), tr/zvrat. (Kub; Portor): vybudovat, zavést (si) mlýn na cukrovou třtinu nebo kávu; př.: *fue el primero que se fomentó en esta parte*; (RR). • (2) tr. (Kub): začít obchod, podnik; (JD).

fomentera, f. (1) (Ven): zahřívací gumová láhev; ► naplní se teplou vodou, a poté se přiloží na některou část těla; (DA).

fomento, m. (1) [Š: *apósito*] (Mex): obvaz; ■ Syn.: *apósito* (Arg, Chil, Urug, Ven); (EEA).

fomeque, adj., hovor. (1) (Chil), viz: *fome*; (DA).

fomería, f., lid. (1) (Chil): nudná, fádni událost či projev; (DA).

fómex, m. (1) (Ekv), viz: *fomi*; (DA).

fomi, m. (← angl. *foam*) (1) (Mex, Guat, Hond, Nik, Kol, Ekv): průmyslový výrobek; ► vyrobený z latexu či syntetiky; houbovitá, měkká forma; ■ Var.: *foam, foami, foamy, fómex, fomis, fomy*; (DA).

fomingo, m., hovor. (1) (Chil): nudná neděle; (DA).

fomis, m. (1) (Ekv), viz: *fomi*; (DA).

fomy, m. (1) (Mex), viz: *fomi*; (DA).

FONASA, m. (Fondo Nacional de Salud) (1) (Chil): Národní zdravotní služba; př.: *se suspendió la venta de órdenes médicas de FONASA*; (BDE).

fonazo, m. (1) (Salv, Mex, Bol, Per): telefonický hovor; (RAE, DA). • (2) **echar un ~** [Š: *llamar por teléfono*] (Bol, Mex): telefonovat; zavolat; př.: *Salvador me acaba de echar un fonazo para decirme que va a llegar tarde*; (RF).

fonda, f. (1) (Bol, Chil, Kub, Ekv, Mex, Per, Pan, Dom, Arg, Urug): místo nebo kantýna, kde se prodává jídlo a pití; (2) arch. (Ven): prak; (RAE, DA). • (3) (Guat, Salv, Mex, Nik, Dom, Ekv, Arg, Bol): hospoda; (AM, DA). • (4) (LaPlat): špatná restaurace; (AM). • (5) (Per): statek; (JD). • (6) **entrar en una ~ equivocada** (Kub): šlápnout vedle, přepočítat se, nevybrat si správně; př.: *con esa mujer entré en una fonda equivocada al quererla fornicar*; viz též: *casa*; (DMC). • (7) f., lid. (Mex, Pan, Kub, Dom, Arg, Urug, Per): místo, zaměstnání; viz též: *colmena*; (8) **estar fuera de ~**, lid. (Kub): špatně se stravovat; (9) (Mex, Portor, Ekv): hospoda s lokálními pokrmy; (10) (Kol): venkovský podnik, kde se prodávají základní potraviny, alkohol a jiné zboží; (11) (Chil): provizorní stan či zařízení, kde se prodává jídlo a pití, a kde se pořádají představení a tance; ► při státních oslavách, svátcích; (12) ~ **oficial** (Chil): provizorní místo zvolené autoritami k oficiálnímu začátku státních oslav; (13) **zapatear en dos ~s** (Chil): bojovat na dvou frontách (mít ženu a milenku); (DA).

fondada, f., venk. (1) (Ven): vaření třtinové šťávy, ze které vzniká melasa, která se používá pro výrobu přírodního, hnědého cukru; (DA).

fondado, adj. (1) (Kol): prachatý, zazobaný; (JD).

fondant, m. (← angl.) (1) (Nik, Kub, Arg): směs cukru a vaječného bílku, ve které se namáčí různé cukrovinky a koláče; (DA).

fondazo, m. (1) (Ven): pohlavek, rána pěstí; (AM).

fondeada, f. (1) (Hond): flám, opice; viz též: *juerga*; (DA).

fondeado, -da, adj. (1) lid. (Am): bohatý; ■ Syn.: *cargado*; (RAE, DA). • (2) **estar ~** (Antil, StřAm, Kol, Ekv, Mex, Per, Ven): mít peníze; (3) **quedar ~** (Antil, StřAm, Kol, Ekv, Mex, Per, Ven): být bez peněz; (MM). • (4) adj. (Guat): namazaný; (JD). • (5) lid. (Per, Bol): potopený; ► o člověku nebo těle, hozeném do vody se závažím, aby zůstalo na dně; (6) hovor. (Per, Chil): schovaný, ukrytý (o člověku); (7) (Hond, Salv, Nik): o člověku s kocovinou: spící; (8) (Salv): hluboce spící (o osobě); (9) lid. (Ekv): o věci, která je natřena podkladovou barvou na kterou se aplikuje další vrstva barvy či speciální druh laku; (10) (Nik): chudý (o osobě); (DA).

fondeador, m. (1) (Chil): kotviště; (2) **dar en el ~** (Chil): zakotvit; (JD).

fondear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr/zvrat., lid. (Salv): tvrdě usnout; (RAE). • (2) intr/zvrat., lid. (Am): obohatit se, zbohatnout; ► většinou protiprávně; (MM, RAE, DA). • (3) intr. (Guat, Hond; Salv): opít se do bezvědomí, do němoty; př.: *hubo tan fiesta en el cielo / que hasta Tata Dios fondeó*; (RR). • (4) tr. (Portor): zbavit ženu panenství; (AM). • (5) tr. (Bol): dát někomu peníze, prostředky; ► za účelem uskutečnění nějaké aktivity; (MM, DA). • (6) (Mex): hodit, prasknout čím; (JD). • (7) tr. (Chil): zatočit s někým; př.: *fondearía a todos esos agitadores*; (BDE). • (8) intr., lid. (Guat, Hond, Salv): spát spánkem spravedlivých (hluboce); (9) intr/zvrat., lid. (Hond, Salv, Nik): vyspávat po opici; (10) tr., lid. (Ekv): natírat základní barvou; (11) tr. (Per, Bol, Chil): hodit někoho do vody se závažím; ► za účelem zabití; (12) (Dom, Per, Chil): potopit se, klesnou ke dnu v hlubokých vodách; (13) intr/zvrat., lid. (Per, Chil): ukrýt se na nějakou dobu; (14) tr., hovor. (Chil): schovat něco; (15) lid. (Kost): o instituci: získat finanční prostředky; (16) intr. (Portor): o zápasnickém kohoutovi při kohoutích zápasech: neustále a agresivně zápasit celý zápas; (DA).

fondeo, m. (1) (Chil): hození do moře (způsob zabíjení); př.: *en la bahía de Valparaíso había barcos llenos de presos; se contaba que algunos salían en la noche atestados de gente ... y al anochecer siguiente regresaban vacíos; peor que en los fondeos de la dictadura de Ibañez*; (BDE). • (2) hovor., málo užív. (Ekv): protiprávné zbohatnutí; (DA).

fondero, m., venk. (1) (Ven): osoba odpovědná za kotle, ve kterých se vyrábí přírodní, hnědý cukr; (2) (Hond): osoba odpovědná za odstraňování medu při výrobě hnědého cukru; (DA).

fondero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Ekv, Mex): prodáváč v kantýně; (RAE). • (2) m/f., hovor. (Guat, Arg, Mex, Hond, Nik, Kub, Portor, Ekv, Chil, Urug): hospodský, majitel hospody; (RR, DA). • (3) (Kub, Urug): zaměstnanec hospody; (RR). • (4) adj. (Chil): vztahující se k hospodě, stánku či kantýně; (DA).

fondillo, m. (1) ~(s) (Kost sg.; Kol, Kub, Salv, Guat, Portor: pl.): hýždě; (RAE). • (2) (Mex, Guat aj.): zadní část kalhot; př.: *como si una ortiga le hubiese quemado el trasero, restregó Vértiz el fondillo*

des sus pantalones sobre la piel negra del sofá; ■ **Var.:** *fundillo*; (BDE). ● (3) **querer pescar y no mojarse el ~** (Kub): chtít, aby člověku něco spadlo rovnou do klína; nechtít riskovat; př.: *los americanos quieren pescar y no mojarse el fondillo*; (DMC). ● (4) **lid.** (Guat, Hond, Salv, Nik, Kub, Dom, Portor, sevKol): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; ■ **Var.:** *fundillo*; (5) **hovor.** (Dom): odvaha, kuráž; viz též: *fundillo*; (6) **caerse de ~** (Portor): být velmi překvapený, zaskočený; (DA).

fondillón, -ona, adj/subst., lid. (1) (StřAm, Kol, Kub, Portor): člověk s velkým pozadím; (AM, DA).

fondillúa, f. (1) (Kub): hrošice, žena s velkým pozadím; př.: *¡mira que esa mujer es fondillúa!*; (DMC).

fondilludo, -da, adj/subst. (1) (StřAm, Per, Portor, Dom, Kub): mající velké pozadí; viz též: *nalgón*; ■ **Var.:** *fundilludo* (Chil); (AM, DA). ● (2) m. (Arg): muž pod pantoflem; (AM).

fondín, m. (Guat, Urug, Arg, Par): hospoda nejnižší kategorie, putyka; (RR, DA).

fondismo, m. (1) (Portor, Kol, Per, Bol, Chil, Arg): v atletice a jezdeckví: aktivita, při níž se trénují středně dlouhé a dlouhé tratě; (DA).

fondista, m. (1) (Bol): delikvent ► používá tašku s dvojitým dnem ke krádežím v obchodních domech, uchovává na dně ty nejcenější věci a vrací jenom ty z vrchu vysvětlením, že zapomněl peníze; bol. argot *coba*; (HB).

fondo, m. (1) (Mex): bílá spodnička pod sukňe; (RAE). ● (2) (Kub, Hond, Nik, Ven, Ekv): kotel (na vaření medu) v cukrovarech; (RAE, DA). ● (3) (Arg, Ekv, Urug, Ven, Nik, Bol, Par): vnitřní nebo zadní dvůr; (4) (Ven, Mex, Dom, Kol, Bol, Per aj.): kombiné (prádlo); př.: *pues quítese el vestido y quédese en fondo*; (BDE, RAE, DA). ● (5) (Kost): obecní ohrada; ► přivádějí se tam zvířata, která volně běhají po ulicích a působí škodu na osetých polích; (6) ~ (s) (Urug; Arg): zadní část budovy; př.: *a los fondos de la iglesia de Tierra Santa*; (RR). ● (7) (Am): pánev, kotlík; (AM). ● (8) (Arg, Par): záchod, toaleta; (MM). ● (9) (Arg): podložka; (10) (Kub): zbytek na dně; př.: *fondito de ron*; (11) (Mex): rozvážnost, rozšafnost; (JD). ● (12) **medio ~** (Ven, Mex, Dom, Bol aj.): kombiné, krátká spodnička pod sukni; (BDE, DA). ● (13) **plato de ~**, hlavní chod; viz též: *plato principal*; (EEA). ● (14) ~ **blanco**¹ (Kol, Urug, Par): panák, štamprle, frťan; př.: *después del tercer fondo blanco no pude levantarme de la silla*; ► slang; viz též: *copetín*; (RF, DA). ● (15) **ir al ~**¹ (Kub): zkrachovat, jít ke dnu, neuspět; př.: *con ese proyecto va al fondo*; (16) **ir al ~**² (Kub): jít to s někým z kopce, od desíti k pěti; př.: *con esa mujer va al fondo*; (DMC). ● (17) **ser un barril sin ~** (Nik, Kub, Dom, Portor, Kol, Par): cpát se nezřízeně; ládovat se; hltat; být nenažranec; (18) (Dom, střBol): hrnec, kastrol; (19) (Chil): velký hrnec na vaření pro hodně lidí; ► používá se v nemocnicích či kasárnách; (20) (sev a výchBol): širší hliněná kuchyňská nádoba bez uší; (21) (jzBol): v hornictví: barel s vyříznutým dnem, který se používá pro koncentrát mletých minerálů; (22) ~ **blanco**² (Ekv): vývar z dobytčích či ptačích kostí; (23) ~ **de botella**, hovor. (Dom, Ekv): čočka, objektiv s velkým zvětšením; (24) ~ **de crianza**, venk. (Salv): peníze, které používá sdružení (bratrstvo) k zahájení své činnosti v domorodých vesnicích; (25) ~ **de retiro** (Dom, Portor): podpůrný fond; (26) **llegar al ~ del saco** (Portor): dostat se až na konec; (27) **ser un barril sin ~** (Nik, Kub, Dom, Portor, Kol, Par): cpát se (jíst příliš mnoho); (28) **tomar ~ blanco** (Ven, Par): vypít panáka na ex; (29) **topar ~** (Dom, Chil, Arg): dostat se až na dno (do neřešitelné situace); (DA).

fondonga, f. (1) (Ven): kráva nebo klisna s objemným břichem; (AM).

fondongo, -ga, adj/subst. (1) adj. (Mex): špinavý; (2) f. (Mex): líná ženská; (RAE). ● (3) m. (Kub): zadek, zadnice; (4) adj. (Mex): břichatý, prdelatý; (AM). ● (5) (Mex), viz: *fodongo*; (DA).

fondongón, -na, adj. (1) (Mex: Zac): o člověku: tlustý, silný; (AM).

fondoque, m. (1) (Kub): mohutné pozadí; (AM).

fonducha, f. (1) (Mex): krčma, putyka; ► mex. argot *caliche*; (DBM).

fonducho, m. (1) (Mex): chudá kantýna, kde se prodává jídlo a pití; (RAE).

fonear, intr., lid. (1) (Bol, Per): telefonovat; (DA).

fonfón, m., arch. (1) (Kub): bičování (trest černých otroků); (2) a ~ (Kub): hojně; (AM).

fongo, m. (1) (Kub): menší banán na vaření, s tloušťkou šlukou; (JD, DA).

fonguear, intr. (1) (Nik, Kub): o trenérovi při tréninku bejsbolu: odpálit míč tak, aby ho hráč chytil; (DA).

fongueo, m. (1) **bate de ~** (Kub): zadnice, zadek; (DMC). ● (2) (Kub): trénink hráče; (DA).

Foncho, m., lid. (1) (Hond, Salv, Pan, Chil): hovor. tvar jména *Alfonso*; (DA).

fonjear, tr. (1) (Dom): v bejsbolu: trénovat chytání odpáleného míče; (DA).

fonmovietón, m. (1) (Kub/exil): pohyb; př.: *a él le gusta el fonmovietón*; (DMC).

fono, m. (1) (Arg, Bol, Chil, Ekv, Per, Urug): telefonní sluchátko; (RAE, DA). • (2) (Bol, Chil, Per, Arg): telefon; př.: *cuando Joaquín cogió el fono y marcó el número*; (BDE, DA). • (3) (Arg): gramofon; (4) ~ **a transistores** (Arg): tranzistorový gramofon; (JD). • (5) (Per, Chil, Bol, Urug, Arg): telefonní číslo; (6) ~ **copete** (Chil): telefon prodejce alkoholických nápojů; ► vyhrazený pro obsluhu klientů, kteří jsou doma; (DA).

fonoaudiología, f. (1) (Kol, Bol, Chil, Par, Arg): vědní obor, zabývající se sluchem, mluvením, řečí a hlasem; (DA).

fonoaudiológico, -ca, adj. (1) (Ekv): vztahující se k vědnímu oboru, zabývajícím se sluchem, mluvením, řečí a hlasem; (DA).

fonoaudiólogo, -ga, adj/subst. (1) (Kol, Ekv, Bol, Chil, Par, Arg): odborník věnující se cvičením v oboru, který se zabývá sluchem, mluvením, řečí a hlasem; (DA).

fonoaviso, m. (1) (Per, Chil): telefonní reklama; (DA).

fonoayuda, m. (1) (Per, Chil): pohotovostní linka; ► slouží pro lidi v nouzových situacích; (DA).

fonodrogas, m. (1) (Chil): telefonní linka policie, určená k hlášení případů souvisejících s drogovou závislostí a obchodem s drogami; (DA).

fonógrafo, m. (1) **darle vuelta al ~ hasta que suelte la manigueta** (Kub): udělat něco velice důsledně, jít do něčeho naplno; jít si tvrdě za svým; jít do něčeho přes mrtvoly; př.: *yo voy a darle vuelta al fonógrafo hasta que suelte la manigueta, después de mí, el diluvio*; ■ Syn.: *darle candela al jarro hasta que suelte el fondo*; (DMC).

fonola, f., **hovor**. (1) (Chil): lisovaný plech impregnovaný dehtem; ► užívá se k zastřešování skromných příbytků; (RAE, DA).

fonolita, f. (← *Fonolita*®) (1) (Chil): střecha z kartonu napuštěná dehtem; ■ Var.: *fonola*; (RR, DA).

fonomímica, f. (1) (Hond, Salv, Nik, Kost, Kub, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil): umění playbacku; ► dovednost, která spočívá v předstírání, že dotyčný zpívá nebo mluví, zatímco hraje již předem natočená nahrávka; (DA).

fonomímico, -ca, adj/subst. (1) (Salv, Hond, Kub, Per, Chil, Nik, Kost, Ekv, Bol): o osobě: otevírající pusy na nahrávku a předstírající mluvení či zpívání; (RAE, DA). • (2) (Salv): umění otevírat pusy na nahrávku; (RAE). • (3) adj. (Kost, Per, Bol, Chil): vztahující se k dovednosti otevírání pusy na nahrávku; (DA).

fonoradio, m. (1) (Mex): gramorádio; (JD).

fontanero, m. (1) (Hond): intimní partner pasivního homosexuála; (DA).

food, m. (← angl.) (1) ~ **court** (US, Nik, Kost, sevPortor, Per): jídelní kout v obchodním centru; (2) ~ **stamps**, pl. (US, Portor): stravenky na jídlo; ► vydávané státem pro chudé; (DA).

football, m. (← angl.) (1) (US, Nik): fotbal; viz též: *futbol*; (2) (US, Portor): americký fotbal; viz též: *futbol americano*; (DA).

foot-ball, m. (1) (Am): fotbal; (MM).

foqueado, -da, adj., lid. (1) (Kol): o osobě: hluboce spící po namáhavé činnosti; (DA).

foquear(se), tr/intr/zvrat. (1) intr/zvrat. (Ekv): stydět se; ► slang; př.: *no la mires así a esa peleada, que la estás haciendo foquear*; (RF, DA). • (2) intr., lid. (Kol): spát, zdřímnout si, dát si šlofíka; viz též: *siestear*; (3) intr/zvrat., hovor. (Kol): upadnout do hlubokého spánku; (4) tr. (zápEkv): ztrapnit někoho; (5) (Guat, Hond, Nik): svítit baterkou či lampou na něco či někoho; (6) tr. (Salv): o polici: udělat někomu záznam; (DA).

foquero, m. (1) (Kub, Per, Ven): osvětlovač; ■ Var.: *foquista*; (BDE).

foquero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Chil): lovec tuleňů; (2) adj. (Chil): vztahující se k lovu tuleňů a následnému obchodu s jejich kožešinou; (DA).

foquin, m. (← angl. *fucking*) (1) (Hond): zatracená, zasraná věc; ■ Var.: *fucking*; (DA).

foquin!, citosl. (← angl. *fucking*) (1) (Nik): ani hovno!; ► vyjadřuje překvapení, odpor, zlost; viz též: *¡miercole(s)!*; (DA).

foquis, m. (1) (Kost, Nik): zadnice, prdel; viz též: *fundamento*; (DA).

foquista, adj/subst. (1) (Bol): aktivista, revolucionář; (DA).

forado, -da, m. (1) (StřAm, Ekv, Per, Bol, Chil): díra ve zdi; (RAE, DA). • (2) (Am): díra; (JD).

foraja, m/f., lid. (1) (Per): rebel; (DA).

foramen, m. (1) (Mex): díra; (MM).

foráneo, -nea, adj. (1) (Am): cizí, zahraniční; př.: *los intereses foráneos*; (2) (Am): o soudcích: provinční; ► mající soudní okres mimo hlavní město státu; (MM).

forango, -ga, adj. (1) (Per): cizí, přespolní; (AM).

forano, -na, adj. (1) (Per): vzdálený, cizí; (AM).

forat(i), m., pl.(← it. *forato*) (1) (LaPla): druh makaronů; ■ Var.: *foratti(s)*; (MS).

forata, f. (1) **dar** ~¹ (Per): vyhodit někoho z práce; dát někomu padáka; (2) **dar** ~², lid.(Per): ukončit s někým citový vztah; (DA).

foratti(s), m., pl., viz: *forat(i)*; (MS).

forcefit, m. (← angl. *forfeit*) (1) (Nik): v bejsbolu: prohra týmu kvůli nedostavení se k zápasu; (DA).

fórceps, m. (1) (Portor): dřevěná kolébka; viz též: *palito*; (DA).

forcha, f. (1) (střKol): druh alkoholického nápoje *chicha*; ► vyrábí se z pšeničné mouky, vejce, cukru a jedlé sody; (DA).

forcito, m. (← *Ford*®) (1) (Per): malý automobil; (AM). • (2) (Per): stará fordka, rachotina, kára; (JD). • (3) (Mex): automobil značky Ford, zejména starší model; (DA).

ford, m. (1) **cada uno sabe cómo manejar su** ~ (Kub/exil): každý ví, co má dělat (ví si rady); každý si hledí svého; př.: *no me des consejos, cada uno sabe cómo manejar su ford*; (DMC).

forehand, m. (← angl.) (1) (Portor, Bol, Ekv): forhend; ► jeden ze základních úderů v tenisu; (DA).

foreman, m. (← angl.) (1) (US, Portor): vedoucí, nadřízený; ► osoba, která má za úkol dohlížet na práci v podniku či továrně; (DA).

forestador, -ora, m/f. (1) (Dom, Ekv): lesník; ► osoba, která se věnuje využívání lesních zdrojů; (DA).

forestal, m/f. (1) (Ekv, Chil): lesník; ► osoba, která se věnuje těžbě dřeva; (DA).

forestería, f. (1) (Hond, Nik, Ekv): lesnictví; (DA).

forever, adv. (← angl.) (1) **ser algo ~ ambar** (Kub): být napořád, navždy; ► „Forever ambar“ je titul amer. filmu; př.: *nuestro amor es forever ambar*; (DMC). • (2) (Nik, Dom, Portor): navždy; (DA).

forfait, m. (1) (LaPla): osoba, které něco chybí, např. peníze, zdraví; ► slang *lunfardo*; (NET). • (2) (← angl. *forfeit*) (Dom): při sportovním utkání: absence soupeře, která znamená jeho penalizaci, potrestání; ■ Var.: *forfit*; (DA).

forfit, m. (← angl. *forfeit*) (1) (Portor), viz: *forfait*; (DA).

forifofo, m. (1) (Bol): sirky, zápalky; ► bol. argot *coba*; (HB).

forito, m. (1) (Portor): malý automobil; ► vznik pokroucením příjmení Ford (← výrobce malých automobilů); AM.

forjar, x. (1) ~ **a marrón** (Portor): odlévat, udělat odlitek, formovat litinu; (DA).

forjarse, zvrat. (1) (StřAm): vydělat hodně peněz, udělat dobrý obchod; (AM).

forma, f. (1) [Š: *horma*] (Mex): forma, formička; (MM). • (2) [Š: *formulario*] (Guat, Kol, Mex, US, Pan, Dom, Portor, Ekv, Bol, Chil): blanket, formulář; př.: *hay que llenar esta forma para inscribirse a la escuela*; (RF, DA). • (3) (Hond): registrační formulář na univerzitě; (4) **pro** ~ (Pan, Bol): formulář; (5) **en** ~, adv., lid. (Bol, Arg, zápKol): intenzivně, usilovně; (6) **en gran** ~, adv., hovor. (Bol, Chil): značně, intenzivněji; (DA).

formación, f. (1) ~ **técnica (profesional, industrial)**, odborná příprava; viz: *capacitación*; (EEA).

formador, m. (1) (Hond, Kost, Ekv, Per): podprsénka; (DA).

formador, -ra, m/f. (1) (Mex): editor; ► člověk, který dává podobu knize nebo časopisu; (RAE, DA). • (2) (Mex): metér; (JD). • (3) (LaPla): plátce; ► slang *lunfardo*; viz též: *formar*; (NET).

formaggio, m., viz: *formayo*; (MS).

formaje, m. (1) (Mex): souhrn forem na cukr; (MM).

formal, adj. (1) **traje** ~, m. (← angl. *formal dress*) (Am): společenský oblek; (MM). • (2) adj. (Kol, Dom): milý, ochotný, pozorný, úslužný; (JD, DA). • (3) **hacer** ~ **a** (Mex): důvěřovat komu; (JD). • (4) adj. (Guat, Hond, Nik, Kost, Dom, Portor, Ekv, Bol): elegantní (o oděvu či obuvi); (DA).

formaleta, f. (1) (Kost): dřevěné bednění; (RAE). • (2) (StřAm, Kol, Mex): výztuž klenby; (MM). • (3) (Guat, Hond, Nik, Kost, Pan, Dom, Portor, Kol, Ven, Ekv): dřevěný rám; ► dává tvar železobetonové struktúře, jako je např. trám či sloup; (4) (Kost): dřevěné či kovové desky; ► používají se pro umístění rámu do ocelového jádra stavební konstrukce; (DA).

formaletear, tr. (1) (Kost, Pan, Portor, Kol): umístit rám do ocelového jádra stavební konstrukce; ► za účelem nalití betonu a dosažení stanoveného tvaru; (DA).

formalita, f. (1) (Chil): ochranné krytí; ► látka aplikovaná na nábytek či stavební části, aby je chránila před následky mokra a vlhka; (DA).

formalización, f. (1) (Chil): trestní stíhání; (DA).

formalizar, tr. (1) (Dom, Bol, Chil, Ekv): zahájit soudní jednání proti člověku, který byl z něčeho obviněn; (DA).

formar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Mex, Hond): připravit stránku textu pro tisk; (RAE, DA). • (2) tr., i intr. (Arg; Urug): platit vlastní nebo cizí dluhy nebo útratu; př.: *se trata de dos mil quinientos pesos; ¡a formar!*; (RR). • (3) ~ **en fila** (Am): postavit se, stát ve frontě; (JD). • (4) (LaPla): platit; ■ Syn.: *levantar*; (NET). • (5) ~ **filo** (Bol): koupit svobodu delikventovi (podplacením policistů, kteří ho zadrželi); ► bol. argot *coba*; (HB). • (6) ~**se un sal pa'fuera** (← *para fuera*) (Kub): vzniknout hluk, rámus, povyk; př.: *todo marchaba bien pero cuando llegamos al punto tres se formó el sal pa'fuera*; ■ Syn.: *formarse un tira y jala*; (DMC). • (7) intr/zvrat., lid. (Arg): přispět někomu penězi na něco; (8) tr. (Hond): vyrábět hliněnou nádobu; (9) ~**se un bonche** (Kub, Dom): úplně ztratit vážnost; (10) ~**se un joropo** (Ven): začít zmatek, chaos; (11) ~**se un tamborito** (Pan): vyvolat rozrušenou diskuzi; (12) ~**se bachata** (Portor): začít legraci, žertovat; (DA).

formativo, m. (1) (LaPla): taneční večírek; ► zábava, kde museli tanečníci zaplatit poplatek za vstup; ► slang *lunfardo*; (NET).

formato, m. (1) (Am): formát a rozměr knížky nebo novin; (MM). • (2) (Mex, Kol, Per): v administrativě: tiskopis s prázdnými políčky; (DA).

formayín, -ina, m/f. (← it.) (1) (LaPla): zdrobnělina; viz též: *formayo*; (2) (LaPlat): žena vykořisťovaná mužem; (3) (LaPla): člověk, který platí za druhé; ■ Var.: *fromayin*; (MS).

formayo, m. (← it. *formaggio*) (1) (LaPla): parmezánský sýr; ■ Var.: *formaggio, furmayo*; (2) (LaPla): poklona ženě; (3) (LaPla): nohy; (MS). • (4) (LaPla): smrt; ► slang *lunfardo*; viz též: *espiche, ñata*; (NET).

formero, m. (1) (Mex): dělník, který vyrábí hliněné formy na cukr; (MM).

fórmica, f. (1) (Ven, Ekv, Per, Bol, Par, Arg, Urug): umakart; ► nátěr z umělé pryskyřice, který se aplikuje na dřevo pro jeho ochranu; (DA).

forminado, adj. (1) (Mex): proděravělý, dírkovaný; (JD).

fórmula, f. (1) (Mex, Ekv, Per, Bol): ve firemních volbách: seznam kandidátů; (2) (Mex, Nik, Bol): ve firemních volbách: skupina lidí, kteří usilují o řídicí funkce; (3) (Mex, Bol): ve volbách: hlasovací lístek; (4) (Dom, Kol): lékařský předpis; (DA).

formulario, m. (1) (Am): formulář; (MM). • (2) (Arg): formulace; (JD).

formulina, f. (1) (Salv): formalín; (DA).

fornalla, f. (1) (Kub, Dom, Portor): vnitřní část pece, kterou se odvádí popel přes železnou mřížku; (RAE, DA). • (2) (Kub): popelník; (3) (Kub): frňák, raťafák; (JD).

fornitura, f. (← angl. *furniture*) (1) (StřAm, Mex, Portor): nábytek; (MM).

foro, m. (1) ~ **de grabación**, televizní studio; viz též: *filmación, set de film.*; (EEA).

foró, m. (1) (Dom): arogantní muž, který se zabývá svým vzhledem; metrosexuál; (DA).

forondo, -da, adj., lid. (1) (Chil, Guat, Hond, Nik, zápVen, Bol): břichatý, domýšlivý; ■ Var.: *forongo*; (AM, DA).

forongo, -ga, adj., lid. (1) (Chil), viz: *forondo*; (DA).

fororo, m. (1) (Ven): mouka z pražené kukuřice; (AM). • (2) (Ven): kukuřičná kaše posypaná hnědým cukrem; (MM, DA).

forote, m. (1) (vých a zápVen): paprika křovitá; viz též: *chiltepe*; (DA).

forrada, f., hovor. (1) (Guat, Hond): honosný, vydatný pokrm; (DA).

forrado, -da, adj/subst. (1) m. (Par): pletichář; ► člověk zvyklý sprádat pikle; (RAE). • (2) (Bol): dřevěný panák; (AM). • (3) adj. (Am, Š): zámožný, bohatý, dobře zaopatřený; viz též: *cogotudo*; (MM, HB, RF). • (4) **estar** ~¹ (Arg): být dobře připravený na zkoušku; (MM). • (5) **estar** ~ **de billetes** (Kub): mít plné kapsy peněz; (JD). • (6) **estar** ~² (Kub): mít nahrabáno, mít peněz jak želez, být v balíku; *él dirá lo que quiera pero yo sé que está forrado*; (7) **nacer** ~ (Kub): narodit se do zlaté kolébky, bohatým rodičům; (DMC). • (8) adj. (Guat, Hond, Salv, Nik, Bol): otesánek; ► o osobě, která hodně snědla a vypila; (9) ~ **en plata**, hovor. (Chil): velmi bohatý, zámožný; (DA).

forraje, m. (1) (Arg, Mex): jakýkoliv pokrm pro dobytek; (MM).

forrajeador, -ora, adj/subst., lid. (1) (Kub): „ukecáváč“; ► osoba, která vede jednání za účelem získání produktu; (DA).

forrajeaar, tr., lid. (1) (Kub): dělat všechno možné k získání nedostatkového zboží; (RAE, DA).

forrajeo, m. (1) (Kub): soubor jednání, snahy získat nedostatkové zboží; (DA).

forrarse, zvrat. (1) (Guat, Mex): přecpat se jídlem, nasytit se; (2) (Kub, Mex, Per, Portor): obohatit se, zbohatnout; př.: *tener un riñón forrado*; (AM). • (3) (Arg): dobře se připravit na zkoušku; (4) (Arg, Guat, Mex): uložit, uschovat peníze; (5) (Guat, Mex): zásobit se na cestu nebo procházku; (MM). • (6) (LaPla): postupovat, pokročit, dělat pokroky, lepší se; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *pelechar, repuntar*; (NET). • (7) (Nik): mít štěstí; př.: *Marcela se forró con el trabajo nuevo que consiguió*; ► slang; (RF). • (8) (Kub): nahrabat si, získat hodně peněz; př.: *en el negocio se forró*; (9) (Kub): zpronevěřit peníze; př.: *en el ministerio se forró*; (DMC).

forrazo, m. (1) (Mex): velmi atraktivní osoba; (RAE, DBM). • (2) **ser alguien un ~** (Mex): být velmi atraktivní; ► mex. argot *caliche*; ■ Syn.: *ser alguien un forro (mango, cuero)*; (DBM).

forrear, tr/intr. (1) intr., lid., venk. (Ven): o zvířatech: silně odfrknout tváří v tvář nebezpečí nebo když se cítí ohrožena; (RAE, DA). • (2) intr. (Ven): frkat (jen u zvířat); (RR). • (3) (Kub): chytit do pasti, oklamat; (AM). • (4) tr. (Arg): trápit, ponižovat; př.: *en su casa siempre lo forreaban, y se fue de allí cuando tenía 17 años*; ► slang; (RF). • (5) tr., lid. (Arg, Urug): ošidit, oklamat, podvést (koho), vymívat se (komu); viz též: *empaquetar*; (DA).

forrero, m. (1) (Kub): šizuňk; ■ Var.: *forrista*; (JD).

forro, m. (1) (Kost, Kub): mezi studenty: tahák; (2) (Kost, Kub): zejména ve hře: podvod, lest; viz též: *engañada*; (3) (Nik): žena s velkým pozadím; (RAE, DA). • (4) [Š: *preservativo*] (Arg, Urug, Nik, Pan, Chil, Par, Kol, Ekv, Per, Bol, Salv): ochrana, prezervativ, kondom; př.: *la empleada ... miró el recibo atrasado como si la alcanzaran un forro, usado se entiende; a Mauricio le da vergüenza ir a comprar forros a la farmacia de su barrio*; ■ Syn.: *condón, funda, impermeable, goma*; ► slang *lunfardo*; (RR, RF, NET, DA). • (5) **dar en el (mismo) ~, dar en los ~s**, [Š: *fastidiar, hacer la puñeta*] (Arg, Urug): nudit, obtěžovat, otravovat; př.: *todo ese barullo angélico le daba ya en el mismo forro*; (6) **hasta el ~** [Š: *completamente*] (Kub): úplně, kompletně, absolutně; př.: *estás equivocado hasta el forro*; (7) **meter ~¹** [Š: *hacer trampa*] (Kub): klamat; šít boudu; (8) **romperle el ~ a uno** [Š: *fastidiarle, hacerle la puñeta*] (Arg): nudit, obtěžovat někoho; (RR). • (9) (Antil): potah na postel; (10) (Chil): schopnost, způsobilost; (11) **de ~** (Kub): na cizí účet; (12) (Guat): mimo to; (13) **echar un ~** (Chil): obtěžovat, překážet; (14) (Per): ublížit na majetku nebo na cti; (AM). • (15) (Arg, Chil): předkožka; (MM, DA). • (16) (Chil): břichna, šereda; (JD). • (17) **como el ~, adv., hovor.** (Chil): mizerně; (18) **a todo ~¹** (Chil, Pan): z plna hrdla; jet plnou rychlostí; (JD, DA). • (19) (Chil): plášť pneumatiky; př.: *se le pinchó un forro a la bicicleta*; (BDE, DA). • (20) **quinto ~ (de las pelotas)** (Arg): vztek, zlost; př.: *me da en el quinto forro que me mientas*; ► slang; (RF). • (21) (LaPla): truhla, rakev; ■ Syn.: *jonca*; • (22) **ser alguien un ~ (mango, cuero)** (Mex): být fešák, kočka, kost; ■ Syn.: *ser alguien un forrazo*; ► mex. argot *caliche*; (DBM). • (23) (Kub, Bol): lež, podvod, klam, kecy; viz též: *mentolina*; (DMC, DA). • (24) **llegar alguien más ~ que un maletín** (Kub/exil): být hodně oblečený, navlečený; př.: *en Nueva York hay que llevar más forro que un maletín*; (25) **meter ~²** (Kub): podvádět, opisovat při písémkách; př.: *tuve que meter forro, de lo contrario no pasaba el examen*; (26) **meter ~³** (Kub): chytit někoho na špek, nachytat; ► ze hry domina; př.: *trató de meterme un forro pero lo descubrí a tiempo*; (27) **pasar más trabajo que un ~ de catre** (Kub): namakat se jako Bulhar; př.: *desde que nací pasé más trabajo que un forro de catre*; (DMC). • (28) **en un ~**, lid. (Chil): namočit se do něčeho; ► dostat se do potíží a komplikací; ■ Syn.: *meterse en un hormiguero*; (29) **ser un ~**, lid. (Mex): být kočka, kost, kus; fešák, kocour; (30) (Mex, Hond, Salv, Nik): kočka; ► žena s dokonalým tělem; (31) hovor. (Mex): fešák, kočka; (32) lid. (Chil): lidské tělo; (33) (Hond): přítelkyně nebo kamarádka; (34) (Per): kalhotky; (35) hovor. (Chil): chaos, zmatek; (36) **a todo ~²** (Per): velmi, hodně; (37) **largar el ~** (Ven): dřít se, příliš mnoho pracovat; (DA).

forro, -rra, adj/subst. (← *horra*) (1) (Arg): neschopný, pitomý; hlupák; (2) hovor., málo užív. (Chil): prostáčka, prostá dívka; (DA).

forrongo, m. (← afr.) (1) (Portor): druh zralého banánu; (MS, DA).

forsa, citosl. (← it. *forza*) (1) (LaPla): to toho! jedem! ► nabádavé zvolání na fotbalovém hřišti; ■ Var.: *forza*; (MS).

fortachar, intr. (1) (Arg): chovat se silácky; (JD).

fortacheado, m., lid. (1) (zápBol): ve stavebnictví: omítání zdiva pomocí zednické lžice a směsi cementu a písku; (DA).

fortachear, tr., lid. (1) (zápBol): ve stavebnictví: omítat zdivo pomocí zednické lžice a směsi cementu a písku; (DA).

fortacho, m., lid. (1) (Bol): ve stavebnictví: zednická lžice; (DA).

fortacho, -cha, adj/subst. (1) *hovor.* (Am): o osobě: silný, statný, velmi odolný, hromotlucky, zdatný, vitální, energický; ► slang *lunfardo*; (AM, MM, NET, DA). • (2) m. (← *Ford*®, značka automobilu + *tacho*, „plechová nádoba“) (Arg): starý, avšak funkční automobil; ► většinou značky Ford; (MM).

fortaleza, f. (1) (Salv): skupina obydlí lidí žijících na okraji společnosti (na pozemku, kterého se zmocnili násilím); (RAE, DA). • (2) (Chil): puch, zápach; (3) (Chil): kuličky ► dětská hra: házení kuliček nebo mincí do důlku; (AM).

fortaliza, f. (1) (Chil, Mex): smrad, zápach, výpar, kouř; (MM).

forte, x. (1) *por si ~*, adv., *hovor.* [Š: *por si acaso*] (Portor, Dom, Ven): kdyby náhodou; pro každý případ; (AM, DA).

fortín, m. (1) (Bol): kantýna (navštěvovaná notorickými opilci); ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) (szArg): gaučovské lidové sdružení; (3) *venk.* (szArg): obydlí nabídnuté jako místo setkávání během oslav karnevalu; (4) (Chil): sportovní areál; (DA).

fortiori, x. (1) *a ~*, adv. (Mex): násilím, nuceně; (DA).

fortuna, f. (1) *rueda de la ~*, ruské kolo; viz též: *rueda*; (EEA). • (2) (stř a svKol): bílá skrvna objevující se na nehtech; (3) (Portor): vytrvalá bylina; viz též: *garrapata*; (DA).

fortunoso, -sa, adj. (1) (Ekv, Guat, Nik, zápVen): šťastný, spokojený, úspěšný; (AM, DA).

foruardear, tr. (← angl. *to forward*) [Š: *reenviar un mensaje o documento por correo electrónico*] (1) (US): přeposlat e-mail; př.: *ayer me foruadearon un chiste bien bueno*; ► slang; (RF).

forward, m. (← angl. *forward*) (1) (Am): v různých míčových hrách: útočník; (MS). • (2) (US, Guat, Nik, Kost, Ekv, Per): přeposlání e-mailu či textu; (DA).

forza, f., viz: *forsa*; (MS).

forzar, x. (1) *~ el mingo* (Dom): důrazně trvat na dosažení výsledku, i s tím rizikem, že výsledek nebude takový, jako se očekává; (2) *~ la barra* (Ven): důrazně trvat na dosažení výsledku; (DA).

forzolento, -ta, adj., málo uživ. (1) (Ekv): silácký, silný; (RAE, DA).

fos, zájm. [Am: *vos*] (1) (Arg): ty; ► vyslovují Mapučové; vliv jaz. *mapuche*; (EA).

fosa, f. (1) *tener en la boca una ~ maura* (Kub): mluvit sprostě, jako dlaždič; př.: *tú, lo que tienes en la boca, es una fosa maura*; (DMC). • (2) (Bol, Arg, Urug): v předscéně divadla: místo, kde je ukrytá nápověda; (3) (Portor, Arg, Urug): v divadle: místo před scénou určené pro orchestr; (DA).

fosforera, f. (1) (Kost, Hond, Nik, Ekv): sirkárna; (JD, DA). • (2) (LaPla): hlava, palice, kebulce; ► slang *lunfardo*; viz též: *cráneo*; (NET). • (3) (Kub, střKol, Ekv): zapalovač; (DA).

fosforería, f. (1) (Ven aj.): továrna na zápalky; (RR).

fosforero, -ra, f. (1) (Kub): zapalovač, nástroj; (RAE).

fosfórico, -ca, adj., lid. (1) (Mex, Ekv): popudlivý, prchlivý, vzteklý; (JD, DA).

fosforito, m. (1) (Arg): druh sendviče ze sladkého listového těsta, se šunkou a sýrem; (2) (Ven): vánoční prskavka; (3) (Guat, Bol): zrzek, osoba se zrzavými vlasy; (4) (Pan): strom, který roste na vlhkých místech; viz též: *alfajía*; (DA).

fosforito, -ta, adj/subst. (1) adj. (Per): nervózní; (RAE). • (2) m. (Kub): huběnourek, vyžle, sirka; (3) *es un ~* (Mex): hned hoří, hned je oheň na střeše; (JD). • (4) adj/subst., *hovor.* (Mex, Ven, Ekv, Bol, Arg, Nik, Par, Per, Chil): vztekloun, popudlivý člověk; viz též: *capacho*; (LM, JD, DA). • (5) *no ser la candela sino ~* (Kub): být průměrně inteligentní, nebýt žádný Einstein; ► *ser la candela* znamená „být velice inteligentní“; viz též: *candela*; (6) *ser alguien un ~* (Kub): být jako sršeň, vznětlivý jako věchet; př.: *ten mucho cuidado porque es un fosforito*; (DMC). • (7) *estar ~* (Pan): být na baterky; ► neustále čilý, na všechno připravený; (8) adj. (Nik): štíhlý, hubený (o osobě); (9) adj., *hovor.* (Portor): čilý, pilný; (10) adj. (Portor): o dívce: snadno se zamiluje; (DA).

fósforo, adj/subst. (1) m. (Arg): bystrost, duchaplnost, inteligence, rozum; př.: *a Fulano le sobra fósforo*; (2) (Mex): jiskra, záblesk; (MM). • (3) *le sobra ~* (Arg): má dobrou hlavu; (JD). • (4) m. (Kol, Ven): rozbuška; (5) m., lid. (Mex): černá káva s rumem či jiným alkoholem, kapucín; (6)

adj/subst. (Mex, Ekv, Nik): popudlivec, horká hlava; (7) **¡los ~os!**¹, lid. (Kub): ani nápad!; (JD, DA).
 • (8) m. [Š: *cerilla*] (Š < Am) (Per aj.): sirka, zápalka; př.: *el hombre volvió a meter la mano en el bolsillo; no encontraba los fósforos*; (BDE). • (9) **estar el ~ encendido** (Kub): být chodící problém; př.: *hoy, en esta junta, está el fósforo encendido*; (10) **los ~s**¹ (Kub): fazole; př.: *no me gustan estos fósforos, ¿qué le echaste?*; (11) **los ~s**² (Kub): barevní; ► lidé negroidní rasy; př.: *en esta región viven muchos fósforos*; ■ Syn.: *fosforitos*; (12) **¡pa'los ~s!** (← *para los*) (Kub): od toho dávám ruce pryč; s tím nechci mít nic společného; př.: *¿por qué no te postulas de concejal? —¿cómo está la situación, pa'los fósforos!*; (13) **tener el ~ encendido**¹ (Kub): mít za ušima, být bystrý, pálit to někomu; př.: *hace días que tiene el fósforo encendido, ¡qué bien habló!*; (14) **tener el ~ encendido**² (Kub): mít erekci, postavit se někomu; př.: *desde que vio a esa mujer, tiene el fósforo encendido y no se le baja*; (DMC). • (15) **tener ~** (Nik): pálit to někomu; ► být inteligentní; (16) **al ~, málo uživ.** (Bol): zbytečně; (17) **encenderse el ~** (Hond): dostat najednou nápad; (DA).

fosforón, -ona, adj. (1) (Nik): vesele opilý; (2) **hovor., málo uživ.** (Kost): entuziastický, energický, nadšený (o osobě); (3) (Nik): hbitý, mrštný, silný (o osobě); (DA).

fósil, m/f., lid. (1) m. (Mex, Nik): opožděný student; ► pomaleji chápe; viz též: *comelibros*; (RAE, DA). • (2) m/f. (Portor): profesor, který učí ve škole již mnoho let; (DA).

fosilciado, -da, adj/subst. (1) (Portor): staromódní (o osobě); (DA).

fosos, m., pl. (1) (Kub): kapsy; př.: *deja ver si tengo un centavo en los fosos*; ► v jaz. *chuchero*; (2) **estar esmerilao por los ~** (Kub): nemít ani vindru, mít hluboko do kapsy; ► v jaz. *chuchero*; př.: *a fin de mes estoy esmerilao por los fosos*; (DMC).

fósforo, m. (1) (Guat): sirka, zápalka; (DA).

fostró, m., **hovor.** (← angl. *fox-trot*) (1) (Portor, Ven): povyk, poprask; ■ Var.: *fox-trot*; (AM, DA).

fostro, m. (1) (Am): foxtrot; (MM).

fote, m., lid. (1) (Dom): hýždě, zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (DA).

fotear(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Hond, Nik): fotografovat (někoho či něco); (2) intr/zvrat. (Hond): fotit se; (DA).

foteli, f., lid. (1) (Chil): fotografie, fotka; (DA).

fotero, -ra, m/f., venk. (1) (Hond): fotograf/ka; (DA).

fotingo, m. (1) (← z příjmení *Ford* vzniklo *fo* a přidává se pejorativní přípona *ingo*) (Antil, Mex, Pan, Per): malý, starý, ošklivý automobil k zapůjčení; (AM, DA). • (2) (Kub, Portor): ženské pozadí; (3) (Kub): sklenice mléka a cukroví; (AM). • (4) (Kub, Per, Mex): jakýkoli levný automobil; starý, avšak funkční automobil; ► většinou značky Ford; viz též: *fortacho*; (MM, DA). • (5) (Kub): koktejl; (JD). • (6) (Kub, Portor, Pan, Dom, Per): plechovka, rachotina, staré auto, fordka; ► především automobily značky Ford; př.: *me compré un fotingo que apenas camina*; ■ Syn.: *bartavia, cacharro, cuatro vientos, fotingo de Bigotes, fotingo de tres patás*; (DMC, DA). • (7) m., lid. (Kub): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (DA).

fotinguero, m. (1) (Kub, Mex): řidič, šofér; (JD).

foto, f. (1) **tomar una ~** [Š: *hacer una foto*] (Chil, Mex, Urug, Ven): vyfotografovat, vyfotit; ■ Syn.: *sacar una foto* (Arg); (EEA). • (2) **estar listo para la ~**¹ (Pan): být na pokraji smrti; (3) **estar listo para la ~**² (Pan): být pěkně zřízenej; být zpítý do němoty; (4) **parecer ~** (Mex, Salv, Nik, Kost, Ekv): být stejně oblečený, být jeden jako druhý; (5) **sacar la ~** (Chil): odhalit něčí záměry, úmysly; (6) **ser una ~**, lid. (Chil): především o dítěti: být jako beránek; ► být poměrně dlouhou dobu klidný; (7) **~ cubeta** (Hond): stará fotografie; ► vyvolaná v kádince; (8) **los de la ~** (Guat): blízcí přátelé; (DA).

fotoco, m. (← afr.) (1) (Portor): odrůda banánovníku, banánu; ■ Var.: *foto*; ■ Syn.: *machuelo, mafafó, malango*; (MS, DA).

fotocopia, f. (1) fotokopie; viz: *copia fotostática*; (EEA).

fotografía, f. (1) **estar de ~ o de entierro** (Kub): být hezky oblečený, vyšvihnutý, jako ze škatulky; př.: *primera vez que te veo de fotografía o de entierro*; (2) **una ~ de bistek** (Kub): velice tenký plátek hovězího masa; (DMC).

fotografiar, intr. (1) (Kol): pozorovat, analyzovat situaci před akcí, vrývat si do paměti; ► kol. argot *parlache*; (M01).

fotoparte, m. (1) (Chil): zpráva soudu, zejména dopravnímu, ve které je vložena fotografie zachycující přestupek; (DA).

fotoperiodista, adj/subst. (1) (Nik, Kub, Dom, Kol): novinář, který vkládá fotografie ke svým reportážím; ■ Syn.: *fotorreportero*; (DA).

fotorradar, m. (1) (Chil): silniční radar; (DA).

fotorreportero, -ra, adj/subst. (1) (Nik, Kub, Dom, Kol), viz: *fotoperiodista*; (DA).

fotósfera, f. (1) (Am): fotosféra; (RAE, DA).

fotostática, f. (1) (Mex, Per, Bol, Chil): fotokopie; (DA).

fotostático, -ca, adj. (1) (Mex, Dom, Per, Bol, Chil): (foto)kopírovaný (o dokumentu); (DA).

fotostato, m. (← angl. *photostat*) (1) (Am): kopírovací stroj; fotokopie; (MS).

fotuco, m. (1) (Portor), viz: *fotoco*; (DA).

fotutazo, m. (1) lid. (Kub): zvuk klaksonu, trubení; př.: *cuando el transeúnte oyó el fotutazo, saltó*; (RAE, DMC, DA). • (2) lid. (Kub): doušek, hlt, panák, lok alkoholu; viz též: *copetín*; ■ Syn.: *tanganazo*; (RAE, DA). • (3) (Kub): mrtvice, srdeční infarkt; př.: *sufrió un fotutazo que lo tiene entre la vida y la muerte*; (4) **meterse un** ~ (Kub): zabít se; př.: *Juan tenía cáncer y se metió un fotutazo*; (DMC). • (5) (Dom, Portor): trubení; ► zvuk, který vydává dechový nástroj vyrobený z velké šnečí ulity; (6) hovor. (Portor): silná rána; (7) hovor. (Portor): výlev, nevhodná mluva; (DA).

fotutear(se), tr/intr/zvrat. (1) intr. (Kub, Portor): troubit vytrvale a otravně klaksonem; (RAE, DA). • (2) tr., lid. (Kub, Portor): vytrvale hrát na typický dechový nástroj *fotuto*; (AM, DA). • (3) zvrat. (Kub): spěchat, mrskat sebou; př.: *se pasa el día fotuteándose en el trabajo*; (4) tr., lid. (Kub): útočit na někoho, hádat se, nadávat někomu před ostatními, vyčítat, brblat; př.: *lo fotuteó continuamente en la reunión, todo se lo rebatió*; viz též: *putear*; (DMC, DA). • (5) (Kub): urazit, ponížit, shodit; př.: *lo fotuteó con sus opiniones, pero él no se dio por enterado*; ■ Syn.: *tirar fotutazos (puyas)*; (DMC). • (6) lid. (Kub): využívat svého vlivu k získání pracovního místa (komu); (7) (Portor): hlásit něco pomocí reproduktorů; (DA).

fotuto, -ta, adj/subst. (1) m. (Kub, Portor, Ven, Kol, Pan, Per, Dom, jvMex): dechový nástroj vyrobený z ulity či mušle; ► produkuje silný zvuk podobný trumpetě; na některých místech se stále používá ke svolávání dobytka; ■ Var.: *fututo, jututo*; (RAE, AM, DA). • (2) (Portor, Dom): kuželovitá píšťala z kartonu a dřevěným náustkem; (RAE, DA). • (3) viz: *fututo*; (MS). • (4) (Kol, Ven): typ indiánské flétny; (5) (Kol): jakákoliv úzká trubice střední velikosti, která vyluzuje nevlídný zvuk; (6) (Kol): stonek listu papáji; (7) (Dom): roh hovězího dobytka; (AM). • (8) adj. (Kol): vyřízený, zničený, zruinovaný; (MM). • (9) (Kol: Riohacha, Portor): zničený, nemocný, churavý; (10) (Kub): nelibý, ve špatném stavu; (AM). • (11) (Ven): o ovoci: nezralé; (AM, DA). • (12) m. (Ven aj.): dechový nástroj; ► vyrábí se z dýně, apod.; vydává zvuky podobné lesnímu rohu nebo mušli; př.: *vuelven (los indios zaques) a los empecinados ritos y un melancólico fotuto trae, páramo abajo, el llanto y desolación de la vencida estirpe*; (13) (Kub, Portor): klakson, houkačka (auta); př.: *este fotuto es muy estridente, el carretón iba halado por una mula ya un poco vieja ... había que conducirla y gritarle ... oía un fotuto y se asustaba*; (BDE, SUS, DMC, DA). • (14) (Kub): nervák, neklidná osoba; př.: *es tan inquieto que le dicen fotuto*; (DMC). • (15) **estar** ~ (Dom): být švorc, plonk, čístej; (16) lid. (Portor): reproduktor; (17) hovor. (Portor): bezejmená věc; věc, jejíž jméno se nepamatuje; (18) ~ **de camello**, hovor. (Portor): bezcenná věc; (19) adj. (Ven): o ovoci: měkké; (20) adj. (Ven): o věci, která vydává tlumený zvuk; (21) adj. (Ven): mizerný, špatný (o záležitosti); (DA).

foul (fao, fau, faul, faut, fule), m. (← angl. *foul*) (1) (US, Am): faul (porušení pravidel sportovní hry); (MS, DA). • (2) ~ **penal** (Am): penalta, trestný kop; (3) ~ **personal**: porušení pravidel hry, které poškozuje hráče; (4) ~ **técnico**: porušení pravidel hry, které nepoškozuje hráče; (MM). • (5) (US, Nik, Kub, Dom, Portor, Ven): v bejsbolu: nesprávně odpálený míč (dozadu); ■ Var.: *fao*; (DA).

foulard, m. (1) (Arg, Ven): jemná hedvábná šála; viz též: *bufanda*; (EEA).

foulear, intr. (← angl. *foul*) (1) (Am): faulovat; (MM).

four, m. (← angl.) (1) (Chil): čtyřveslice; (MS). • (2) ~ **runner**, f. (Hond, Nik): pohodlný luxusní vůz, který má pohon na všechny kola; (DA).

foursome (← angl.) (1) (Chil): v golfu: čtyřhra; (MS).

foxtrot, fox-trot, m. (← angl. *foxtrot*) (1) (Am): foxtrot (tanec); (MS). • (2) (Portor, Ven): povyk; viz též: *fostró*; (MS, DA). • (3) hovor. (Ven, Portor): nepokoj, nepořádek; viz též: *revolú*; (RAE, DA). • (4) **armarle a alguien un** ~ (Ven): vyhubovat; (RAE).

foyeque, m. (← *Ford*®) (1) (Per): starý, zchátralý automobil; (DA).

foyer, m. (← fr. *foyer*) (1) (Arg, Kub, Chil, Ven): foajé; vestibul; (MS). • (2) (Kol): čekárna, slavnostní síň; (JD).

fóyer, m. (← angl. *foyer*) (1) (US, Portor): vestibul; (DA).

foye, m., lid. (1) (Kol): zadek, zadnice; viz též: *fundamento, follelle*; (DA).

foyuco, -ca, adj., hovor. (1) (Portor): o člověku: velmi starý, sešlý, zchátralý; ■ Syn.: *cayuco*; (2) (Portor): o věci: vadný; ■ Syn.: *cayuco*; (DA).

FPMR, m. (Frente Patriótico Manuel Rodríguez) (1) (Chil), viz: *FMR*; př.: *tenía concertada ... la entrevista con los dirigentes del Frente Patriótico Manuel Rodríguez ... El nombre le viene de un personaje alegórico de la independencia chilena de 1810 ...*; (BDE).

fraca, adj. (1) **ser una mujer** ~ (Kub): být hříšná, neřestná žena; ► v jaz. *chuchero*; (DMC).

fracasar, tr., venk. (1) (Hond): neskldit, ztratit úrodu; (DA).

fracaso, m. (1) **caerse al ~**, lid. (Chil): opít se, ožrat se; viz též: *enchivar(se)*; • (2) hovor. (Ekv, Bol): samovolný, spontánní potrat; (DA).

fracatán, m. (1) hovor. [Š: *mucho, gran cantidad*] (Dom, Portor): mnoho, hromada, spousta, velké množství; nespočet; př.: *hay un fracatán de turistas en la playa; ese muchacho te dijo un fracatán de mentiras*; ■ Var.: *fracatón*; (RAE, RF, DA). • (2) (Dom): hazardní hra, při které se sází na kombinaci čísel; ■ Syn.: *ralladito*; (DA).

fracatón, m. (1) (Portor): hromada; viz též: *fracatán*; (DA).

fracción, f. (1) (Mex, Nik, Kost, Ekv, Arg): poslanecký klub; viz též: *bancada*; (EEA, DA).

fraccionador, -a, m/f. (1) (Mex): realitní agent, makléř; př.: *los fraccionadores voraces y los ejidatarios que venden sus parcelas para construcciones urbanas han creado graves problemas*; (BDE).

fraccionadora, f. (1) (Mex, Guat): realitní kancelář, developer, stavební firma; př.: *autorice el préstamo del banco a la fraccionadora y asegure los terrenos*; (JD, BDE, DA).

fraccionamiento, m. (1) (Mex, Nik): výstavba, zástavba; (RAE, DA). • (2) (Mex): urbanizace; př.: *y en la tierra de Emilio Zapata, donde los ejidos se convierten en fraccionamientos de lujo y campos de golf*; (BDE). • (3) [Š: *urbanización*] (Mex): sídliště; ■ Syn.: *urbanización* (Arg, Urug, Ven), *condominio, villa* (Chil); (EEA).

fraccionar, tr. (1) (Mex): rozdělit na části; (roz)parcelovat; př.: *cuyas tierras ... han sido fraccionadas al margen de lo que disponen las leyes de la materia*; (BDE).

fragancia, f. (1) ~ **de pecho**, venkov. (Portor): bolest na hrudi; (2) ~ **en las arcas**, venkov. (Portor): únava, vyčerpání, angína; (AM). • (2) **llegar la** ~ (Portor): dojmout se kvůli něčemu; (DA).

fragantear, intr. (1) (Ekv): vonět; (JD).

fragata, f. (1) (Arg): tisícovka; (2) (Kub): nákladní vagón; (JD). • (3) (Bol): bankovka s hodnotou 1 000 bolivijských peset (zastaralé označení); ► bol. argot *coba*; (HB). • (4) (Hond, Ekv): fregatka vznešená (*Fregata magnificens*); ► mořský pták, až 1 m dlouhý, černé peří i nohy, šedý zobák, vidličnatý ocas; samci mají pod hrdlem pružný červený vak; ■ Syn.: *chimay, fragata magnífica, paíño de vientre blanco, rabihorcado, rabijunco, tijereta, tijereta de mar, zopilote de mar*; (5) ~ **magnífica** (Ekv), viz: *fragata*; (DA).

frágil, adj. (1) **meterse a ~¹** (Ekv): zavázat se k něčemu vážnému; (AM). • (2) **meterse a ~²** (Ekv): riskovat; (JD).

frago, m., lid. (1) (Salv): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (DA).

fragote, m., lid., málo užív. (1) (LaPla): vojenské povstání, puč; viz též: *chirrinada*; (NET, DA).

fragotero, m., lid., málo užív. (1) (LaPla): voják účastnící se státních převratů, vojenských povstání; ► slang *lunfardo*; (NET, DA).

fragotero, -ra, adj., lid., málo užív. (1) (Arg): vztahující se k vojenskému povstání; (DA).

fragua, f., lid. (1) (Salv): cigareta z marihuany, joint; viz též: *join(t)*; (DA).

fraguar, tr. (1) (Arg): falšovat podpis; (JD). • (2) tr., málo užív. (Per): falšovat, zejména výsledky voleb; (DA).

fraile, adj/subst. (1) m. (Antil): typ kytovce žijící v Karibském moři; (2) m. (Kub): hmyz podobný komárům; ► čeleď muchničkovití; (MM). • (3) m. (Bol): přítel; (4) m. (Bol): soused; ► bol. argot *coba*; (HB). • (5) m. (Mex): strom čeledi toješťovitě (*Thevetia thevetioides*); ► až 9 m vysoký, střídavé listy, žluté, nálevkovité květy; (6) m. (Per): kotul, opice z čeledi malpovitých (*Saimiri* spp.); ► narůžovělý obličej bílé barvy, žlutavá srst, kulatý černý nos, dlouhý hnědý ocas s černou špičkou;

- **Var.:** *frailecillo*; ■ **Syn.:** *mono fraile*; (7) m. (Hond, Dom): kulík rezavoocasý (*Charadrius vociferus*); ► stěhovavý pták až 25 cm dlouhý, štíhlé tělo, dlouhý ocas, černé náprsní pruhy, hnědošedé barvy s naoranžovělým ocasem; ■ **Var.:** *frailecillo*; (8) adj/subst., lid. (Bol): klid'as, klidný člověk; (9) m. (Bol): noční motýl čeledi můrovití (*Cosmopolita* spp.); ► až 15 cm dlouhý, tmavě hnědé barvy s krémovým či šedým tónováním, široké, ochlupené tělo, velké oči, nitková tykadla; ■ **Syn.:** *taparaco*, *taparacu*; (10) m. (Salv): slepičí vejce; (DA).
- frailecilla**, f. (1) (Pan): dávicec bavlníkolistý (*Jatropha gossypifolia*); ► panamská rostlina čeledi pryšcovité; (MM).
- frailecillo**, m. (1) (Kub): vodní pták šedé barvy s občasnými černými pruhy, žlutýma nohama a velkýma očima; obývá bahniště, pláže a savany; (2) (Kub, Hond): keř čeledi pryšcovité; ► 1 až 1,5 m vysoký, jeho dřevo je bělavé, má křivolaké větve a střídavé oválné listy, jeho květy jsou malé a vonné, mají čtyři bílé okvětní lístky, vejčité žluté plody s peckou; (RAE). ● (3) (Mex): mandloňovitá rostlina s olejovitými semeny (*Licania arborea*); (MM). ● (4) (Mex, Hond, Salv, Kub): dávicec bavlníkolistý (*Jatropha gossypifolia*); ► keř až 2 m vysoký, srdčitá báze, zašpičatělé laloky, malé zelené květy, červenofialové korunní lístky, plodem je masitá žlutá tobolka obsahující semena; používá se v tradiční medicíně; ■ **Syn.:** *arriba y abajo*, *hierba de fraile*, *sube y baja*, *túatúa*; (5) (Per): kotul, opice z čeledi malpovitých; viz též: *fraile*; (6) (Hond): kulík rezavoocasý; viz též: *fraile*; (DA).
- frailecito**, m. (1) (Kub, Portor): kulík tlustozobý (*Charadrius wilsonia*); ► robustní bahenní pták, velký přibližně 25 cm, hnědé barvy s bílým břichem, má dlouhé nožky, silný krk a krátký zobák; ► více druhů; ■ **Syn.:** *pluvial*, *putilla*; (MM, DA). ● (2) (Per): obecný název pro malé opice; (MM).
- frailejón**, m. (1) (Kol, Ekv, Ven): klejovka, rostlina čeledi hvězdnicovité (*Espeletia grandiflora*); ► dosahuje výšky až dvou metrů, roste v pustinách, její listy jsou široké, tlusté a sametové, květ je zabarvený do zlatova, obsahuje cennou pryskyřici; používá se ve stavebnictví i tradiční medicíně; (RAE, DA). ● (2) (Ekv): klejovka, rostlina čeledi hvězdnicovité (*Espeletia pycnophylla*); ► až 7 m vysoká, obvykle má jen jeden stonek, velké široké sametové listy, které tvoří růžice na koncích stonku; (DA).
- frailón**, -ona, adj/subst., lid. (1) (szArg): stoupenec, osoba, která vyjadřuje přehnanou oddanost; (DA).
- frajo**, m. (1) (Guat, Salv): cigareta; viz též: *nicotinoso*; (2) (Salv): porce něčeho; (DA).
- framboyán**, m. (1) (Kub, Mex, Dom, Portor), viz: *flamboyán*; (2) ~ **amarillo** (Kub, Dom): strom čeledi bobovité (*Peltophorum inerme*); ► až 25 m vysoký, s věčně stínícími zelenými listy původem z Filipín, s velkými palicemi žlutých aromatických květů; dřevo se používá v truhlářství; (3) ~ **azul** (Kub): strom čeledi trubačovité (*Jacaranda acutifolia*); ► až 30 m vysoký, původem z Brazílie, s aromatickými nafialovělými květy a velmi úzkým listovým podobným *flamboyánu*; (RAE, MS, DA).
- frame**, m. (← angl.) (1) (US, Portor): postelový rám; (DA).
- francachela**, f. (1) (Arg): příměstí; (JD).
- francachón**, -na, adj. (1) (Am): o člověku: přehnaně upřímný, opomínající dobré vychování; (MM).
- francés**, m. (1) (Guat): kus francouzského chleba; (RAE). ● (2) ~ **de Bola de Nieve** (Kub): špatná francouzština; ► Bola de Nieve byl kubánský zpěvák, který v jedné ze svých písní špatně vyslovoval francouzská slova; (DMC).
- francesismo**, m. (1) (Mex): galicismus; (JD).
- francesito**, m. (1) (Urug): pekařský výrobek; ► taštička plněná šunkou a sýrem, obalená sladkou kůrkou; (DA).
- franchipán**, m. (1) (Kub): malý strom; ► s velkými kopinatými listy a nádhernými květy, které vylučují čirou šťávu; vyskytuje se na kamenitých savanách, na suchých pobřežích, v horách, jako okrasa v zahradách a parcích; (RAE). ● (2) (Am): pomáda; (JD). ● (3) (Dom): rostlina, květina; viz též: *alhelí*; (4) (Dom): květ; viz též: *alhelí*; (DA).
- Francia**, f. (1) ;**se fregó la ~!**, arch., lid. (střEkv, Bol): pch!, pcha!; ► vyjadřuje rozpor; (2) ;**ya se fregó ~!**, lid. (Mex): pch!, pcha!; ► vyjadřuje rozpor; (DA).
- franciscana**, f. (1) (Urug): kytovec podobný delfinu (*Stenodelphis blainvillei*); (MM). ● (2) lid. (Dom, Chil, Par, Arg): sandál; (3) (Arg, Urug): delfinovec laplatský (*Pontoporia blainvillei*); ► druh kytovce, až 1,40 m dlouhý, šedé až hnědavě šedé barvy, žlutavé břicho, protažené a velmi úzké čelisti; (DA).

franciscano, m. (1) (Am): hnědá barva; (JD). • (2) (Salv), viz: *chibolengo*; (DA).

Francisco, m. (1) (Kub), viz: *don Francisco*; (DMC). • (2) ~ **Álvarez** (svArg, Urug): opadavý strom čeledi lipovité (*Luehea divaricata*); ► až 20 m vysoký, kůra hnědé barvy, červenožluté květy, plodem je tobolka; ■ Syn.: *sotacaballo*; (DA).

francisqueño, m. (1) (Salv), viz: *chibolengo*; (DA).

frankfurters, m. (1) (Urug): párek v rohlíku; viz též: *pancho*; (EEA).

franco, adj/subst. (1) m. [Š: *día libre*] (Arg; Urug): volno, volný den, den dovolené; př.: *como si toda la vida fuera un franco*; (2) **sacar** ~ (Guat): bavit; rozesmát někoho; př.: *no es por sacarte franco, es cierto, créelo que es cierto*; (RR). • (3) **salir** ~¹ (Guat): mít pocit zadostiučinění; (4) **usted me saca** ~ (Guat): dovolte, abych se zasmál; (4) **sacarlo a uno** ~; **salir** ~² (Guat): dostat se do nepříjemné a neočekávané situace; (AM). • (5) **en horas ~cas** (Mex): ve volné chvíli; (JD). • (6) **de** ~¹ (Chil, LaPlat, Hond): o vojákov: s povolením; na opuštěák, na propustku; př.: *cuando salíamos de franco íbamos juntos al cine, o a tomar algo*; (BDE, DA). • (7) **¿~?**, lid. (Per): doopravdy?, vážně?, na mou duši?; ► žádost o potvrzení nebo ujištění; př.: *me vas a llevar al concierto, ¿franco?* —*franco*; *ya tengo los boletos*; ► slang; (RF, DA). • (8) **estar de** ~ (Bol, Per): o vojákov: mít propustku; ► mít dovolení vyrazit si ven; (9) **de** ~², adj. (Guat, Per, Bol, Chil, Arg): o policistovi: v civilu, ne ve službě; (10) ~ **de servicio** (Per, Arg), viz: *de franco*; (11) ~ ~, adv., lid. (Dom, Per): upřímně, na rovinu; (DA).

francolín, adj. (1) (Ekv), viz: *francolino*; (DA).

francolín, -na, adj. (1) (Ekv): bezocasý; ► kohout nebo slepice; (AM).

francolina, f. (1) (Per): tinama náhorní (*Tinamotis pentlandii*); ► pták ze skupiny běžců, šedé peří s žlutavými skvrnami, hlava a krk hnědé barvy s černými a bílými pruhy; ■ Syn.: *keu, kiula, perdiz de la puna*; (DA).

francolino, -na, adj., venk. (1) (Chil, Ekv): o slepici nebo kohoutovi: bezocasý; ■ Var.: *francolín*; (RAE, DA).

francorisano, -na, adj/subst. (1) (Dom): obyvatel provincie Duarte; (DA).

francotirador, -ora, m/f. (1) (Mex): aktivní kritik politiky, který není členem žádné politické strany; (DA).

francovich, adj/subst. (1) (Bol): srdečný člověk (který rád utrácí peníze); ► bol. argot *coba*; (HB).

francucu, adj. (1) (Bol): bezocasý a bázlivý; ► kohout; (AM).

franela, m/f. (1) f. (Ven, Pan, Dom, Kol): spodní prádlo, košilka; (RAE, DA). • (2) [Š: *camiseta*] (Ekv; Portor, Kost, Kol): košile s krátkými rukávy, tričko (pánské nebo dámské); př.: *¿me comprarás unas franelas?*; (3) (Arg): sexuální vrušení způsobené dotyky, kontaktem, bez dospění k souloži; př.: *y también, evidentemente, franela, porque de eso había habido bastante*; (4) m. (Arg; Urug): dotěrný muž, který vyhledává tělesné kontakty; (RR). • (5) (LaPla): sexuální ohmatávání, osahávání, dotýkání; ► slang *lunfardo*; (NET). • (6) (Ven): tričko bez límečku s krátkým rukávem; viz též: *buzo*; (EEA). • (7) (Mex, Ekv, Par, Arg, Urug): flanelový či bavlněný hadr na utírání prachu; viz též: *trapo*; (EEA, DA). • (8) (Dom): sportovní tričko; (9) f., lid. (Per, Arg): pochlebování, lichotka; (10) m/f., lid. (Per): pochlebovač, lichotník; (11) f. (Arg), viz: *franeleo*; (DA).

franeleada, f. (1) (Bol, Par, Arg): nemravné osahávání; (DA).

franeleador, -ora, adj/subst., lid. (1) (záp a střBol): dráždivý, škádlivý; ► osoba, která někoho hladí za účelem sexuálního vzrušení; (DA).

franelear, tr/intr. (1) (Arg, Chil): tisknout se na někoho; vzrušovat ho kontaktem (např. při tanci); ► bez dospění k souloži; př.: *la saqué a bailar que ya en la plaza me la había franeleado bien*; viz též: *franela*; (RR). • (2) (LaPla): láskyplně, zamilovaně, milostně se dotýkat; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *fratachar, fregar*; (NET). • (3) (Arg): (nechat se) osahávat, muchlovat se; př.: *Adriana ya se franeleó a todos sus compañeros de clases*; ► slang; (RF). • (4) tr., lid. (Per, Arg): pochlebovat, lichotit; viz též: *lamer*; (5) tr., lid. (Par, Bol): hladit někoho za účelem sexuálního vzrušení; (DA).

franeleo, m. (1) (Bol, Arg): osahávání (koho); ► za sexuálním účelem; ■ Syn.: *franela*; (DA).

franelero, -ra, adj/subst. (1) (Arg, Bol): člověk, který někoho rád sexuálně vzrušuje kontaktem či hlazením; (RR, DA). • (2) (LaPla): muž, který tráví hodně času v nevěstinci, bordelu, aniž by měl styk s některou z prostitutek; ► slang *lunfardo*; (NET). • (3) adj/subst., lid. (Per, Arg): lichotník, pochlebník; viz též: *chupahuevos*; (4) m/f. (Mex): osoba, která kupuje parkovací místa na veřejných

místech, a pak s nimi obchoduje; často též zaměstnává lidi na mytí aut; (5) adj/subst., lid. (Arg): velmi přítulný, mazlivý (o osobě či zvířeti); (DA).

franelógrafo, m. (1) (Chil, Salv, Guat, Nik, Per, Bol, Par, Kol, Ekv): kus flanelu nebo plyšové látky, který se používá v posluhárně; ► dobře na něm drží písmena apod. (díky hrubému povrchu na rubu); (RAE, DA).

franfute, m. (← něm. *frankfurter*) (1) (LaPla): druh německého salámu; (2) hlupák; (MS).

frangipani, m. (1) (Pan, Kub), viz: *cacalichuche*; ■ Var.: *frangipanier*; (DA).

frangipanier, m. (1) (Kub), viz: *frangipani*; (DA).

frangollado, -da, adj/subst. (1) (Arg): polozkrocený; (AM). • (2) (Arg): rozdělaný, nedodělaný; (3) (Arg, Chil): o zrnech: drcené; př.: *maíz triturado*; (MM). • (4) (Am): fušování, fušerství, odfláknutí; (JD).

frangollar, intr/tr. (1) (Bol): předstírat; (AM). • (2) (Am): udělat něco bez rozmyslu, nesystematicky; (3) (Arg, Chil, Par): drtit zrna před tepelnou úpravou; (MM). • (4) (Bol): zakrývat; (JD).

frangollero, -ra, adj. (1) (Am): špatně a kvapně jednající; (RAE).

frangollo, m. (← port. *frangolho*) (1) arch. (Kub, Portor): sladkost ze šťouchaného banánu s arašídý; (RAE, DA). • (2) (Arg): drcení zrn; (3) (Chil): drcená zrna; (4) (Mex): rychle a špatně udělané jídlo; (5) (Per): nepořádek; (MM). • (6) lid. (Mex, Per, Ekv): směska, mišmaš, změť; (MM, DA). • (7) (Am): fušerství; (8) (Kub): strouhaný kokos; (JD). • (9) (Per, szArg): mletá kukuřice; (10) (Bol, Chil, zápArg): zrní; ► slouží jako potrava pro drůbež; (11) (szArg): druh polévky; ► z mleté kukuřice, dýně, masa a zeleniny; (12) venk. (Portor): zmatek, míchanice; (DA).

frangollón, -na, adj. (1) (Kub): o osobě: špatně a kvapně jednající; (RAE).

frangolo, adj. (1) (Hond): o kohoutovi: bezocasý či s velmi krátkým ocasem; (DA).

frángula, f. (1) (Mex, Hond): řeštlák Purshův (*Rhamnus purshiana*); ► opadavý strom, až 12 m vysoký, zelené eliptické listy, větévky zprvu pýřité, později olysalé, drobné, početné květy, plodem je černá peckovice se semeny; používá se v tradiční medicíně; (DA).

franjolina, f. (1) (Hond), viz: *ala blanca*; (DA).

franjolín, -na, adj. (1) (Kol, Chil, Guat, Mex): o zvířeti: s příliš krátkým ocasem nebo bezocasý; o kohoutu či slepici: bezocasý; (AM).

franjolino, -na, adj. (1) (Guat, Mex), viz: *franjolín*; (AM).

franjollar, tr. (1) (vých a jižBol): spěšně, nedbale dělat úkol; (DA).

Frankenstein, m. (1) **ser alguien ~ en Bermudas** (Kub): být ošklivý jak strašidlo, jak strašák do zelí; viz též: *feo*; (DMC).

franqueado, -da, adj. (1) (Urug; Arg): obklopený, lemovaný; př.: *el arroyo franqueado por sauces*; (RR).

franquía, f. (1) (Am): volnost; (JD).

franquicia, f. (1) (Dom, Kol): den, na který voják dostal propustku, povolení vyrazit ven; (2) (Nik, Portor): v bejsbolu: právo vstoupit do ligy; (DA).

franquista, adj/subst. (1) (Par): stoupenec, přívrženec plukovníka Manuela Franca; ► prezident Paraguaye 1916-19); př.: *contó con la ayuda de los franquistas, hoy febreristas*; (BDE).

FRAP, m. (Frente de Acción Popular) (1) (Chil): Fronta lidové akce; ► politické uskupení vzniklé v roce 1956 v Chile; nejvýznamnějším představitelem byl Salvador Allende; př.: *los desfiles del FRAP y de la Democracia Cristiana*; (BDE).

frapé, adj/subst. (← fr. *frappé*) (1) m. (Arg, Kub): dobře vychlazené pití nebo ovoce; (2) adj. (LaPla): studený, ledový; ■ Var.: *frappé*; (MS). • (3) **salpicar (con) ~**, m. (Kub): chovat se chladně; př.: *¿tú sabes que en la entrevista me salpicó con frapé?*; ■ Syn.: *tirar un frío, un hielo*; (DMC). • (4) (Ekv): nasekaný led, tříšť; viz též: *frappé*; (DA).

frapista, adj/subst. (1) (Chil): stoupenec, přívrženec Fronty lidové akce; př.: *frapistas promueven incidentes en el Congreso*; (BDE).

frappé, adj/subst. (← fr.) (1) viz: *frapé*; (MS). • (2) adj. (Per, Chil): o nápoji: servírovaný s nasekaným ledem; (3) (Hond, Nik, Kost, Per): nasekaný led, tříšť; ■ Var.: *frapé*; (4) m. (Guat, Kost, Bol): studený nápoj s ledem; (DA).

frasada, f. (1) (Kub): deka; hadr na podlahu; (JD).

frasca, f. (1) (Guat, Mex): příliš rušný večírek; ► s tímto pojmem jsou spjaty nepořádek a opilost, často bývá hanlivě zabarvený; (AM). • (2) (Am): povykování, kravál; (3) **andar en ~as** (Mex): být samá zábava; (JD). • (4) **venk.** (Hond): fiasko, nezdar; (DA).

frasco, m. (1) (Arg, Kub, Mex): objemová míra tekutin; (2) **pico de ~**, lid. (Ven): tukan; (MM). • (3) dóza, kelímek; viz též: *tarro*; (EEA). • (4) lid. (Chil): nadměrné požití alkoholu; (DA).

frasco, -ca, adj. (1) (Ven): o osobě, která se vměšuje do záležitostí druhých; viz též: *frasquitero*; (2) (Ven): o osobě: domýšlivý, pyšný; viz též: *frasquitero*; (3) **caerse al ~** (Chil): opít se; ■ Syn.: *caerse a la botella*; (4) **ser la tapa del ~** (Ven): být to vrchol; (DA).

fraseo, m. (1) (Arg): povídání; (2) (Mex): způsob vyjadřování; (JD).

frasquería, f. (1) (Portor), viz: *frasquero*; (DA).

frasquerío, m. (1) (Chil, Kub): souprava různě tvarovaných, barevných a velkých skleniček, lahvíček; (RAE).

frasquero, m. (1) (Mex, Portor): láhve, hromada lahví; ■ Syn.: *frasquería*; (2) (Portor): police, skříň na láhve; ■ Syn.: *frasquería*; (JD, DA).

frasquitero, -ra, adj. (1) (Ven): lichotník; (AM). • (2) (Ven): o osobě, která se vměšuje do záležitostí druhých; ■ Syn.: *frasco*; (3) (Ven): o osobě: domýšlivý, pyšný; ■ Syn.: *frasco*; (4) (Ven): podvodník; (DA).

fratacán¡, citosl. (1) (Hond): šup, mrsk!; ► vyjadřuje rychlost, s kterou se něco realizuje; (DA).

fratachar, tr/intr. (← it.) (1) (LaPla): zednický: uhlazovat zeď sádrou a zednickým hladítkem; ■ Var.: *fletachar, fretachar*; (RAE, MS, DA). • (2) (LaPla): osahávat ženy na ulici, v dopravním prostředku, atd.; viz též: *franelear*; (MS).

fratacho, m. (← it. *frattazzo*) (1) (LaPla): zednické hladítko; ■ Syn.: *fletacho, fretacho*; (RAE, MS, DA).

frate, m. (1) (LaPla), viz: *fratelo*; (2) ~ (**fratte**) **mio**: takže bratře; (MS).

fratelino, m. (← it. *fratellino*) (1) (LaPla): bratříček; (MS).

fratelo, m. (← it. *fratello*) (1) (LaPla): bratr, ■ Var.: *frate, fratte*; (MS).

fraterna, f. (1) (Portor): nadměrná práce; (2) (Kol: Riohacha, Portor, Ven): drobnost; kravský zvonec; otřepaná historka; (AM).

fraternidad, f. (← angl. *fraternity*) (1) (StřAm, Portor): studentský mužský spolek; (MM, DA). • (2) (Mex, Guat, Nik, Dom, Bol, Chil): skupina lidí, kteří hledají konkrétní cíl; (DA).

fraterno, -na, m/f. (1) (Dom, Portor): člen studentského spolku; (DA).

fratte, m., viz: *fratelo*; (MS).

frazada, f. (1) (Per aj.): přikrývka; pokrývka; deka; přehoz; př.: *pero esta vez, se cubrieron la cabeza con las frazadas y se callaron*; (2) ~ **elétrica**, f. (Am): elektrická dečka; (BDE). • (3) [Š: *manta*] (Arg, Chil, Urug, Ven): přikrývka; ■ Syn.: *cobija* (Mex, Urug, Ven), *cobertor, sarape, tilma* (Mex), *manta* (Urug, Ven), *colcha* (Ven); (EEA). • (4) **le di una ~** (Kub): setřel jsem ho; (5) **taparse con una misma ~** (Mex): být jeden za 18 a druhý za 20 bez dvou; (JD).

freaky, adj. (← angl.) (1) (US, Hond, Nik, Portor, Ekv): o osobě: podivný, zvláštní; (DA).

frecito, m. (1) (Dom): přítelíček, viz: *frercito*; (MS).

frecuencia, f. (1) **transmitir en distintas ~s dos o más personas** (Kub): mít jiný názor nebo úsudek; lišit se v názorech; (RAE).

frecuentar, tr. (1) [Š: *rozarse, alternar con*] (Mex, Kol, Par, Urug, Arg): potkat se, stýkat se; př.: *no se preocuparon por saber a quién frecuentaba El Gallego Suárez*; (RR). • (2) (Mex): chodit k přijímání; (JD).

freddy, m. (← angl. *Freddy*) (1) (Hond): atraktivní osoba, elegant; (DA).

free, adj. (← angl.) (1) ¡**coge ~!** (Portor): zmiz!; vypadni!; (2) ~ **for all**, m. (Portor): jakákoli věc získaná zdarma; (DA).

freezer, m. (← angl.) (1) (US): mrazárna; (MS). • (2) [Š: *congelador*] (Arg, Chil, Urug, Ven, Portor, US, Guat, Hond, Nik, Pan, Kub, Dom, sevKol, Per, Bol, Par, Ekv): mraznička, mrazák; př.: *heladeras y freezers*; ■ Var.: *frise, friser, frisi, frizer*; ■ Syn.: *congelador* (Mex, Urug); (MS, BDE, EEA, DA).

freezing, m. (← angl.) (1) (Portor): kokain; (DA).

fregada, f. (1) (Mex): porážka, nezdar, neštěstí, zklamání; ■ Syn.: *chingada*; (2) (Kub): hašteření; (3) (Salv, Mex): podvádění, podvod; (RAE). • (4) (Salv, Hond, Nik): uličnictví; (5) **a la ~**, adv. (Mex):

k čertu; př.: *me mandó a la fregada*; **(6) de la ~¹**, **hovor.** (Mex): velmi špatně, obtížně, s mnoha problémy; děsivě; př.: *esto se va a poner de la fregada, ahí viene la policía; en química me fue de la fregada*; **(7) de la ~²**, **hovor.** (Mex): bídny; obtížný; **(8) llevarse la ~¹** (Mex): rozzlobit se, nasrat se; (RAE, DA). • **(9)** (Arg, StřAm, Mex): škodlivá, nepříjemná a nepříznivá událost; (MM, DA). • **(10)** (Am): buzerování, otravování, otrava; otravný; (JD). • **(11) ¡me lleva la ~!** (Mex): jsem naštvaný; to mě sere!; viz též: *chingada, ¡me lleva la chingada!*; (AHM, DA). • **(12) vete (váyanse, que se vaya, vayan) a la ~** (Mex): jdi (jděte, ať jdou) do háje, do přčic; př: *vete a la fregada, pinche esquirol; que se vaya a la fregada con todo y sus influencias*; (AHM, EUM). • **(13) mandar a la ~¹** (Mex): poslat do háje, k čertu ► dát najevo nesouhlas; př.: *anda de malas porque su novia lo mandó a la fregada; le fui a pedir otra lana y me mandó a la fregada*; **(14) estar alguien que se lo lleva la ~** (Mex): být hodně naštvaný, zoufalý; př.: *le robaron el coche y está que se lo lleva la fregada*; **(15) irse a la ~¹ (llevarse la ~ algo o a alguien)** (Mex): zemřít; zhatit se, zkrachovat, jít k čertu; ukončit něco; ► kvůli obtížím; př.: *empezó con la droga y se lo llevó la fregada; nuestros proyectos se fueron a la fregada por falta de dinero*; **(16) ¡ah, oh, uh qué la ~!** (Mex): ach jo; krucinálfagot; do háje; ► vyj. nechut', odpor, mrzutost, rozčilení; př.: *¡ah qué la fregada!, entonces a qué hora nos vamos a ir*; (EUM). • **(17) hasta (casa de) la ~, en (casa de) la ~ (a casa de la ~)** (Mex): hodně daleko, z veliké dálky; př.: *viven hasta casa de la fregada, allá donde el viento da vuelta; eso está hasta la fregada, yo no voy*; ► mex. argot caliche; (EUM, DA). • **(18) lid.** (Kub): pokárání, důtka; viz též: *limpiada*; **(19) irse a la ~²** (Mex): pokazit se, podělat se; viz též: *chingada, irse a la...*; **(20) irse a la ~³**, **lid.** (Mex), viz: *chingada, irse a la chingada*; **(21) mandar a la ~²** (Mex): odmítnout, vyhodit někoho naštvane, znechuceně; **(22) mandar a la ~³** (Mex): přerušit s někým styky nebo si někoho nebo něčeho přestat všímat; **(23) hovor.** (Dom, Ekv): očista prováděná třením či masáží nemocné části; **(24) y la ~**, **hovor.** (Mex): přerušování výčtu a zdůraznění opakujícího se, přehnaného nebo nadbytečného rysu; ► z francouzského přísloví; (DA).

fregadazo, m. **(1) lid.** (Mex): silná rána, řacha, šlupka; př: *lo agarró a fregadazos y por poco lo mata*; viz též: *cabronazo*; (RAE, AHM, EUM, DA). • **(2) lid.** (Mex): prásk!; ► lidový až vulgární výraz používaný při bouchnutí se; (BDE). • **(3) de (a) ~¹**, **hovor.** (Mex): v mžiku, bez přerušování, na jeden záťah; př.: *acuérdate, eso lo hicimos de fregadazo, por eso salió tan mal*; (EUM, DA). • **(4) hovor.** (Mex): velké, nečekané výdaje; př.: *ahí nos viene el fregadazo de los impuestos*; ► mex. argot caliche; (EUM). • **(5) de ~²**, **hovor.** (Mex): rychle, nedbale; (DA).

fregadazo, -za, adj. **(1)** (Guat): o osobě: zvrácený, ničemný; (DA).

fregadera, f. (← šp.) **(1)** (Mex): nechvalný, nepříjemný čin; jednání hodné odsouzení; (BDE, DA). • **(2) hovor.** [Š: *molestia excesiva*] (Mex, Guat, Hon, Salv, Nik, Kost, Pan, Kol, Bol, Ekv, Per): velká nepříjemnost, obtíž, otrava; př.: *ya viene mi mamá a levantarme; qué fregadera*; viz též: *molesta*; (RR, DA). • **(3) f.**, spíše pl. (Mex): nepříjemnost, těžkost, nesnáz, obtíž; (AHM). • **(4) lid.** (Mex): opakované obtíže; úmyslné poškozování; př.: *si te acobardas va a seguir haciéndote fregadera tras fregadera*; **(5) déjate (déjense) de ~s** (Mex): přestaň(te) se vymlouvat!; př.: *dile que se deje de fregaderas y que nos pague o lo demandamos*; ► mex. argot caliche; (EUM). • **(6) hovor.** (Mex): bezcenná, nekvalitní věc; př.: *esta pinche fregadera ya no sirve, ¡y la compré ayer!*; (EUM, DA). • **(7)** (Mex): malá, bezcenná věc; **(8) hovor.** (Mex): hloupost, blbost; (DA).

fregadero, m. **(1)** dřez, viz: *pileta*; (EEA).

fregado, m. **(1) lid.** (Hond, Nik, Kost): obyčejný smrtelník, leckdo; **(2) ~s**, **lid.** (Guat): uj!, no; ► může vyjadřovat hněv, pochybnost, údiv; **(3) ¡qué fregados!** (Mex):): uj!, nono!; ► vyjadřuje hněv, pochybnost, údiv; **(4) tener ~** (Hond): někoho obtěžovat; (DA).

fregado, -da, adj/subst. **(1) adj.**, **hovor.** (StřAm): o osobě: náročný, přísný; **(2)** (JižAm, Kost, Guat, Hond): paličatý, umíněný, tvrdohlavý; **(3)** (Kol, Kost, Salv, Hond, Nik): mazaný, vychytralý; (RAE, DA). • **(4)** (Guat, Nik): fyzicky, ekonomicky nebo morálně na dně; **(5) estar ~¹** (Am): být ve zlých zdravotních, ale zejména finančních podmínkách; (RAE). • **(6)** [Š: *descompuesto*] (Kost; Mex, Guat, Hond, Nik, Kol): pokažený, rozházený, neuspořádaný (o věcech); nemocný, zničený (o lidech); př.: *está fregada la pobre*; **(7) estar ~²** (Kost; Mex, Guat, Hond, Nik): být v ošklivé situaci, v úzkých, v pěkně bryndě, ztracený; př.: *y si esos cabrones llegan a enterarse ... entonces estamos fregados*; (RR). • **(8)** [Š: *muy difícil, jodido*] (Kol, Nik, Ekv, Guat, Hond, Ven, Bol, Salv, Kost): o práci, úkolu, problému či tématu: velmi obtížný, zatraceně těžký; př.: *conseguir un kilo de cobre es muy fregado*; (RAE, RR, DA). • **(9)** (Arg, Bol, Kol, Chil, Ekv, Pan, Per, Portor): pitomý, hloupý;

(10) (Portor): drzý; (AM). • (11) **ser un** ~ (Arg): být nepoužitelný, nestát za nic; (AM, JD). • (12) **hovor.** (Am): otravný, blbý, nemístný; (BDE, DA). • (13) **está** ~ (Kol): je na suchu; (14) **adj., lid.** (Guat, Per aj.): vyřízený, rozhozený, vyšinutý; př.: *estoy fregado porque su papá no quiere que nos casemos*; (15) (Per, Mex aj.): protivný, otravný; namáhavý; mizerný; př.: *qué fregada es la vida ... no hay justicia*; (BDE). • (16) **adj.** (Guat, Mex, Hond, Salv, Nik, Kost, Ekv): o osobě: hanebný, perverzní, úchylný, zvrhlý, zvrácený, ničemný; př.: *Arturo es bien fregado; siempre tiene doble intención cuando hace algo*; (RAE, MM, DA). • (17) (Guat): šikovný, zručný, dovedný; př.: *Julio lo compone todo: es bien fregado con la electrónica*; (18) **lid.** [Š: *arruinado, destruido*] (Mex, Salv, Nik, Bol): rozbitý, zničený; př.: *están muy fregados estos libros, deberías tratarlos con más cuidado*; ► slang; (RF, DA). • (19) **estar** ~³, **hovor.** (Mex): být v háji; nalézat se ve špatném, zuboženém stavu; př.: *estamos bien fregados, no nos alcanza ni para la comida; yo creo que mi coche no llega, ya está bastante fregadón*; (20) **m/f., lid.** (Mex): bídák; podrazák; př.: *el fregado de su marido no le pasa ni para el gasto; el fregado éste me quiso robar*; ► mex. argot *caliche*; (EUM). • (21) (Kub), viz: *barrido*; (DMC). • (22) **adj.** (Mex, Hond, Nik, Kost, Kol, Chil, Guat, Per, szArg, Ekv, Bol): o osobě: ve špatné ekonomické situaci; (23) (Mex, Nik, Pan, Ven, Guat, Chil, Arg, Ekv, Bol): o osobě: v těžké, otravné situaci; (24) **adj.** (Mex, Guat, Nik, Kost, Pan, Dom, Ven, Kol, Ekv, Bol, Per, szArg): o osobě: ve špatném zdravotním stavu; (25) (Bol): o osobě: v potížích, v komplikované situaci; (26) **hovor.** (Mex): o dítěti: nezbedný, zlobivý; (27) **adj/subst., lid.** (Hond, Salv, Nik, Kost, Kol, Ekv): problematický člověk; (28) **adj., lid.** (Nik, Bol): o osobě: cholerický; (29) **lid.** (Kol): prospěchář; ► člověk, který těží z příležitostí, které se mu nabízejí; (30) **adj.** (střVen): o osobě: rozhodný, rázný, rezolutní; (31) **lid.** (Hond, Salv): znalý, expert; (DA).

fregador, m. (1) (Ekv): ekvádorský domorodec, který prostřednictvím masáže léčí různé choroby; (2) (Bol): kartáček na mytí prádla; (3) (Bol): malý hadřík na mytí nádobí atd.; (DA).

fregador, -ora, **adj.** (1) (Guat): o osobě: otravný; (DA).

fregadura, f. (1) (Am): mytí, drhnutí; (MM).

fregancia, f. (1) (Kol): obtíž, starost; (AM). • (2) (Kol): otravování; (JD).

fregandero, -ra, **m/f.** (1) (Mex): uklízeč, uklízečka; (MM).

freganduría, f. (1) (výchBol): obtěžování, otrava; viz též: *molesta*; (DA).

fregantina, f. (1) viz: *fregatina*; (MS).

fregar(se), tr/intr/zvrat. (1) (Mex aj.): štvát, otravovat, srát (někoho); př: *qué fregado Amarillo; dizque lo arregló todo y que vuelve con mayor fuerza para darse gusto en fregarnos a todos, desquitándose de lo que le hicimos, es decir: de lo que no más pensamos hacerle; qué Amarillo tan fregón, tan águila*; (BDE). • (2) ~ **la paciencia** (StřAm, Kol, Portor): pokoušet trpělivost; ■ Var.: *fregar la cachimba* (Chil, Per); (AM). • (3) **tr.** (Am): nastražit past, zvítězit; (MM). • (4) (Mex): zkazit; (5) **;no friegues con jota!** (Am): neštví, nedopaluj, nedožírej; (6) ~ **macheteando** (Mex): dříť se, šprtat; (7) ~ **los pollos** (Chil): otravovat; (8) **;qué ~ !** (Mex): neštví!; (9) **-se** (Kol): seknout, napálit se; (JD). • (10) (Bol): říkat ženě vytrvale lichoťky; (11) (Bol): souložit; ► bol. argot *coba*; (HB). • (12) (LaPla): osahávat, milostně se dotýkat; ► slang *lunfardo*; viz též: *franelear*; (NET). • (13) **tr.** [Š: *fastidiar, molestar*] (Bol, Ekv, Guat, Hond, Chil, Kol, Kost, Kub, Mex, Pan, Per, Salv, US, Ven): obtěžovat, otravovat, rušit, překážet, štvát, prudit; př.: *a estos niños les encanta fregar a los mayores*; (RF). • (14) (Mex): způsobit újmu nebo problémy; obtěžovat, štvát; př.: *con el aumento de impuestos nos fregaron; si sigues fregando, te voy a romper la cara*; (15) (Mex): obtěžovat, otravovat, být na obtíž, ublížit; (AHM). • (16) (Mex): souložit (eufem. od *chingar*); (17) ~ **se a alguien** (Mex): porazit někoho; podrobit si někoho; př.: *se lo fregó en los últimos cien metros*; (18) ~ **le algo a alguien** (Mex): něco někomu ukrást; př.: *cuando se quitó el saco le fregaron el dinero*; ■ Syn.: *bajarle algo a alguien*; (19) **(ya) ~ alguien** (Mex): dosáhnout něčeho; ► co si dotyčný přál nebo navrhoval; př.: *ya fregué, nombraron a mi amigo director general*; (20) ~ **se alguien** (Mex): trpět, snášet obtíže, námahu, nadmíru práce; př.: *ni fregándonos toda la noche terminaremos el trabajo*; (21) ~ **algo**, pokazit; viz též: *desconchinflar*; př.: *el electricista fregó toda la instalación*; ► mex. argot *caliche*; (EUM). • (22) **tr., vulg., lid.** (Mex, Hond, Nik, Pan, Kol, Ekv, Per, Bol, Chil, szArg, Guat, Ven, Kost): zranit, poškodit, ublížit; (23) **zvrat.** (Mex, Nik, Pan, Kol, Per, Bol, Chil, szArg, Guat, Hond, Kost, Ven, Ekv): zranit se, ublížit si, poškodit si; (24) **intr/zvrat., lid.** (Mex, Guat, Nik, Pan, Kol, Ven, Bol, Chil): trpět, snášet; ► obtíže, nesnáze, trápení či náročnou práci; (25) **zvrat.** (Mex, Guat, Nik, Pan, Ven, Ekv, Bol): zranit, zkazit, pokazit se; (26) **tr.** (Mex, Guat, Nik,

Kost, Bol): zranit, zkazít, pokazít; (27) intr/zvrat. (Mex, Kost, Ven): nepodařit se, ztroskotat; ► to, co bylo v plánu; (28) (Mex, Hond, Salv, Nik): snášet, strpět; ► obtěžování jiné osoby; (29) tr. (Guat, Hond, Nik, Kost, Bol): rozbít, pokazít; (30) intr/zvrat. (Guat, Hond, Nik, Kost, Bol): rozbít se, zlomit se, pokazít se; viz též: *rotar*; (31) (Ven): zhoršit se, pokazít se; ► vztah mezi dvěma osobami; (32) lid. (Bol): nečekaně se zhoršit ► počasí; (33) tr., lid. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Kol, Ven, Ekv, Per, Bol, Chil, Arg): otravovat, obtěžovat, štvát někoho; viz též: *mariquear*; (34) intr., venk., lid. (Guat, Pan, Kub, Dom, Kol, Ven, Kost): štvát, jít na nervy; (35) tr. (Mex): dosáhnout, získat, najít; ► kdo co chtěl nebo hledal; (36) tr., vulg., lid. (Mex): natrhnout prdel, převálcovat, porazit; (37) tr., lid. (Guat): pokárat, napomenout; vyčítat, kárat, zjebat; viz též: *joder*; (38) tr. (Ven, Mex): zabít, zavraždit; ► v Mex i zvrat.; viz též: *ultimar*; (39) intr. (Ven, Bol): zemřít; (40) intr/zvrat. (Mex, Hond, Nik): obtěžovat se, snažit se; (41) tr. (Ekv): masírovat, třít; ► v ekv. lidovém léčitelství domorodců; léčitel (*fregador*) masíruje postižené místo za účelem úlevy od bolesti; (42) (Hond): říct někomu něco, co si nepřál slyšet; (43) ~la², lid. (Guat, Per, Bol): podělat si to, být sám proti sobě, řezat do vlastního masa; (44) ~la¹, lid. (Guat, Per, Bol): zemřít, natáhnout bačkory; viz též: *entregar el equipo*; (45) ~se, lid. (Ven, Bol) zemřít, natáhnout bačkory; viz též: *entregar el equipo*; (46) ¡~se es ley!, lid. (Bol): to se stává; to se stane i těm lepším z nás, i v lepších rodinách; ► vyj. útěchu když si někdo ublíží vlastní vinou, když něco pokazí; (47) ¡ahora sí me fregué yo!, citosl. (Guat, Dom, Ven): tak to ne!; ► vyj. nespokojenost či nevoli; (48) ¡no friegue!¹, citosl., hanl. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Ven, Ekv, Bol, Kol): to snad ne!; ► vyj. nespokojenost či nevoli; (49) ¡no friegue!² (Ekv): počkej, já ti nevim!; ► vyj. nejistotu nebo pochybnost v nečekané situaci; (50) ¡no la frigues! (Mex): no to snad ne!; ► vyj. nespokojenost; (51) ¡qué ~!², citosl., lid. (Guat, Bol): to je otrava!; ► vyj. nechut'; (52) ¡ya la fregamos!, citosl., lid. (Mex, Per, Bol): no tak to je výborné!; ► vyj. rozladění nad něčím, co špatně dopadlo; (53) ¡ya ni la friegas!¹, citosl., vulg., lid. (Mex): co zase děláš?, už toho nech!; ► vyj. znechucení nad chováním někoho; (54) ¡ya ni la friegas!² (Mex): to nemyslíš vážně!; ► vyj. výtku či výčitku; (DA).

fregatina (fregantina), f. (1) (Chil, Per): trapná nebo nepříjemná situace nebo skutek; (RAE, DA). • (2) (← it.) (Bol, Kol, Chil, Per, Mex): obtěžování; (3) (Arg, Kol): hromadné neštěstí; (4) pečlivé očištění něčeho; (MS).

fregazón, f. (← *fregar*) (1) (Kost, Chil, Portor): trampota; (AM). • (2) (Chil): škoda, újma; (MM). • (3) lid. (Guat, Nik): obtěžování, otrava; viz též: *molesta*; (DA).

fregón, m. (1) (Urug): hadr, hadřík; viz též: *trapo*; (EEA, DA).

fregón, -ona, adj/adv/subst. (1) lid. (Kost, Ekv, Guat, Hond, Mex, Nik, Salv, Kol, Bol, Pan, Ven, Urug): protivný, otravný, působící svízel, nesnesitelný, obtěžující; př.: *¡cómo fregón es tu hijo!*; ► slang; viz též: *fregar*; ■ Syn.: *jodón, sangón*; (RAE, BDE, MM, RF, EUM, DA). • (2) (StřAm, Bol, Kol, Ekv, Mex): hloupý; (AM). • (3) adj/subst., hovor. (Ekv, Portor): drzý, hubatý; (AM, DA). • (4) adj/subst., hovor. (Mex): o osobě: velmi dobrý, schopný, brilantní; př.: *ese cuate es bien fregón para las matemáticas; estoy en el grupo más fregón de toda la escuela*; ► mex. argot *caliche*; (EUM, DA). • (5) adj., hovor. (Mex): o věci: kvalitní; (6) adv., hovor. (Mex): dobře; (7) hovor. (Portor): pochlebovač, lichotník; (DA).

fregona (fregoncita), f. (1) (Portor): vulgární, lehká žena nebo dívka; př.: *alguna fregoncita irresistible (que no se resiste) a mi naturaleza galana*; (RR).

fregonear, tr. (1) (Bol): obtěžovat, otravovat někoho přetrvávající činností; viz též: *mariquear*; (DA).

fregonería, f., hovor. (1) (Mex): nádhera, paráda; př.: *esa novela es una fregonería; el tercer gol fue una auténtica fregonería*; ► mex. argot *caliche*; (EUM, DA).

fregosa, f. (1) (StřAm, Portor, Ven): název rozličných rostlin; (MM). • (2) (Dom, Portor): rostlina čeledi krtičníkovité (*Capraria biflora*); viz též: *balsamina*; ■ Var.: *feregosa*; (DA).

fregués, -esa, m/f. (← port. *freguês*) (1) (Bol): pachtýř, nájemce; ► má v pronájmu kaučukovníkovou plantáž, kterou využívá, a za kterou odvádí finanční prostředky; (2) (LaPla): klient, stálý zákazník; (MS).

freidera, f. (1) (Kub): hliněný nepřilíš hluboký hrnec (výborný pro přípravu nejen smažených kubánských pokrmů); (2) (Hond, Dom): pánev; (RAE, DA).

freidor, m. (1) (Portor): drátěný košík používaný pro smažení pokrmů; (DA).

freimeador (freimero), m. (← angl. *framer*) [Š: *obrero que construye el armazón o esqueleto de un edificio*] (1) (US): stavební dělník, který staví železné konstrukce (skelet); ► slang; (RF).

freimear (fremear), tr. (← angl. *to frame*) [Š: *enmarcar, encuadrar*] (1) (US): zarámovat; př.: *queremos freimear esta foto y regelársela a Susana*; ► slang; (RF).

freír, tr. (1) lid. (Kub): zabít; (RAE). • (2) **mandar a uno a ~ monos** (StřAm, Kol, Kub, Chil, Per, Portor, Ven): poslat někoho do prčic; viz též: *mono*; (AM). • (3) **~ huevos**, lid. (Kub): křičet, nadávat, prskat jako křeček; př.: *oye, ¿por qué fries huevos?*; (DMC, DA). • (4) **a ~ mondongo**, adv., hovor. (Par, Arg): k čertu, do háje; (5) **a ~ ningunas a otra parte** (Guat), viz: *a freír mondongo*; (6) **a ~ ningunas en sartén de palo** (Guat), viz: *a freír mondongo*; (7) **friendo y comiendo**, adv. (Hond, Nik, Dom, Portor): dělat rychle více věcí najednou; (DA).

frejol (fréjol), m. [Š: *judía*] (1) (Ekv, Per): fazole; ► rostlina, plod, semínko; př.: *debe incentivar en forma paralela, una mayor producción de papa, camote, yuca y frejol*; viz též: *frijol*; (BDE, DA). • (2) **ganarse los ~es** (Per): vydělávat si na živobytí; (DA).

frejolada, f. (1) (Per), viz: *frijolada*; (DA).

fren, m. (← angl. *friend*) (1) (Pan): kámoš; viz též: *mano*; (DA).

frenada, f. (1) (Chil, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Kol, Ekv, Per, Bol, Par, Arg, Urug): náhlé přibrzdění, prudké zabrzdění, př.: *contrastan notoriamente con el interminable pasar de las muchedumbres los días de semana: con los bocinazos y bruscas frenadas de los automóviles*; (BDE, DA). • (2) lid. (Kub, Kol, Bol, Urug, Arg): napomenutí, vyhubování, důtka, pokárání; viz též: *limpiada*; (3) **dar una ~** (Arg, Urug): seřvat někoho; vynadat někomu; (DA).

frenar, tr. (1) **estar frenando en el aro** (Dom): být zničený; (DA).

french, adj. (← angl.) (1) **~ fries**, f., pl., málo užív. (US): hranolky; ■ Var.: *fries*; (DA).

freñdi, adj. (1) (Nik): o osobě: atletický, svalnatý; (2) **al ~**, adv. (Nik): vepředu, v čele; (DA).

freñcillo, m. (1) (Guat, Salv): trojité vlákno připevněné k létajícímu draku; (DA).

frenillo, m. (1) (StřAm, Kub, Dom, Ven): všechny provázky a šňůrky papírového draka, které se sbíhají v jeden; (2) i pl. (Kost, Salv, Nik, Urug, Ven, Guat, Hond, Kub, Kol, Per, Bol, Chil, Par): rovnátka; (RAE, DA). • (3) **él rey del ~ haciendo papalote** (Kub): mimořádně inteligentní člověk; (4) **tener ~ en el papalote** (Kub): být omezován, být jak mezi dvěma mlýnskými kameny; př.: *el presidente no puede moverse porque tiene frenillo en el papalote*; viz též: *papalote*; (DMC).

freno, m. (1) (Arg): hlad; (2) **estar tirando el ~**: mít chuť k jídlu; (AM). • (3) **coger el ~** (Mex): sklápnout zobák, poslechnout; (4) **se le fueron los ~os** (Kub): už je s ním amen; (5) **meter el ~** (Am): zabrzdit; (JD). • (6) **~s**, m., pl. (Am): rovnátka; (BDE). • (7) **luz de ~**, brzdové světlo; viz též: *luz de stop*; (EEA). • (8) **nadie me puede agarrar el ~** (Kub): nikdo mě nezastaví; př.: *todo el mundo lo sabe, a mí nadie me puede agarrar el freno*; (DMC). • (9) **morder el ~**, lid. (Guat, Par, Urug): zatnout zuby; překousnout něco; ► snést to s nechutí; (10) **ser mula sin ~** (Hond, Nik, Dom): jednat zcela svobodně, bez zábran; (11) (Mex, Guat, Ekv, Per, Pan): rovnátka; (12) (Hond, Bol): udidlo; (13) (Ekv): koňský popruh; viz též: *martingala*; (14) (Salv): laskavost; (15) **~ de mano**, hovor. (Guat, Kost, Bol): partner/ka; (16) **deber un ~** (Hond, Salv): dlužit někomu urážku, nactiutrhání; (17) **mascar el ~** (Guat, Urug): udržet jazyk za zuby; (18) **soplarse los ~s** (Hond, Salv): pokazit se (o brzděném systému auta); (DA).

frenón, m. (1) (Mex, Guat): náhle zastavení; (2) (Guat): náhlé přerušení nějaké činnosti; (DA).

frentazo, m. (1) (Mex): zklamání, neúspěch; (RAE). • (2) **pegarse un ~** (Arg): zklamat se; neuspět v obchodování; (MM). • (3) m. (Mex): krach, kvinde; (JD). • (4) **darse un ~** (Mex): narazit na nějakou překážku; (5) lid. (Ekv, Per, Bol, Arg, Chil): hlavička (ve fotbale); (DA).

frente, m. (1) **segundo ~¹** (Salv, Mex): miláček, milý; (2) **dar el ~ a alguien** (Kub, Ven): čelit někomu; postavit se proti autoritě; (RAE). • (3) **de ~** [Š: *de inmediato, rápidamente*] (Per): rychle, okamžitě, náhle, z ničeho nic; př.: *se van de frente al cuarto y no me salen hasta mañana*; (RR, DA). • (4) (Am): vývěsní štít; (5) (Mex): přední díl, přednice vesty aj.; (JD). • (6) **al ~**, adv. (Chil aj.): naproti; př.: *al frente de la ciudad*; (7) **~ mío (suyo, etc.)**, [Š: *en frente de mí, atd.*] (Š < Am) (Arg, Par, Urug aj.): naproti mne; ■ Syn.: *enfrente mío* (Arg, Par, Urug aj.); př.: *me invita a sentarme frente suyo*; (BDE). • (8) **segundo ~²** [Š: *amante*] (Guat, Mex, Ven): milenec, milenka; př.: *mi jefe le manda flores cada semana a su segundo frente*; (RF). • (9) **el que tiene un ~, tiene un costado** (Kub): každý má své slabé místo; př.: *no te preocupes, él no es invencible, el que tiene un frente, tiene un costado*; (DMC). • (10) **dar ~¹** (Kub, Portor, Ven): oponovat někomu; (11) **dar ~²** (Kub): odvážně čelit nesnázi; (12) **darse con la ~ sobre la laja** (Portor): svým jednáním poškozovat sám sebe; (13) **mandar al ~¹** (Dom, Arg, Urug): donutit někoho postavit se čelem nějaké složité nebo

nebezpečné situaci; **(14) mandar al ~²** (Arg): zesměšnit někoho, přisoudit mu něco hodné výčitek; **(15) pasar al ~**, lid. (Arg, Urug): překonat; ► překážku, nebo těžkou situaci; **(16) pelarse la ~¹**, lid. (Arg, Urug): tvrdě pracovat, dřít jako kůň; **(17) pelarse la ~²** (szArg): ztratit iluze, utrpět zklamání; ■ Syn.: *pelársela*; **(18) ponerle el ~** (Dom): postavit se, čelit někomu; **(19) segundo ~³**, m., lid. (Mex, Guat, Hond, Nik, Pan, Dom): milenec vdané ženy; milenka ženatého muže; **(20) ~ de buey** (Hond): v dětské hře „panák“: dvě lichoběžná políčka vycházející z prvního pole; **(21) con la ~ en alto**, adv., hovor. (Mex, Nik, Kub, Dom, Ekv, Per, Bol, Chil, Arg): pyšně, s hrdostí; **(22) el ~**, adv., hovor. (Dom): naproti; (DA).

frenteamplista, adj/subst. (← *Frente Amplio*, uruguayská politická strana) **(1)** ajd/subst. (Urug): člen uruguayské politické strany *Frente Amplio*; **(2)** adj. (Urug): vztahující se k uruguayské politické straně *Frente Amplio*; (DA).

frentear, m. [Š: *enfrentar*] **(1)** (Kol): čelit, postavit se něčemu; prát se s něčím; postavit proti sobě; př.: *¿y vos estás pensando que yo salgo a quebrarme el culo para que vos te quedés aquí sin hacer nada engordándote como una vaca mientras que a mí me toca arriesgar el pellejo, poner la cara, frentear la vida, conseguirme el billete para que vos vivás acá de arrimada y como una reina?*; ► kol. argot *parlache*; ■ Var.: *frentiar*; (M01).

frentera, f. **(1)** (Per, Ekv): fasáda, průčelí domu; **(2)** venk. (Kost): kus kůže s vyrytými ornamenty; ► dává se na čelo volům jako ochrana; (DA).

frentero, m. **(1)** (Mex): předák; (JD).

frentiar, m. **(1)** (Kol), viz: *frentear*; ► kol. argot *parlache*; (M01).

frentina, m. **(1)** (Portor): prošíváný kus látky, který se dává na čelo volům jako ochrana proti sedření popruhem; (DA).

frentino, m. **(1)** (Arg): značka na čele zvířat; (MM).

frentista, adj/subst. **(1)** m. (Arg): zedník specializovaný na výzdobu průčelí budov; (MM, DA). • **(2)** málo užív. (Ekv): vlastník budovy nacházející se na úpatí cesty; **(3)** adj/subst. (Chil): člen ozbrojené ideologické skupiny *Frente Patriótico Manuel Rodríguez*; **(4)** adj. (Nik): vtaňující se k politickému hnutí *Frente Sandinista de Liberación*; (DA).

frentón, m., lid. **(1) de ~**, adv. (Urug, Chil): přímo; (DA).

frentón, -na, adj. **(1)** (Am): označení indiánů, kteří si holili vlasy v přední části hlavy; adj. **(2)** (Am): týkající se těchto indiánů; (RAE). • **(3)** (Ekv): širokého čela; ■ Var.: *frentudo* (Mex); (JD).

frentudo, -da, adj/subst. **(1)** (Mex), viz: *frentón*; (JD). • **(2)** adj/subst., hovor. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kub, Dom, Portor, Bol, Chil, Arg): o osobě: mající široké čelo; **(3)** adj/subst. (Kub): chytrolín, rozumbrada; (DA).

frequé, adj. **(1)** (Portor): zvláštní, podivný; (DA).

frer, m. (← haitská franc: *frère*) **(1)** (Dom): přítel; (MS).

frecito, m. (← fr.) **(1)** (Dom): přítelíček; ► zdrobnělina; viz též: *frer*; ■ Var.: *frecito*; (MS).

fresa, adj/subst. **(1)** [Š: *formal*] (Kost): formální, přísný ve svém chování, oblečení a vzhledu; př.: *se siente fuera de nota si anda muy fresa*; (RR). • **(2)** lid. (Mex): tradiční; konzervativní; staromódní; př.: *Susana es una mujer mucho más seria, fresa diría yo, hasta para vestir*; (BDE). • **(3)** f. (Ekv): domorodá rostlina; ► *Jahodník obecný*; (MM). • **(4)** jahoda; viz též: *frutilla*; (EEA). • **(5)** adj. (Hond): opravdu dobrý, bombastický, perfektní, parádní; př.: *la conferencia estuvo fresa, muy informativa*; ► slang; (RF). • **(6) ~ (fresón, -na, fresito, -ta)**, m/f. (Hond): nafoukanec, nadutec; př.: *el hermano de Matilde es un fresón, no lo soporto*; ► slang; (RF). • **(7)** adj., lid. (Mex, Guat, Nik, Kost, Portor, Ekv, Bol): o člověku, zejména mladém, který se obléká a chová jakoby patřil do společenské třídy zámožných; **(8)** (Mex): o věci, která vykazuje určité charakteristiky, které vyvolávají zájem u parádívých lidí; **(9)** (Guat, Hond, Salv, Nik, Bol): domýšlivec, parádivec, fintivý člověk; ► o osobě, která se obléká podle poslední módy; ■ Var.: *fresón*; **(10)** m/f. (Salv): abstinents, člověk, který nebere drogy; **(11)** f. (Salv): krev; **(12) de ~**, adv., lid. (Mex, Per): rovně; (DA).

fresca, f. [Š: *dinero, pasta*] (Kol): peníze, prachy; př.: *donde guardaba las cosas más personales: el registro civil, una foto de mi madre y la fresca que juntaba ocasionalmente*; (RR). • **(2) salir con la ~** (Am): vyjít do svěžího rána; **(3) decir una ~**: být troufalý, říct nepřijemnou pravdu; (MM). • **(4) decir cuatro ~as** (Mex): říct komu své mínění; vytmavit to komu; (JD).

fresca,!, citosl. **(1) ¡a la ~!** (Arg, Urug): páni!; ► vyjadřuje úžas, údiv; (DA).

fresco, -ca, adj/subst. (1) adj. (Nik, Bol): neupravený, zanedbaný; (RAE, DA). • (2) m. (StřAm, Kol, Bol, Ekv, Per, Ven): osvěžující nápoj; (RAE, MM, DA). • (3) ~ **lirio** (Kol): potěšení, zadostiučení, drzost; ironický obdiv zvláštnosti cizího chování; (AM). • (4) **echar** ~¹ (Am): pokárat; (5) **echar** ~² (Antil): říkat pravdu; (MM). • (6) **¡qué ~!** [Š: *¡qué caradura!*, *¡qué morro!* (hovor.)] (Chil): to je ale drzoun!; ■ Syn.: *¡qué jeta!* (Arg), *¡qué caradura!* (Arg, Urug, Ven), *¡qué patudo!* (Chil, hovor.), *¡qué sinvergüenza!*, *¡qué poca!* (hovor.) (Mex), *¡qué descarado!*, *¡qué rostro de piedra!* (hovor.) (Urug), *¡qué bolas!* (Ven, hovor.); (EEA). • (7) m. (Hond, Kost, střBol): sodovka, limonáda; př.: *no, no me des una birra; hoy mejor tomo sólo frescos; todavía ando con goma por la parranda de anoche*; ► slang; (RF, DA). • (8) **botar al ~**, **rareza**¹ (Kub): vzít si nápadné, křiklavé oblečení; př.: *ayer boté al fresco, rareza*; (9) **botar al ~**, **rareza**² (Kub): provozovat zvláštní milostné praktiky; př.: *ayer, con Carlota, boté al fresco, rareza*; ■ Syn.: *botar rareza*; (10) **levantarse con la ~ca** (Kub): vstávat brzo ráno, vstávat se slepicemi; př.: *me gusta levantarme con la fresca*; (11) **mandar a tomar el ~** (Kub): poslat k čertu; př.: *me enojé con él y lo mandé a tomar el fresco*; (DMC). • (12) adj/subst. (Portor): student, študák; ► student prvního ročníku vysoké školy; viz též: *comelibros*; (13) hovor. (Bol): zženštilce, změkčilý člověk; viz též: *culero*; (14) **darle para los ~s** (Hond, Nik): dát někomu malé spropitné; (15) ~ **galleta**, lid. (Bol): homosexuál, gay, teplouš; viz též: *culero*; (16) (Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Ven, Ekv): přírodní ovocná šťáva, do které se přidává voda a cukr; (17) (Hond): alkoholický nápoj; ► vzniká kvašením kukuřičného zrna ve sladké vodě; (18) m., hovor. (Bol): homosexuál, gay; (19) ~ **de chilca**, m. (Salv): nápoj z vody, cukru a listu byliny *chilca*; (20) ~ **de tubo**, m. (Hond): tekoucí voda ve vodovodních trubkách; (21) adj., hovor. (Portor): o člověku, kterého zajímají pornografická témata; (22) adj., venk. (Portor): o půdě: dostatečně vlhká na to, aby se na ní mohlo zasít; (23) ~ **de raja**, hovor. (Chil): nestyda, drzoun, sprosták; (DA).

fresco;!, citosl. (1) (Kol, Ekv): uklidnět se, v klidu; ► požádání někoho, aby zachoval klid a nedělal si starosti; (DA).

frescolana, m. (1) **ser un ~** (Kub): být oprsklý, drzý jako opice; př.: *mira que tú eres frescolana, mi hermano*; ■ Syn.: *ser un frescolana García*; (DMC).

frescolín, -na, adj., hovor. (1) (Chil, Bol): bezstarostný, nestydatý; (RAE, DA).

frescura, f. (1) (jvMex): nízká rostlina čeledi kopřivovité (*Pilea muscosa*); ► střídavé, oválné listy, malé květy; planě rostoucí mezi trávou, ale pěstuje se i na zahrádkách; (2) (Guat, Dom): relax, psychická pohoda; (3) (Portor), viz: *clemón*; (4) (Portor), viz: *alumbre*; (DA).

fressez, f. (1) (Mex): charakteristické rysy parádivé, domýšlivé osoby; (DA).

freshco, m. (← port. *fresco*) (1) (Per): homosexuál; (MS).

fresia, f. (1) (Kol): kolumbijský nard; (MM). • (2) (Chil, Arg, Urug): frézie, cibulnatá rostlina čeledi kosatcovité (*Freesia refracta*); ► až 50 cm vysoká, má kopinaté listy a trubkovité květy, jež silně voní; (DA).

fresón, -ona, (1) (Hond, Nik): domýšlivec; viz též: *fresa*; (DA).

fresquear(se), intr/zvrat. (1) intr., hovor. (Kub, Dom, Chil): chovat se nestoudně, drze; (2) intr/zvrat. (Nik): brát věci v klidu, v pohodě; (3) (Nik): ulejšvat se; (4) intr/zvrat. (Hond): pít ovocný nápoj či nápoj *chicha*; (5) intr. (Nik): dýchat čerstvý vzduch v odpoledních hodinách; (DA).

fresquecito, -ta, adj. (1) (Nik, Dom): čerstvý; (DA).

fresquera, f. (1) (Arg): krabička na jídlo; (AM).

fresquería, f. (1) (Am): místo prodeje osvěžujících nápojů; (RAE, DA). • (2) hovor. (Portor): nestydatost, drzost; (3) hovor. (Portor): obscénnost, nemravnost; (DA).

fresquero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Per, Guat, Salv, Nik, Bol): osoba připravující či prodávající osvěžující nápoje; (AM, DA). • (2) adj/subst. (Per): rybářská loď; ► přes týden loví ryby na širém moři a vrací se do přístavu, aby se ryby zpracovaly a zamrazily; (3) **hacerse la vieja** ~ (Salv): skrývat, přrtvářet se; dělat ze sebe vola; (DA).

fresquete, m. (1) (LaPla): zima, chladno, chlad; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *torniyo*; (NET).

fresura, f. (1) (Mex): charakteristické rysy parádivé, domýšlivé osoby; (DA).

fretachar, tr. (1) (Urug), viz: *fratachar*; (DA).

fretacho, m. (1) (LaPla): zednické hladítko; viz též: *fratacho*; (DA).

frezada, f. (1) (Salv, Par, Guat): tlustá přikrývka, deka; (DA).

fría, f., lid. (1) [Š: *cerveza, caña*] (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Kub, Dom, Portor, Kol, Ven, Bol, Ekv): pivo, pivko; př.: *ocupa sus manos con la fría y el cigarrillo; el día está perfecto*

*para tomarse unas frías; dame una fría, por favor; viz též: pilsen; (RR, RF, DMC, DA). • (2) jugársela(s) ~(s) [Š: arriesgarse] (Portor): odvážit se, risknout to, udělat rozhodnutí, rozseknout něco; př.: *entonces pensé: que se joda, me las voy a jugar frías* (risknu to); (RR). • (3) darse la ~ (Dom, Portor): dát si pivo; (DA).*

friaje, m. (1) (Per): klimatický jev, kdy dojde k velkému snížení teploty, zejména v noci; (DA).

frial, m. (1) (Bol): řeznictví či jiné místo, kde se prodává *fiambre*; (DA).

friazo, m. (1) *hacia un ~* (Mex); byla (nám) pořádná zima; viz též: *-az(o), -aza*.

frica, f. (← *fricar*) (1) (Chil): nakládačka, nářez; (AM). • (2) (Chil): houska, bulka; ► zejména ta, která se používá na přípravu hamburgerů; (DA).

fricacho, m., lid. (1) (záp a stříBol): druh guláše; ► připravuje se z vepřového masa, cibule, česneku, chili a dalších ingrediencí; podává se s vařenou kukuřicí a pokrmem z brambor zvaným *chuño*; (DA).

fricandel, m. *hovor.* (1) (Kub): velká zima; (RAE).

fricandó, m. (1) (Kub): zima; př.: *hay un fricandó que cala los huesos*; (DMC).

fricandol, m., lid. (1) (Kub): zima; (DA).

fricasé, m. (1) (Bol): nelegálně nahrané kazety; ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) (← fr. *fricassée*) (Kub): druh guláše; ► připravuje se z vepřového či kuřecího masa, cibule, česneku, chili a dalších ingrediencí; (3) ~ **de culo**, adj., *hovor.* (Portor): velmi chaotický; (DA).

fricasería, f. (1) (Bol): lokál, kde se podává guláš *fricasé*; (DA).

fricción, f. (← angl. *friction chock*) (1) (Hond): azbestová destička pokrývající brzdovou čelist vozidla; (DA).

fridera, f. (1) (Hond, Guat, zápVen): pánev; (RAE, DA). • (1) **tener la ~ por el mango** (Hond): být pánem situace, třímát otěže pevně v ruku; ► být mocný, ovládat situaci; (DA).

friega, f. (1) (Am): obtíž, naštvání; (2) (Mex): doušek alkoholického nápoje; (RAE). • (3) (← *fregar*) (Mex, Per, Portor): vynadání, napomenutí; (4) (Kub, Chil, Per, Portor): nářez, nakládačka; (5) (Arg, Kol, Kost, Mex: Quer, Per, Portor): hloupost, pitomost, sprost'árna; (AM, MM). • (6) f., lid. (Mex): nepřijemnost, potíže, obtíž; př.: *la Secretaria de Comunicaciones nos ha dado una buena friega al quitarnos el avión desde diciembre; estamos incomunicados*; (BDE). • (7) *hovor.* (Mex): fuška, námaha; př.: *fue una friega, empezamos a las siete de la mañana y a las diez de la noche seguíamos dándole*; (8) **parar, poner, dar** (apod.) **una ~** (Mex): zbit, napadnout, zřítit někoho; př.: *lo agarraron entre cuatro y le pararon tal friega que estuvo seis días en el hospital*; ■ Syn.: *dar en la madre (en la torre)*; (EUM). • (9) **en ~** (Mex): ve spěchu; pod nátlakem; rychle; př.: *llevamos en friega todo el año y, ni así salimos del atolladero*; ► mex. argot *caliche*; (EUM, DA). • (10) f., lid. (Dom): pokárání, důtka; viz též: *limpiada*; (11) lid. (Kol, Mex, Pan, Ekv, Bol, Chil, sevArg): otrava, obtěžování; viz též: *molesta*; (12) lid. (Mex): práce, dřina, makačka; viz též: *negreada*; (13) **hacer ~s con el carné** (Chil): přiznat svůj věk a neduhy s ním spojené; (DA).

friegaplatos, m. (1) (Hond): keř čeledi lilkovité (*Solanácea*); ► tři až tři a půl metrů vysoký, s trnitými stonky, modrými či fialovými květy a bobulovitým plodem; pochází z oblasti od Mexika po Kostariku; (RAE). • (2) (Hond, Nik, Kost), viz: *cabrayuyo*; (3) málo užív. (Dom): keř čeledi melastomovité (*Clidemia hirta*); ► až 1,5 m vysoký, oválné listy, bílé květy; ■ Syn.: *nigua*; (DA).

friego, m. (1) **un ~ de** (Mex): spousta, mnoho, velké množství; viz též: *bola*; (INF, DA).

fries, x. (← angl.) (1) (US, Portor), viz: *french fries*; (DA).

friforol, m. (← angl. *free for all*) (1) (Pan): nepořádek, demonstrace, hádka všech proti všem; př.: *se desató un friforol cuando quisieron reducir las raciones de los presos*; ► slang; (RF).

frigidaire, f. (← *Frigidaire®*) (1) (Am): chladnička, lednička jakékoliv značky; ► původně obchodní název značky chladniček *Frigidaire®*; ■ Syn.: *frigider*; (MM, DA).

frigider (fryider), m. (← *Frigidaire®*) (1) (Bol, Chil, Per): lednička, chladnička; př.: *vengo frigider Fensa \$1800*; viz též: *frigidaire*; (BDE).

frigobar, m. (1) (Mex, Ekv, Per, Bol, Chil, Par, Arg): minibar, zejména v hotelu; (DA).

frigorífico, -ca, adj/subst. (1) m. (Arg, Urug): konzervárna; ► průmyslový závod, kde se zabíjí hovězí dobytek a vyrábějí se konzervy z jeho masa; př.: *muchos salían de los frigoríficos y llevaban la cuchilla de matarifes en la cintura*; (RR). • (2) adj. (Arg, Par, Urug): chladírenský; ► o lodi, vlaku, kamionu nebo jiném přepravním prostředku: mající chlazené komory určené k přepravě málo trvanlivých výrobků; (MM). • (3) m. řeznictví; viz též: *pesa*; (EEA). • (4) m. (Nik, Kol, Ekv, Per,

Bol, Chil, Par, Arg, Urug): konzervárna; ► místo, kde se uchovává maso pro následný prodej; (DA).

friíto, m. (1) (Guat, Dom): extrémní zima, kosa; (DA).

frijol, m. [Š: *judía*] (1) (Am): fazol obecný (*Phaseolus vulgaris*); ► jednoletá rostlina čeledi bobovité, až 4 m vysoká, má velké, opadavé listy a bílé květy; př.: *mejor ve a comprar café negro y frijoles para que comas*; ■ Var.: *frejol, frijol, frisol*; ■ Syn.: *milpero, poroto*; (RAE, AHM, BDE, DA). ● (2) m. (Am): plod fazolu, lusk; ► obsahuje jedlá semena, která mohou být červená, černá nebo bílá; ■ Var.: *frejol, frijol, frisol*; ■ Syn.: *frijol en bala, poroto*; (RAE, DA). ● (3) i pl. (Am): fazole, jedlá semena luskou; ► většinou mají ledvinovitý tvar; př.: *¿arroz con frijoles otra vez?*; ■ Var.: *frejol, frijol, frisol*; ■ Syn.: *poroto*; (RAE, EEA, RF, DA). ● (4) pl., lid. (Mex, Hond, Salv, Nik, Pan): potrava, jídlo, zdroj obživy; ■ Var.: *frijol*; (RAE, MM, DA). ● (5) **buscarse los ~es** (Kub, Ekv, Guat): vydělávat si, živit se; př.: *no puedo hablar contigo porque me estoy buscando los frijoles*; (RAE, DMC). ● (6) **echar ~es¹** (Mex): hádat se, hubovat; (7) **ganarse los ~es** (Guat, Hond): vydělávat si, živit se; (RAE). ● (8) m. [Š: *enredo*] (Kost): intrika, pleticha, zápletka; (9) ~ **de carita¹** (Kub): druh bílé fazole s tmavými skvrnami; (RR). ● (10) ~**es parados**, pl. (Guat, Hond, Salv, Nik): vařené fazole vcelku; př.: *les vendían tortillas; ..., yuca, relenos de plátano, frijoles parados*; ■ Syn.: *frijoles brutos*; (RR, DA). ● (11) (Kub): o lidech: skrytý, rezervovaný, chladný; (12) (Mex): legrace, žert; (13) **¡frijoles!** (Kub, Portor): ani za nic!; v žádném případě!; ► kategorický nesouhlas; ■ Var.: *¡naranjas!*; (14) **ser como los ~es, que al primer hervor se arrugan** (Mex, Per): o zbabělci: při první hrozbě ukazuje svůj nedostatek odvahy; (AM). ● (15) **¡no me eche ~es!** (Mex): nevytahuj se na mě!; (16) **meterse los ~les** (Kub): baštit; (17) ~ **mulato (rayado)** (Kub): barevná fazole; (MM). ● (18) (Am): živobytí; (19) (Mex): popíchnutí, bodnutí; (JD). ● (20) ~ **de soya**, (Mex): sója, sójové boby; př.: *un campo de frijol de soya*; (BDE). ● (21) (Mex): **comer ~ y eructar pollo¹** (Mex): hrát si na něco, dělat ze sebe něco víc; (AHM). ● (22) (Mex): útočná, výsměšná a urážlivá narážka; (AM, MM). ● (23) pl. (Mex): chvástání, vychloubačnost, chvastounství; (MM) ● (24) **pa' los ~es**, (← para) (Kub): do toho nejdu; to není pro mne; ■ Syn.: *pa' los fósforos*; (25) **por un ~ no se pierde la olla** (Kub): jedna vlašťovka jaro nedělá; jeden člověk pro ně nic neznamená, ti mají na háčku větší ryby, než jsi ty; př.: *yo te lo dije que te iban a botar, por un frijol no se pierde la olla*; (26) ~ **de carita²** (Kub): černá fazole; př.: *quiero hoy comprar frijoles de carita*; (27) **se te queman los ~¹** (Kub): hni sebou, pospěš si; př.: *corre que se te queman los frijoles*; (28) **se te queman los ~²** (Kub): doplatit na svou lenost; př.: *como no se apure se le queman los frijoles*; (29) **ser una comida ~ chino** (Kub): o jídlu: být blivajz, nebýt dobré; ► v počátcích komunismu byly na Kubu dovezeny *frijoles chinos* („čínské fazole“), které nebyly chutné; př.: *esta comida es frijol chino*; (DMC). ● (30) ~ **de carita³** (Kub), viz: *caupí*; (31) **comer ~es y eructar pollo²**, lid. (Hond, Salv, Nik): napařovat se, vytahovat se, honit si triko; (32) **echar ~es²**, pl. (Mex): lhát; (33) **echar los ~es** (Hond): zvracet; (34) **sacar los ~es¹** (Hond): dát někomu ránu do břicha, poranit někomu žaludek, dát někomu pěstí na žrádlo; (35) **sacar los ~es²** (Nik): donutit někoho o něco velmi usilovat; ■ Syn.: *sacar la mierda*; (36) lid. (Mex, Guat, Hond): zima, chladno; ■ Var.: *frijol*; (37) m., pl. (Salv): kulky, náboje; ■ Var.: *frijol*; (38) ~ **abono** (Hond, Nik): rostlina; viz též: *picapica*; (39) ~ **alasin¹** (Hond, Nik), viz: *alacín*; (40) ~ **alasin²** (Hond, Nik), viz: *cuarentano*; (41) ~ **blanco** (Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Dom): druh fazole, která obsahuje bílá semena; (42) ~ **caballero** (Nik, Portor): dlouhatec obecný (*Lablab vulgaris*); ► bylina čeledi bobovité podobná fazoli, dlouhé stonky, trojčetné listy, úžlabní květenství, podlouhlý plod; (43) ~ **chile** (Hond): druh fazole se silnými červenými semínky; (44) ~ **chiricano** (Pan): semeno fazole: malé, kulaté a tmavě hnědé; (45) ~ **chúcaro**, lid. (Hond): vařené fazole; (46) ~ **cimarrón** (Dom, Portor): vigna, vytrvalá popínavá rostlina čeledi bobovité (*Vigna vexillata*); ► složené listy, růžové květy, plodem je lusk; (47) ~ **de monte** (Dom): kaparovník, strom čeledi kaparovité (*Capparis cynophallophora*); ► až 15 m vysoký, eliptické listy, voňavé květy s mnohočetnými, nápadnými tyčinkami; ■ Syn.: *frijolillo, mostazo, olivo frijol, palo de maco*; (48) ~ **de palo** (Salv, Kost, zápPan): keř i semínko rostliny čeledi bobovité; viz též: *gandul*; (49) ~ **(de) papa** (Hond, Nik): popínavá rostlina čeledi bobovité (*Pachyrrhizus angulatus, P. erosus*); ► silná, kořenová hlíza, fialové či bílé květy, plodem je lusk s kulatými či hranatými semínky žluté, hnědé či červené barvy; (50) ~ **de seda** (Hond, Salv): druh fazole; ► červená a velice měkká; (51) ~ **de vara** (Salv): keř i semínko rostliny čeledi bobovité; viz též: *gandul*; (52) ~ **en bala** (Nik): plod fazolu; viz též: *frijol*; (53) ~ **marrullero** (Portor): vigna,

vytrvalá popínavá bylina čeledi bobovité (*Vigna luteola*); ► složené listy, žluté květy, plodem je lusk; **(54) ~ negro** (Hond, Nik, Dom, Bol): druh fazole, jejíž semínka jsou černé barvy; **(55) ~ verde** (Hond, Kol): měkký lusk fazolu; viz též: *ejote*; **(56) ~es a la charra** (Mex), viz: *frijoles charros*; **(57) ~es al rebote**, pl. (Salv): vařené fazole vcelku; **(58) ~es brutos** (Hond), viz: *frijoles parados*; **(59) ~es charros**, pl. (Mex): pokrm z fazolí; ► fazole vařené ve vodě společně s cibulí a olejem, které se poté jedí společně s tímto vývarem a rajčetem, cibulí, koriandrem a chili papričkami; ■ Syn.: *frijoles a la charra*; **(60) ~es colochos**, pl. (Salv): vařené, rozdrcené fazole osmažené na másle; **(61) ~es conservados**, pl. (Salv): mírně povařené fazole nechané v hrnci dokud vývar nezhoustne; **(62) ~es de olla**, pl. (Mex): pokrm z fazolí; ► fazole vařené ve vodě společně s cibulí a olejem, které se poté jedí společně s tímto vývarem; **(63) ~es fritos**, pl. (Guat, Hond, Nik): vařené, rozdrcené fazole osmažené na másle; ■ Syn.: *frijoles machacados*, *frijoles machucados*; **(64) ~es machacados** (Hond), viz: *frijoles fritos*; **(65) ~es machucados¹** (Salv), viz: *frijoles santiguados*; **(66) ~es machucados²** (Hond), viz: *frijoles fritos*; **(67) ~es machucados³** (Hond), viz: *frijoles volteados*; **(68) ~es refritos**, pl. (Mex, Salv): pokrm z fazolí; ► odkapané fazole vařené ve vodě společně s cibulí a olejem, které se poté rozdrtí či rozemelou a osmaží na másle či oleji; podávají se posypané nastrouhaným sýrem; **(69) ~es santiguados**, pl. (Salv): vařené, rozdrcené fazole osmažené na másle; ■ Syn.: *frijoles machucados*; **(70) ~es volteados**, pl. (Salv, Guat, Hond): vařené, rozdrcené fazole osmažené na másle; ■ Syn.: *frijoles machucados*; **(71) comer ~es y cagar pollo** (Hond, Salv, Nik): předstírat vlastnosti, které člověk nemá; *délat se někým jiným*; **(72) echarle más agua a los ~es** (Mex): poradit si s nedostatkem potravin (když se snižuje rozpočet nebo se zvyšuje počet strážníků); **(73) revólverse los ~es** (Hond): mít strach; (DA).

frijol, m. **(1)** (Ekv, Bol), viz: *frijol*; (DA).

frijolada, f. **(1)** (Nik, Kol, Per): pevné, konzistentní jídlo, zejména v pokrmu z fazolí; ■ Var.: *frejolada*; (DA).

frijolar, m. **(1)** (Mex, Nik, Kost, Pan): území osázené fazolem; (DA).

frijolear, tr/intr/zvrat. **(1)** tr. (Guat): otravovat, obtěžovat; (AM). • **(2)** tr. (Mex): vyčítat, pokárat, hanět, kritizovat; (AHM). • **(3)** intr. (Salv, Ven, Guat): jíst, cpát se; viz též: *empacar(se)*; **(4)** (Hond): jíst fazole; **(5)** intr., hovor. (Portor): hledat oporu z jednoho místa na druhé; (DA).

frijolera, f. **(1)** (Pan): koš, košík pro sběr fazolí; (DA).

frijolero, m. **(1)** (Salv): velké množství fazolí; (DA).

frijolero, -ra, adj/subst. **(1)** m/f. (Kol): osoba, která pěstuje fazole nebo s nimi obchoduje; (RAE). • **(2)** adj/subst. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik): vztahující se k osobě, která ráda jí fazole; **(3)** (Hond, Salv, Nik): vztahující se k hrnci, který se používá výhradně na vaření fazolí; (DA).

frijolillo, m. **(1)** (Kub): divoce rostoucí strom čeledi bobovité (*Hebestigma cubense*); ► má tvrdé dřevo, jeho oválné zašpičatělé listy mají dlouhý řapík, květy mají růžovou barvu; semínka plodů slouží jako potrava pro dobytek; ■ Syn.: *jurabaina*; (RAE, DA). • **(2)** venk., málo užív. (Kost): ekzém nebo strup, který mívají na hlavě novorozenci a kojenci; (AM, DA). • **(3)** (Antil, StřAm, Mex): společný název mnoha rostlin nejrůznějších druhů a čeledí; společným rysem je tvar plodů; (MM). • **(4)** (Kost), viz: *oropel*; **(5)** (Dom), viz: *frijol de monte*; **(6)** (Kost, Pan): keř i semínko rostliny čeledi bobovité; viz též: *gandul*; **(7)** (Mex): ocelot velký (*Felis pardalis*); ► kočkovitá šelma, až 1,50 m dlouhá, silné tlapy, krátká srst žlutohnědého zbarvení s černými skvrnami po celém těle, černé uši s bílou skvrnou; ■ Syn.: *cunaguá*, *cunaguaro*, *gato onza*, *gato tigre*, *maracayá*, *pichigueta*; **(8)** (Mex): fazol měsíční (*Phaseolus lunatus*); ► druh fazole, roste v chladnějších klimatických podmínkách, dorůstá do délky až 4 m; většinou se proplétá mezi stromy a houštím; ■ Syn.: *cubá*, *guaracaro*; **(9)** (Mex): rynchosie, rostlina čeledi bobovité (*Rhynchosia* spp.); ► až 1 m vysoká, oválné listy, špičatá špička, květy, které mají hnědavou barvu zvenčí a žlutou zevnitř, tmavá semínka ve ledvinkovitého tvaru; ■ Syn.: *ojito de picho*, *ojo de cangrejo*, *ojo de zanate*, *peonía*; **(10)** (Guat, Hond, Salv, Nik): keř čeledi bobovité (*Cassia occidentalis*, *Senna occidentalis*); ► až 1,5 m vysoký, složené listy, žluté květy, plodem je lusk s mnoha semínky; rozdrcený uvařený kořen i semínka se používají v tradiční medicíně; **(11)** (Portor): divoce rostoucí keř čeledi bobovité (*Lonchocarpus latifolius*); ► až 20 m vysoký, žlutavě bílá kůra, špičaté oválné lístky, tvrdé dřevo; plod slouží jako potrava pro dobytek; ■ Syn.: *genogeno*, *palo hediondo*, *palo seco*; (DA).

frijolito, m. **(1) ~ chino** (Kub): bylina čeledi bobovité (*Phaseolus aureus*); ► až 30 cm vysoká, listy 3-5 cm dlouhé, žluté květy; semínka plodu se používají jako lidská potrava; (DA).

frijolizar, tr. (1) (Per): začarovat, okouzlit, zaklít; (AM).

friki, adj/subst. (← angl. *freak*) (1) m. (Per): osoba, která má nadměrnou zálibu pro něco; viz též: *friqui*; (2) adj/subst. (Ekv): o osobě: potřeštěný, bláznivý; ■ Var.: *friqui*; (DA).

fril, m. (1) (Per): jedlé semínko či plod fazole různých barev s kterým hrají děti „kuličky“; (DA).

frilán, -ana, adj/subst. (1) (Arg): hloupý, viz též: *estaso, pamela*; (NET).

frillento, -ta, adj. (1) (Guat): o osobě: zimomřivý; (DA).

frilo, -la, adj/subst. (← angl. *freelance*) (1) adj., lid. (Arg): hloupý, hlupák; viz též: *güevón, estaso, pamela*; (DA, NET). • (2) m. (Per): v grafickém umění a médiích: práce na volné noze; (3) adj/subst. (Per): o osobě: na volné noze; (DA).

fringa, f. (1) (Hond): přehoz, plášť; (2) o člověku: neuživý, příliš hubený; (AM).

fringolear, tr. (1) (Chil): nařezat, zbit; (AM).

frío, -ía, adj/subst (1) m., lid. (Kub, Dom): lednička; (RAE, DA). • (2) f. (Kol, Kub, Guat, Mex, Dom): pivo; (RAE). • (3) m., pl., lid., venk. (Kol, Ekv, Guat, Mex): terciána; ► malarická horečka, zimnice; malárie, bahenní zimnice; ■ Var.: *las frías* (Mex), *calenturas de frío* (Portor); (4) ~ ~¹, m. (Dom): osvěžující nápoj připravený z drceného ledu, extraktu a ovocného džusu; (AM, DA). • (5) ~ ~², m. (Kub): dětská hra; ► jedno dítě schová nějaký předmět a ostatní ho hledají; (6) **soltar ~ a alguno** (Ven): nedat někomu prostor namítat; (7) **bien sabe el ~ dónde se arrima** (Guat): o sobeckém člověku: dobře ví, koho prosit o laskavost; (AM). • (8) m., pl. (Dom): drcený led se šťávou; (9) **le dio el ~** (Kub): ani si ho nevšiml; (10) **~íos y fiebres** (Kol): malárie; (11) **sacarse el ~** (Ven): zahrát zimu, zahrát se; (JD). • (12) adj., lid. (Per, Dom, Bol): o člověku či zvířeti: mrtvý; př.: *cuando la ambulancia llegó al hospital, el paciente ya estaba frío*; ► slang; (RF, DA). • (13) m. (LaPla): ješitost, domýšlivost, samolibost, marnivost, marnost, malichernost, nicotnost; ► slang *lunfardo*; (NET). • (14) **andando se quita el ~** (Kub): práce šlechtí člověka, dělání smutky zahání; př.: *yo, mi hijo, he triunfado en la vida porque he hecho bueno el lema de que andando se quita el frío*; (15) **coger ~** (Kub): dostat strach; mít srdce v kalhotách; běhat někomu mráz po zádech; př.: *cuando vio que la cosa iba en serio, cogió frío*; (16) **estar ~ como una rana** (Kub): být studený jako žába; př.: *muchacha, tú debes de tener la presión baja, pues estás fría como una rana*; (17) **estar alguien ~ como el pescado** (Kub): být mrtvý, být tuhej (jak vecka); př.: *cuando lo encontraron estaba frío como un pescado*; (18) **hacer un ~ que chifla el mono** (Kub): být zima, až praští; př.: *hoy hace un frío que chifla el mono*; (19) **meterle ~ a alguien¹** (Kub): vyhrožovat; př.: *Juan le metió frío a Pedro*; (20) **meterle ~ a alguien²** (Kub): nahnat někomu strach; př.: *no se atrevió conmigo porque le metí frío*; (21) **no me cubras que no tengo ~** (Kub): netahej mě za nos, nesnaž se mě zmást, obalamutit; př.: *te conozco, no me cubras que no tengo frío*; (DMC). • (22) **dar ~¹** (Kub): jednat s nezájmem: syn: *hacer un frío*; (23) **dar ~²** (Hond, Nik): nahánět děs a hrůzu; (24) **ponerse ~** (Dom, Bol, Arg): zůstat jako opařený, být jako přimrzlý; ► být překvapený a dělat si starosti nebo se vylekat kvůli něčemu, co se právě přihodilo; (25) ~ ~¹, m. (Dom): osvěžující nápoj připravený z drceného ledu, extraktu a ovocného džusu; (26) ~ **pelú**, m., hovor. (Dom, Portor): velká zima, kosa; (27) adj. (Ven): o věci: nepotřebný, nepoužívaný; (28) **botarse tremendo ~** (Kub): najednou se hodně ochladit; (29) **coger ~ una herida** (Dom): zanítit se (o poranění); (DA).

friolento, -ta, adj. (1) (Per; Bol aj.): zimomřivý; třesoucí se zimou; př.: *pobre la Malpapeada, congelándose ahí fuera, ella que es tan friolenta*; viz též: *chujchento*; (BDE, LM).

frique, m. (← angl. *freak*) (1) (Hond): frustrace, nezdar; (DA).

friqueada, f. (1) (Hond, Chil): frustrace, rozladění; ■ Var.: *friquiada*; (DA).

friqueado, -da, adj/subst. (← angl. *to freak*) (1) hovor. (Guat, Hond, Kol, Per, Mex, Portor): vyděšený, vystrašený, polekaný; ► slang; ■ Var.: *friquiado*; (2) adj/subst. (Pan, Guat, Hond, Salv, Chil): naštvaný, frustrovaný; ► slang; ■ Var.: *friquiado*; (RF, DA). • (3) (Salv): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (4) hovor. (Portor, Kol, Ven): o osobě: zasažený nějakou událostí či zprávou; ■ Var.: *friquiado*; (5) (US, Ven): o osobě či věci: otravný; (6) adj/subst. (Salv): o osobě: zdrogovaný; ■ Var.: *friquiado*; (7) adj/subst. (Nik): o osobě: vyčerpaný, vyřízený; ■ Var.: *friquiado*; (DA).

friquear(se), tr/intr/zvrat. (← angl. *to freak*) (1) tr., lid. [Š: *espantar, asustar*] (Guat, Hond, Kol, Mex, Per, Portor, US): děsit, polekat, strašit, vylekat (koho); př.: *no friquees al pobre niño con esa máscara*; (RF, DA). • (2) intr. (Pan): mít potíže; ► slang; (RF). • (3) tr. (Pan, Ven): obtěžovat, otravovat(koho); viz též: *mariquear*; (4) intr/zvrat., hovor. (Mex, Guat, Kost, Portor, Per): vylekat

se, vyděsit se; (5) hovor. (US, Kol): zastrašit, odradit (koho); (6) intr/zvrat., hovor. (Portor, Kol): nechat se zastrašit, odradit; (7) hovor. (US, Portor): cítit se nepříjemně; (8) intr/zvrat., hovor. (US, Mex, Portor): být pohoršený, šokovaný; (9) tr. (Mex): šokovat, pohoršovat (koho); (10) tr. (Hond, Salv, Nik): dotknout se (koho), frustrovat (koho); ■ Var.: *friquiar*; (11) intr/zvrat. (Hond, Salv, Nik): být frustrovaný, dotčený; (12) tr. (Salv): být na párty; (DA).

friqueo, m. (1) (Pan): podráždění; př.: *¡qué friqueo, no me quedó na 'de plata!*; ► slang; (RF). • (2) (Pan): obtěžování, otrava; viz též: *molesta*; (3) hovor. (Portor): znepokojení; (DA).

friqui, adj/subst. (← angl. *freak*) (1) **ser un ~** (Kub): být antikomunista; ► většinou v souvislosti s mladými lidmi; (DMC). • (2) m. (Hond): problém, potíže, zádrhel; viz též: *trabada*; (3) m. (Per): osoba, která má nadměrnou zálibu pro něco; ► většinou spojovaný s moderním stylem života; ■ Var.: *friki*; (4) adj. (Ekv): bláznivý, potřeštěný; viz též: *friki*; (DA).

friquiada, f. (1) (Hond), viz: *friqueada*; (DA).

friquiado, -da, adj/subst. (1) (US, Portor): vystrašený; viz též: *friqueado*; (2) (Hond, Salv, Nik): frustrovaný; viz též: *friqueado*; (3) málo užív. (Kost): zasažený nějakou zprávou či událostí; viz též: *friqueado*; (4) (Hond, Salv, Nik): zdrogovaný; viz též: *friqueado*; (5) (Hond, Salv, Nik): vyřízený, vyčerpaný; viz též: *friqueado*; (DA).

friquiar, tr. (← angl. *freak out*) (1) (Hond, Salv): frustrovat; viz též: *friquear*; (DA).

friquitaqui, m. (1) (Dom): obložený chlebiček; ► většinou s vejcem a zeleninou; (DA).

friquitín, m. (1) (Dom, Portor): putyka, jídelna, hospoda; (AM). • (2) lid. (Dom, Portor): místo, zaměstnání; viz též: *colmena*; (3) (Dom, Portor): pouliční stánek, kde se prodává jídlo a pití; (4) (Portor): obchůdek, kde se prodává jídlo a pití; (DA).

frisa, f. (1) (Portor): ložní nebo cestovní deka; (RAE). • (2) (Bol, Urug, Arg, Chil): nitky některých látek; (RAE, DA). • (3) [Š: *manta*] (Portor, Dom): vlněná příkrývka; (RR, DA). • (4) **sacarle a uno la ~** (Chil): fyzicky a psychicky někoho týrat; (5) **sacarle ~** (Chil): vytěžit z něčeho maximální užitek; př.: *al piano que hemos comprado, hay que sacarle la frisa*; (AM). • (6) (Chil): chlupy, které se častým používáním uvolňují z látek; (7) (Per): nitky kašmíru; (MM). • (8) **pegarse la ~** (Portor): zaspát; (9) **a cualquier trapo le llaman ~** (Portor): francouzské přísloví; ► vyjadřuje, že se dodá na důležitosti osobě či věci, která ji postrádá; (DA).

frisada, f. (1) (US): mrznutí; (DA).

frisado, m. (1) (Ven): vrstva směsi písku, vody a cementu, kterou se potírají zdi; (DA).

frisado, -da, adj., hovor. (← angl. *frozen*) (1) (US, Dom, Portor): zmražený; (2) **quedar ~ (en el sitio)** (Ven): žasnout, být ohromený, nestačit se divit; (DA).

frisar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Ven): v zednictví: nahodit zeď vrstvou směsi z cementu; (RAE, DA). • (2) zvrat., hovor. (← angl. *to freeze*) [Š: *detenerse, pararse en seco*] (Portor, Dom): zarazit se na místě, ztuhnout; ■ Var.: *frizarse*; př.: *no me quedó más remedio que frizarme donde mismo estaba*; (RR, DA). • (3) tr. (US, Nik, Dom, Portor): zmrazit; (4) intr/zvrat. (US, Nik, Dom): být zmražený; (5) hovor. (Portor): být ohromený; (6) (Portor): zmlknout; (DA).

frisca, f., hovor. (1) (Chil): výprask, nakládačka; (RAE, DA).

frisco, m., lid. (1) (szArg): druh broskve; (DA).

frise, m. (1) (Portor), viz: *freezer*; (DA).

fríser (frízer), m. (← angl. *freezer*) [Š: *congelador de nevera, refrigerador*] (1) (US, Hond, Nik, Dom, Portor, Ven, Per, Bol, Par): mrazák; př.: *yo prendo el horno, tú saca la pizza del fríser*; ► slang; viz též: *freezer*; (RF, DA).

frisi, m. (1) (US), viz: *freezer*; (DA).

friso, m. (1) (Ven): v zednictví: vrstva směsi z cementu, která se nahazuje na dokončenou zeď; (RAE, DA).

frisol, m. (1) (Pan, Kol): fazol, fazole; ► rostlina, plod i semínko; viz též: *frijol*; (DA).

frisol, m. (1) (Am): fizule, fazole; (2) pl. (Kol): živočich; ■ Var.: *frisol*; (JD).

frisolera, f. (1) (Kol): fazol obecný; (MM).

frisolero, -ra, m/f. (1) (Kol): osoba, která pěstuje boby nebo obchoduje s jejich plody; (RAE).

frisquear, tr., hovor. (1) (Chil): vyplatit koho, dát někomu nakládačku; (JD, DA).

frisudo, -da, adj. (1) (Chil): plyšový, sametový, semišový; (MM).

frita, f. (1) (Kub): pečenka, opékaný chlebiček; žvanec; (2) **puesto de ~as** (Kub): stánek s pečenými pokrmy; (3) **meterse la ~** (Kub): nabaštit se; (JD). • (4) arch. (Kub): druh hamburgeru, karbanátek;

► pokrm připravený z mletého masa; (DMC, DA). ● (5) **buscar(se) una ~** (Kub): uživit se; postarat se, aby bylo co do huby; př.: *es muy duro, en estos tiempos, buscarse una frita*; (6) **encantar a alguien las ~s Dominó** (Kub/exil): být velice dominantní; ► „Fritas Dominó“ je kubánský podnik v Miami, kde se prodávají kubánské karbanátky; př.: *a Juana le encantan las fritas Dominó*; (7) **estar entre la ~ y el hamburguer** (Kub/exil): být Kubáncem s amer. občanstvím; př.: *mi prima Aurora juró ayer la Constitución americana, está entre la frita y el hamburguer*; (8) **gustarle a un hombre las ~s** (Kub): líbit se muži krásné malé ženy; př.: *a mí siempre me han gustado las fritas*; (9) **ser algo o alguien malo como un eruto de ~** (Kub): být hnusný, odporný; ► chováním; (DMC). ● (10) (Dom, Ven): smažený plátek banánu; (11) (Hond): omeleta, kukuřičná placka z mouky osmažené na másle či oleji; (12) **~ de caracol** (sevHond): pokrm; ► plátky připravené ze směsi z rozdrcených šneků, cibule, vejce, bikarbonátu, mléka, mouky, soli a koření; smaží se na oleji, především na kokosovém; (13) **~ de elote** (Hond): zákusek, desert; ► na oleji smažené kuličky připravené z drceného kukuřičného klasu, pšeničné mouky, vejce a sody; (DA).

fritada, f. (1) (Ekv, Salv): smažené vepřové maso ukrojené tak na jedno sousto; (RAE, DA). ● (2) (sevMex): pokrm z kozích vnitřností vařených ve vlastní krvi; (3) (jzKol): pokrm ze smaženého vepřového masa; jako příloha se podává popcorn; (DA).

fritadería, f. (1) (Ekv, Dom): zařízení, kde se připravuje a prodává smažené vepřové maso; (RAE, DA).

fritado, -da, adj., lid., málo užív. (1) (Bol, Arg): smažený; (DA).

fritadora, f. (1) (Kol, Urug): fritéza; (DA).

fritandera, f. (1) (Ekv): žena připravující a prodávající smažené vepřové maso; (RAE, DA).

fritanga, f. (1) (Chil): obtíž, starost, mrzutost; (2) (Mex): jakékoliv smažené jídlo prodávané na ulicích a trzích; (MM). ● (3) (Mex, Nik, Portor): smažirna na ulicích, trzích apod.; viz též: *fritanguería*; (MM, DA). ● (4) (Mex aj.): smažené ryby; smaženky; smažené jídlo; př.: *las fritangas a que tan aficionados somos los descendientes de Cortés y la Malinche*; (5) (Kol): prodejní stánek se smaženým jídlem; (BDE). ● (6) lid. (Nik, Portor): místo, zaměstnání; viz též: *colmena*; (7) (Dom, Kol, zápVen): smažené kousky masa; ► z dobytčích či prasečích vnitřností, podávané s bramborem či jinou přílohou; (8) (Kub), viz: *fritura*; (DA).

fritanguería, f. (1) (Chil): obchod, kde se připravuje a někdy i konzumuje smažená ryba; (RAE). ● (2) (Kol, Nik, Dom, Chil, Ekv): smažirna; ► pouliční stánek se smaženým jídlem; ■ Syn.: *fritanga, fritolera*; (RR, DA). ● (3) (Chil): obchod se smaženým jídlem; př.: *se vende por viaje restaurante, fuente de soda y fritanguería con teléfono y casa habitación*; (BDE). ● (4) lid. (Nik, Dom, Kol, Chil): místo, zaměstnání; viz též: *colmena*; (5) hovor. (Chil): hospoda, která vydává silný zápach smažených pokrmů; (DA).

fritanguero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (Mex, Nik, Hond, Salv, Portor): osoba, která smaží potraviny na pouliční prodej; ■ Syn.: *fritolero*; (RAE, DA). ● (2) (Mex): prodavač smaženého jídla; př.: *tiene más de trescientos locales y como mil pequeños puestecitos que se han añadido como una celda más al colmenar de fritangueros, verduleros, carniceros, panaderos y fruteros que se empeñan en sacar la miel del mercado de Mixcoac*; (BDE). ● (3) adj., hovor. (Portor): vztahující se k zařízení, které vyrábí a prodává smažená jídla; ■ Syn.: *fritolero*; (DA).

fritar, tr. (1) (Salv, Bol, Kol, Urug, Ven, Par, Arg): smažit; (RAE, DA).

fritear, tr., hovor. (1) (Kost): smažit; (DA).

fritería, f. (1) (Kol): stánek se smaženým jídlem; (AM).

fritero, -ra, m/f. (1) (Kub): osoba, která smaží potraviny na prodej; (RAE, DA).

frito, -ta, adj/subst. (1) m. (Kost): polévka, vývar z prasečí hlavy a vnitřností; (RAE, RR, DA). ● (2) (Kub): druh hamburgeru; (3) **estar ~¹** (Am): nacházet se ve svízelné situaci, ztroskotat; (RAE, RR). ● (4) adj. (Bol): dotěrný, otravný, způsobující potíže; př.: *no seas frito ..., la música selecta se escucha con menos ruido*; (5) **quedarse ~** (Arg): nereagovat, zůstat mimo, nevsímat si; (RR). ● (6) m. (Ven): každodenní chléb, nezbytné jídlo; (AM, DA). ● (7) **gustarle el ~** (Ven): o ženě: ráda diskrétně koketuje; (AM). ● (8) m. (Kub): cvok; (9) **bregar, buscar el ~** (Ven): vydělávat si na živobytí; (JD). ● (10) **estar ~²** (Kub): být vyřízený; př.: *no aspiras que estás frito*; ■ Syn.: *estar frítico*; (11) **tener a alguien ~** (Kub): lézt někomu na nervy; př.: *Juan me tiene frito con todas sus impertinencias*; (DMC). ● (12) **comer ~** (Salv): mít se jako prase v žitě; být na tom dobře; ► po finanční stránce; (13) **estar ~ y sin manteca**, lid. (Mex): být nahraný, namydlený; ► být bez

východiska; **(14) estar** ~³, lid. (Chil, Kol, Kub, Pan, Per, Ven): být namydlený, nahraný; ► být v prekérní situaci bez východiska; **(15) estar** ~⁴ (Ven): být šílený, bláznivý; **(16) leche ~ta** (Portor): drobná (neškodná) lež; **(17) m.** (Nik, szKost, zápVen): smažené kousky masa; ► z dobytčích či prasečích vnitřností; **(18)** (Ven): hlavní chod; **(19)** (Bol): omeleta; ► z mouky, vejce a zeleniny, smažená na oleji; **(20)** (Salv): škvarek; **(21) ~ de punta**, málo užív. (Dom): hubená osoba malého vzrůstu; **(22)** adj., hovor. (Guat, Hond, Salv, Kost, Dom, Portor, Ekv, Bol, Chil, Par, Arg, Urug): o osobě v těžké, komplikované situaci; **(23)** hovor. (Per, Chil): o osobě, která zažila nějakou nesnáz, komplikaci; **(24)** adj/subst. (Hond, Salv, Bol): o osobě: otravný, únavný; **(25)** adj. (Bol): o dítěti: nezbedný, neposedný; **(26)** adj. (Bol): o osobě: zestárlý, starý; **(27)** adj. (Salv): neupravený člověk, otrhanec; **(28)** adj. (Nik): o osobě: vyloučený; (DA).

fritolera, f., lid. **(1)** (Portor): místo, zaměstnání; viz též: *colmena*; **(2)** (Portor): pouliční smažirna; viz též: *fritanguería*; (DA).

fritolero, -ra, adj/subst. **(1)** (Portor): zařízení, které prodává smažená jídla; viz též: *fritanguero*; **(2)** (Portor): osoba, která připravuje smažené pokrmy v pouličním stánku; **(3)** (Portor): osoba, která připravuje a prodává smažené pokrmy; viz též: *fritanguero*; (DA).

fritura, f. **(1)** (Kub, Dom): smaženka; ► pokrm připravený z těsta, do kterého jsou přidány různé produkty, jako mozeček, dýně, kukuřice, ryby atd., osolené nebo posypané cukrem a smažené na másle; ■ Syn.: *fritanga*; (RAE, DA).

friturar, tr., málo užív. **(1)** (Bol): smažit; (DA).

friura, f. **(1)** lid. (Ekv, Ven): nízká teplota; (RAE, DA). • **(2)** venk. (Dom, Ven): pocit chladu; (DA).

frix, m/f. **(1)** (Nik): kámoš/ka; viz též: *mano*; (DA).

friyé, m. (← it: janov.) **(1)** [Š: *fritura de pescado*] (LaPlá): smažené ryby; (MS).

frizado, -da, adj. (← angl. *frozen*) **(1)** (US): zmražený; (DA).

frizarse, zvrat. **(1)** (Portor): zarazit se na místě, ztuhnout; viz též: *frisarse*; (RR).

frízer, m. (← angl. *freezer*) **(1)** (Hond, Dom, Portor, Bol, Chil, Arg): mrazák; viz též: *freezer*; (DA).

friziar, tr. (← angl. *to freeze*) [Š: *congelar*] **(1)** (US): zmrznout, zmrazit; př.: *hizo tanto frío que se frizó el agua de la fuente*; ► slang; (RF).

froado, -da, adj. **(1)** (Nik): zdrogovaný; (DA).

froarse, intr/zvrat. **(1)** (Nik): zdrogovat se; (DA).

from, předl. (← angl.) **(1)** (**el** **from** (Portor): odesílatel; (MS).

fromayín, m. **(1)** (LaPlá), viz: *formayín*; (MS).

frómita, f. **(1)** (Ven): flám; (AM).

fronda, f. **(1)** (Chil): konspirátoři; ► skupina lidí, která se spolčuje proti vládě; (DA).

frondio, -ia, adj. **(1)** (Kol): špinavý, neupravený; **(2)** běžný, prostý; (AM). • **(3)** lid. (střKol): o věci: nevkusný, ošklivý; (DA).

frondío, -ia, adj. **(1)** (Kol): mrzutý, nevrlý; **(2)** (Kol, Mex): špinavý; (RAE).

frondoso, -sa, adj. **(1)** (Mex, Hond, Kost, Dom): o osobě: tlustý; **(2)** (Mex, Nik, Dom): o osobě: zdravě vypadající, pěkný; (DA).

frontacho, m. **(1)** **de ~**, adv., lid. (Bol): tváří v tvář, otevřeně; (DA).

frontal, m. **(1)** (Kol, Ekv, Mex, Ven): ohlávka; (RAE, DA).

frontanilla, f. **(1)** **de ~** (Bol): přímo, tváří v tvář; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *de frontaura*, *de frontera*, *de frontón*; (HB).

frontaura, f. **(1)** **de ~** (Bol): tváří v tvář; viz též: *de frontanilla*; (HB).

fronte, m. **(1)** (Portor): vzdorovitá povaha; **(2)** **presenter un ~** (Portor): předstírat něco; tvářit se jako někdo jiný; (DA).

frontear, intr., lid. **(1)** (Portor): být domýšlivý, vychloubat se, troufat si; viz též: *empantalonarse*; (DA).

frontera, f. **(1)** **de la ~** (Urug): pašované; ► o zboží pašovaném z Brazílie; př.: *cigarros flacos con tabaco de la frontera*; (RR). • **(2)** **de ~**, lid. (Bol): tváří v tvář; viz též: *de frontanilla*; (HB, DA).

fronterizo, -za, adj/subst. **(1)** (Arg): narozený na hranici země nebo státu; **(2)** (Arg): člověk pohybující se na hranici soudnosti a šílenství; (MM). • **(3)** hovor. (Kub, Ekv, Per): mentálně zaostalý; př.: *la señora vivía con su hijo adulto, que era fronterizo y necesitaba su ayuda hasta para vestirse*; ► slang; (RF, DA).

frontés, -esa, adj. (← fr. *effronté*) **(1)** (Dom): drzý, neomalený, nestoudný, nestydatý; (MS).

frontil, m. (1) (Ekv, Hond, Kub): ohlávka; (RAE, DA). • (2) (Kub): slaměný polštářek, který se pokládá volům na čelo, aby je řemen při zapřažení neobtěžoval; (MM). • (3) (Hond): kus kůže obdélníkového tvaru, která se, při zapřažení, dává volům na čelo; (DA).

frontín, m. (1) (Kub): čelní řemení ohlávky; (2) (Mex): šňupka do nosu; (JD).

frontino, -na, adj. (← fr.) (1) (Dom): drzý, nestoudný, nestydatý; (MS).

frontón, m. (1) **de ~**, lid. (Bol): tváří v tvář; viz též: *de frontanilla*; (HB, DA). • (2) (Hond), viz: *kerosén*; (DA).

frontú, -túa, adj/subst., lid. (1) (Portor): domýšlivec, provokatér; (DA).

frostín, m. (← angl. *frosting*) [Š: *dulce glaseado para decorar pastelería*] (1) (US): cukrová poleva; př.: *yo quiero mi quequi de cumpleaños con frostin de chocolate*; ► slang; (RF).

frosting, m. (← angl.) (1) (US, Portor): cukrová poleva; (DA)

frotabolas, adj/subst., hovor. (1) (Bol): o člověku: otravný; otrava; (DA).

frotachado, m. (1) (Per): ve stavebnictví: nahazování zdi směsí písku a cementu pomocí zednické lžice; (DA).

frotachar, tr. (1) (Per): ve stavebnictví: vyrovnání zdi sádrou či maltou před malováním; (DA).

frotacheado, m., lid. (1) (zápBol): ve stavebnictví: nahazování zdi směsí písku a cementu pomocí zednické lžice; (DA).

frotachear, tr., lid. (1) (zápBol): ve stavebnictví: nahazovat zeď směsí písku a cementu pomocí zednické lžice; (DA).

frotacho, m., lid. (1) (Per, zápBol): ve stavebnictví: zednická lžice; (DA).

frotación, f. (1) (Dom, Per): léčivá mast či krém na tělo; (DA).

frozen, m. (← angl.) (1) ~ **de café** (Kub): ledová káva; (JD). • (2) (Mex, Nik, Dom, Portor, Ekv): osvěžující nápoj; ► většinou džus s drceným ledem; (3) (Kub): zmrzlina v kornoutku; (DA).

frucanga, f., lid. (1) (Kub): osvěžující nápoj; ► připravovaný z vody, třtinového sirupu a papriček; ■ Syn.: *sambumbia*; (AM).

frula, f. (1) (Arg, Urug): kokain; př.: *el novio de Sandra vendía frula en el colegio*; ► slang; (RF, DA).

frulero, -ra, adj/subst. (1) (Arg, Urug): drogově závislý na kokainu; (DA).

frulo, m. (1) (Pan): strach; (DA).

fruna, f. (← *Fruna*®) (1) (Kol, Ekv, Per): žvýkáci karamelový bonbón zabalený ve voskovém papíru; (DA).

frunce, m., lid. (1) (zápBol): soulož; viz též: *chingadera*; (DA).

fruncia, f. (1) (Chil): komplikovaná a obtížná situace; (RAE).

frunciboca, f. (1) (Mex): planá odrůda hroznu; ► sladká chuť, hojivé účinky; (DA).

fruncida, f., lid. (1) (zápBol): soulož; viz též: *chingadera*; (DA).

fruncido, -da, adj/subst. (1) adj. (Arg, Chil): vybíravý, upejpavý, umírněný, skromný, škrobený v chování u stolu; (2) m. (Arg, Chil): záhyb, nařasení; (MM). • (3) m/f. (Mex): svaštění čela; špulení rtů; sestehování, zalátání; (JD). • (4) adj. (LaPla): domýšlivý, nafoukaný; slang *lunfardo*; viz též: *inflado*; (NET). • (5) adj. (Mex, Nik): o látce: špatně šitá; (6) (Mex): zastrašený; (DA).

fruncing, m. (1) (Bol), viz: *dancing*; (2) (Bol): smilnění; ► bol. argot *coba*; (HB).

fruncir(se), tr/intr/zvrat. (1) **intr./zvrat.**, hovor. (Ven, LaPla, Mex): leknout se; polekat se; poplašit se, poděsit se, bát se, mít nahnáno, klepat se strachem; ■ Syn.: *jabonearse, julepearse*; ► slang *lunfardo*; (RAE, NET, AHM, DA). • (2) (Ven): o osobě nebo plodu: zastavit se v růstu, zrání; (RAE). • (3) **intr./zvrat.** (Ven): o ústech: podráždit se, zanítit se chutí určitého, plodu, ovoce; (RAE, DA). • (4) **¿qué se te (se le, se les, se os) frunce?**, hovor. (Arg, Urug, Salv, Chil): co chceš (chcete)?, co si přeješ (přejete)?; př.: *aquí estoy para servirte; ¿qué se te frunce?*; (RR, DA). • (5) tr. (Mex): sestehovat, zalátat; (JD). • (6) **zvrat.** (LaPla): nafukovat se, vychvalovat se, vypínat se, nadýmat se pýchou, být domýšlivý; ■ Syn.: *inflarse*; (NET). • (7) (Kol): (za)chvět se; (8) (Ven): odolávat, přestát (co); (9) tr. (Nik, záp a jzKol, Par): zašívát díru v látce; (10) **intr.** (Ven): o ovoci: způsobit zácpu; (11) **intr./zvrat.**, lid. (Chil): o člověku: dělat, co mu přijde na mysl, co se mu zlíbí; (12) tr. (zápBol): o muži: sexuálně mít nějakou ženu; (13) tr., lid. (zápBol): ve sportu: porazit soupeře velkým rozdílem bodů; (14) tr. (Salv): chytit, dopadnout (koho); (15) **fruncirsele** (Mex): vystrašit se; podělat se; (DA).

fruñirse, zvrat. (1) (Kol): naštvat se; (AM).

frusco, m. (1) (Salv): řiť, zadek; viz též: *cagón*; (DA).

frustre, m. (1) (Dom, Ven): frustrace, rozladění; (DA).

fruta, f. (1) ~ **cristalizada** (Mex, Guat, Kol): kandované ovoce; (RAE, DA). • (2) ~ **de horno** (Mex): cukroví; (RAE). • (3) (Chil): fyzický ženský půvab, vnady; př.: *más bien por ver las minas (chicas) moviendo la fruta*; (RR). • (4) ~ **cubierta** (Mex): slazené kompotové ovoce; (RR, DA). • (5) (Kol): nemoc prasat; (AM). • (6) (Arg): meruňka; (7) (Chil): vodní meloun; (8) **dar su ~ a** (Guat): dát na chrám páně komu; (JD). • (9) ~ **bomba**¹ (Guat, Hond, Salv, Nik, Kub): papája melounová (keř); viz též: *papayo*; (10) ~ **bomba**² (Kub): papája melounová (plod); viz též: *papayo*; (SUS, DA). • (11) **bajar la ~**, venk. (Kost): očesávat kávovníky; sbírat kávová zrna; (12) ~ **de pan**¹, **pan de ~**, chlebovník; viz též: *árbol del pan*; (13) ~ **de pan**² (Kost, Ven): plod chlebovníku; ► 25 cm v průměru, drsná slupka, jedlá dužina i semínka; (14) (Mex): exkrement, výkal; (15) (Ven): pecka (ovoce); (16) (výchBol): sladké pečivo; ► z kukuřičné mouky; podává se zejména během lidových oslav; (17) ~ **abrillantada** (Bol, Par, Arg): slazené uvařené kousky ovoce; (18) ~ **de burro**¹ (Ven): habzelie, strom čeledi láhevnikovitě (*Xylopiá aromática*); ► podlouhlé kopinaté listy, velice voňavé květy oranžovo-růžové barvy; (19) ~ **de burro**² (Ven): plod habzelie; ► válcovitého tvaru, obsahují dvě nebo čtyři semínka, která mají léčivé vlastnosti; (20) ~ **de chivo** (Dom): keř; viz též: *corazón de paloma*; (21) ~ **de mono** (Pan): strom; viz též: *madroño*; (22) ~ **de paloma** (Dom): keř; viz též: *corazón de paloma*; (23) ~ **del diablo** (Dom): strom; viz též: *noni*; (24) ~ **del pan** (Kub, Ekv, Per), viz: *fruta de pan*; (25) ~ **helada** (Ven): kandované ovoce; (26) ~ **seca** (Bol): těsto; ► vyrobené z džemu a ovocných esencí; suché se krájí na kostičky; používá se pro přípravu zákusků; (27) **de trás de la ~ llega la plaga**, lid. (Bol): jednou si dole, jednou nahoře; každý den není posvěcení; ► francouzské přísloví; (28) **privar en ~ fina** (Dom): předstírat něco; být přesvědčený o své důležitosti, eleganci, fyzické atraktivitě; (DA).

frutabicho, m. (1) (Pan), viz: *peinecillo*; (DA).

frutabomba (fruta-bomba), f. (1) (Kub): papájový strom; (2) (Kub; zápKub): plod: papája; př.: *trozos semiverdes de frutabomba*; viz též: *papaya*; (RAE, RR, DA). • (3) (Kub): ženské pohlaví; ■ Syn.: *bollo, cosita «masterchar»* (← angl. *mastercharge*); *papaya*; (RR, DMC). • (4) **gustarle la ~ al natural** (Kub): líbit se někomu soulož bez kondomu; př.: *si vienen los hijos, que vengan, me gusta la frutabomba al natural*; (DMC).

frutado, -da, adj. (1) (Arg, Bol, Ekv, Per): ovocný; (RAE, DA).

frutar, tr. (1) (Am): plodit, nést ovoce; ■ Var.: *frutear*; (JD).

frutear, intr. (1) lid. (Mex, Bol): nést ovoce; (RAE, DA). • (2) (Ekv): sklízet ovoce ze stromů; (AM).

frutera, f. (1) (Chil): kovová mísa; viz též: *fuelle*; (EEA). • (2) (Guat, Nik, Dom): dekorativní mísa na ovoce; (3) (Guat, Hond, Nik): jakákoliv severoamerická firma zabývající se distribucí a prodejem banánů; (DA).

fruterillo, -lla, m/f. (1) (Ekv): ovocnář; ► pěstitel, prodejce jahod; (DA).

fruterío, m. (1) (Guat, Portor, Dom, Mex, Nik): ovoce; (AM, DA).

frutero, m. (1) (Per, stř a sevArg): tangara rumělková, pták čeledi tangarovití (*Piranga flava*); ► až 17 cm dlouhý, samec je červené barvy, samice olivově zelené barvy na hřbetu a žlutavé barvy na břiše; ■ Syn.: *cardenal rojo, fueguero*; (2) (Arg), viz: *naranjero*; (DA).

frutero, -ra, adj/subst. (1) **ser muy ~** (Ekv): mít rád ovoce; (JD). • (2) adj. (Ven): o ptáku: živící se ovocem; (3) adj/subst., lid. (Bol): ovocný strom; (4) **caer ~** (Ven): být otrávený přítomností někoho; (DA).

frutilla, f. (1) (Arg, Bol, Chil, Ekv, Par, Per): druh zahradních jahod. (RAE). • (2) (Kost, Hond): trichina (hlíst); (3) (Kost): trichinóza; (4) ~ **del campo** (Chil): keř čeledi řešetlákovitě (*Retanilla ephedra*); ► s podlouhlými větvemi, opadavými listy, plodem je peckovice; využití v tradiční medicíně; (RAE, DA). • (5) [Š: *fresa*] (Chil, Ekv, LaPla, Per, Bol): jahoda; zahradní jahoda; př.: *¿le gustan las frutillas, señor Sempronio?*; *en mi casa, mi mamá me hacía dulce de frutilla; esta receta requiere de frutillas frescas, no congeladas*; ■ Syn.: *fresa* (Mex, Ven); (BDE, EEA, RF). • (6) (Arg, Bol, Chil, Ekv, Per): velká chilská jahoda (*Fragaria Chilensis*); ► odlišná od evropské jahody; (AM). • (7) **ponerle la ~ a la torta** (Bol, Arg, Urug): dát třešničku na dort; (8) (Ekv, Bol, Chil, Arg, Urug, jižPer): jahodník (*Fragaria vesca, Fragaria chiloensis*); ► vytrvalá bylina se střídavými trojčetnými listy, pravidelnými pětičetnými květy bílé či žlutavé barvy a jedlým plodem; ■ Syn.: *frutilla chilena, frutillero*; (9) (Ekv, Bol, Chil, Arg, Urug, jižPer): jahoda, plod jahodníku; ►

asi 1 cm dlouhý, červené barvy a nasládlé chuti; ■ Syn.: *frutilla chilena*; (10) ~ **chilena** (Chil): jahoda; ► rostlina i plod; (DA).

frutillada, f. (1) (Per): nápoj připravený z *chicha*, jahodového džusu, vody, cukru a dalších ingrediencí; (DA).

frutillar, m. (1) (JižAm): záhon jahod; (RAE, JD, DA). • (2) (Chil): ovocná zahrada; (JD).

frutillero, -ra, adj/subst. (1) m/f. (JižAm): pouliční prodáváč jahod; (RAE, DA). • (2) adj/subst. (Bol, Chil, Arg, Urug): pěstitel jahod; (DA).

frutillita, f. (1) (Chil): dětská hra; ► spočívá v koordinovaném tleskání mezi dvěma lidmi, při kterém se zpívá určitá písnička; (2) lid. (Bol): žena, která má sexuální vztahy s muži, které nezná; (DA).

frutillo, m. (1) (Mex): divoce rostoucí keř čeledi řešetlákovité (*Karwinskia humboldtiana*); ► až 10 m vysoký, tmavé kůry, střídavé či jednoduché podlouhlé listy, malé květy, tmavě fialové bobule; semínka jsou jedovatá a způsobují ochrnutí; (DA).

frutiño, m., lid. (← *Frutiño*®) (1) (Kol): nápoj různých příchutí připravovaný s vodou; (DA).

frutos, m., pl. (1) ~ **menores**¹ (Kub, Ven): souhrn zemědělských plodin; ► rostlinných i hlíznatých, které se jedí buď vařené, nebo smažené; (RAE). • (2) ~ **mayores** (Ven, Dom, Portor): plodiny, které se pěstují ve velkém, jako káva, kakao a cukrová třtina; (3) ~ **menores**² (Kub, Dom, Portor, Ven): plodiny, které se pěstují v menším množství, jako kukuřice, fazole a jiné; (RAE, DA). • (4) ~ **del país** (Arg, Par, Urug): obilniny, zemědělské výrobky celkově, a kůže, vlna, sádlo a další dobytkařské přebytky; (MM, DA).

frutota, f., lid. (1) (Hond): ženské přirození; viz též: *palomita*; (DA).

FSLN, m. (*Frente Sandinista de Liberación Nacional*) (1) (Nik): Sandinovská fronta národního osvobození; ► levicová politická strana v Nikaragui; založily ji partyzánské skupiny, které v roce 1979 vyvolaly Sandinistickou revoluci; v programu měly společné vlastnictví, marxismus a ideologii osvobození; př.: *el FSLN no era más que un grupo de muchachos valientes que se enfrentaban a la Guardia y que morían*; (BDE, NET).

fu, adj/subst. (1) **estar** ~ [Š: *ser complicado, ser jodido; estar mal*] (Kub): být komplikovaný, být pokažený, nestát za nic; (RR). • (2) ¡ ~ !, citosl. (Ekv): fůj!; (AM). • (3) **lo encuentro muy** ~ (Kub): zdá se mi moc obyčejný; (4) **el ambiente estaba** ~ (Kub): vzduch se dal krájet; (JD). • (5) **ni ~ ni fa** (Bol): je mi to jedno!; ► bol. argot *coba*; (HB). • (6) ~ (**fulastre**), adj. (Kub): špatný, hrozný; př.: *este almuerzo está bien fu, no le pusiste ni sal*; ► slang; (RF). • (7) adj. (Kub): na nic, zbytečný; př.: *esta es una novela fu*; (8) m. (Kub): potvora, mizera, špatný člověk; (9) (Kub): podvodník, lhář; ► člověk, který neplní slovo; př.: *no te pagará cuando dice, es un fu*; (10) (Kub): budižkničemu; (11) **no batear en liga** ~ (Kub): nebýt špatný člověk; (12) **gao** ~ (Kub): místo, kam se chodí zamilované páry milovat; (13) **quedarse sin ~ ni fa** (Kub): zůstat bez halěře, nemít (nedostat) ani vindru; př.: *en la herencia me quedé sin fu ni fa*; (DMC). • (14) adj. (Ven, Kub): morous, kazisvět, nesympatický člověk; (15) adj. (Ven, Kub): o věci: nekvalitní; (16) adj. (Ven): o věci: obyčejný, bezvýznamný; (17) ¡ ~ !², citosl., hovor., málo užív. (Ekv): ou, oh; ► vyjadřuje zklamání či nedůvěru; (18) **hace** ~, adv., hovor. (Ekv): dávno; (DA).

fua, m. (1) ¡ ~ !, citosl. (Kub): bum! prásk!; ■ Syn.: *ifua-fua!*, *ifuacatá!*; (RAE, DA). • (2) (Portor): bubínek; viz též: *cua*; (MS). • (3) (Dom): náhlý okamžik; (4) (Dom): strach; (DA).

fuá, m. (1) (Dom): strach, podělanost; (AM).

fua-fua, f. (1) (Portor): létající čarodějnice; (2) ¡ ~ !, citosl. (Portor), viz: *ifua!*; (DA).

fuácata, adj/subst. (← afr.) (1) f. (Kub): prudký pád; (2) adj. (Kub): ztlučený, zbitý; (MS). • (3) **estar en la** ~ (Antil, Mex; Kub, Kub/US): být chudý; mít nedostatek zejména ekonomických prostředků; být na dně, v bryndě, v rejži, v ouzkých, na mizině; trpět nedostatkem; př.: *tú sabes muy bien que estoy en la fuácata*; ■ Syn. (Kub): *estar en carne (en la prángana)*; *estar comiéndose un niño*; *estar comiéndose un niño por los pies con tenis y todo*; *estar tan hecho tierra que si le echan agua se convierte en fango*; (RAE, JD, SUS, DMC). • (4) **dar ~ a la lata** (Kub): vyspat se s kdekým, být žena do větru; př.: *esa mujer cuando joven le daba fuácata a la lata*; (DMC). • (5) **en la**, adv., málo užív. (Dom, Kub): bez peněz; (DA).

fuácata; !, citosl. (1) (Kub): bum! prásk!; • (2) (Kub): prásk; ► práskání bičem; ► zvukomalebné slovo; (AM). • (3) lid. (Kub, Portor): lup!, bum!; ► napodobuje zvuk při úderu; (4) (Nik, Dom): šup, mrsk!; ► vyjadřuje rychlost, s kterou se něco realizuje; (DA).

fuacatá; !, citosl. (1) (Nik, Portor), viz: *ifua!*; (DA).

fuacatazo, m. (← afr.) (1) **hovor.** (Kub, Portor, Dom): bouchnutí, náhodná rána; (MS, DA). • (2) **lid.** (Kol, Dom): úder, facka (komu); (DA).

fuacatina, f. (← afr.) (1) (Kub): bída, chudoba; (MS).

fuas, m., lid. (1) (Pan): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; ■ Syn.: *fute*; (DA).

fuca, f. (1) (Ven, Kub): střelná zbraň, pistole; př.: *sacó por la fuca y le dio tres tiros; el criminal traía una fuca escondida en la chaqueta*; ► slang; ■ Var.: *fuco*; (RF, DMC, DA). • (2) (Kub, Ven): revolver; př.: *me hizo un disparo con la fuca*; ■ Var.: *fuco*; ■ Syn.: *hierro, perfumador*; (DMC, DA).

fucá, m. (1) (Am): uřknutí; (JD).

fucatina, f. (1) (Kub): mizérie; (JD).

fucha!; citosl. (1) (Mex, Hond): fůj; ► vyj. odpor, nesouhlas; ■ Var.: *ifuchi*!; (MM). • (2) **i ~ !**, **¡fuchi!**, **¡fúchila!**, lid. (Mex, Hond): ufl!, fuj!, ach!; př.: *fuchi, si ahora está requete feo esto*; (BDE). • (3) **lid.** (Bol, jižEkv): uj!, nono!, vau!; ► vyjadřuje údiv či zlost; ■ Syn.: *ja la fucha!*, *ifucha caray!*; (4) **¡a la ~ !** (Bol), viz: *ifucha!*; (5) **i ~ carray!**, lid. (Bol), viz: *ifucha!*; (DA).

fuche!; citosl. (1) (Nik): ani náhodou, to zrovna; ► vyjadřuje odmítnutí; viz též: *ifuchi*!; (DA).

fuchi, adj/subst. (2) **adj.** (Salv): o věci: ošklivý, špatné kvality; (3) **hacer el ~ a alguien o a algo** (Mex): nepřijmout jej, odmítnout jej; ► mex. argot *caliche*; (RAE, DBM). • (4) **m/f.** (Kol): látkový míček; ► většinou naplněný rýží či kamínky; (5) **m.** (Kol): hra; ► spočívá v podávání míčku nohami mezi hráčemi, aniž by míček spadl na zem; (DA).

fuchi!; **¡fúchila!**, citosl. (1) (Ekv, Guat, Chil, Kol, Mex, Pan, Per, Portor, Ven): ble!, fuj!; ► vyj. zhnusení, odpor; př.: *ifuchi! ¡esta sopa yo no me la como!*; viz též: *ifo!*; ■ Syn.: *iguácala!*; (2) (Arg, Urug: hranice s Arg, Bol, Chil): kšc, kšá, huš, jedeš?!, **vypall!**; př.: *ifuchi, fuera de aquí, perros sarnosos!*; ► slang; (RF, DA). • (3) **lid.** (Kost, Pan, Ven, Ekv, Per, Kol, Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Bol, Par): no nazdar!, ale kdepak!, to zrovna!, ani náhodou!; viz též: *¡miércole(s)!*; ■ Var.: *ifuche!*; (DA).

fúchila, adj/subst., **hovor.** (1) (Ekv, Chil, Par): smradlavý, páchnoucí; (DA).

fúchila!; citosl., lid. (1) (Hond, Mex, Ekv, Chil, Par, Guat, Salv, Nik, Kost, Portor, Per, Bol): no nazdar!, ale kdepak!, to zrovna!, fuj!; ► vyj. nechut', nesouhlas, odpor; viz též: *¡miércole(s)!*; (RAE, DA).

fuchiles, m., pl. (1) (LaPla): těstoviny; viz též: *fusiles*; (MS).

fucia, adj/subst. (1) (Guat): fuchsiová barva; (DA).

fucking, m. (← angl.) (1) (Hond, Nik), viz: *foquin*; (DA).

fuco, m. (1) (Ven), viz: *fuca*; (DA).

fucsia, f. (1) (Arg): fuchsie; ■ Syn.: *adelaida, aljaba, fusia*; (MM).

fucú, m. (1) **lid.** (Kol, Dom/US): smůla, neštěstí, pech; špatná věštba, špatná předzvěst; př.: *paisas quieren acabar el fucú*; viz též: *jodida*; (BDE, SUS, DA). • (2) (Dom/US): zlý duch; (SUS). • (3) **adj.** (Dom): o osobě: přinášející neštěstí; (DA).

fucuciento, -ta, **adj.** (1) (Dom): o osobě: mající a přinášející neštěstí, smůlu; (DA).

fudge, m. (← angl.) (1) (Portor, Ekv): měkký piškot; ► hranatý, vyrobený z méka, čokolády a cukru; (DA).

fuegal, m., venk. (1) (Hond): velký požár; ■ Syn.: *fuegaral*; (DA).

fuegaral, m. (1) (Hond), viz: *fuegal*; (DA).

fuego, m. (1) **funtar ~** (Salv): založit oheň pomocí kousků vlny a jiných materiálů; (RAE). • (2) **agarrar ~** [Š: *incendiarse*] (Guat): zapálit se, chytit, rychle hořet; př.: *el jardín había agarrado fuego con ferocidad*; (3) **cagar ~** [Š: *morir, fracasar*] (Arg; Urug): zemřít, natáhnout bačkory, jít do kytiček; ztroskotat, zkrachovat; př.: *recuerda los tres matones abatidos por él ..., los dos compadritos que cagaron fuego en La Paternal*; ■ Syn.: *cagar (la) bandera*; (4) **volar ~** [Š: *cocinar*] (Kost): vařit; (RR). • (5) **estar cogiendo ~** (Dom): žít v chudobě; (AM). • (6) (Arg, Kub, Mex, Par, Urug, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Kol, Ekv, Chil): opar; ► **infekční onemocnění na rtech ve formě vřídka**; (MM, DA). • (7) **estar en ~** (Pan): být namazaný, pod parou; (8) **¡ya lo tuyo es un ~ !** (Kub): to přesahuje všechno!; (JD). • (9) **~ a la Maya y al Tinguao** (Kub): ať se stane, co se stane; př.: *¿vas a desobedecer a tus padres? —fuego a la Maya y al Tinguao*; (10) **~ a la lata hasta que suelte el fondo** (Kub), viz: *fondo*; (11) **¿vas a apagar el ~?** (Kub): kam letíš?, kam valíš?; ► člověku, který někam spěchá; (12) **no dar ni ~ fatuo** (Kub): nebýt k ničemu, nestát ani za zlámanou grešli; př.: *esos yanquis no dan ni fuego fatuo*; ■ Syn.: *ni dan, ni dicen dónde hay*; (DMC). • (13)

coger ~¹ (Dom): chytnout (plamenem), zapálit se; **(14) coger** ~² (Dom): zlobit se, cítit se uražený; **(15) coger** ~³ (Dom): o něčem: zničit se, rozpadnout se; **(16) coger** ~⁴ (Dom): stát se neovladatelným, nekontrolovatelným; ► o situaci nebo o skupině lidí; **(17) coger** ~⁵, lid. (Dom): opít se, ožrat se; viz též: *enchivar(se)*; **(18) romper** ~ (Nik): vypuknout oslavy, začít slavit; **(19) romper** ~s¹ (Chil): začít střílet, pálit; ■ Syn.: *romper los fuegos*; **(20) romper** ~s² (Pan): vypuknout oslavy, začít slavit; **(21) romper los**~s¹ (Chil): začít střílet, pálit; ■ Syn.: *romper fuegos*; **(22) romper los** ~s² (Chil): vypuknout; ► začít něco, například nějakou činnost nebo diskutovat; **(23)** (Ekv, Bol, Chil, Arg, Urug, Mex, Guat): afta; ► malý, bělavý vřídek uvnitř dutiny ústní; **(24) ~ de pólvora** (Kost), viz: *juego de pólvora*; **(25) ~ marcial**, venk. (Salv): spalničky; **(26) a** ~, adj. (Portor): vyjimečný, mimořádný; **(27) en** ~, adv., lid. (Pan): opile; **(28) ¡a la lata!**, citosl., hovor. (Kub, Dom, Portor): okamžitě!, ihned!; **(29) ~ amigo** (Mex): v politice: útok na kolegu ve straně; **(30) ~ uterino**, hovor. (Kub, Dom, Par): nymfomanie; **(31) cagar ~ en su propia mano** (Salv): škodit si; poškodit sám sebe; **(31) juntar** ~ (Guat, Salv): rozdělat oheň s pomocí kousků vlny apod.; (DA).

fueguado, m., venk. **(1)** (Nik): ostřílenec; (DA).

fueguar(se), tr/intr/zvrat., venk. **(1)** tr. (Nik): ostřílet, otrkat; **(2)** intr/zvrat. (Nik): ostřílet se, otrkat se; (DA).

fueguero, m. **(1)** (stř a sevArg): tangara rumělková, pták; viz též: *frutero*; (DA).

fueguito, m. **(1)** (Urug aj.): ohýnek; př.: *en un rancho de lata, tiembla el fueguito bajo la olla carbonosa*; (BDE).

fuel oil, m. (← angl.) **(1)** (Am): topná nafta; (MS).

fuellar, tr. **(1)** (Ekv): rozdmýchávat kovářskou pec, dýchat; (AM).

fuelle, m. **(1)** lid. (Arg, Urug): koncertní šestihřanná tahací harmonika; viz též: *jaula*; (RAE, RR, DA).
 • **(2)** [Š: *pulmón*] (Arg): plíce; př.: *me duele el fuelle*; ■ Var.: *fueye*; (RR). • **(3)** (Per): donašeč; (AM). • **(4)** (LaPlat): dechový hudební nástroj; ► podobný akordeonu; používá se především při tangu; (BDE). • **(5) los** ~s (Kub): plíce; ► v jazyku *chuchera*; př.: *me hice una radiografía de los fuelles, estoy muy bien*; viz též: *chuchero*; (DMC). • **(8) dejar jalando el** ~ (Ven): oklamat, napálit někoho; **(9)** (Hond): výstel matrace, většinou slaměná; (DA).

fuellero, m. **(1)** (Arg): harmonikář; ■ Syn.: *fuellista*; (DA).

fuellista, m., málo užív. **(1)** (Arg), viz: *fuellero*; (DA).

fuelle, f. **(1) ~ de soda(s)** (Mex, Kol, Chil): zmrlinářství, cukrárna, mléčný bar, bar; ► podávají se tam nealkoholické nápoje, případně i pivo; př.: *detenerse en la fuente de soda a tomarse una malteada de chocolate con su cerecita de copete*; (RR, DA). • **(2) ~ de soda**¹ (← angl.) (Chil, Mex, Ven, Per): lahůdky; samoobslužná jídelna; rychlé občerstvení; ► prodávají se tam teplé nápoje a limonády, zmrzlina, zákusky, obložené chlebičky, atd.; př.: *desayunamos en una fuente de soda con una taza de café frío*; (BDE, DA). • **(3) ~ de soda**² [Š: *bar (sin servicio de bebidas alcohólicas)*] (Chil, Ven, Kol, Ekv, Nik): bar, kavárna; ■ Var.: *fuelle de sodas*; ■ Syn.: *bar, cafetería* (Arg), *refresquería, fuente de sodas* (Mex), *cantina* (Urug, ve škole, v klubu, v nemocnici); (EEA, DA). • **(4) f.** (Arg, Mex, Ven; Š): mísa; ■ Syn.: *bol, frutera* (Chil), *asadera* (Mex); **(5) ~ de greda** [Š: *fuelle de barro*] (Chil): hliněná mísa; ■ Syn.: *fuelle de barro* (Arg, Mex, Urug, Ven); (EEA). • **(6) el niño de la** ~ (Kub): člověk, který často močí; (DMC). • **(7) romper la** ~ (Pan, Portor, Chil, Urug): prasknout plodová voda, začít rodit; ■ Syn.: *romper la fuente* (Kol); **(8) reventar la** ~ (Mex, Hond, Nik, Kost, Kol): prasknout; ► o vaku blan s plodovou vodou; prasknutí je signál začínajícího porodu; ■ Syn.: *romper fuente* (Pan, Portor, Chil, Urug); *romper la fuente* (Kol); (DA).

fuentón, m. **(1)** (Arg): velká hliněná, umělohmotná nebo kovová (i stříbrná) mísa s dvěma uchy; ► většinou se používá pro praní prádla; (RR, DA).

fuera, adv. **(1) de ~ a** ~, adj., lid. (Kub): o jednání mezi dvěma: povrchní; (RAE, DA). • **(2) de ahí en** ~, (Mex): a kromě toho, a navíc; viz též: *ahí*; (RR). • **(3)** (Kub): podraz; př.: *hacer una fuera*; (JD). • **(4) dar** ~ (Kub): dát někomu vale, pustit někoho k vodě, poslat k šípku; př.: *a ese individuo le di fuera porque no es una persona docente*; **(5) dejar** ~ (Kub): vyšachovat, vyčlenit; př.: *es tan mal amigo que me dejó fuera del negocio*; viz též: *botar*; **(6) estar alguien** ~ (Kub): být mimo, mýlit se, být vedle jak ta jedle; př.: *en eso que dices estás fuera*; **(7) llevar hasta** ~ (Kub): milovat až za hrob; př.: *a Juan lo llevo hasta fuera*; ■ Syn.: *llevar hasta fuerate*; viz též: *bote, dar el bote fuera* (vyhodit); (DMC). • **(8) echar para** ~ (Dom): něco vyprávět; **(9) ir por** ~ (Pan), viz: *bajando, ir ...*;

(10) ~ **de base**¹, adv., hovor. (Mex, Guat, Nik, Kost, Dom, Portor): v trapné situaci; (11) ~ **de base**², adj., hovor. (Dom, Portor): o osobě: nepřipravený; (12) ~ **de liga**, adj., hovor. (Dom, Portor): o věci: ligový, vynikající, mimořádný; (13) **por** ~¹, adv. (Nik, Pan, Dom, Portor, Ven): pryč, venku; (14) **por** ~², adj. (Pan): o dítěti či sourozenci: vychovaný mimo rodinu; (15) **coger** ~ **de base**¹ (Salv, Nik, Kost, Kub, Dom, Ven, Kol): překvapit, zaskočit, zastihnout někoho nepřipraveného; (16) **coger** ~ **de base**¹ (Kub): přistihnout někoho při nevěře (*in flagranti*); (DA).

fuera!; citosl., lid. (1) (Ekv): no nazdar!, ale kdepak!, to zrovna!; ach jo; viz též: *jmiércoles*!; (DA).

fuera, -na, adj/subst. [Š: *foráneo, forastero, extranjero*] (1) (Guat; Hond, Nik, Kost): cizinec, cizí; př.: *estaba algo dudoso, porque era fuera, pero funcionó*; (RR). • (2) adj., lid. (Nik, Salv): venkovský; venkovan; viz též: *guajiro, -ra*; (3) lid. (Guat, Hond, Salv, Nik), viz: *fuereño*; (DA).

fuerceada, f. (1) (Hond): hádka, dohadování se; (DA).

fuercear, intr. (1) (Hond, Nik): dohadovat se; (2) ~**la**, arch., venk. (Kost): snažit se, usilovně pracovat; (DA).

fuerce, -ra, adj/subst. (1) (Hond): člověk vytrvalý v dosahování něčeho; (DA).

fuerrioris, adv. (1) a ~ (Mex): násilím, silou; ► mex. argot *caliche*; (INFO).

fuerrear, intr., venk. (1) (Guat, Salv): vyprázdnit se, kadit venku, mimo dům; (DA).

fuereño, -ña, adj/subst. (1) (Kol, Kost, Guat, Hond, Mex, Salv, Nik, Dom, Per, Ekv): cizí; cizinec; outsider; př.: *la señora Santitos y todos los demás fuereños que vinieron con la tropa*; ■ Var.: *fuera*; (RAE, BDE, DA). • (2) (Mex): obyvatel jiného než hlavního města Mexika, který dočasně obývá hlavní město; (3) hlupák; (AM).

fuerero, -ra, adj. (1) (Kost): cizinec; (RAE).

fuerino, -na, adj. (1) (Chil): přespolní; ► osoba, která pouze prochází určitým místem; (AM).

fuerte, adj/subst. (1) m. (Par, Mex, Ekv): silný alkoholický nápoj, kořalka, **rum**; viz též: *mataburro*; (RR, DA). • (2) **echar** ~ [Š: *chirriar, crujir, quejarse*] (Guat): skřípat, vrzat, praskat; př.: *hubo que tirarse al suelo; la cama no dejaba de echar fuerte*; (3) **pitar del** ~ (Arg): být přísně potrestán; (RR). • (4) **olor** ~ (Arg, Chil, Par, Urug): zápach něčeho zkaženého, shnilého; (MM). • (5) (Kub): fešácký; (6) **hacerse** ~ (Mex): obrnit se trpělivostí; (7) (Mex): rychle; (8) (Ekv): napítí, panák kořalky aj.; (JD). • (9) **plato** ~, hlavní chod; viz též: *plato principal*; (EEA). • (10) m. (Kol): šéf, papaláš, kápo, vedoucí bandy; př.: *después de ese atentado, un fuerte de Bogotá, de la Dirección de Prisiones, llamó a los caciques*; ► kol. argot *parlache*; (M01). • (11) ~ **lo tuyo** (Chil): naznačení závažnosti problému; př.: *y ahora Fermín ya ni me saluda — ¡fuerte lo tuyo!*; ► slang; (RF). • (12) **socio** ~ (Kub): důvěrný, blízký přítel; př.: *ése es mi socio fuerte*; ■ Syn.: *mi hermano, mi sangre, mi tierra, minfa, parna, socio*; (DMC). • (13) m., lid. (Bol): mince; viz též: *níquel*; (14) m., lid. (Ven): mince 5 bolívarů; ► přežívající termín z doby před měnovou reformou (1.1.2008); ■ Syn.: *pata de pisco*; (15) (Guat): flám, opice; viz též: *juerga*; (16) **pana** ~, lid. (Portor): kámoš; (17) **ser** ~¹, lid. (Portor): varovat kdo koho, že nemá náladu na žerty; (18) **ser** ~², lid. (Portor): jít přímo k věci; (19) adj., lid. (Per, Arg): o osobě: velmi atraktivní; (20) adj. (Guat, Hond): početný, velký; (21) (Guat, Hond, Dom): komplikovaný, složitý; (22) adj/subst., lid. (Bol): bankovka vysoké hodnoty; (23) adj., hovor. (Chil): smradlavý, páchnoucí; (24) adj., lid. (Nik, vých a sevBol): o jídle: zkažený, zapáchající; (25) ~ **azul** (Dom), viz: *fuerteazul*; (26) ~ **de cara** (Portor): drzoun; viz též: *cariduro*; (27) ~ **y parejo**, adv., hovor. (Per): se silou a stejnorodě; (28) **agarrar** ~ (Bol, Chil): opanovat partnera; mít v páru dominantní postavení; ■ Syn.: *agarrar duro*; (29) **bajar** ~¹ (Portor): vyčíst někomu špatnou náladu; (30) **bajar** ~² (Portor): jít přímo na věc; (DA).

fuerteazul, adj/subst. (1) (Dom): denim; ► bavlněná látka, většinou modré barvy; ■ Var.: *fuerte azul*; (DA).

fuerteventura, f. (1) (Portor): keř; viz též: *retama*; (DA).

fuerteza, f. (1) (Hond, Salv): síla; (2) (Hond): vulgární jednání; (DA).

fuertón, -ona, adj. (1) hovor. (Dom, Chil): abnormálně silný, velký; (2) lid. (Chil): silně zapáchající; (3) (Salv): o osobě: budící respekt svou silou; (DA).

fuerza, f. (1) **tener** ~ **de cara** (Kub; Portor): být drzý, drzoun, nestyda; (RAE, DA). • (2) **una** ~ **de** [Š: *un montón, una gran cantidad de*] (Ekv): velké množství, mnoho; spousta; př.: *si usted lo convence, le voy a contar una fuerza de cosas*; (3) ~**s vivas**¹ (Dom; Arg): pracovníci, zaměstnanci, pracovní síly, osoby pověřené výrobou a obchodem; př.: *el síndico ... decidió convocar a todas las fuerzas vivas a una reunión*; (RR). • (4) **a** ~ (Mex): nepochybně; (5) **en** ~ **de carrera** (Mex): prudkým

během; (6) **hacer ~ en contra** (Arg): odporovat komu; (JD). • (7) **dar Pirey y ~ Blanca** (Kub): vyprat někoho (ven), vyhodit, vyloučit; ► slogan jednoho pracího prostředku; př.: *en el trabajo le dieron Pirey y Fuerza Blanca*; (DMC). • (8) **coger ~** (Guat): silně se opít; soustavně se opíjet; viz též: *enchivar(se)*; (9) (Guat): opilost; (10) venk. (Portor): střeva, žaludek a uši dobytka či prasete; (11) ~ **antidroga** (Nik, Bol): speciální policejní útvar pro boj s obchodem s drogami; (12) ~ **de sangre**, venk., lid. (Portor): vysoký krevní tlak; (13) ~s **vivas**² (Mex, Kost, Bol): v politice: aktivní členství; (14) ~s **vivas**³ (Ekv): skupina občanů, kteří vyjadřují svůj názor autoritám, za účelem správních změn či realizování veřejných projektů; (15) **a la ~**, adv., lid. (Ekv): skutečně, opravdu; (16) **¡la ~!**, citosl., lid. (Kost): ježíškote!, hrome!, ajta!; ■ Syn.: *la fuerza del pirucho*; (17) **¡la ~ del pirucho!**, lid., málo užív. (Kost), viz: *¡la fuerza!*; (18) **hacer ~** (Chil): vložit do něčeho úsilí; (19) **hacer la ~**¹ (Nik, Kost): snažit se posunout věci dopředu; (20) **hacer la ~**² (Nik): překonat obtíže; ukázat, že to jde; (DA).

fuerzolento, adj., lid. (1) (Ekv): silný; silák; (DA).

fuerzudo, -da, adj/subst. (1) (Guat, Hond, Salv, Kub, Dom, Mex, Bol, Par, Kol): silák; (DA).

fuetazo, m. (← fr.) (1) (Am): šlehnutí bičem; ■ Var.: *foetazo*; ■ Syn.: *cuetazo*; (2) hovor. (Kub, Salv): doušek, štamprle, silný panák; viz též: *copetín*; (MS, DA). • (3) **echarse un ~** (Kub): napít se, přihnout si; (JD). • (4) **meter un ~** (Kub): vystavit někomu neplatný šek; př.: *yo lo sabía, terminó por meterle un fuetazo a Antonio, el banco devolvió el cheque*; (DMC). • (5) (Kub, Dom, Mex, Hond, Salv): úmyslná rána (komu); ■ Var.: *foetazo*; (6) (Kub, Dom): rána, šlupka; ► při pádu či narazení do něčeho; ■ Var.: *foetazo*; (7) (Portor): rána předmětem působící pohmožděninu; ■ Var.: *foetazo*; (8) (Hond): odhalení, obvinění; (9) lid. (Portor): sexuální touha; (10) **de un ~**, adv. (Dom): náhle, nečekaně; (DA).

fuete, m. (← fr. *fouet*) (1) [Š: *látigo*] (Am): bič; př.: *no me gusta usar el fuete con mi caballo*; ■ Var.: *foete, juete*; (MS, BDE, DBM, RF, DA). • (2) **comprar el ~ para cuando se tenga el coche** (Mex): dělat si iluze, dělat si naděje; (3) **dar ~**¹ (Antil): bičovat; (4) **repicar uno el ~** (Portor): mít absolutní moc; (5) **tener falta de (faltarle) ~** (Portor): o mládeži, které chybí přísná ruka; (MS). • (6) (Am): bičování, šlehání; (JD). • (7) [Š: *látigo (en las carreras de caballos), fusta*] (Mex, Ven): jezdecký bičík; ■ Syn.: *látigo* (Arg, Ven), *fusta* (Arg, Chil, Urug, Ven), *chicote* (Mex), *chibera* (Mex), *rebenque* (Urug); (EEA). • (8) hovor. (Nik): penis; viz též: *pinga*; (9) **dar ~**², lid. (Pan, Portor, Dom, Kol): zbit někoho bičem nebo řemenem; (10) **dar ~**³ (Pan, Dom): používat něco přehnaně často; ■ Syn: *dar guate*; (11) **dar ~**⁴ lid. (Kub): něco opakovaně užívat; (12) **darle ~** (Kub, Dom): používat něco hodně často; (13) (Portor): trest; (14) (Portor): kus drátu, který se používá při rybolovu; ■ Var.: *foete*; (15) ~ **y bate**, adv., hovor. (Portor): intenzivně, usilovně; (DA).

fueteada, f. (1) (Mex, Per, Ven, Guat, Nik, Ekv, Kost): šlehnutí bičem, potrestání bičem; (MS, DA). • (2) (Nik, Kost): rány holí či bičem, bití, výprask; viz též: *-ada, golpeadura, apaleadura*; (DA).

fueteado, -da, adj/subst. (1) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik): o osobě či zvířeti: bičováný; (2) adj., lid. (Mex): o osobě: spěchající, chvátající; (DA).

fueteadura, f. (← fr.) (1) (Am): bičování; (MS).

fuetear, tr. (1) (StřAm, Kol, Kub, Ekv, Per, Ven, Bol, Mex, Dom): bičovat; ■ Var.: *foetear*; (MS, DA). • (2) (Mex, Guat, Pan, Kub, Dom, Portor, Kol, Ven, Ekv, Bol, Nik, Kost): trestat karabáčem či podobným předmětem; viz též: *latigar*; (3) (Kub): trestat či být tvrdý a důsledný; (4) (Portor): o větru: silně foukat; (DA).

fuetera, f., lid. (← fr.) (1) (Kol, Per): rány, bití, výprask; viz též: *golpeadura*; ■ Var.: *foetera*; (MS, DA).

fuetiza, f. (← fr.) (1) (Portor, Dom, Mex, Per): výprask; př.: *dar una fuetera, fuetiza*; ■ Var.: *foetiza*; (MS, DA). • (2) hovor. (Dom, Ekv, Mex): výprask karabáčem či podobným předmětem; (3) (Dom, Portor): trest duchů; (DA).

fuely, m., lid., venk. (1) (Portor): měch; (DA).

fueye, m., hovor. (1) (LaPla): koncertní tahací harmonika; viz též: *jaula, fuelle*; (RR, NET).

fuero, m. (1) (LaPla): hráč na tahací harmoniku; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *fueryista*; (NET).

fueryista, m. (1) (LaPla): hráč na tahací harmoniku; viz též: *fuero*; (NET).

fufa, f. (1) (Kol: Riohacha): chátra, lůza; (AM). (2) (← *fufurufa*) (LaPla, Kol): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; př.: *la fufa que se parcha a todos*; ► kol. argot *parlache*; (M01, DA).

fufio, m. (1) (Kub): zadnice, zadek; ► v jaz. *chuchero*; př.: *tiene un fufio grande*; ■ Syn.: *cajón, el atrile, el cuarto fambá, el hongolosongo, el inán*; ■ Var.: *fuifo*; viz též: *fuiфу*; (2) **lo que le sale por el ~ es la montaña Santa Elena** (Kub/exil): párat se někomu kalhoty, mít silné větry; ► Santa Elena je sopka v USA; (DMC).

fufis, adj. (1) (Salv): zženštilce, změkčilý člověk; viz též: *culero*; (2) (Salv): namyšlený, domýšlivý; (3) (Salv): o osobě: náročný, obtížný; (DA).

fufu, m. (1) (Portor): kouzlo, čáry; př.: *Bernardo está que se derrite por Marta desde que ésta le echó el fufu*; ► slang; (RF). • (2) (Salv): strojený člověk; viz též: *fufurufu*; ■ Var.: *fufú*; (3) (Pan): polévka z mořských plodů vařená z kokosového mléka; ■ Var.: *fufú*; (DA).

fufú, m. (1) (← afr.) (Kol, Kub, Portor, Ant): původem africký pokrm z banánů, batátů, jamu, manioku nebo tykve; (RAE, MS). • (2) (Kub): pokrm ze zeleného polozralého vařeného banánu, který se hněte a pak se do něj přidává máslo, česnek a škvarky; (3) (Salv): nadutec, snob, strojený člověk; viz též: *fufurufu*; ■ Var.: *fufu*; (4) (Portor): uhrančivý pohled, okouzlení pohledem; (5) (Dom): jojo (hračka); (RAE, DA). • (6) (Portor): čarodějnictví, čáry, kouzlení; ■ Syn.: *trabajito*; (MS, DA). • (7) (Dom): mouka z pražené kukuřice; (8) (Kub, Portor): nadání, talent; (9) (Dom): pomluva, pleticha; (10) **echarle a alguien un ~** (Portor): někoho začarovat; (MS). • (11) (Kost, Hond): kaše z banánů; viz též: *angú*; (AM). • (12) (Kub): pokrm připravený z nastrouhaného banánu; př.: *hoy como fufú*; (13) **hacer con alguien ~ de plátano** (Kub): udělat z někoho fašírku; př.: *con esa canalla voy a hacer fufú de plátano*; ■ Syn.: *disfrazarlo de chatino, hacerlo machiquillo (salcocho)*; (14) **tener ~ en el cerebro** (Kub): být hloupý, zbedněný, mít v hlavě slámu (piliny), mít slepičí rozum; př.: *me casé con una mujer que desgraciadamente tiene fufú en el cerebro*; ■ Syn.: *tener una croqueta (quemada) en el cerebro*; (15) **volverse ~ de plátano** (Kub): nechat sebou vláčet, manipulovat; př.: *¿quién lo iba a creer? con ella se volvió fufú de plátano*; (DMC). • (16) **echar un ~** (Portor): začarovat, očarovat někoho; ■ Syn.: *echar un brujo*; (17) venk. (Pan): polévka z mořských plodů vařená z kokosového mléka; viz též: *fufu*; (18) ~ **maneco** (Portor): čarodějnictví, kouzlení; (DA).

fufurufa, f., lid. (1) (Dom): prostitutka, děvka; viz též: *callejera*; (DA).

fufurufada, f. (1) (Salv): skupina snobů, strojených lidí; (2) chování vlastní snobům; (DA).

fufurufu, -fa, adj. (1) **hovor.** (Salv, Chil, Mex, Guat, Hond, Nik, Kost, Bol): nadutý; snob; ► o člověku, který se obléká a chová jakoby patřil do společenské třídy zámožných; (2) (Salv, Ekv): o osobě: chlubitivý; ► směšně předstírající náležitost k vyšší společenské vrstvě; (RAE, DA). • (3) adj/subst., **hovor.** [Š: *vanidoso, presumido*] (Guat, Hond, Mex, Nik, Pan, Salv): domýšlivý, ješitný, samolibý, parádivý, namyšlený; domýšlivec, ješita, machr; př.: *ahí anda Leti bien fufurufa con el vestido que le regalaron para su graduación*; (RF, DA). • (4) adj. (Mex): tvářící se odvážně, nepřemožitelně; (AHM). • (5) (Mex): namyšlenec; ► mex. argot *caliche*; (INFO). • (6) adj., lid. (Nik): opilý, namazaný; viz též: *enchichado*; (DA).

fuga, f. (1) **de ~** [Š: *fugado*] (Guat): uprchlý, na útěku; (RR). • (2) (Kol): migrace ryb ve velkých hejnech; (3) (Kol): mánie, posedlost; (4) **ser uno de ~** (Portor): být nestálý; (AM). • (5) **ir en ~** (Kub): uhánět; (JD). • (6) **choque y ~** (Per): náhodný, příležitostný sexuální vztah; viz též: *entretención*; (7) **ley ~** (Mex, Hond, Pan, Bol): předstíraný útěk vězně za účelem ho zabít; (DA).

fugada, f. (1) (Guat, Hond, Nik): útěk; (DA).

fugarse, zvrat. (1) (Kub): vypařit se, vypadnout; (JD).

fugasa, f. (1) (LaPla): pizza, viz: *figasa*; (MS).

fugaza, f. (1) (Arg, Urug): cibulová pizza; ■ Var.: *figaza, fugazza*; (DA)

fugazza, f. (1) (LaPla): pizza, viz: *figasa*; (MS). • (2) (Par, Arg, Urug), viz: *fugaza*; (DA).

fugo, m. (1) (Mex): uprchlík; (JD).

fuguilla, m. (1) (Kub): nervák, neklidný člověk; př.: *muchacho, eres un fuguilla*; (DMC).

fui, m., lid. (1) (Dom): zadek, zadnice, řiť, **hýždě**; viz též: *cagón, fundamento, fuiche*; (DA).

fuiche, m. (1) lid. (Dom): řiť, zadek, **hýždě**; viz též: *cagón, fundamento*; ■ Syn.: *fui*; (DA).

fuiфу, m. (1) **tener el ~ disfrazado de España en llamas** (Kub): pálit někoho konečník, mít zadek v jednom ohni; ► „España en llamas“ je značka jablečného vína s koňakem; př.: *hoy comí algo picante y tengo el fuiфу disfrazado de España en llamas*; viz též: *fufio*; (DMC).

fuigo, m. (1) (Kub): zadek, zadnice; viz též: *cagón*; (DMC).

fuin fuan, m. (1) (Dom): houpačka; (DA).

fuína, m. (1) (Salv): lasička; (MM).

fuiqui, m. (1) *el ~ ~* (Kub): nádoba s přípravkem na hubení hmyzu; př.: *¿le echaste liquido al fuiqui fuiqui?*; (2) (Kub): šukajda, soulož; př.: *¿cómo le gusta el fuiqui fuiqui!*; (DMC).

fuisa, f. (1) (Dom): plácnutí, pohlavek; ► zejména jako napomenutí dítěti; (DA).

fujimorismo, m. (1) (Per): politické hnutí založené Albertem Fujimorim; (DA).

fujimorista, adj/subst. (1) (Per): člen politického hnutí založeném Albertem Fujimorim; (2) adj. (Per): vztahující se k politickému hnutí založeném Albertem Fujimorim; (DA).

fujimorización, f. (1) (Per): státní převrat samotným prezidentem (Fujimorim); (BDE).

ful, adj/subst. (← angl. *full*) (1) m. (Ven): rána pěstí; (2) (Chil, Mex): v pokeru *full house* (tři karty stejné hodnoty a dvě karty jiné hodnoty); (3) adj. (Chil, Dom, Kol, Ven): plný; (4) m. (Ven): výsměch, neúspěch; (MS). • (5) (Kol: Riohacha): do hloubky; (6) **a todo** ~¹ (Kol): rychle, urychleně; (AM). • (7) adj., lid. (sevKol): skvělý, výborný; viz též: *barbarazo*; (8) adj., lid. (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Dom, Portor, Kol, Ven, Ekv, Bol): o domě či místě: zaplněný, přeplněný; ■ Var.: *full, a full, a full total, a ful*; (9) (Mex, Hond, Salv, Nik, Ekv): o osobě či stroji: na plný výkon; ■ Var.: *full*; (10) (Mex, Hond, Salv, Nik, Dom): o osobě: přežraný, přejedený, nacpaný; ■ Var.: *full*; (11) lid. (Kost, Ekv, Bol): o věci: optimální, nejlepší; (12) adv. (Hond): naprosto; ■ Var.: *full*; (13) ~ **color**, m. (Hond, Dom, Bol): v grafickém umění: proces tisku, který probíhá v plných barvách; ■ Var.: *full color*; (14) **a** ~¹, adj. (Ekv, Per, Bol, Par): plný, zaplněný; viz též: *ful*; (15) **a** ~², hovor. (Hond, Nik, Kub, Per): rychlý; (16) **a todo** ~², adv., lid. (Kost, Ekv, Per, Bol): plnou rychlostí; (17) **a todo** ~³, lid. (Kost): intenzivně; (18) ~ **equipo** (Ekv), viz: *ful extras*; (19) ~ **extras**, adj. (Hond, Kost, Ekv): o autě: s luxusními přístroji; ■ Syn.: *ful equipo*; (DA).

fula, adj/subst. (1) lid. (Kub): americký dolar; (RAE). • (2) (Kub): nedůvěryhodná osoba, nespolehlivý člověk, slibotechna; ■ Syn.: *fulastre, fulastrón*; (RAE, DMC, DA). • (3) f. (Portor): ptačí trus; (4) (Kol): tenká modrá bavlněná látka; (AM). • (5) m., lid. (Kub): dolar, babka; př.: *por unos pocos 'fulas' le puede 'resolver' una botella de ron o una caja; eso te va a costar diez fulas*; viz též: *verde*; (BDE, RF, DA). • (6) (LaPla): šereda (o ženě); ► slang *lunfardo*; viz též: *escracho*; (NET). • (7) f., hovor. (Portor): výkal, exkrement; (DA).

fulana, f. (1) (LaPla): bezejmenná žena, nějaká ženská, paní X; ► slang *lunfardo*; (NET).

fulano, -na, adj. (1) (Ven): o věci: otravný; (DA).

fular, m. (1) (Urug): šátek, jemná hedvábná šála; viz též: *bufanda*; (EEA).

fulard, m. (← fr. *foulard*) (1) (Am): tenká hedvábná látka; (MM).

fulastre, m. (1) (Kub): nedůvěryhodná osoba, nespolehlivý člověk; př.: *no pagó, es un fulastre*; viz též: *fula*; (RAE, DMC, DA). • (2) **morir el ~ por su mal gusto** (Kub): dávat si pozor na pus; dobré je držet jazyk za zuby; mluvití stříbro, mlčeti zlato; př.: *tenía que terminar así, el fulastre por su mal gusto, muere*; ■ Syn.: *el pez por la boca muere*; viz též: *fula, fulastrón*; (DMC).

fulastreado, -da, adj. (1) **estar algo ~** (Kub): být na nic, nevést nikam; př.: *esa candidatura está fulastreada*; (DMC).

fulastrear, tr. (1) (Kub): zahrnout, podvést; př.: *ella lo fulastreó*; (DMC).

fulastrería, f. (1) (Kub): nedůstojný či podvodný čin; (2) **jugar ~** (Kub): podvést, ošidit; (RAE, DA).

fulastrón, -ona, adj/subst. (1) (Kub): nespolehlivý, nedůvěryhodný člověk; př.: *no eres más que un fulastrón, vete por ahí*; viz též: *fulastre, fula*; (DMC, DA).

fulbito, m. (1) (Arg): stolní fotbal; (2) ~ **de mano** (Per): stolní fotbal; (RAE). • (3) (Arg, Bol): přátelské nebo neformální fotbalové utkání; (RAE, DA). • (4) (Bol, Arg): ve fotbale: zajímavé utkání, které je ale nakonec neefektivní; (5) (Per): fotbal, který se hraje na menším hřišti a s menším počtem hráčů; (6) (Ekv, Bol): futsal; (7) (Arg), viz: *metegol*; (8) ~ **de mesa** (Per): stolní fotbal; (DA).

fulbo, m. (1) (Arg): fotbal; př.: *¿venís a jugar al fulbo esta noche?*; (2) (Arg): fotbalový míč; ► slang; (RF).

fule, adj/subst. (← angl. *full*) (1) m. (Ven): rána pěstí; (AM). • (2) adj. (LaPla): obyčejný, všední; viz též: *falluto, fulería*; ► slang *lunfardo*; (NET).

fuleada, f. (1) (Hond, Salv, Nik, Kost, Portor): plnění nádoby či nádrže; (2) hovor. (Guat, Nik, Kost): plnění nádrže vozidla; ■ Syn.: *fuleteada*; (3) (Hond, Salv, Nik): žranice, hostina; (DA).

fuleado, -da, adj. (1) hovor. (Kost, Guat, Nik, Portor): o nádrži vozidla: plný; (2) (Hond, Salv, Nik): o nádobě: plný; (3) (Hond, Salv): o osobě: přejedený, přežraný; (4) hovor. (Hond, Salv, Nik, Kost): o místě či zařízení: zaplněné, plné lidí nebo věci; ■ Syn.: *fuleteado*; (DA).

fullear(se), tr/intr/zvrat. (1) (← angl. *to fool*) (USA): ošidit; (2) (USA): žertovat; (MS). • (3) tr/zvrat., (← angl. *full*) (Guat, Hond, Salv, Nik): nacpat se, přežrat se; viz též: *empacar(se)*; (4) tr., hovor. (Guat, Nik, Kost, Portor): (na)tankovat; (5) (Hond, Nik, Salv): naplnit nádobu; (6) intr/zvrat. (Hond): o místě: zaplnit se lidmi či věcmi; (DA).

fulenco, -ca, adj., hanl. (1) (Pan): plavovlasý; (AM).

fulenque, adj. (1) (Bol), viz: *fulero*; (HB).

fulera, f. (1) (Arg): šereda; viz též: *escracho*; slang *lunfardo*; (NET).

fulería, adj/subst. (← port.) (1) f. (LaPla): nemajetnost, chudoba, bída, nouze, chudost, ubohost, mizérie; ■ Syn.: *galguelo, mishiadura, mistonga, mistonguería, rantería, sequía*; (MS, NET). • (2) (Arg): něco, co nedopadlo dobře, nebo je špatně udělané; (MS). • (3) adj. (LaPla): obyčejný, prostý, všední; nekvalitní; ■ Syn.: *chafalote, fule*; viz též: *falluto, fayuto*; (4) f. (LaPla): nepoctivost, nevěrnost, neložnost; viz též: *chanchada, hijoputez, hijoputada*; ► slang *lunfardo*; (NET). • (5) f., lid. (Arg, Urug, Chil): podvod, lest; viz též: *engañada*; ■ Var.: *julería*; (DA).

fulerín, -ina, adj. (1) (LaPla): lajdácký, fušerský, zlý, špatný; (2) (LaPla): ošklivý, škaredý, šeredný, ohavný, ohyzdný, hnusný; ► slang *lunfardo*; (NET).

fulero, -ra, adj/subst. (1) adj., hovor. [Š: *falso, difícil*] (Arg, Urug, Bol, Chil): falešný, nepravý, obtížný; (RR, DA). • (2) [Š: *feo, malo, cobarde*] (Arg): ošklivý, špatný, zbabělý; př.: *quedaba fulero andar pajeándose*; (RR). • (3) lid. (Arg, Bol): o záležitosti: nepříjemný, špatně udělaný, špatně dopadlý; př.: *baile fulero, comida fulera, negocio fulero*; (MM, DA). • (4) lid. (Arg, Bol, Urug): ošklivý, nepěkný, škaredý; př.: *la mujer era fulera de cara, pero el cuerpo era de muy linda mujer*; viz též: *feón*; (BDE, HB, DA). • (5) (Bol, Arg, Ekv): o věci: prostý, s malou hodnotou; (HB, DA). • (6) (Bol): neúspěšný; (7) **deschape** ~ (Bol), viz: *deschapada*; ► bol. argot *coba*; ■ Syn.: *fulenque*; (HB). • (8) adj/subst., lid. (Per, Ekv): prolhaný; lhář; viz též: *hablador*; (9) adj/subst. (Per, Ekv): upovídáný, ukecaný; (10) adj., lid. (Bol, Per): o věci: podezřelý, zvláštní, neobvyklý; (DA).

fuleteada, f. (1) natankování; viz též: *fuleada*; (DA).

fuleteado, -da, adj. (1) (Portor): plný; viz též: *fuleado*; (DA).

fulget, m. (← *Fulgett*®) (1) (Chil): druh podlahy; ► má zdrsňený povrch proti uklouznutí; (DA).

fuliar, tr. (1) (US, Guat): plnit, zabírat prostor; (DA).

fulimiñigue, f. (1) (Kub): drobulka, malička; ► v jazyku *chuchero*; př.: *esa muchacha es una fulimiñigue*; ■ Syn.: *entiquiti*; (DMC).

full (ful), adj/subst. (← angl.) (1) adj., hovor. (Ven, Kol, US, Mex, Dom, Portor, Ekv, Per, Chil, Bol): plný, naplněný, zaplněný; př.: *tenía los dos tanques full de gasolina*; viz též: *ful*; (BDE, DA). • (2) **a (todo)** ~ (Chil, Per, LaPlat): statečně, udatně, neohroženě, silně; velmi rychle; př.: *el comandante y personal de Homicidios trabajan a full para que este ataque ... no quede impune*; (BDE). • (3) **a todo**¹ ~ (Mex): skvělé; (JD). • (4) ~ **back**, m. (Am): obránc; (MM). • (5) ~ **de to'**, (Dom): velmi dobře, báječně, nádherně; př.: *¿cómo van los negocios, Nelson? — ¡full de to'!*; ► slang; (RF). • (6) adj. (Kol): hojný, příjemný, vynikající; př.: *el rancho lo convirtió en un palacio egipcio: mármol en la sala y en el baño, muebles Luis no sé qué, lámparas baccarat, full equipo de sonido, televisor, videogradora*; ► kol. argot *parlache*; (M01). • (7) **hasta el** ~¹, hovor. (Mex): opilý, namazaný; viz též: *enchichado*; (8) (Mex, Hond, Nik, Portor, Ven, Per): přejedený, přežraný, nacpaný; viz též: *ful*; (9) adv. (Mex, Dom, Portor, Kol, Bol): na doraz; (10) (Mex, Hond, Nik): na plný výkon; viz též: *ful*; (11) (Kol, Ven, Per, Ekv): hodně, velmi; (12) adj. (Ekv): o místnosti: plně vybavený nábytkem; (13) m. (Dom, Portor, Chil): plné havarijní pojištění; (14) (Hond): naprosto; viz též: *ful*; (15) ~ **cover**, m. (US, Nik, Portor): plné pojistné krytí, zejména havarijní pojištění; (16) **a** ~¹, adv., hovor. (Kol, Chil, Arg, Urug): usilovně, obětavě; ■ Syn.: *a todo full*; (17) **a** ~², adj. (Ekv, Per, Bol, Arg, Urug): plný, zaplněný; viz též: *ful*; (18) **a** ~³ (Ekv, Bol, Par, Arg, Urug): o osobě: zaneprázdněný; (19) **a** ~ **total**, adj. (Bol): plný, zaplněný; viz též: *ful*; (20) **a todo** ~¹, adv. (Kost, Per, Kub, Bol): plnou rychlostí, rychle; (21) **a todo** ~², hovor. (Per, Chil): usilovně; viz též: *a full*; (22) ~ **color** (Nik, Kost, Ekv, Per, Bol): proces tisku, který probíhá v plných barvách; viz též: *ful color*; (23) **hasta el** ~², adj/adv., hovor. (Mex): o osobě či věci: naplněný, naplno, na hranici (čeho); (DA).

fullar, tr. (1) (výchVen): oloupat ovoce nebo měkkýše; (DA).

fullerear, intr. (1) (Arg, Kol): vychloubat se; (AM). • (2) (Arg): breptat, blekotat; (JD).

fullería, f. (1) (Kol): půvab, vychloubání se; (AM). • (2) (Kol): proroctví; (JD).

fullero, -ra, adj. (1) (Kol, Ven, Portor): nafoukaný, domýšlivý, namyšlený; viz též: *farfullero*; (MM, DA). • (2) o dětech: neposedný, zlobivý, nezbedný, šašek; (3) (Ekv): poblázněný, potřeštěný, zbrklý; (MM). • (4) (Arg): breptavý, blekotavý; (JD). • (5) (Nik, Ven): o osobě: nespolehlivý, neplní sliby; (6) (Ven): o osobě: neuspořádaný, neklidný; (DA).

fullín, m., lid. (1) (Dom, Portor): zadek, zadnice, hýždě; viz též: *fundamento*; (DA).

fullingue, adj/subst. (1) adj. (Chil): o člověku: slabý, nesmělý, neduživý; (AM). • (2) m. (Chil): páchnoucí cigareta ze špatného tabáku; (MM).

fullosa, f. (1) (Portor): o pěstování cukrové třtiny: náradí, které pronikne hluboko do země; (DA).

full-time, m. (← angl. *full-time*), (Chil): na plný úvazek, maximum času; (MS).

fulminante, m. (1) (Ant, Arg, Kub, Par, Mex): na nábojnici: roznětka střely; ► kapsle, která po zmačknutí kohoutku střelné zbraně vybuchne a způsobí výstřel; (2) (Kub): planě rostoucí rostlina s lusky; ► ty uschnou, avšak při opětovném navlhčení vystřelí semena; (MM). • (3) (LaPla): sirka, zápalka; ► slang *lunfardo*; (NET).

fulmine, adj/subst. (1) (Pan), viz: *fúlmine*; (DA).

fúlmine (fúlmino), adj/subst. (← it. *fúlmine*) (1) lid. (LaPla, Bol, Urug, Chil): to, co nebo ten kdo přináší smůlu; ■ Var.: *fulmine*; (MS, DA). • (2) **ti possa venire un fúlmino** (LaPla): ať tě vezme ďas; (MS). • (3) adj. (LaPla): neblahý, osudný, nešťastný, smolný, fatální, katastrofální; ► slang *lunfardo*; (NET).

fúlmino, adj/subst. (1) (LaPla), viz: *fúlmine*; (MS).

fulmiñique, m. (1) **ser algo o alguien un ~** (Kub): být precek, trpaslík, malý; př.: *Juan es un fulmiñique, y así se queda, no crece más*; (DMC).

fulo, -la, adj/subst. (1) [Š: *rubio*] (Pan): plavý, světlavý, blond, blondák, blondýnka; př.: *Andrés está enamorado de una fula*; ► slang; (RR, RF, DA). • (2) (← port. *fulo*) (JižAm): černocho nebo mulat, který nemá dobře definovatelnou barvu pleti; (3) adj. (Arg): smutný; škaredý; zlý; vztekly, zrudlý zlostí; ztřeštěný, zblázněný; (4) (Mex): udivený, vyděšený; brunátný (změna barvy pleti díky silné emoci, silnému emocionálnímu stavu, apod.); (MS). • (5) (Am): mulatský; (JD). • (6) lid. (LaPla, Urug): rozzlobený, vztekly, dopálený, našťavaný; viz též: *caliente, chivo, enchufado*; ► slang *lunfardo*; (NET, DA).

fúltaim, m. (← angl. *full-time job*) [Š: *tiempo completo (dicho de trabajo)*] (1) (US): práce na plný úvazek; př.: *me dijeron que si seguía así me iban a poner de mecánico fúltaim*; ► slang; (RF).

fuma, f. (1) hovor. (Kub, Arg): množství tabáku, které se dává denně zadarmo dělníkovi továrny na doutníky; (2) lid. (Kub): zvyk kouřit; (RAE, DA). • (3) (Portor): kouření, hulení; (4) (Kub): neopracovaný tabák ubalený venkováním pro vlastní potřebu; (AM). • (5) (Kub): kuřivo; (JD).

fumable, adj. (1) (Mex, Hond): o věci: přijatelný; (2) (Hond): o osobě: laskavý, milý, přívětivý; (DA).

fumaco, m. (1) **ser un ~** (Kub): být hulič, kuřák marihuany; př.: *la policía la detuvo porque es un fumaco*; (DMC).

fumada, f. (1) (Per): žert, bezvýznamná věc, maličkost, nic, prkotina; př.: *es una fumada*; (RR). • (2) (Arg): posměch, výsměch; (AM). • (3) (Arg): vyšplouchnutí, napálení; (4) (Kub): kopanec; (5) (Mex): kouření; (JD). • (6) [Š: *chupada*] (Š < Am) (Mex aj.): potáhnutí z cigarety; př.: *dejándome que diera una fumada a su propio cigarro*; (BDE). • (7) (Bol): podvod, lest; viz též: *engañada*; (8) lid. (Bol): kouzlení, čáry; (9) venk. (jižPer): potáhnutí z cigarety a následné vypuštění kouře do obličeje nějaké osoby či na fotku nějaké osoby; ► za různým účelem; (10) ~ **del puro** (Hond): diagnóza choroby či očarování někoho za účelem získání jeho náklonnosti; (DA).

fumadera, f., lid. (Portor, Kol, Mex, Guat, Hond, Nik, Kost, Bol, Chil, Ekv): přemíra kouření, zejména drog; (RR, DA).

fumadero, m. (1) (Bol): místo, kde se schází narkomani; ► bol. argot *coba*; (HB).

fumado, -da, adj. (1) (Mex): bláznivý, pomatený, ztřeštěný; viz též: *rechiflado*; (DA).

fumado, m. (1) (Kost, Kub): zvyk kouřit; (RAE).

Fumanchú, m. (1) **soltar el ~** (Kub): zbavit se smůly; ► Fumanchú byl jeden čínský umělec, *soltar el chino* znamená „zbavit se smůly“; př.: *por fin solté el Fumanchú, todo me está saliendo bien*; (2) **tener un ~ a pupilo** (Kub): mít smůlu jak hrom; př.: *hace tiempo tengo un Fumanchú a pupilo*; (DMC).

fumanchú, m/f. (1) (Salv): hulič, člověk, který kouří marihuanu; (DA).

fumante, m. (1) (LaPla): cigareta; ► slang *lunfardo*; (NET).

fumar, tr. (1) (Bol): dobírat si, dělat si legraci; (RAE). • (2) tr. [Š: *burlarse de uno, engañarle*] (Bol, Arg): oklamat, podvést, napálit někoho; př.: *a mí no me fuman*; (RR). • (3) ~se a uno (Arg, Kub, Mex): předčit někoho při soutěžení; (MM). • (4) ~ como un murciélago (Kub): bánit jak fabrika; (5) ~ la corta (Chil): dát si pár šluků, zabafčit si; (6) se lo ~ron (Kub): dostal nárez; (JD). • (7) ~ a alguien (Mex): všímat si někoho, věnovat mu pozornost; př.: *Mayte ya no me fuma*; ► mex. argot *caliche*; (EUM). • (8) ~ como un chacuaco (Mex): kouřit jako fabrika; ► mex. argot *caliche*; (INFO). • (9) allí fumé (Kub): co já vím? po tom mi nic není, je mi to buřt; př.: *¿sabes tú si Juan tiene problemas con su mujer? —allí fumé*; (10) ~se a alguien (Kub): porazit, roznést někoho na kopytech; př.: *a ése lo fumo yo*; (DMC). • (11) tr/zvrat. (Mex, Dom): trpět, snášet; ► něco nebo někoho nepřijemného; (12) tr., lid. (Mex): věnovat pozornost, všímat si; (13) (Bol, Arg): oklamat, napálit, podvést; viz též: *empaquetar*; (14) (Bol, Arg): dělat si z někoho legraci, střílet si, utahovat si; (15) (Bol, Chil): očarovat; ► osobu, pomocí kouře z cigarety; (16) (Salv): ukončit záležitost; dočíst něco; (17) intr. (Portor): mít zařezané kalhoty nebo sukni v zadku; (18) (Portor): tiše snášet; (19) allí fumé (Kub): no nevím; jak myslíš; bez komentáře; ► vyj. zdrženlivost názoru na určité téma; (20) fumársela, lid. (Mex): zmocnit se; ► muž ženy; (21) no ~ (Mex): nesnášet, nestrpět; (22) ¿de cuál fumaste?, lid. (Mex, Guat, Chil, Bol): proboha cos pil?; ty sis něco šnupnul?; tys něco pil?; ► používá se pokud někdo říká či dělá něco ztřeštěného; (DA).

fumarola, adj/subst. (1) *lanzarse ~as* (Mex): házet po sobě narážky, špičkovat se; (JD). • (2) lid., málo užív. (Nik, Chil): silný kuřák; (DA).

fumatélico, m. [Š: *cigarrillo*] (1) (Per): cigareta; př.: *cuando cambie la guardia, le pasaré un fumatélico*; (RR).

fumatérico, -ca, adj/subst., lid. (1) (Bol): silný kuřák; (DA).

fumazo, m., vulg. (1) (Portor): opilec; (2) posměch, výsměch; (AM).

fumear, intr. (1) *por allá fumea* (Ven): velmi daleko, předaleko; (DA).

fumeca, adj. (1) (Kub): špatný; viz též: *futete*; (DMC).

fumeco, -ca, m/f. (1) m. (Kub): špatný doutník; ► v jazyku *chuchera*; viz též: *chuchero*; př.: *no hay quien se fume este fumeco*; ■ Syn.: *billiken, rompepecho, charuto*; (2) ~ca, f. (Kub): potvora, špatná žena; ► v jazyku *chuchero*; (DMC).

fumeteada, f. (1) (Bol): vdechování cigarety míchanou s drogami; ► bol. argot *coba*; (HB).

fumiche, m/f. (1) (Salv): silný kuřák; (DA).

fumigado, -da, adj., lid. (1) (Mex, Salv): opilý, namazaný; viz též: *enchichado*; (2) *estar como araña ~da* (Nik): být vyčerpaný; ■ Syn.: *estar como cucaracha fumigada*; (DA).

fumigar(se), tr/intr/zvrat. (1) lid. (Kol, Salv): zavraždit, zabít (koho); ► kol. argot *parlache*; viz též: *cascar, ultimar*; (M01, DA). • (2) intr/zvrat., lid. (Mex, Salv): opít se, ožrat se; viz též: *enchivar(se)*; (3) tr. (Pan): podplatit (koho); (4) (Pan): rozdělit peníze; (DA).

fumillón, m., venk. (1) (Salv): velké síto s rukojetí; ► používá se k odstranění nečistot nebo medu z třtinové šťavy; (DA).

fumillonar, tr., venk. (1) (Salv): v lisu: odstraňovat melasu či med pomocí síta; (DA).

fumín, m. (1) (Kub): malířská třerka; (JD).

fumina, f. (1) (Kub): revolver; viz též: *guámpira*; (DMC).

fumista, adj/subst. (1) m. (Arg): vtipálek, posměváček; (AM). • (2) adj. (Arg): šprýmařský; (JD). • (3) m. (LaPla): žvanil; viz též: *guitarrero*. ► slang *lunfardo*; (NET).

fumistería, f. (1) (Arg): legrace, posměch, žert, vtip; (AM).

fumito, m. (1) (Salv, Ven): potáhnutí z cigarety; (DA).

fumo, m. (1) (Ven): zabafání, bafnutí, zakouření; (JD). • (2) ~ bravo (Arg, Urug): strom čeledi lilkovité (*Solanum vebascifolium*); ► až 8 m vysoký, rychle rostoucí, květy fialové barvy, plodem je bobule; (DA).

fumoir, m. (← fr.) (1) (Arg): kuřácký koutek v divadle; (MS).

fumón, m., hovor. (1) (Portor): výpar, zápach; (DA).

fumón, -na, adj/subst. (1) adj. (Ekv): závislý na kouření marihuany; (RAE). • (2) m. (Per): kuřák, hulič (marihuany); př.: *Rigo, no quiero verte otra vez en compañía de esos fumones*; ► slang; (RF).

• (3) adj. (Salv): rozzlobený, naštvaný; viz též: *encojonado*; (4) adj., hovor. (Pan, Ven, Ekv, Per, Chil): o osobě: kouřící marihuanu; (5) adj/subst. (Hond, Salv, Nik, Ven): silný kuřák; (DA).

fun, m. (1) (Salv): telefon; (2) (← angl.) (Portor): zábava; (3) ~ **and games**, hovor. (Portor): zábava, flám; (DA).

funa, f. (1) (Chil): skupina demonstrantů; (2) hovor. (Chil): zklamání; (DA).

funada, f. (1) (Bol): záludný pohled; (2) (Bol): prostitutka známá v podsvětí; ► bol. argot *coba*; (HB).

funado, -da, adj/subst. (1) adj. (Bol): známý, pozorovaný; (2) m. (Bol): delikvent policisty dobře známý; ► bol. argot *coba*; (HB). • (3) adj/subst. (Chil): odmítající se něčeho zúčastnit; litující, že se něčeho zúčastnil; (4) **estar** ~¹ (Chil): o známé osobě: být obletovaný; být až moc vidět; (5) **estar** ~² (Portor): být z čeho podezřelý; ► uznávaný člověk; (DA).

funador, m. (1) (Bol): pozorovatel; ► bol. argot *coba*; (HB).

funar(se), tr/intr/zvrat. (1) tr. (Bol): pozorovat; přetvařovat se; ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) tr., lid., málo užív. (Per): (po)dívat se, hledět na něco; př.: *la mujer estaba allí, funando la película en alemán sin entender nada*; ► slang; (RF, DA). • (3) intr/zvrat., lid. (Chil, Per): pokazit se; př.: *el micrófono se funó cuando Blanca estaba a la mitad de su canción*; ► slang; (RF, DA). • (4) tr., hovor. (Chil): snížit kvalitu (čeho); (5) (Chil): identifikovat něco či někoho; (6) tr. (Chil): pořádání veřejných demonstrací; (DA).

funcador, -ora, adj., lid. (1) (Bol): o osobě: mající časté sexuální vztahy; (DA).

funcar, tr/intr. (← *funcionar*) (1) intr., hovor. (Arg, Chil, Urug, Bol, Per): fungovat, dobře šlapat, pracovat; ► bol. argot *coba*; ► slang *lunfardo*; viz též: *carburar, rolar*; (RAE, HB, NET, DA). • (2) tr., lid. (LaPlá, Bol): mít pohlavní styk před uzavřením sňatku; šoustat, precat, souložit; viz též: *jinetear*; viz též: *clavar, enchufar, mojar, pinchar, serruchar, trincar*; ■ Syn.: *coger, enterrar, fífar, filotear, fusilar, garchar, jeringar, jerquear, mover, pirobar*; (NET, DA). • (4) intr., lid. (Bol, Arg): být vhodný pro práci v úřadě či jinou činnost; (DA).

funche, m. (1) (← afr.) (Kub, Mex, Portor, Antil, Kol): druh kaše z kukuřičné mouky; ■ Syn.: *marifinga*; (RAE, MS). • (2) **hacerle a alguien el ~ aparte** (Portor): chovat se k někomu jemně, s úmyslem ho neurazit; (3) **ser (parecer) alguien un ~ en batea** (Kub, Mex, Portor): být baculatý; (4) pl. (← it.), viz: *fungi*; (MS). • (5) hovor. (LaPlá): klobouk; ► slang *lunfardo*; viz též: *capelo*; (NET, DA). • (6) (Kub): pokrm; ► připravovaný z vařeného kukuřičné mouky, bez tuku; př.: *voy a comer funche, me gusta*; (DMC). • (7) (Kub, Dom, Ven): slaný pokrm; ► z kukuřičné mouky vařené na oleji či na másle; (8) (Dom, Ven): dětská kaše; ► z kukuřičné mouky, cukru, mléka či vody; (9) (Portor): pokrm; ► z kukuřičné mouky, kravského či kokosového mléka a soli; (10) venk. (Pan): druh pokrmu zvaný *tamal*; ► ze šťavnaté rýže, bramborové kaše a másla; (11) ~ **en batea**, adj., hovor. (Portor): oplácáný, baculatý; (DA).

funcho, m. (1) (Nik): prase, vepř, čuně; (MM).

funcia, f. (1) (Ven): představení, státní správa; (2) (Guat): představení, oslava nebo večírek spojený s hostinou; (AM). • (3) **ponerse en ~** (Kost): dát se do díla; (4) (výchPer): svatební oslava; (5) hovor. (Chil): komplikovaná, otravná záležitost; (DA).

función, f. (1) (Bol): smilnění; ► bol. argot *coba*; (HB). • (2) ~ **corrida** (Am): představení s nepřetržitým provozem; (3) (Ven): zmatek, kravál; (JD). • (4) lid. (Ven): obtěžování, otrava; ► zejména o dítěti; viz též: *molesta*; (5) ~ **con gancho** (Chil), viz: *función de gancho*; (6) ~ **de gancho** (Bol, Ekv, Per): představení, na které platí vstupné 1+1 zdarma; ■ Var.: *función con gancho*; (DA).

funcionar, intr. (1) **no ~** (Urug): nefungovat; ■ Syn.: *no andar*; (EEA).

funcionario, -ria, m/f. (1) (Arg, Ekv, Urug, Mex, Per, Bol): státní zaměstnanec; (RAE, DA). • (2) (Mex, Nik, Ekv, Bol, Par): zaměstnanec veřejné správy na vysoce postaveném místě; (DA).

funda, f. (1) **ni de ~s**, adv., lid. (Ekv, Kol): nijak, v žádném případě; ► slang *lunfardo*; ■ Var.: *ni de funda*; (RAE, NET, DA). • (2) (Pan): krátké široké pánské spodky bez poklopce a se dvěma kapsami na přední straně; (3) ~s, pl. (Ven): spodnička; (AM). • (4) (Kol, Bol): sukně, spodnička; (AM, DA). • (5) (Kub): úzká sukně; (6) (Chil): statek, usedlost, grunt; (JD). • (6) kancelářská folie, viz: *folio*; (7) zubní implantát, korunka, viz: *jacket*; (EEA). • (8) (Dom): spor, hádka, rozepře; př.: *estáte quieto, tíquere, yo no quiero funda contigo*; ► slang; (RF, DA). • (9) (LaPlá): prezervativ; viz též: *forro*; ► slang *lunfardo*; (10) f., pl. (LaPlá): ponožky, podkolenky, punčochy; ► slang *lunfardo*; ■ Syn.: *queseras*; (NET). • (11) (Dom/US): taška, vak, brašna; (SUS). • (12) **dar** ~¹, lid. (Dom): dát

někomu výprask; **(13) dar** ~², lid. (Dom): energicky někoho mravně napadnout; **(14)** (Dom, Portor, Ekv): kancelářské desky; ► plastové či papírové, s ušima nebo bez; ■ Syn.: *cartucho*; **(15) ni de** ~ (Ekv), viz: *ni de fundas*; (DA).

fundación (~ones), f. **(1)** (Ven): blok domů, kde bydlí majitel statku a jeho zaměstnanci; (RR). • **(2)** f. (Kol): závod; **(3)** pl. (Ekv): základy; (JD). • **(4)** f. (Bol): základy domu; (DA).

fundado, m. **(1)** (Chil): téma lidové poezie typické pro střední a jižní Chile; ► jak zpívaná poezie vlastní písničkářům s kytarou, tak i další druhy poezie; předmětem poezie je každodenní život s tématy jako je láska či smrt; (DA).

fundamento, m. **(1)** (Kub): objekt uctívání; božstvo v afrokubánském náboženství; (RR). • **(2)** (Kol): sukně; viz též: *bayetón*; (MM). • **(3)** (Kol): flanelová sukně, kterou nosí vesnické ženy; (AM). • **(4)** (Kol): spodnička; (JD). • **(5)** ~s, pl. (Kub): kameny; ► dávají se na oltář zasvěcený afr. božstvům; př.: *mira los fundamentos de esta santa, están pintados*; (DMC). • **(6)** lid. [Š: *nalga(s)*] (Mex, Guat, Salv, Nik, Pan, Ekv): zadek, zadnice, pozadí; ■ Syn.: *agarradera, algarabía, almohada, almohadón, amascote, amenjesús, bascai, basai, batán, batea, batí, bola, bombo/bomba, bómper, bumper, botamáis, bote, cache, carruaje, cazuela, cerete, chasis, cheto, chintamal, chumacera, cola, coliflor, cuajo, cucú, culata, culeco, defensa, derrier, desafío, fambeco, fandango, fardo, follelle, foyeye, fondillo, fundillo, foquis, fote, fotingo, fuas, fui, fuiiche, fullín, fundeque, fundis, funeme, funene, fusil, fuste, fután, ganapán, ganaplata, gebo, jebo, gelatina, guante, jopo, junene, juniche, kerí, mámaro, nacha(s), nailon, nájera, nalga de batea, nalgas de aspirina, nalgas de burro, nalgas de tesoro, nápiras, násica, naso, nelfis, ñango, ojo de pollo, pollo, ortega, ortegón, ortencio, pan, pandeiro, pandereta, parrilla, periquito, petaca, pompa, ponedera, popa, popi, popin popín, pote, queque, rabadilla, rabispís, rabo, raja, ramón, ras, reble, saxo, sentadera(s), sentadero, sereguete, shute, sieso, siqui, sopino, tambache, tambembe, tapa, tapita, tarro, telera, torta, trasero, traspatio, traste, trastienda, tuste*; **(7) coger** ~ (Kub, Portor): zvážnět; **(8)** (Ven): velký zadek; (DA).

fundamentoso, -sa, adj. **(1)** (Ven): rozumný, vzdělaný; (DA).

fundazo, m., hovor. **(1)** (Dom): pohlavek, facka, rána; (DA).

funde, m. **(1)** (Dom): rosička útlá (*Digitaria exilis*); ► jednoletá rostlina čeledi lipnicovité, pěstována jako obilovina; (DA).

fundeque, m., lid. **(1)** (Nik): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (DA).

fundible, m. **(1)** (Kub): elektrická pojistka; (JD).

fundición, f. **(1)** (Mex): mezi tiskaři: výběr všech odlitých písmen stejného druhu k tisku; (AM).

fundido, -da, adj. **(1)** (Am): velmi unavený; (RAE). • **(2)** (Am): o obchodníkovi: zruinovaný, zničený; (MM). • **(3)** (Kol): zabouchnutý; **(4) ~ como tacho** (Kol): po uši zamilovaný; (JD). • **(5)** (Kub, Nik, Dom): o osobě: bláznivý, trop, šílený; **(6)** lid. (Kub, Nik): namazaný, namol, opilý; viz též: *enchichado*; (JD, DA). • **(7)** (LaPla): nezuživý, chorý, churavý, necítící se dobře; ■ Syn.: *escashato, filtrado, jugado, listo, reblán*; viz též: *escoñado, jodido, mancarrón*; (NET). • **(8)** (LaPla, Hond, Bol): nemajetný, chudý, nuzný, bídný, ubohý, bez prostředků, švorc, na suchu; ■ Syn.: *escasany, gato, lánguido, limpio, mishio, en la rama, rasca, rascabuche, seco, sequeira, shome, en la vía, en yanta*; viz též: *rata, refundido, regalado, tirado*; ► slang *lunfardo*; (NET, DA). • **(9) estar** ~¹ (Kub): být velice nemocný; př.: *está fundido, ¿no le ves el color?*; **(10) estar** ~² (Kub): být zničený, vyčerpaný; př.: *después de estudiar tanto estoy fundido*; **(11) estar** ~³ (Kub): být šílený, blázen; (DMC). • **(12)** lid. (Mex, Bol): o osobě: ve složité situaci; **(13)** lid. (Chil): o dítěti: rozmazlený; **(14)** lid. (Kol): o osobě: hluboce spící; **(15)** (Nik): zdrogovaný; **(16)** lid., málo užív. (Per): o osobě: otravný, iritující; (DA).

fundidora, f. **(1)** (Mex): slévání; tavení; lití; huť, slévárna; litina; př.: *siguen compartiendo predios, las gaseras, las fundidoras*; (BDE).

fundillero, adj/subst. **(1)** (Mex): kurevník, děvkař; (MM). • **(2)** (Mex): kurevnický; (JD).

fundillo, m. **(1)** hovor. [Š: *trasero*] (Hond, Mex, Nik, Dom, Ven, Guat, Ekv, Salv, Pan, Portor, Per): hýždě, zadek, pozadí, zadnice; ► i pl. (Salv, Mex, Pan, Dom, Per, stř a jzKol); př.: *después de bañarme me echa polvos en todas partes, en los brazos, en el pechito, en la paloma, en el fundillo, en las piernas*; ■ Var.: *fondillo, fundis*; (RAE, RR, DA). • **(2)** (Nik): dno sklenice či lahve; **(3)** m., i pl. (Arg, Kol, Ven, Per, Par, Bol): zadní část kalhot; (RAE, DA). • **(4)** (Chil, Dom): kalhoty; (RAE). • **(5)** pl. (Arg): rozkrok kalhot; **(7)** m. (Kub, Mex): přitažlivá žena; (MM). • **(8)** m. (Mex, Guat, Hon, Salv, Nik, Pan, Dom, Portor, Ven, Ekv, Per, stř a jzKol): prdel, zadek, řiť; př.: *desconoce*

Marujita el mexicanismo fundillo; viz též: *cagón, fondillo*; ■ Syn.: *popa*; (BDE, DA). ● (9) **feo con efe de** ~ (Mex, Hond, Salv): velmi ošklivý (o lidech); (11) **tener poco** ~ (Dom): být poseroutka, zakřiknutý, bojácný; (12) pl., hovor., arch. (Chil): pánské kraťasy, spodky; (13) hovor. (Dom): odvaha, kuráž; ■ Var.: *fondillo*; (14) **buscar fueite para su** ~ (Portor): škodit sám sobě; ■ Var.: *buscar fueite para su culo* (Portor, vulg.: „dělat si, srát si do vlastního hnízda“); (DA).

fundillón, -ona, adj. (1) (Nik): o osobě: mající velké pozadí; viz též: *nalgona*; (RAE, DA). ● (2) lid. (Kol): o kalhotách: dlouhý na zadní straně; (DA).

fundilludo, -da, adj/subst. (1) (Am): široký; ► o kalhotách; (2) (Mex): bačkora; ► o člověku; (JD). ● (3) (Chil): s velkým pozadím; ► o lidech; (4) adj., lid., málo užív. (Per): o kalhotách: mající široké a spadlé kapsy; (DA).

fundir(se), tr/intr/zvrat. (1) intr/zvrat., hovor. (Am): zruinovat se morálně či ekonomicky, zničit se, přijít na mizinu; př.: *por lo menos usá el teléfono, que por una llamada no te vas a fundir*; (RAE, BDE, DA). ● (2) (Arg, Kol, Kub, Ekv, Urug): o motoru či dopravním prostředku: stát se nepotřebným, k ničemu; (RAE). ● (3) intr/zvrat. (Kub, Ekv): zhroutit se, sesypat se; ► nervově; př.: *me he fundido de lo mucho que he trabajado en estos años*; (RAE, DMC, DA). ● (4) **fundido como tacho** (Chil): zamilovaný, rozmazlený, zhýčkaný; (AM). ● (5) tr/intr. (Am): plýtvat penězi, promrhat, prohýřit, spotřebovat; (MM, DA). ● (6) (Am): zničit, zmírnit; (7) **se le ~ieron los bombillos**; **se ~ió** (Kub): je úplný cvok, je úplně trop; vyřízený; (JD). ● (8) tr. (LaPlá, Hond, Nik, Bol): zničit; zbořit; přivést na mizinu; (BDE, DA). ● (9) **~se un fusible**, viz: *fusible, quemarse un fusible*; (EEA). ● (10) **~ motores¹** (Bol): přehnat, překročit hranice; př.: *fundiendo motores no vas a salir adelante en la vida, Andrés*; (11) **~ motores²** (Bol): nepovést se; př.: *estoy seguro que fundí motores en ese examen*; (12) zvrat. [Š: *quedar en bancarrota*] (Arg, Urug): zkrachovat; př.: *no funcionó lo de la panadería: se fundió después de seis meses*; ► slang; (RF). ● (13) intr/zvrat. (Nik): opít se, ožrat se; viz též: *enchivar(se)*; (14) tr., málo užív. (Per): obtěžovat, otravovat; viz též: *mariquear*; (15) tr., lid. (Par, Arg, Urug, Bol, Mex, Per): poškodit někoho morálně či ekonomicky; (DA).

fundis, m., lid. (1) (Guat, Salv): zadek, zadnice, hýždě; viz též: *fundamento, fundillo*; (DA).

fundo, m. (Chil): velké polní hospodářství, majetek; (RR). ● (2) [Š: *finca*] (Š < Am) (Chil, Per, Dom, Ven, Ekv aj.): grunt, statek; př.: *he trabajado tan bien, que ya compré los dos fundos vecinos y esta propiedad es la más grande y la más rica de toda la zona*; viz též: *hato*; (BDE, DA). ● (3) (Mex): ložisko, naleziště; (4) **~ de las cruces** (Chil): krchov (hřbitov); (JD).

fundón, m. (1) (Kol, Ven): dámský oděv pro jízdu na koni; (AM). ● (2) (Chil): futrál; (JD).

Fundora, f. (1) **tócame el piano** ^{~1} (Kub) to je bomba!; ► vyj. nadšení z velkého úspěchu; př.: *logré la beca; tócame el piano Fundora*; (2) **tócame el piano** ^{~2} (Kub) nehraj si se mnou!; př.: *tócame el piano Fundora, pero tócamelo sin demora*; (DMC).

fundungo, -ga, adj., venk. (1) (Pan): o hrabavém ptáku: nemající peří na zadní části těla; (DA).

fúnebre, m. [Š: *carroza fúnebre*] (Arg): pohřební vůz; př.: *seguía un carruaje de luto detrás del fúnebre*; (RR).

funebrero, m. (Arg, Bol, Chil): zaměstnanec pohřebního ústavu, funebrák; (RR, DA).

funebrero, -ra, adj. (1) (Bol): smuteční, smutný; (DA).

funeme, m., lid. (1) (Hond): zadek, zadnice; viz též: *funene, fundamento*; (DA).

funene, m., (1) hovor. (Hond): prdelka; (RAE). ● (2) (Hond, Pan): řiť, zadek, zadnice; viz též: *cagón, fundamento*; ■ Var.: *funeme*; (DA).

funeración (~ones), f. (1) [Š: *funerales, exequias*] (Per): pohřební obřad; př.: *si muere ..., le regalaremos buenas funeraciones*; (RR).

funeral, m. (1) **dar un ~ con bembé en Caballero y zumbar después para el Litel Flauer** (← angl. *Little Flower*) (Kub/exil): organizovat pohřeb ve velkém stylu; ► *bembé* je afr. rituál nebo oslava; př.: *quería tanto al esposo que le dio un funeral con bembé en Caballero y después lo zumbó para Litel Flauer*; (DMC).

funerario, -ria, f. (1) (Ven): místo, kde jsou vystaveny mrtvolky před kremací; (RAE).

funes, m., pl. (1) **meterse a ~** (Kol): plést se do něčeho; (AM).

funestidad, f. (1) (Mex): tragická událost; (MM, DA).

funesto, -ta, adj. (1) (Salv): nebezpečný; (DA).

funghi, m. (← it. *funghi*) (1) pl. (LaPla), viz: *fungi*; (MS). • (2) hovor. (Arg, Urug): klobouk; ■ Var.: *funyi*; (DA).

fungi, m., pl. (← it. *funghi*, it. janov. *funzi*) (1) (LaPla): houby; klobouk (ve tvaru houby); ■ Var.: *funche, funghi, fungui, funguy, funye, funyi, yifún*; (2) (Urug): zadnice; (MS). • (3) m. (LaPla): klobouk; ► slang *lunfardo*; viz též: *capelo*; (NET).

fungir, intr. (1) (Ven, Mex, Dom, Ekv, Per, Bol): provádět činnost či plnit funkci, občas bez odpovídajícího oprávnění; (RAE, DA). • (2) (Guat; Arg): sloužit jako, fungovat, nahrazovat (o věcech); př.: *el dicho de la policía funge como plena prueba*; (RR). • (3) (← lat. *fungere*) (Kub): dočasně nahradit jinou osobu v její práci bez dovedností, které místo vyžaduje; př.: *Fulano funge de médico, pero no está aun recibido*; (4) ~ **de autoridad** (Portor): demonstrovat autoritu; (AM). • (5) (Am): dělat ze sebe co, hrát si na co; dělat se důležitým, vynášet se; (JD, DA). • (6) (Mex aj.): jednat; fungovat; vykonávat funkci; působit; př.: *casi acabó con los asistentes a la boda en la cual don Lucas Páramo iba a fungir de padrino*; (BDE).

fungui, m., pl. (1) (LaPla), viz: *fungi*; (MS).

funguy, m., pl. (1) (LaPla), viz: *fungi*; (MS).

funí, m. (1) (Kol): pruh látky zakrývající poklopec u kalhot; (AM).

funquear, tr. (1) (Bol): mít homosexuální vztahy; ► bol. argot *coba*; (HB).

funshe, m. (1) (LaPla): klobouk; ► slang *lunfardo*; viz též: *capelo*; (NET).

funshería, f. (← it.) (1) (LaPla): kloboučnictví; ■ Var.: *fushería*; (MS).

funye, m., pl. (1) (LaPla), viz: *fungi*; (MS).

funyi, m. (← it. *funghi*) (1) pl. (LaPla), viz: *fungi*; (MS). • (2) m. (LaPla, Urug): klobouk; ► slang *lunfardo*; viz též: *capelo, funghi*; (NET, DA).

fuñenda, f. (1) (Dom): pohroma, kalamita, průser; (2) znechucení; (AM). • (3) lid. (Dom): obtěžování, otrava; viz též: *molesta*; (DA).

fuñera, f. (1) (Ven): huhňavost; (AM).

fuñidera, f. (1) (Dom, Ven): obtěžování, otrava; viz též: *molesta*; (DA).

fuñido, -da, adj/subst. (1) adj., hovor. (Kub): rachitický, slabý, hubený, vyzáblý; př.: *¡qué fuñido es mi hijo adorado!*; (RAE, DMC, DA). • (2) (Ven): hádavý, samotářský; (AM). • (3) m. (Kub): cvok; (JD). • (4) adj. (Dom, Ven): o osobě: ve složité situaci; (5) (Ven): obtížný, komplikovaný; (6) hovor. (Dom): chudý; (7) adj. (Ven): o osobě: náročný, striktní; (8) (Ven): o osobě: špatného charakteru; (9) adj., hovor. (Portor): o osobě: otrávený, znechucený, naštvaný; (DA).

fuñidor, adj. (1) (Kub): otravný; (JD).

fuñingue, adj/subst. (1) adj. (Chil, Kol, Kub): o osobě i věci: slabý; stydlivý, stonavý; slaboch; viz též: *neneque*; (RAE, DA). • (2) (Kub): o zvířeti: slabý; (RAE). • (3) m. (Chil): doutník nebo cigareta průměrné kvality; (AM).

fuñinque, m. (1) (Chil, Kub): hubeňour; (2) retka, cigareta; (JD).

fuñío, -ña, adj. (1) **estar** ~ (Dom): třít bídu, nouzi; (2) (Dom): o osobě: postižený; (3) (Dom): o osobě: v žalostné situaci; (4) hovor. (Dom): otravný, zatracený; (DA).

fuñir(se), tr/intr/zvrat. (1) tr., hovor. (Portor, Dom, Ven, Kub): obtěžovat, otravovat, prudit; př.: *fuñirle a uno la paciencia; el periodista la estaba fuñendo con sus preguntas insistentes; hazme el favor de no fuñir*; viz též: *mariquear*; (AM, RF, DMC, DA). • (2) intr/zvrat. (Kub): smrsknout se, změnit se, zeslábnout; (3) (Antil, Kol, Ven): naštvat se; (AM). • (4) zvrat. (Dom, Kub): zemřít, natáhnout bačkory; př.: *se fuñió de madrugada*; viz též: *entregar el equipo*; ■ Syn.: *cantar el manisero, guardar el carro, ponerse el chaquetón de pino tea*; (DMC, DA). • (5) (Portor, Dom, Ven): poškodit někoho; (AM, DA). • (6) intr/zvrat. (Ven): pokazit se, poničit se; (7) (Ven): o osobě: poškodit se; (8) (Ven): obětovat se; (9) (Dom): trpělivě přestát nepříjemnou situaci; (10) ~ **la paciencia** (Dom): otravovat někoho, iritovat; (11) **¡no fuña!**¹, citosl. (Ven): pch!, pcha!; ► vyjadřuje rozpor, mrzutost; (12) **¡no fuña!**², citosl. (zápVen): to tak!, ani náhodou!; ► vyjadřuje odmítnutí; (DA).

fuño, -ña, adj. (1) (Ven): huhňavý; (AM, DA).

fuñón, -ona, adj. (1) (Dom): protivný, otravný; (AM, DA). • (2) (Dom): o osobě: obtížný, náročný, komplikovaný; (DA).

fupista, adj/subst. (← *FUPI, Federación de Universitarios Pro Independencia*) (1) (Portor): člen univerzitní federace Pro Independencia; (DA).

furaco, m. (1) (Mex): díra, otvor, proděravění, protržení; viz též: *buraco*; (MM).

furaré, m. (1) (Chil): drozd; ■ Syn.: *tordo*; (MM).

furbante, adj. (1) (LaPla): nespolehlivý, nepoctivý, falešný; ■ Var.: *furbandi*; viz též: *furbo*, *chancho*; (NET).

furbandi, adj. (1) (LaPla), viz: *furbante*; (MS).

furbo, -ba, adj/subst. (← it. *furbo*) (1) m. (LaPla): lhář, šibal; prozíravý, vychytralý; ■ Var.: *furbande*, *furbandi*; (MS, DA). • (2) adj. (LaPla): nespolehlivý, nepoctivý, falešný; viz též: *chancho*; (NET).

furca, f. (← it. janov. *fôrca*) (1) (Arg, Urug): krátká a ohebná tyč, kterou zloději bijí své oběti; (MS). • (2) (LaPla): speciální chvatová technika (na znehybnění protivníka); (MS, DA). • (3) (LaPla): akce, která má odvést pozornost (rozptýlit člověka tak, aby ji druhá osoba mohla napadnout a znehybnit); (4) m. (LaPla): lupič, který užívá této techniky; ► slang *lunfardo*; (NET).

furcar, tr. (← it.) (1) (LaPla): bít tyčí; (MS).

furcio, m. (1) (Arg, Mex, Per, Urug, Chil): přechek (v rádiu, televizi či divadle); př.: *me encanta ver los furcios que hace ese reportero porque luego no logra recobrar la calma*; ► slang; (RF, DA).

furgandío, -día, adj. (1) (Salv): o dítěti: zlobivý, neposedný; (DA).

furgo, f., lid., málo užív. (← *furgoneta*) (1) (Ekv): dodávka; (DA).

furgón, m. (1) dodávka (auto); viz: *camioneta*; (EEA). • (2) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Kost, Pan, Portor, Ekv): kamión; (DA).

furgonazo, m. (1) (Mex, Guat, Hond, Salv, Nik, Dom): podvodný vstup kamionu na území země bez placení cla ze zboží, které převáží; (DA).

furgonero, -ra, m/f. (1) (Hond, Salv, Nik, Kost): řidič kamionu; (DA).

furgoneta, f. (1) dodávka (auto); viz: *camioneta*; (EEA).

furgorruta, f. (1) (Ekv): kyvadlová doprava v dodávkách po určených cestách; (DA).

furia, f. (1) a *toda la ~* (Arg): velice rychle; př.: *Fulano salió a la furia*; (AM). • (2) *con ~* (Kub): (šíleně) moc, hodně; př.: *tiene años con furia*; (DMC). • (3) *estar ~* (Bol): být vzteky bez sebe; být rozzuřený; (DA).

fúrico, -ca, adj. (1) [Š: *furibundo*, *furioso*] (Salv, Mex, Ven, Guat, Hond, Kol, Nik, Per, Ekv): vzteklý, zlostný, rozzuřený, rozvášněný, zběsilý, zuřivý; ► mex. argot *caliche*; př.: *Samuel se puso fúrico cuando supo que su hermano le había roto la videocámara*; (RAE, MV, RF, DA).

furlón, m. (1) *estar corriendo los últimos ~Jones* (Kub): umírat; (DMC).

formayo, m. (1) (LaPla): sýr; viz též: *formayo*; (MS).

furnia, f. (1) (Kub, Dom): svislá propast obvykle ve skalnatém terénu; (RAE, DA). • (2) (Antil): přírodní odtok; (AM). • (3) (Kub): komín v krasovém útvaru; (JD). • (4) (Kub): žaludek; př.: *hay me levanté con un fuerte dolor en la furnia*; ■ Syn.: *la caja de pan*; (DMC).

furnished (← angl.) (1) ~ **studio**, m. (Portor): vybavený byt; (DA).

furnitura, f. (← angl. *furniture*) (1) (Dom): nábytek; (DA).

furo, m. (1) (Kub): spodní otvor difuzéru; (2) *miel de ~os* (Kub): lehká šťáva; ► cukrovarnická; (JD).

furol, m. (← fr. *fourreau*) (1) (Dom): pouzdro připevněné ke koňskému sedlu používané především na láhve; (MS).

furor, m. (1) (Am): nezměrná záliba; př.: *Fulana tiene furor por el cine*; (MM, DA). • (2) *hovor*. (Dom): nymfomanka; ► žena se stálým sexuálníím apетitem; (DA).

furquero, -ra, subst. (← it.) (1) (LaPla): noční zloděj, který bije tyčí své oběti; viz též: *furca*, *furcar*; (MS).

furquina, f. (1) (Bol, Kol): krátká sukně indiánek; (MM).

furquista, m./f. (← it.) (1) (LaPla): noční zloděj, který bije tyčí své oběti; (MS).

furrero, -ra, m/f. (1) (Ven), viz: *furruquero*; (DA).

furrielato, m. (← *furriel*) (1) (Bol): arzenál, zbrojnice; (DA).

furrina, f. (1) (Mex): vztek, zlost; (AM).

furrio, -ia, adj. (1) (Ven): ošklivý, zlý; (AM). • (2) arch. (Ven): o věci: nízké hodnoty; (DA).

furris, adj. (1) lid. (Arg, Mex, Nik): zlý, zavřehodný; (RAE). • (2) (Kost): ošklivý, hrůzný; (RAE, DA). • (3) (Mex, Ven): špatně udělaný; (MM). • (4) lid. (Mex): špatný, podradný; př.: *fue la suya una acción en verdad muy furris*; (AHM, DA). • (5) lid. (Mex, Hond, Salv, Nik): hrubý, špatně vyrobený, nekvalitní, nízké hodnoty; ► mex. argot *caliche*; (MV, DA). • (6) (Kost): nechutný, odporný; (7) (Salv): chudý; (DA).

furro, m. (1) (zápVen), viz: *furruco*; (DA).

furrominga, f. (1) (Chil): zmatek, chaos, pozdvižení, nepořádek; ■ Var.: *furuminga*; (MM).

furruco, m. (1) (Ven): venkovský dutý hudební nástroj podobný bubnu; ► z pálené hlíny či dřeva, na jednom konci otevřený a na druhém pokrytý kůží; ■ Syn.: *furro*; (RAE, DA). • (2) **reventar el ~** (Ven): přepočítat se; splést se v něčem; (DA).

furrumala, f. (1) (Kub): plebs; (2) šmejda, brak; (AM).

furrumalla, f. (1) (Kub): plebs, lůza; ■ Syn.: *tralla*; (RAE, DA).

furrumaya, f. (1) **una ~¹** (Kub): banda budižkničemů; př.: *aléjate de esa furrumaya*; (2) **una ~²** (Kub): pólvi; ► člověk nízkého sociálního postavení; př.: *ese señor es un furrumaya, por lo menos actúa como tal*; ■ Syn.: *furrumalla*; (DMC).

furruminga, f. (1) (Chil): motanice; (2) techtle mechtle; (JD).

furruqueado, -da, adj. (1) (Ven): opotřebovaný; (DA).

furruquear, tr. (1) (Ven): opotřebovat; (2) (Ven): hrát koledu na hudební nástroj *furruco*; (DA).

furruquero, -ra, m/f. (1) (Ven): osoba, která hraje na hudební nástroj *furruco*; ■ Syn.: *furrero*; (DA).

furrusca, f. (1) lid. (Kol, Ven): hádka, spor, tahanice, pranice; př.: *a Néstor le rompieron la nariz en una furrusca*; ► slang; (RAE, RF, DA).

furufa, f. (1) (Dom): ošklivka; (DA).

furufo, -fa, adj/subst. (1) (Dom): nezkušený, neinformovaný; (DA).

furul, m. (1) (Salv): věc, záležitost; (DA).

furular, tr. (1) (Salv): myslet, přemýšlet; (DA).

furulla, f. (1) lid. (Nik): podvod, lež, lest; viz též: *engañada*; (RAE, DA).

furuminga, f. (1) hovor. (Kol): zmatek, spleť; (RAE). • (2) (Chil): nepoctivé plány kompliců; (MM).

furunciar, tr., lid., málo užív. (1) (Per): fungovat; (DA).

furundanga, f. (1) (Kol): haraburdí, harampádí, krám; (AM).

fusca, f. (1) (Urug): brouk (auto Volkswagen); viz též: *beetle*; (EEA). • (2) (Mex): penis; viz též: *bastón*; ► mex. argot *caliche*; (EUM, MV). • (3) (Mex): pistole; (4) ~ **parraleña** (Mex): zadek, řitní otvor; (MV).

fuselado, -da, adj. (1) (Mex): vřetenovitý; (MM).

fuselaje, m. (← fr. *fuselage*) (1) (Am): trup letadla; ■ Var.: *fusilaje*; (MS). • (2) (Kub): tělo; ► původně termín používaný v letectví; př.: *esa mujer tiene un bello fuselaje*; (DMC).

fushería, f. (1) (LaPla), viz: *funshería*; (MS).

fushia, adj. (1) (Mex, Portor): fuchsiový; ■ Var.: *fiusha*; (DA).

fusia, adj. (1) (Arg): růžovočervená, barva fuchsie; (MM).

fusible, m. (1) [Š: *fusible*] (Arg, Chil, Mex, Urug, Ven): (elektrická) pojistka; ■ Syn.: *breaker* (Ven); (2) **quemarse un ~** [Š: *fundirse un fusible*] (Arg, Urug): o pojistkách: spálit se, vypadnout; ■ Syn.: *fundirse un fusible* (Chil, Mex), *caerse un breaker* (Ven); (EEA). • (3) **tener un ~ fundido** (Kub): být šílený, střelený; ■ Syn.: *tener comején en la azotea, (en el güiro, en la teja, en el coco, en el pent-house); tener guayabitos en la azotea; tener los cables cruzados; tener un corto circuito en el coco; tener un pase a tierra*; viz též: *caja*; (3) **fundirse la caja de los ~s** (Kub): zbláznit se; (DMC).

fusil, m. (1) (Kost): zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (2) hovor. (Mex, Salv): přesná kopie (čeho); (3) (Portor): šidélko kroužkované (*Enallagma cyathigerum*); ► druh vážky, až 4 cm dlouhá, má podlouhlé tělo, krátké nohy a zadeček; rozličná zbarvení; (4) ~ **pierna**, lid. (Bol): osoba s dlouhými a štíhlými nohama; (DA).

fusilación, m., venk. (1) (Hond, Nik): zastřelení; (DA).

fusilada, f. (1) (Mex, Ekv): salva; (JD, DA).

fusiladera, f. (1) (Kub): střelení, zastřelení; př.: *la fusiladera era frecuente en aquellos días*; (DMC).

fusilaje, m., viz: *fuselaje*; (MS).

fusilar(se), tr/intr/zvrat. (1) (Kub): blýskat se bez deště; (MM). • (2) (Kub): blýskat se na časy; (3) tr/zvrat. (Kub, Mex): otisknout bez autorizace, okopírovat, opsat bez uvedení autora, padělat; př.: *fusilar un libro; se fusilaron su poema y lo publicaron con otro nombre*; ► mex. argot *caliche*; (JD, EUM). • (4) tr. [Š: *copiar algo textualmente, plagiar*] (Kol, Kub, Mex, Š): doslovně opsat, plagovat; př.: *me fusilé casi toda la prueba de economía, si no, no la habría pasado*; (RF). • (5) tr., lid. (Bol, Salv): sexuálně vlastnit, souložit; ► bol. argot *coba*; viz též: *jinetear*; (HB, DA). • (6) tr. (Dom): převzít slova i rytmus písně; (DA).

fusilata, f. (1) (Mex): zastřelení; (DA).

fusilazo, m. (1) pl. (Kub): blýskání na časy; (JD).

fusilear, intr. (1) (Pan): zablesknout se; (JD).

fusiles, m., pl. (← it: již. *fusillè*, it: kalab. *fusilli*) (1) (LaPla): těstoviny fusilli; ■ Var.: *fuchiles, fusili*; (MS).

fusili, m., pl. (1) (LaPla), viz: *fusiles*; (MS).

fusilico, m. (1) málo užív. (vých a sevPer): hromadné znásilnění; (2) (Hond, Nik): karetní hra, při které si 4 hráči mohou měnit karty mezi sebou; (DA).

fusiliquear, intr. (1) (Pan): zablesknout se; (JD).

fuslerazo, m., lid. (1) (Bol): rána kuchyňským válečkem; (DA).

fuslero, m., lid. (1) (Bol): kuchyňský váleček; (DA).

fusta, f. (1) jezdecký bičík; viz též: *fuete*; (EEA).

fustán, m. (1) (JižAm, Salv, Hond, Nik, Guat, Ven, Bol, jvMex, Ekv, Per, Chil aj.): spodnička; kombiné; př.: *el Pelele percibió el ruido de su fustán almidonado y corrió tras ella*; ■ Syn.: *fuste*; (RAE, BDE, DA). ● (2) (Ekv, Per): sukně z běžné látky, kterou nosí vesnické ženy; (MM). ● (3) **amarrarse los ~es** (Nik, Ven): připravit se; ■ Syn.: *amarrarse los pantalones*; (DA).

fustanear, tr. (1) (Ven): o ženách: dominovat muži nebo mužům, ovládat je, otočit si je kolem prstu; př.: *ésa es una mujer que ha fustaneado a muchos hombres*; viz též: *fustanero*; (RR).

fustanero, m. (Ven): muž pod pantoflem, který si nechá vládnout ženou; viz též: *fustanear*; (RR).

fustanudo, adj/subst. (1) (Hond, Salv): muž, který rád diskutuje nebo se hádá se ženami; (DA).

fustanudo, -da, adj/subst. (1) (Hond, Salv): zbabělý; viz též: *culicagado*; (2) adj. (Salv): nevrlý, mrzutý; (3) adj/subst. (Salv): osoba, která nosí volné oblečení; (DA).

fuste, m. (1) (Per, Ekv, Bol, Ven): spodnička; kombiné; viz též: *fustán*; (AM, DA). ● (2) (Per): spodní sukně, kterou ženy nosí na kombiné nebo spodničce; (3) **al que no le guste el ~, que lo tire y monte en pelo** (Mex): komu se to nelíbí, ať nám vlezte na záda; ► o člověku, který projevuje nespokojenost s nějakou situací; (4) **andar con el ~ en las costillas** (Mex): být v obtížné situaci; (AM). ● (5) **buen ~** (Mex): pěkná holka; (JD). ● (6) lid. (Mex, Hond): řiť, zadek, *hýždě*; viz též: *cagón, fundamento*; (7) (Bol): plst' z vlny či zaječí srsti; ► používá se na výrobu klobouků; (8) venk. (Hond): kus rákosu v kůži, který se dává pod nákladní koňské sedlo; (DA).

fustete, m. (1) (Portor): strom (*Chlorophora tinctoria*); viz též: *palo amarillo*; (DA).

fusticia, f. (← *justicia*) (1) (Per): spravedlnost; ► změna j > f vlivem jaz. kečua; (EA).

fusuco, m., arch. (1) (Ven): rachejtle, raketa; (AM, DA).

fután, m., lid. (1) (Dom): prdel, řiť, zadek, zadnice; viz též: *fundamento*; (AM, DA).

fútbol, m. (← angl. *football*) (1) [Š: *fútbol*] (Mex, Guat, Hond, Nik, Kost, Salv, Pan): fotbal, kopaná; př.: *primer equipo de fútbol que se formó en nuestro país*; ■ Syn.: *fútbol* (Arg, Chil, Urug, Ven); (BDE, EEA). ● (2) ~ **de salón** [Š: *fútbol sala*] (Mex): futsal (halový fotbal, sálová kopaná); ■ Syn.: *fútbol sala* (Arg), *futsal* (Chil), *fútbol de salón* (Urug, Ven); (3) **equipo de ~** [Š: *equipo de fútbol*] (Mex): fotbalový tým; ■ Syn.: *cuadro* (Arg, Chil), *equipo* (Arg, Chil), *plantel* (Arg, Chil), *club* (Chil), *cuadro de fútbol* (Urug), *equipo de fútbol* (Ven); (EEA). ● (4) ~ **americano** (Mex, Guat, Hond, Nik, Kost, Dom, Bol): americký fotbal; ■ Syn.: *football, fútbol*; (5) ~ **rápido** (Hond, Mex), viz: *futsal*; (DA).

fútbol, m. (← angl. *football*) (1) (Am): fotbal; ■ Var.: *football*; (2) ~ **americano/norteamericano** (Am): americký fotbal; ► podobný rugby; viz též: *futbol*; (MM). ● (3) (US, Portor), viz: *futbol americano*; (4) ~ **de salón** (Guat, Kol, Ekv, Bol, Par): halový fotbal, futsal; (5) ~ **llanero**, lid. (Mex): amatérský fotbal; (DA).

fútboler, m. (← angl. *footballer*) (1) (Chil, LaPlat): fotbalista; (MS).

futbolina, f. (1) (Portor): stolní fotbálek; viz též: *metegol*; (DA).

futbolista, m. (1) (Am): fotbalista; (AM).

futbolístico, -ca, adj. (1) (Am): fotbalový; (AM).

futbolito, m. (1) [Š: *futbolín*] (Urug, Ven, Chil, Arg, Hond, Kol, Mex, Salv, Nik): fotbálek, stolní fotbal; ■ Syn.: *metegol* (Arg), *tacataca* (Chil); (RAE, RR, RF, EEA). ● (2) (Hond, Salv, Nik, Ekv, Chil, Arg), viz: *futsal*; (DA).

futbolización, f. (1) (Ekv, Chil, Arg): přesycení fotbalem; (2) (Chil): skalní fotbalové fanouškovství; (DA).

futbolizar, tr. (1) (Chil, Arg): zaměřit veškerou aktivitu a neklid na fotbal; (RAE, DA). • (2) hovor., málo užív. (Ekv): nasát atmosféru fotbalových emocí; (DA).

fute, m. (← *muisca*) (1) (Kol): shnilá brambora; (2) (Kol): shnilé dřevo; (MS). • (3) (Pan), viz: *fuas*; (DA).

futearse, zvrat. (1) (Kol): shnit (ovoce); zetlít (dřevo); (MS).

futete, adj. (1) (Kub): špatný; ■ Syn.: *fu*, *Fumanchú*, *fumeca*; (DMC).

futido, adj. (1) (Arg): vyřízený; (JD).

futileza, f. (1) (Am): maličkost, malichernost; nicotnost, bezvýznamnost; drobnost, hloupost; př.: *lo despidieron del trabajo por una futileza*; (JD, BDE, DA).

futirse, zvrat. (1) (Antil): naštvat se; př.: *estamos futidos*; (AM).

futivarse, zvrat. (1) (Kub): utéct, uprchnout, zdrhnout; př.: *el acusado del crimen se futivó de la cárcel*; (DMC).

futrarse, zvrat. (1) (Arg): naštvat se; (AM). • (2) ~ **en algo** (Arg): pošpinit se něčím; (MM).

futre, adj/subst. (← fr. *foutre*) (1) m. (JižAm): hejsek (mladý muž, který se až příliš šňoří); (RAE). • (2) (JižAm, Dom, Portor): pečlivě oblečený člověk; (RAE, DA). • (3) adj., lid. (Arg, Chil, Per): vyparaděný, vyšňořený, snobský, dandy; zbohatlický; (BDE). • (4) m. (Arg, Chil, Per): parádník, fintil, snob; zbohatlík; př.: *la gente que pasaba se rompía los ojos al verme todo futre*; (BDE, DA). • (5) ~ **pelado, bolsillo planchado** (Chil, Per): urážlivá věta o člověku, který předstírá, že patří do vyšší sociální třídy než ve skutečnosti; (AM). • (6) (Chil): starý; ► o šéfovi; (JD). • (7) adj/subst. (Ekv, Bol, Chil): člověk, který se obléká elegantně a podle posledních módních trendů; (8) adjsubst., venk. (Chil): statkář; (DA).

futrería, f. (1) (Chil, Ekv, Per): šňoření; (2) skupina frajírků; (3) místo, kde se frajírci scházejí; (MM).

futriaco, -ca, m/f., hovor. (1) (Kol, Portor, Dom): kdejaký pan, paní; (AM, DA).

futrir, tr/intr/zvrat. (← *futre*) (1) (Kol: Riohacha, Dom): otravovat, obtěžovat; viz též: *mariquear*; (AM, DA). • (2) ~**se en** (Am): kašlat na co; (3) **me ~ro en ello** (Am): je mi to fuk; (JD).

futsal, m. (1) (Ekv, Per, Bol, Chil, Arg, Urug): sálová kopaná, futsal; viz též: *futbol de salón*; ■ Syn.: *futbol rápido, futbolito*; (EEA, DA).

futurismo, m. (1) (Mex): uplatňování čistě volebních zájmů ve stranické politice; (RAE). • (2) (Mex): jednání politika, jehož zájmem je finančně si polepšit; (DA).

futuro, m. (1) **a ~**, adv. (Chil, Mex, Per, Guat, Hond, Nik, Dom, Bol): v budoucnosti, poté; př.: *se piensa que a futuro las situaciones más convictivas podrían tener que ver con...*; (BDE, DA). • (2) **tener el ~ del tibur de meao** (Kub): mít špatnou budoucnost, mít budoucnost na hovno; př.: *sí, dame aliento, mi futuro es el del tibur de meao*; (DMC).

fututeado, -da, adj. (1) (Pan): o rýži: oloupaná po opražení; (DA).

fututear(se), tr/intr/zvrat. (1) intr. (← it.) (StřAm): zlobit se; (MS). • (2) tr. (Pan): zpracovat novou rýži; ► čerstvá rýže se nejdříve uvarí a následně opraží a oloupe; (AM, DA). • (3) intr/zvrat., lid. (Pan): zemřít, natáhnout bačkory; viz též: *entregar el equipo*; (4) tr. (Dom, Portor): mít milostné vztahy; (5) intr/zvrat., lid. (Pan): pokazit se, poničit se; (6) tr., lid. (Pan): poničit; (DA).

fututo (fotuto), -ta, adj/subst. (1) (Kost): o provaze: napnutý; (2) (Kost): opilý; • (3) adj. (Kost, Guat, Nik): o záležitosti či situaci: nešťastný, těžký, komplikovaný; (4) m., arch. (Kost): svitek papíru, většinou ve tvaru kornoutu; (5) m. (Pan, Dom, Portor): dechový nástroj vyrobený z rákosu nebo mušle; viz též: *fotuto*; (RAE, DA). • (6) (← it: již. *futtuto, fottuto*) (StřAm, Arg, Kol, Kub, Mex, Portor, Dom, LaPla): zruinovaný, vyřízený; (7) m. (Kub, Mex): nepřijemná situace; (8) **mi sono ~** (LaPla): zůstal jsem bez peněz; (MS). • (9) adj. (StřAm, Portor, Dom): naštvaný, otrávený; (10) (Kol): čistý, jasný; (AM). • (11) lid. (Guat): stařec, dědek, stará vojna; viz též: *vejuco*; (12) **estar ~** (Guat): být zřízený; být na tom bledě; (13) adj. (Guat): o věci: starý, poškozený, nepoužitelný; (14) adj. (Nik): o osobě: zkažený, zkorumpovaný; (DA).

fuyenda, f. (1) (**tomar uno la ~**) (Chil): utéct; (AM).

5. Comentario

En esta parte de mi tesis voy a explicar algunas dudas y dificultades encontradas durante la elaboración del diccionario. Primero, quiero aclarar el proceso mismo de mi colaboración en este proyecto. Como ya he dicho en la introducción, mi objetivo fue añadir las entradas nuevas a las ya existentes. Por eso, para diferenciar las entradas ya elaboradas de las mías, las puse en color negro, mientras que las mías son escritas en color azul. Sin embargo, la adición de las entradas nuevas no fue mi único trabajo. Mi otro objetivo fue ordenar las entradas, por ejemplo, cuando hubieron entradas de varios diccionarios con el mismo significado, fue necesario ponerlas juntas, como en este ejemplo:

flecha, f. (1) [Š: *tirachinas*] (Portor, záp a střBol, Kost, Kol): prak; viz též: *palca, flechazo*; (RAE, RR, DA). • (2) (Salv, Mex, Guat, Hond, Nik): hnací hřidel (v automobilu); (RAE, DA). • (3) ...

Además fue necesario corregir los errores que encontré durante la elaboración. La mayoría de los errores fueron errores de puntuación, forma, espaciamento o la falta de la fuente y/o los países donde se usa la palabra. La versión corregida que corregí yo viene en azul, las correcciones que me mandó el profesor Jiří Černý las puse en el color negro.

franckfurters, m. (1) párek v rohlíku, viz: *pancho*; (EEA).

→

franckfurters, m. (1) (xxx): párek v rohlíku; viz též: *pancho*; (EEA).

→

franckfurters, m. (1) (Urug): párek v rohlíku; viz též: *pancho*; (EEA).

A veces encontré también la traducción incorrecta, como en el ejemplo siguiente:

fufú, m. (1) [...]; (4) (Portor): okouzlení, špatný zrak; m. (5) ...

La definición que viene del *Diccionario de americanismos* es siguiente: “*Mal de ojo.*” Así que la traducción correcta es:

fufú, m. (1) [...]; (4) (Portor): uhrančivý pohled, okouzlení **pohledem**; (5) ...

Otras traducciones erróneas encontré en el campo de fauna y flora, como en este caso:

flor, f., i adj. (1) [...]; (54) ~ **de balsa**: mravenečník mexický, viz též: *oso hormiguero*;

Sin embargo, esta traducción no es correcta. Consulté varias fuentes, entre otras también la página web *biolib.cz*², y aprendí que la traducción correcta es:

flor, adj/adv/subst. (1) [...]; (53) ~ **de balsa** (Ekv): mravenečník **dvouprstý**; viz též: *oso hormiguero sedoso*; (54) ...

Mravenečník mexický es una especie diferente de *mravenečník dvouprstý*, y por eso fue necesario corregir este error.

Aparecen también las entradas donde no fue posible determinar sus categorías gramaticales, y por eso están estas entradas marcadas con la equis en rojo:

fortiori, x. (1) a ~, adv. (Mex): násilím, nuceně; (DA).

A veces encontré las dificultades en la forma de la gramática checa, especialmente con respecto a la declinación de sustantivos, como *ptáku/ptákovi*, *mezi dvěma/dvěmi lidmi*, *dobytku/dobytka* o *fazol/fazole*. He consultado el manual de idioma checa en la página web *prirucka.ujc.cas.cz*³ que dice sobre el fenómeno *fazol/fazole* el siguiente: “*fazol*, muž., jako název botanický, ale (častěji) *fazole*, žen., i *fazol*, muž., jak ve významu ,bylina (luštěnina)‘, tak i ve významu ,pokrm‘.” Apliqué lo que aprendí al diccionario:

frijol, m. [Š: *judía*] (1) (Am): fazol obecný (*Phaseolus vulgaris*); ► jednoletá rostlina čeledi bobovité, až 4 m vysoká, má velké, opadavé listy a bílé květy; př.: *mejor ve a comprar café negro y frijoles para que comas*; ■ Var.: *frejol, frijol, frisol*; ■ Syn.: *milpero, poroto*; (RAE, AHM, BDE, DA). • (2) m. (Am): plod fazolu, lusk; ► obsahuje jedlá semena, která mohou být červená, černá nebo bílá; ■ Var.: *frejol, frijol, frisol*; ■ Syn.: *frijol en bala, poroto*; (RAE, DA). [...]; (50) ~ **de seda** (Hond, Salv): druh fazole; ► červená a velice měkká; (51) ...

---

² *Biological library* [en línea]. BioLib, 1999-2015. <http://www.biolib.cz/>

³ *Internetová jazyková příručka* [en línea]. Jazyková poradna ÚJČ AV ČR, v.v.i. 2008-2015. <http://prirucka.ujc.cas.cz>

Durante la elaboración del diccionario aprendí mucho de la cultura y historia de América Latina. La mayor parte de las entradas está relacionada con la cultura latinoamericana, como las fiestas, la gastronomía, la música, los deportes, la fauna y flora, la mitología y mucho más.

En la siguiente parte voy a presentar palabras en las cuales podemos notar las diferencias culturales entre la cultura latinoamericana y nuestra cultura checa.

La gastronomía representa el campo mas grande. En muchos casos usé el signo ► para dar más información sobre la comida o la bebida:

fritanga, f. (1) [...]; (7) (Dom, Kol, zápVen): smažené kousky masa; ► z dobytčích či prasečích vnitřností, podávané s bramborem či jinou přílohou; (8) ...

fanchop, m. (← *Fanta*®, ← něm. *schop*) (1) (Chil): nápoj; ► z piva a pomerančové limonády; ■ Var.: *fanschop*; (DA).

Algunas entradas tuvieron significados similares, se diferenciaron solo un poco de sí mismos:

funche, m. (1) (← afr.) (Kub, Mex, Portor, Antil, Kol): druh kaše z kukuřičné mouky; ■ Syn.: *marifinga*; (RAE, MS). [...] • (6) (Kub): pokrm; ► připravovaný z vařené kukuřičné mouky, bez tuku; př.: *voy a comer funche, me gusta*; (DMC). • (7) (Kub, Dom, Ven): slaný pokrm; ► z kukuřičné mouky vařené na oleji či na másle; (8) (Dom, Ven): dětská kaše; ► z kukuřičné mouky, cukru, mléka či vody; (9) (Portor): pokrm; ► z kukuřičné mouky, kravského či kokosového mléka a soli; (10) ...

Particularmente difícil fue la traducción de los platos típicos que no tienen su equivalente en checo. En estos casos intenté describir el tipo de comida y también dejé la palabra original, como en los ejemplos siguientes:

falso, adj/subst. (1) [...] • (7) (Bol) guláš připravený z obalovaného, smaženého hovězího masa, který se vaří v omáče *ahogado*; (8) ...

fricacho, m., lid. (1) (záp a střBol): druh guláše; ► připravuje se z vepřového masa, cibule, česneku, chili a dalších ingrediencí; podává se s vařenou kukuřicí a pokrmem z brambor zvaným *chuño*; (DA).

Lo mismo realizé con las bebidas típicas con ningún equivalente checo:

fresquear(se), intr/zvrat. (1) [...]; (4) intr/zvrat. (Hond): pít ovocný nápoj či nápoj *chicha*; (5) ...

forcha, f. (1) (střKol): druh alkoholického nápoje *chicha*; ► vyrábí se z pšeničné mouky, vejce, cukru a jedlé sody; (DA).

Otro campo bien representado en el diccionario es lo relacionado a la fauna y flora. Muchas veces las traducciones no fueron suficientemente descritas, por ejemplo, les faltaron la denominación latina o más información sobre la descripción:

frijolillo, m. (1) (Kub): divoký strom čeledi bobovité; má tvrdé dřevo, jeho oválné zašpičatělé listy mají dlouhý řapík; jehož plody slouží jako potrava pro dobytek; (RAE). • (2) ...

La traducción correcta y completa es:

frijolillo, m. (1) (Kub): divoce rostoucí strom čeledi bobovité (*Hebestigma cubense*); ► má tvrdé dřevo, jeho oválné zašpičatělé listy mají dlouhý řapík, květy mají růžovou barvu; semínka plodů slouží jako potrava pro dobytek; ■ Syn.: *jurabaina*; (RAE, DA). • (2) ...

Este árbol es un ejemplo de la planta que no tiene la denominación checa y por eso incluí la familia de dicho árbol. Muchas veces fui capaz de encontrar la denominación checa pero si uno no está familiarizado con la fauna y flora más profundamente, el nombre checo no dice mucho. Por eso fue necesario siempre incluir la denominación latina y, por lo menos, una breve descripción:

farolito, m. (1) [...] • (2) (jvMex, Pan, Kol): podražec (*Aristolochia*); ► liánovitá rostlina s vzpřímeným rozvětveným stonkem, jednoduchými střídavými listy, květy vyrůstají v úžlabí listu a jsou bílé s hnědými nebo fialovými skvrnami; používá se v tradiční medicíně jako léčivka; ■ Syn.: *gallito*, *hediondilla*, *zapatico*, *zaragoza*; (3) ...

florifundia, f. (1) (Guat): brugmansia (*Datura candida*); ► okrasná rostlina až 5 m vysoká, má podlouhlé kopinaté pýřité listy a bílé květy připomínající tvar trumpet; někdy také nazývaná andělská trumpeta; (DA).

La flora es un campo más abundante en el diccionario que la fauna y fue más difícil de traducir.

Otro campo que resultó difícil de traducir fue lo de las unidades de medición. Muchas de estas unidades ya son antiguas y tampoco las usamos en la República Checa. Sigue el ejemplo de tal medida:

fanega, adj/subst. **(1)** ~ **legal** (Mex): 3 hektary a 56 akrů; (JD). [...]; **(4)** arch. (jižEkv): měrná jednotka; ► stará míra k měření stavebního písku, která obsahuje dvanáct jednotek (asi 12 x 6,6 galonu); **(5)** (Hond): měrná jednotka; ► měrná jednotka obilí; 1,102848 m³; **(6)** (Nik): měrná jednotka; ► měrná jednotka kukuřičného zrna; 141,52 kg; **(7)** (Kost): měrná jednotka; ► měrná jednotka objemu, která se rovná 20ti bedničkám kafe nebo 25ti bedničkám kukuřice; (DA).

Otro campo abundante es el deporte, especialmente el fútbol y el béisbol. Como el fútbol es un deporte popular en la República Checa, no resultó difícil de traducir estas entradas. Sin embargo, como no sigue al mundo del béisbol, tuve problemas con la traducción de algunas entradas relacionadas con este deporte, especialmente en cuanto a las reglas de béisbol. Tuve que consultar varias páginas de web, como *basebal.estranky.cz*⁴, sobre sus reglas. Por ejemplo, en el siguiente caso, tuve que buscar el significado de la entrada *fletar(se)*, cuya descripción del *Diccionario de americanismos* fue: “*En el beisbol, impulsar una carrera.*” Entonces, encontré la frase *carrera impulsada* en un artículo sobre un jugador de béisbol en la página web *espn.go.com*⁵ y aprendí que esta frase está abreviada en inglés como *RBI* (*runs batted in*), que, según la página web de béisbol mencionada arriba, significa: “*body stažené odpalem, jinak řečeno, všichni běžci, kteří doběhnou (udělají bod) na odpal pálkaře – používá se ve statistikách.*” Fue necesario convertir esta descripción en la frase verbal e incluir una descripción breve:

fletar(se), tr/intr/zvrat. **(1)** [...]; **(29)** (Kub): v bejsbolu; ► bodovat; statistika: RBI (body stažené odpalem); **(30)** ...

---

⁴ *Baseball* [en línea]. eStránky, 2015. <http://www.basebal.estranky.cz/clanky/slovník-vyrazu.html>

⁵ Marchand, Andrew. A-Rod es tercero en lista de RBI. En: *ESPN Deportes* [en línea]. Nueva York. 2015-05-27. http://espndeportes.espn.go.com/news/story/_/id/2383457/a-rod-es-tercero-en-lista-de-rbi

Como ya he mencionado antes, la mayoría de las entradas del diccionario de americanismos está relacionada con la cultura de América Latina. Siguen los ejemplos relacionados con la música latinoamericana y la mitología, que resultaron más difícil de traducir al checo que otros.

Primero vamos a ver el ámbito de la música, especialmente los instrumentos musicales tradicionales de América Latina:

flauta, adj/subst. **(1)** [...]; **(19)** ~ **de millo**, f. (Kol): flétna; ► vyrobena z rákosu, se čtyřmi otvory a jemným vibračním jazykem v náustku; typický nástroj hudebního stylu zvaného cumbia; **(20)** ...

En el caso de la expresión *flauta de millo*, lo más difícil resultó traducir el material de que la flauta estaba fabricada. La definición de este material del *Diccionario de americanismos* fue: “*la caña del millo.*” Busqué la expresión en el Internet y encontré en la página web *en.wikipedia.org*⁶ que la flauta estaba fabricada de la planta cuyo nombre latino fue *Phragmites australis*. Puse el nombre latino en la búsqueda en la página web *biolib.cz* y obtuve la denominación checa, o sea, *rákos obecný*.

En algunos casos de la traducción de los instrumentos musicales fue necesario comparar el instrumento traducido a un instrumento similar, que la gente checa conoce, para dar una mejor idea sobre el instrumento:

furruco, m. **(1)** (Ven): venkovský dutý hudební nástroj podobný bubnu; ► z pálené hlíny či dřeva, na jednom konci otevřený a na druhém pokrytý kůží; ■ Syn.: *furro*; (RAE, DA). • **(2)** **reventar el ~** (Ven): přepočítat se; splést se v něčem; (DA).

Otra entrada relacionada con el ámbito del arte musical, *fundado*, me costó mucho tiempo para traducirla bien. La definición del *Diccionario de americanismos* fue: “*Tema de una paya u otra composición poética típica del folclore del centro y sur de Chile.*” Primero, tuve que encontrar el significado de la palabra *payas*. Con la ayuda de la página web *payadas.com*⁷ aprendí que *payas* es el acortamiento de *payada* y que: “*Se conoce como payadas a las poesías*

---

⁶ *Wikipedia: the free encyclopedia* [en línea]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001 -. <https://en.wikipedia.org>

⁷ *Payadas* [en línea]. 2010-2015. <http://payadas.com/significado-payada>

y versos que el payador canta de tal forma como si estuviera recitando, acompañado por el sonido de su guitarra. Las payadas (como se llaman en Argentina y Uruguay) o payas (como se denomina en Chile) se caracterizan por tratar temas de la vida cotidiana de forma improvisada entre dos o más payadores. Por lo general los temas principales que se tratan en las payadas son la muerte, el amor, el origen de la vida y el hogar.” Me di cuenta de que el payador es de hecho lo que la gente checa conoce como *písničkář*, como es, por ejemplo, Jaromír Nohavica o como fue Karel Kryl. De la definición mencionada arriba después resultó mi traducción:

fundado, m. (1) (Chil): téma lidové poezie typické pro střední a jižní Chile; ► jak zpívaná poezie vlastní písničkářům s kytarou, tak i další druhy poezie; předmětem poezie je každodenní život s tématy jako je láska či smrt; (DA).

En el ámbito de la mitología encontré unas entradas que requirieron un poco de investigación, como la expresión *flor de lirolay* y sus variantes *flor del ilolay*, *flor del lilolá*, *flor del lilolay*, *flor del liriolay*. Según el *Diccionario de americanismos*, *flor de lirolay* es: “*flor legendaria*.” Esta definición no dice mucho y por eso busqué en el Internet y aprendí que, según la página web *cuatrogatos.org*⁸, la *flor de lirolay* fue una flor maravillosa de un cuento latinoamericano basado en un cuento de los hermanos Grimm. Sigue mi traducción final:

flor, adj/adv/subst. (1) [...]; (115) ~ **del lirolay** (szArg): bájná květina; ► objevuje se v pohádce na motivy bratří Grimmů; ■ Var.: *flor del ilolay*, *flor del lilolay*, *flor de lilolá*, *flor de liriolay*; (116) ...

Sin embargo, aparecieron las entradas que resultaron tan difícil de traducir que tuve que consultarlas con hablantes latinoamericanos, como en el caso del lema *¡fitin!* Como ya los signos de exclamación indican, la categoría gramatical de esta entrada es la interjección, que hizo la traducción aún más difícil. La definición de esta interjección que viene del *Diccionario de americanismos* es siguiente: “*Expresa el deseo de alguien de que lo conviden de lo que está comiendo otra persona*.” Después de consultarlo con el hablante colombiano, aprendí que la definición expresa el deseo de que alguien comparta su comida:

---

⁸ Gisbert, I. M. "La flor de lirolay": el sincretismo de los cuentos maravillosos y los elementos andinos. En: *Fundación Cuatrogatos* [en línea]. 2014. <http://www.cuatrogatos.org/show.php?item=713>

fitin!, citosl. (1) (Pan): dáš mi taky?, podělíš se?, dáš mi kousnout?; ► vyjadřuje přání, aby se někdo podělil o jídlo; (DA).

Finalmente quiero destacar la influencia grande del inglés sobre el vocabulario latinoamericano. Las palabras que vienen al español del inglés llamamos anglicismos. Hay varios tipos de anglicismos, por ejemplo, los que han mantenido su forma inglesa, como el anglicismo *freezer* o *full*, y los que se han adaptado a la ortografía española, como es, por ejemplo, el anglicismo *furnitura* o *ful*:

freezer, m. (← angl.) (1) (US): mrazírna; (MS). • (2) [Š: *congelador*] (Arg, Chil, Urug, Ven, Portor, US, Guat, Hond, Nik, Pan, Kub, Dom, sevKol, Per, Bol, Par, Ekv): mraznička, mrazák; př.: *heladeras* y *freezers*; ■ Var.: *frise, friser, frisi, frizer*; ■ Syn.: *congelador* (Mex, Urug); (MS, BDE, EEA, DA).

furnitura, f. (← angl. *furniture*) (1) (Dom): nábytek; (DA).

6. Conclusión

El objetivo de esta tesis final fue la compleción de la letra F del diccionario de americanismos español-checo. Es necesario darse cuenta del número vasto de los americanismos, o sea, de las palabras usadas solamente en América Latina. La letra F sola cubre más de cien páginas de la tesis. El número enorme de los americanismos es dado por la cultura latinoamericana que es diferente de cualquiera otra cultura. Por eso aparecen las palabras relacionadas con la comida y bebida típica de América Latina, la fauna y flora existente en los territorios latinoamericanos, los juegos populares, la mitología, la vida rural y, por último, con la problemática del narcotráfico. Además se puede ver la conexión con la historia latinoamericana, en cuanto a la fundación de los partidos políticos o varios movimientos revolucionarios. Sin embargo, como la historia latinoamericana está conectada profundamente con las culturas indígenas, muchas palabras usadas en América Latina contemporánea provienen de las mismas lenguas indígenas.

Por otro lado se puede observar la gran influencia actual del inglés sobre el vocabulario latinoamericano. Es obvio que los anglicismos penetran en la lengua española en gran cantidad.

Aunque no fue siempre fácil traducir las palabras latinoamericanas, intenté asegurar la traducción lo más verosímil posible. Creo que lo conseguí en la mayoría de los casos, no sólo gracias a la cantidad enorme de las fuentes que son hoy en día fácilmente accesible, pero también gracias a las consultaciones con los hablantes latinoamericanos y con el profesor Jiří Černý.

Este trabajo me divirtió y también me dio mucho. No sólo enriquecí mi vocabulario y repasé la gramática checa, pero también aprendí muchas cosas nuevas de la cultura, la historia y la vida latinoamericana. Me alegro haber podido contribuir a la elaboración del diccionario de americanismos español-checo, que es un proyecto enorme y fenomenal.

7. Bibliografía

Fuentes primarias

Asociación de Academias de la Lengua Española: *Diccionario de americanismos*. Lima, 2010.

Fuentes secundarias

DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník, I/A-H*. Praha: Academia, 1993.

DUBSKÝ, Josef: *Velký španělsko-český slovník, II/I-Z*. Praha: Academia, 1993.

CHALUPA, Jiří: *Španělsko-český, česko-španělský slovník*. Praha: Fin Publishing, s.r.o., 2008.

Kolektiv autorů: *Velký slovník španělsko-český a česko-španělský*. Brno: Lingea s.r.o., 2009.

Recursos electrónicos

AquaPage [en línea]. [Consulta: 2015-09-19]. <http://www.aquapage.cz/ryby-celedi.php?detail=88>

Baseball [en línea]. eStránky, 2015. [Consulta: 2015-10-02].
<http://www.basebal.estranky.cz/clanky/slovník-vyrazu.html>

Biological library [en línea]. BioLib, 1999-2015. [Consulta: 2015-09-28].
<http://www.biolib.cz/>

Brugmansia [en línea]. [Consulta: 2015-10-02]. http://www.brugmansia.cz/?page_id=113

Diccionario de la lengua española [en línea]. Madrid: Real Academia Española, 23a ed., 2014. [Consulta: 2015-09-20]. <http://www.rae.es/rae.html>

GISBERT, I. M. "La flor de lirolay": el sincretismo de los cuentos maravillosos y los elementos andinos. En: *Fundación Cuatrogatos* [en línea]. 2014. [Consulta: 2015-10-06].
<http://www.cuatrogatos.org/show.php?item=713>

Chov zvířat [en línea]. 2006-2015. [Consulta: 2015-09-26]. <http://www.chovzvirat.cz/>

- Internetová jazyková příručka* [en línea]. Jazyková poradna ÚJČ AV ČR, v.v.i. 2008-2015. [Consulta: 2015-09-27]. <http://prirucka.ujc.cas.cz>
- Křížovkářský slovník* [en línea]. křížovkyslovník, © 2013. [Consulta: 2015-09-25]. <http://krizovkyslovník.cz/>
- KUNTE L., ZELENÝ V.: *Okrasné rostliny tropů a subtropů* [en línea]. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. [Consulta: 2015-10-03]. https://books.google.ca/books?id=yX_JRCcixCQC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false
- KYRAL, Aleš. *Rostliny* [en línea]. 2007-2015. [Consulta: 2015-10-02]. <http://www.rostliny.net/>
- MARCHAND, Andrew. A-Rod es tercero en lista de RBI. En: *ESPN Deportes* [en línea]. Nueva York. 2015-05-27. [Consulta: 2015-10-02]. http://espndeportes.espn.go.com/news/story/_/id/2383457/a-rod-es-tercero-en-lista-de-rbi
- NOVÁKOVÁ, Marie. *Španělsko - český slovník amerikanismů: písmena Q, R, S (DA)* [en línea]. Olomouc, 2014. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta filozofická, Katedra romanistiky. [Consulta: 2015-09-04]. https://theses.cz/id/3dy28v/Bakalarka_slovník_amerikanismu_Novakova.txt
- NOVOTNÁ, Pavlína. *El diccionario de americanismos: la letra P en el Diccionario de americanismos (DA)* [en línea]. Olomouc, 2014. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Fakulta filozofická, Katedra romanistiky. [Consulta: 2015-09-02]. https://theses.cz/id/j90f1r/Diplomov_prce_-_Novotn_Pavlna2.txt
- Payadas* [en línea]. 2010-2015. [Consulta: 2015-10-09]. <http://payadas.com/significado-payada>
- PROSICKÝ, Ondřej. *NaturePhoto* [en línea]. 2006-2015. [Consulta: 2015-09-29]. <http://www.naturephoto.cz/priroda/ptaci/354-seznam-ptaku-sveta.html>
- RAMAEKER, Ben. *Musa acuminata*. En: *BioWeb*. [en línea]. 2008. [Consulta: 2015-09-21]. http://bioweb.uwlax.edu/bio203/s2008/ramaeker_benj/bio%20website/Edible_Banana/index.html
- Seznam Slovník* [en línea]. Seznam, a.s.: Lingea s.r.o., 1996-2015. [Consulta: 2015-09-15]. <http://slovník.seznam.cz/cz-es/?q=>

Slovník cizích slov [en línea]. ABZ, 2005-2015. [Consulta: 2015-09-20]. <http://slovník-cizich-slov.abz.cz>

Tropik [en línea]. 2010. [Consulta: 2015-09-21]. http://tropik.cz/cms.php?id_cms=49

VALTR, Pavel. Květena světových regionů v ekologických souvislostech. En: *UrbioProjekt* [en línea]. 2015. [Consulta: 2015-08-29]. <http://www.urbioprojekt-valtr.cz/download1/KvetenaAfriky.pdf>

Vážky ČR – portál odonatologů [en línea]. Portál Českého svazu ochránců přírody Vlašim, © 2015. [Consulta: 2015-10-09]. <http://www.vazky.net/cs/sidelko-krouzkovane---enallagma-cyathigerum>

Wikipedia: the free encyclopedia [en línea]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [Consulta: 2015-08-29]. <https://en.wikipedia.org>

8. Anotación

Jméno a příjmení autora:	Veronika Kracíková
Název fakulty a katedry:	Filozofická fakulta, Katedra romanistiky
Název diplomové práce:	Španělsko-český slovník amerikanismů: Písmeno F (DA)
Vedoucí diplomové práce:	Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.
Počet stran:	138
Počet příloh:	0
Počet citovaných pramenů:	28
Klíčová slova:	Španělsko-český slovník, Latinská Amerika, amerikanismy, překlad

Tato magisterská diplomová práce se zaměřuje na překlad hesel začínajících písmenem F, jinak zvaných amerikanismy, které byly vzaty ze slovníku *Diccionario de americanismos* (DA). Dalším cílem byla kontrola a úprava hesel již přeložených z dalších slovníků. Práce obsahuje sekci s komentářem, kde je popsán postup překladu složitých a problematických hesel.

Annotation

Author's name and surname:	Veronika Kracíková
Faculty and Department:	Faculty of Arts, Department of Romance Languages
Name of Diploma Thesis:	Spanish-Czech dictionary of Americanisms: letter F (DA)
Supervisor:	Prof. PhDr. Jiří Černý, CSc.
Number of Pages:	138
Number of Enclosures:	0
Number of Reference:	28
Key Words:	Spanish-Czech dictionary, Latin America, americanisms, translation

The master thesis focuses on a translation of entries called americanisms starting with the letter F that have been taken from *Diccionario de americanismos* (DA). In addition, its aim is to check, correct and modify entries that have been already translated from other dictionaries. The thesis includes a commentary section that describes more difficult and problematic translations.